

Ji bo Azadiya Netewa Kurd û Serbixwebûna Kurdistanê
Kürdistan'ın Bağımsızlığı ve Kürt Ulusunun Özgürlüğü İçin

WEŞANA
NAWENDÎ YA
PARTIYA
RİZGARÎYA
KURDÎSTAN

rızgari

Bij Têkosîna Rizgariya Netewî û Civakiya Kurdistan
Yaşasın Kürdistan'ın Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi

KÜRDİSTAN
KURTULUŞ
PARTİSİ
MERKEZ
YAYIN ORGANI

TC. PARLAMENTOSU KÜRDİSTANA ZULÜM UYGULAYAN SÖMÜRGEÇİ
BİR KURUMDUR.

WEŞANÊ QEDROYE ,BE DRAF TE BELAVKÎRÎN/KADRO YAYINI ,PARASIZ DAĞITILIR.

---

rızgari

PARTIYA RIZGARIYA KURDISTAN
PRK
(rızgari)

WEŞANE NAWENDİ
MERKEZ YAYIN ORGANI

Çile-Ocak/1992

Hejmar-Sayı:27

Navnîşana Pêwendiyên Navnetewî/
Uluslararası İlişki Adresi:

Postlagerkarte Nr:126015 E
4600 Dortmund 1

Tel:0231/630641 Deutschland

DİVİ HEJMARIDA/BU SAYIDA:

- *Başyazı. (sh:7-45)
- *İlkelerde paniği yaşayan sağ tasfiyeciler grubun konferansımızı terketmeleri üzerine. (sh:49-63)
- *Değerlendirme. (sh:65-93)
  - TC. PARLAMENTO SEÇİMLERİ ve "MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ"İN ANATOMİSİ. (sh:65-82)
  - TC. PARLAMENTOSU KÜRDİSTANA ZULÜM UYGULATAN SÖMÜR-GEÇİ BİR KURUMDUR. (sh:83-93)
- *Siyasi değerlendirme. (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin "Körfez Bunalımı" Karşısındaki Siyasi Tutumu Üzerine. -bitti-) (sh:95-124)
- *İ.Beşikçi'nin "yeni" tezlerinin irdelenmesi. -V./devam- (sh:125-171)

•başyazı•

KUKM'ni TEHDİT EDEN BAZI OLGULAR ve BİZİ BEKLEYEN GÖREVLER.
"DEMOKRATİK MÜCADELE", HİZİPÇİLİK ve SAĞ TASFİYECİLİK ÜZERİNE.

Genel olarak Sağ tasfiyecilik; tarihsel misyonu bakımından, "kiteselleşme" ve "demokratikleşme" kavramlarına sığınarak yasa dışı hedefler. Parti illegalitesini ortadan kaldırır ve devrimci sınıfları **devrim** aracından soyutlamayı esas alır.. Muhteva itibariyle; devrimi örgütleyecek parti içinde, **karşı-devrim** güçlerinin düşünce ve rasyonellerinin kabullenilmesi ve devrimci partinin işlerliğinin ortadan kaldırılmasını amaçlayan uzlaşmacı bir nitelik taşır..

Sağ tasfiyecilik, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde değişik biçimlerde ortaya çıkmasına karşın, genel olarak **II. Enternasyonal** ve **Evrokomünist** örgütlenme biçimlerini kendine rahber edinmiştir. Siyasi ve ideolojik formülasyon olarak oportünizmde ifadesini bulan **sağ tasfiyeci** anlayış, **UKM**'nde sömürgeci uygulamaların yumuşatılması ya da **UKM**'nin sömürgeci burjuva demokrasisinin kuyruğuna takılmasını önüne koyar. İstisnai durumlarda -Hindistan örneğinde olduğu gibi- bağımsızlığı da hedefleyebilir.. Bu istisnai durumlar şu nedene dayalıdır: meta ihracının yerini sermaye ihracının alması, emperyalizme daha fazla sömürü olanağı sağladığı için, bağımsızlıktan sonra daha ileri ve radikal taleplerin başarı şansını ortadan kaldırmak tercih edileceğinden, sömürge toplumun "siyasi bağımsızlığı"nın kabullenilmesi mümkündür.. Bu bağımsızlık, emperyalist rasyoneller içinde ve görecelidir..

Emperyalizme bağımlı ve sömürgecilerin işgalinde bulunan sömürge toplumlarda ise, yukarıda açıkladığımız gerekçeye dayanan istisnai durumların oluşması mümkün değildir. Çünkü, sömürgeci burjuvazi tüm sömürsünü, yarattığı askeri işgal aracılığıyla yapabilmektedir. Askeri işgalin -emperyalist rasyoneller içinde de olsa- kalkması, yer/altı ve yer/üstü zenginliklerinin talanından öte, pazarın da kaybedilmesini gündeme getirebilir. Bundandır ki, emperyalist-sömürgeci rasyoneller bir bütün olarak bağımsızlığı dışıtar. Emperyalist-sömürgeci rasyoneller içinde seyreden sömürge toplumlarda yasal partiler, demokratik yollardan bağımsızlığı -**UKM**'nde- savunsalar bile; muhteva itibariyle sömürgeci uygulamaların yumuşatılması, **UKM**'nin burjuva demokrasisinin yedeğine takılması ve potansiyelinin sömürgeci kurumlar içinde eriti-

**Emperyalist
sömürgeci
programlar
ve Sağ
tasfiyecilik.**

lerek, ülkenin askeri işgalden arındırılmasının **inkarı temelinde** bir siyaset izlerler.. Önerine "yasallaşmayı", "demokratik mücadeleyi" koyan **sağ tasfiyecilik** ise, işte böylesi çözümleri hedeflemektedir.. Zor ve silaha dayanarak işgallerini sürdüren sömürgecilere karşı, illegaliteden ve toplumsal kurtuluş hedeflerinden arındırılmış bir yapının; sömürge toplumu **bağımsızlıkçı** bir zeminde örgütleyip, silahlı mücadeleyi kurumlaştırarak ve tüm siyasal mücadele biçimleriyle uyum içinde **UKM'**ni başarıya ulaştırması ve ülkesini askeri işgalden arındırmasının maddi temeli kalmamaktadır.. **Sağ tasfiyecilerin**, askeri işgali sömürge topluma kabullendirme ve bu yolla meşrulaştırmaya çaba gösterdikleri gün gibi açıktır.. **Bağımsızlık ve silahlı mücadeleden** yer yer bahsetmeleri bu muhtevalarını değiştirmez. Çünkü, sömürge toplumda mücadele hedefleri "demokratik ve kültürel haklar" ile sınırlandırılmaktadır. Böylece, askeri işgal kalıcı olmaktadır. Elbette, muhtevada siyasi bağımsızlığı hedeflemeyen silahlı mücadele ve illegal örgütlenmelerin, sonuçta yasal parti konumuna gelecekları de besbellidir.. Silahlı mücadele ve illegaliteyi yadsımaları kaçınılmaz olan böylesi yapılanmaların; görünürde "illegal" durmaları ve silahlı mücadeleden yana görünmeleri -ve hatta içinde olmaları- nedeniyle radikal bir yapılanma olarak değerlendirilmeleri de mümkün değildir. Belirleyici olan esas yan program hedefleridir..

Bilindiği gibi, Kürdistan'ın uluslararası sömürge statüsü, emperyalistlerin fiili müdahalesi ve programlarıyla oluşturulmuştu. O koşullarda, emperyalizmin Kürdistan siyasetinin biçimlenmesi iki nedene dayanıyordu. **Bunlardan**

birincisi; O günkü SSCB'nin kuşatmasındaki sömürgeci devletleri birer baraj olarak tutmaktı. **İkincisi;** ve asıl olanı da emperyalizmin petrole bağımlılığıydı..

Kürdistan siyaseti Orta-Doğu'daki petrolün denetiminin temeline oturtulmuştu. Bu olgu, **KUKM'**ni; sömürgeciler kadar, emperyalizmi de tehdit eden bir muhtevaya sokmuştu.. Özellikle, ABD emperyalizminin petrole bağımlı hayati çıkarlarına yönelik, Orta-Doğu statüsünün denetimi ve korunması gerekiyordu.. Bu da, zor üzerine kurulmuş sömürgeci diktatörlükleri yeni siyasetler üretmeye yöneltti.. Örneğin; **GAP** ile uluslararası sermayeyi Kürdistan'a çekmeye çalışan sömürgeci **TC**, diğer emperyalist tekellerin bu yöndeki taleplerini dikkate alarak, resmi ideolojiyi bile "reddetme" siyasetini yavaş yavaş gündeme sokmaya başladı..

Emperyalistlerin ise, Kürdistan siyasetlerinin programatik olarak yeniden düzenlenmesinde, sömürgecileri belli bir uyum içine -özellikle **TC'**ni- sokarak, Kürdistan Sorunu'nu sömürgeci devletlerin birer i sorunu düzeyinde çözmeye yöneldikleri gözlemleniyor.. Uygulanmak istenen bu program; bir yanıyla, **TAMPON BÖLGE** yoluyla Kürt Ulusu'nun kendi içindeki kan bağını koparmayı, diğer yanıyla da siyasal yapılanmaların ehlileştirilip, legalleştirelmelerini hedeflemektedir..

Bu labirent içinde, 12 Eylül şokundan yeni yeni kurtulma çabası içinde olan radikal bazı siyasal yapılanmaların, **PKK'**nin getirdiği kaos ortamından sıyrılmaya çalıştıkları bir sırada; **TC'**nin getirdiği "Kürtçenin serbestisi"

vb.. hak tartışmalarıyla, Kürdlerin inkarı temelindeki geleneksel devlet siyasetinden geriye dönüş; siyasal yapıların büyük bölümünde şaşkınlık yarattı. Bu şaşkınlık ve panik; üstelik kitlelerle yeterli bağ kuramama ve toplumu dönüştürememenin sancısıyla birleşince, yoğun bir ideolojik teslimiyet sürecini başlatarak, görülmemiş bir siyasi ve ideolojik irtica döneminin yaşanmasını da beraber getirmiş oldu.

Sömürgeci kurumların "demokratik" nitelikleri ve "faydaları" yeniden keşfedildi.. Silahlı mücadele ve illegal örgütlenmenin reddinin gündeme alınmasının temel gerekçesi; sömürgeci işgal görmezden gelinerek, TC'nin Kürdleri inkar siyaseti ve cuntalara bağlandı.. Sömürgecilerin yalana ve ajitasyona dayalı "demokrasinin oturtulamamasının ve cuntaların nedeni, terör ve gizli örgütlerdir" propagandalarına, "bilimsel" bir gerekçe gibi sarılındı. "Emperyalistler ve sömürgeciler -liberal sermayeden- demokrasiden yanadırlar", "cuntalara ve militarizme gerekçe olmamak için, silahlı mücadele ve illegal örgütlenmeden vazgeç" anlayışları; örgütlü Kürt aydınının tartışma gündemine sokulmuş oldu.. Radikal yapılanmalarda illegalitenin tasfiyesine yönelik öneriler "utangaç" ve dolaylı da olsa gündemleşmeye, sağ tasfiyecilik boy vermeye başladı.. Elbette, Kürdistan'ın bu özgül konumuna uluslararası sosyalist hareketin bunalımının da etkisi oldu. Sosyalist hareketteki bunalımla, emperyalizmin "demokrasi zaferi" birleşince; "Stalincilik" lanetlenmesine sığınılarak, "örgüt içi demokrasi" sloganları arşa çıkmaya başladı. İlegal örgütlenmelerin tamamen legalleştirilmeleri ve yasallaştırılmaları ya da işlerliklerinin tasfiye edilmesi, tartışmaların odağına oturtuldu.. Hizipçilik,

anti-örgüt ve likidasyon; örgütlenmenin ideolojik-siyasal yanının yerini almış oldu.. Görünürde ise, "Stalinist bürokratik" örgütlenmelerle, Troçkist anlayış ve örgütlenmelere bombardıman başladı.. Örgütlerin tepe noktalarında tüm kararlara ortak olanlar, birdenbire kendilerini "aklamaya" başladılar. Ve PKK'nin yarattığı savunma hakkının "gayri meşruluğu"ndan da cesaretle alarak, likidasyon ve "ayrılıklar" birer doğal hak ilan edilmeye başlandı.. Böylece, Leninist örgüt anlayışının "çürümüşlüğü" ispatlanmaya çalışırken; Leninist örgütlenmeye saldırıların temelinde ne olup olmadığı ise, hiç mi hiç tartışılmaya sokulmadı..

Leninist örgüt anlayışının, sınıf mücadelesi açısından olduğu kadar, UKM açısından da kurtuluşu sağlayacak tek örgütlenme modeli olduğu elbette sağ tasfiyeciler tarafından çok iyi biliniyordu.. Böylesi bir örgüt anlayışının tasfiye edilmesi; yalnız sosyalist siyasal mücadelenin değil, aynı zamanda UKM açısından da açık bir TESLİMİYETİ İFADE ETMEKTEDİR. Ulusal ve toplumsal kurtuluşu bir ÜTOPYA HALİNE GETİRMEYİ AMAÇLAMAKTADIR.. Bundandır ki, Leninist örgütlenme; yalnız sosyalistlerin değil, bağımsız-birleşik ve demokratik Kürdistan'ı hedefleyen tüm ulusal kurtuluşçu güçlerin ortak hedeflerine varmalarında, üzerinde ısrar etmeleri gereken yurtsever bir mevzi niteliğindedir.. Kuşkusuz; biçim, işlerlik, esneklik vb.. konularında kitle partisiyle sınıf partisinin farklılıkları da vardır..

Peki, "Stalinist bürokratik despotizm" ile "Troçkist hizipçilik" Leninist parti işlerliği ile uyum sağlar mı? Bu soruyu elbette sağ tasfiyecilere

sormak gerekir. Bu soru karşısında bir ağız dolusu küfür ve suçlama yapacaklardır..

Onlara sorulması gereken bu soruyu biz irdeleyelim:

Leninist örgütlenme anlayışı, parti içi tartışmayı, hizipçi anlayışla partiyi ele geçirmeden farklı olarak, partinin gelişim ve dönüşüm aygıtı olarak ele alınmasını kabul eder. Bu anlayışa bağlı olarak, azınlığın çoğunluğa uyması, ortak kararların ve sonuçların oluşması yöntemiyle çalışır.. Bu yöntem, kendi özgür iradeleriyle kollektif iradenin denetimine giren siyasi kadroların, eleştiri ve önerileriyle kollektif iradeyi canlı bir organizmaya dönüştürmeyi sağlar. Aynı zamanda, siyasi kadroların yeteneklerini en iyi sergileyebilecekleri alanlara dağıtılmalarında ifadesini bulur.. İşbölümünde yoldaşça güven temelinde oluşacak görev dağılımı, görevin yetkiyi belirleme- siyle işlerliği olan bir yönetim mekanizmasına dönüşür. Kısaca, siyasi kadroların görevlendirilmesinde, yetenek ve becerileri belirleyicidir ve parti işlerliğinde esas olan kurul ve kurallardır..

Stalinist örgüt anlayışında ise, eleştiri ve önerilerle, işbölümü; partiyi ele geçirme hedefine yöneliktir. Siyasi kadroların beceri ve yetenekleri önem arzetmez. Yoldaşça güven ilişkilerinin yerini parti içi iktidar kavgası alır. Kurul ve kurallar dışında yönetim esastır. Parti içi siyasi tartışmaların tümü, **bireysel eleştiri ve suçlamalara** yönelik olduğundan, sonuçta **"aklanmaya"** dönüşür.. Yeteneksiz ve yüklendiği görevlere, becerileriyle uyum sağlayamayan siyasi kadroların, yoldaşça güven ile dönüştürülmeleri ya da değiştirilme-

leri olgusu da ortadan kalkar. Böylece, parti mevkilerine sarılma -sıkısıkıya- ve zorunlu bir sonuç olan **bürokratism** oluşur.. Parti içi a len i y e t yönetici **erkin** elinde bir silah işlevi görür. **Kurumsal** ve **kollektif** yapı ortadan kalktığı için, bireyler belirleyici olma fonksiyonlarına dönüşürler. Yani, Stalinist örgüt anlayışının temelinde, kurul ve kuralların işletilmemesi yatmaktadır..

Bizim **sağ tasfiyecilerimiz** ve "dıştalanmak istendiğini iddia eden PB üyesi" de, bu tür anlayışın tipik temsilcileri olduklarından, şimdi kulakları çınlıyor- dur ! Bütün kurul ve kurallarla olan işlerliğe, "bürokratik işlemler" olarak bakanların, hangi anlayış yanlısı oldukları besbellidir.

Burada bir paragraf açarak, geçmiş sürecimizdeki birkaç olguya kısaca değinmek gerekiyor..

Aslında 1975-78 yılları arasında -daha siyasi bir hareket olduğumuz sıralar- rızgari yazı kurulunda ağır bir bürokratism ve buna denk düşen stalinist örgüt anlayışı vardı. Bunun temsilcileri de, şimdi **sağ tasfiyeci** anlayışa ermiş bazı MK üyeleri idi. Özellikle "dıştalanmak istendiğini iddia eden PB üyesi" her yanıla rızgari yazı kurulunda bürokratik anlayışı temsil ediyordu.. Örgütsüz, kurul ve kuralsız hareket yönetiliyordu. Bir türlü örgüte geçmek mümkün olamıyor, olmuyordu.. Bunlara karşı o yıllarda gerekli mücadele verilmişti. Ancak, **1978 ayrılığına** gelinceye kadar bu yapı sürmüş, sürdürülmüştü.. Bir yerde, parti isteği dıştalanmak noktasına varmıştı. "Örgüt çadır kurmak" olarak nitelenmiş ve "koşulların elvermediği" öne sürülmüştü..

Geçmiş bazı olguların bu günkü gelişmelerle benzerliği.

Ama, ne kadar çok örgüt kurulduğu bugün gözlerimizin önünde duruyor.

1978 "ayrılığı"nda utangaç bir yüzle karşı taraftan "olamayan"ların, bu yanlarını yıllarca ustaca gizleyebildikleri de gözlemleniyor. Şimdi, bu anlayış, su yüzüne çıkmış oldu. "Ayrılık"ta;"örgüt" kurulmalı anlayışını desteklemiş, ama yapısal olarak bu anlayışa bir türlü gelememiş oldukları besbelli. Örgüt anlayışının "fetiş" haline getirildiği iddialarıyla, Avrupada yıllarca parti yöneticiliği -Allah tarafından vahi yoluyla verilmiş yetkilerle- yapan, "Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler"ın yazarı ve "dışlandığını iddia eden PB üyesi", kurulsuz ve kuralsız tek başlarına yöneticilik yapmışlar ve hiçbir konuda da hesap-kitap vermemişlerdir. Bunlar, bütün siyasi süreç boyunca partiler üstü bir anlayış ve kurul-kural tanımaz, tahakkümcü bir emir mekanizmasıyla işlerin hep tepesinde gezinmiş durmuşlardır.. Eleştiri-den -eğer eleştiri denen şey kabul edilirse ve dedikodudan ayrılabilirse-muaf olmanın verdiği avantaj ile, herkesi rahatça suçlayabilme alışkanlığını da elden bırakmamışlardır..

1978 "ayrılığı"nda zor ve çetin bir çalışmadan sonra örgüte, hem de işlerliği en zor bir örgüte ulaşıldığından beri, bu unsurların hiç bir düzeyde hesap vermedikleri ve yönetim yaptıkları açık seçik ortadadır. Dolayısıyla,ta Ocak 1977 tarihinde Rizgari Yazı Kurulu'na bazı arkadaşlarımızın verdikleri yazılı öneri ve ardından kuruldandan istifa etmelerinden bu yana, bugün bizden ayrılanlar, asıl Stalinist anlayışa sahiptiler.. Bugün küfür ve suçlama ile -her boşanma böyle suçlamaları doğal olarak getirir- süreç bakımından sorumluluklarını , hesapsız-kitapsız yönetim yıllarının sorumluluğunu başkalarına

yıkmak için ve en önemlisi de kurul ve kurallardan uzak duruşlarının günahını örtmek için bize, örgüte, açık ya da üstü örtülü veryansın ediyorlar.. Hesapsız-kitapsız yıllar üstü örtülerek gerilere gitmiş ve şimdi "bu iş bitti çocuklar" denmeye başlanmıştır. Parti I. Konferansı gelinen en uç noktadır ve tarihsel süreçlerinin bir devamıdır. Nasıl ki, 1975'lerde Stalinist bir anlayışla yönetim yapmışlarsa, 1978 sonrası ve 1983 hareketinde de öyle yapılmıştır. Marksizm-Leninizm adına tek başına "bağımsız" olarak Avrupa'da örgüt yönetmek asıl Stalinist anlayıştır ve geriye de -bütün söylenenlere rağmen ortada olan- hiç bir şey bırakmadan işler yürütülmüştür. Bu anlayış bununla da kalmadı, kalıcı bir yapı bırakmadığı gibi, bütün çabamızla yarattığımız örgütümüzü likidasyona da uğrattı ve kendi dünyalarının içinde paramparça etti.

Ama, kimsenin kuşkusuz olmasın ki, biz bu kaostan çıkacağız, doğru ve gerçek olan yerli yerine oturacaktır.. Kimin Stalinist anlayış içinde olduğu, kimin bürokratizmi savunduğu artık açık olarak görülmüyor mu? Parti ve siyasetler üstü liderliğin, organsız yönetimin simgesi olanların, onu bunu suçlamaları kendilerini geçici olarak "temize" çıkarmaktan öte bir anlama gelmiyor. Sürece ve tüm kararlara ortaklığın bir anda alabora edilmesi ve imhası kimseyi kişisel olarak kurtaramaz..

Devam edelim.

Liberal burjuva anlayış; eleştiri ve işbölümü yoluyla partiyi ele geçirmeyi hedefleyen Stalinist anlayış tartışmaz. Bu yandaki zaafı, illegalliteye, merke-

ziyetçiliğe ve kurallara bağlar. Stalinist anlayışın Bolşevik partisinin legal ve demokratik merkezîyetçi anlayışının ağırlıkta olduğu dönemde partiye egemen oluşunu, hiç mi hiç gündemleştirmezler. Çünkü, bu kendilerinin inkarıdır..

Troçkist hizipçilik ise, karar ve uygulamalarda mutlaka taraf arar. Organ kararlarını bireyselleştirir. Parti içi demokrasi, hizip hakkı kavramıyla parti içi tartışmaya dönüştürülür ve partinin 'ele geçirilmesinin mücadelesine araç yapılır. Hizipçi anlayış, yoldaşça etkileme ve etkilenmeyi de yıkar. Bürokrasinin maddi temelini oluşturur. Marksist-Leninist anlamda yoldaşça güven ilişkisi dinamitlenir. Bu ilişki üzerine kurulan yapı işlemez hale gelir. Sonuç olarak, gerek Stalinist ve gerekse Troçkist anlayışlar, her halükarda Leninist yapının tasfiyesini getirirler..

Proletaryanın sınıf çıkarlarını her şeyin üstünde tutan ve sosyalist ahlak üzerinde biçimlenen yoldaşça güven ilişkileri, siyasal kadrolar bakımından sosyalist bir ilişki biçimidir. Ulusal kurtuluşçu güçlerin örgütsel güven ilişkileri ise ayrı bir yerde durmaktadır. Kitle partisinde ulusal kurtuluşçu kadrolarla sosyalist kadrolar arasındaki ilişkinin maddi temeli örgütsel güvene dayanır. "Sosyalizmin sorunlarını tartışmak bize düşmez", "partide sosyalist eğitim gündemden çıkarılmalıdır", "partinin isminden sosyalizm çıkarılmalıdır", "bağımsız, birleşik ve demokratik Kürdistan şiarını terkedip, anti-emperyalist ilkedene bile çark edenlerin; sosyalist kadroların ilişki biçimini hararetle gündemleştirmeleri ve ardından parti içi tartışmaları "sen, ben" derekesine dönüştüren anlayışları açık bir riyakarlıktır.

Liberal burjuva aydınların -ve bizim **sağ tasfiyecilerimiz-** dillerinden düşür-medikleri diğer sloganlar da, "eleştiri" ve "örgütlenme özgürlüğü"dür.

"Eleştiri Özgürlüğü"; proletaryanın sınıf mücadelesi açısından, burjuva düşüncelerin proleter örgütte tartışılması özgürlüğüdür. Oysa, proletaryanın buna hiç ihtiyacı yoktur. Bunun gibi "Örgütlenme Özgürlüğü" de, proleter demokraside burjuvazinin örgütlenmesi özgürlüğüdür. Proletaryanın buna da ihtiyacı yoktur. Reel sosyalizme saldıranların temel bir yanı da bu olguda durmaktadır..

UKM'lerindeki kitle partilerinde çeşitli sınıf ve tabakaların yer alması ve cephede tüm sınıf partilerinin temsil edilmeleri, "eleştiri ve örgütlenme özgürlüğü"ndeki burjuva düşüncelere ve örgütlenmelere eşit hak ve ödevler temelinde olanak sağlar.. Proleter sınıf örgütü ve sınıf mücadelesi için temel olan "burjuvaziye hayat hakkı yok" stratejik belirlemesi, **UKM'**lerindeki kitle partileri ve iktidar sürecinde gündemlemez. Bu aynı zamanda **UKM'**nin burjuva bir devrimi hedeflemesinin de getirdiği zorunluluktur..

Ancak, **UKM'**lerindeki kitle partilerinde ve iktidar sürecinde "eleştiri ve örgütlenme özgürlüğü" var mıdır? sorusu akla gelebilir.. Bu olgu **UKM** perspektifinde burjuvazinin yerini, sömürgeci ve işbirlikçilerin almasıyla yerli yerine oturur. Evet, **UKM** veren bir partide sömürgeciler, işbirlikçilerine ve onların düşüncelerine, "eleştiri özgürlüğü" adı altında tartışma hakkı verilemez. Bizim sömürgecilerin düşüncelerine ihtiyacımız yoktur. Evet, bağımsız,

"Eleştiri ve Örgütlenme Özgürlüğü" ve PRK programı.

birleşik ve demokratik bir Kürdistan'a ulaşıldığında, sömürgeci ve işbirlikçilerine örgütlenme özgürlüğü verilmeyecektir. Bu konu parti programımızda da gayet nettir.

PRK programı şöyle diyor;

"Kürdistan ve Kürt Ulusu'nun çıkarlarına ters düşen ve Kürdistan devrimine karşı işleyen bütün örgütlenmeler yasaklanacaktır.."

Evet, PRK programı açık ve net olduğu gibi, **sağ tasfiyecilerin** istekleri de açık ve nettir.. Tüm yaygaralarına rağmen, sömürgeci burjuvazinin, "bağımsızlık hayaldir", "silahlı mücadele sonuçsuzdur, bu nedenle silahlı mücadeleden vazgeçin", "İllegal örgütlenme despot ve sonuçsuzdur" gibi ajitasyon ve yalanlarına PRK saflarında izin verilmeyecektir. Bu, aynı zamanda, Kürdistan için genel bir durumdur da.. Böylesi anlayışları gündemleştiren ve tartıştıranlar "istedikleri bataklığa gitmede özgürdürler", ama, bunu PRK'ye dayatamazlar ve biz de onların gittikleri bataklığa gitmeme de o kadar özgürüz..

Bizi burjuvaziden ve ötekilerden ayıran **nesnel yanlarımız** vardır. Ayrılık noktalarımız gayet açıktır. Kimse bize şertsiz-tercihsiz başkalarıyla **birleşme** ya da onların lehine kendimizi ortadan **kaldırma** önerisi yapamaz. Biz de, kimseye şartsız-tercihsiz böylesi dayatmalarda bulunamayız.. Cephe örgütlenmelerinin de, katılan örgütler açısından demokratikliği ve nesneliği vardır. Örgütlerin küçüklüğü ya da büyüklüğü ölçü değildir..

Bütün bu nedenlerden dolayı, özetle üzerinde ısrar ettiğimiz örgütlenmenin,

UKM'nde özgül ve bizi başarıya götürecektir bir anlayış olduğunun bilincindeyiz. Ve her Kürdistanlı da bunun bilincinde olmak zorundadır.. Örgütlenme modelimiz, parti içindeki tüm ulusal kurtuluşçu kadroları geliştirmeye, dönüştürmeye elverişlidir. Bu yanı sıra da aynı zamanda KUKM'nde hem yurtsever bir mevzi, hem de başarının tek güvencesidir..

Dikkat çekilmesi gereken diğer bir yan da; burjuva liberaller ve bizim sağ tasfiyecilerimizin tek alternatif olarak gösterdikleri "demokratik" örgütlenmelerin "yeni ve başarılı" oldukları olgusudur. Daha önce de vurguladığımız gibi, bu tür örgütlenmeler çok önceleri siyasi arenaya çıkmış ve halen de varlıklarını sürdürmektedirler. "Yeni ve başarılı" bir olgu değillerdir.. Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelelerinde, "adına hareket ettikleri" ulus ve sınıfın mücadelesini egemen sınıfın çıkarlarına peşkeş çeken bir muhtevadardılar. Bu yanlarıyla da işbirlikçi konumundadırlar ve Avupa'daki sosyal-demokrat partilerden tutunda, BAAS içindeki Kürt örgütlenmesine uzanan bir zincirin halkalarıdır. Legal ve demokratik bir parti olma iddialarına karşın, burjuva ayak oyunlarıyla girişilen bu eylemler, aslında muhteva itibariyle anti-demokratiktirler..

Bilindiği gibi, Güney Kürdistan'da meydana gelen başkaldırı, milyonlarca insanın göç etmesiyle sonuçlanmıştı. Olaya emperyalistlerin "insani" yardımları -tüm iletişim araçları da kullanılarak- Saddam'ın vahşetiyle birlikte; dünya kamuoyuna yansıtıldı. Böylece, emperyalizmin "güç ve kudreti", "insan hakları savunculuğu" ve "demokratlığı" bir kez daha vurgulanmış oldu.. Bu

I. Parti Konferansı ve parti içinde boy gösteren sağ tasfiyeci hizip.

aynı zamanda, uluslararası kamuoyunun Kürtlere karşı **hümanist** bir yaklaşımının oluşmasını da yarattı.

KUKM'nin inkarı temelinde de olsa, Kürt sorunun gündemleşmesi; Kürt sorunu'nun temel çözümünün uluslararası kamuoyuna kavratılması ve kalıcı demokratik ilişkiler kurulması şansını da siyasal yapılanmalara vermiş oldu.. Tüm Kürdistan'ı kapsayan Ulusal Konferans hazırlıklarının yapıldığı bu süreçte, hazırlıkların sonuçlandırılıp, yaratılacak zeminde uluslararası mevziyi yakalama şansının kullanılması yerine; konferans sabote edildi ve üç temel olumsuz yaklaşım içine girildi.

-Güney Kürdistan Hareketi; bu trajedik olayı diplomaside araç haline getirdi. Kendisi için kullandığı zeminde, empeyalizmin baskısıyla otonomi görüşmelerinde daha fazla pay koparmak amacıyla, konferansı feda etti.. İran ve Suriye ile olan bağımlılık ilişkilerine, TC'ne bağımlılık ilişkilerini de kattı..

-PKK'de ifadesini bulan diğer bir yaklaşım ise; Kürdistanî Cephe'yi hain ilan ederek, Saddam'ı aklama sorumsuzluğuna girdi..

-Kuzey Kürdistanlı reformist yapılanmalar ve bunların etki alanı içinde kalan siyasal kadrolar; Kürdistanî Cephe'nin yanlış siyasetini ve kendi inkarları pahasına, cephenin ideolojik-siyasal olarak hareket etmesi olanağını hararetle savundular. Kürdistanî Cephe'nin sömürgeci devletlerle iyi ilişkiler kurup, "manevra" yapması için ulusal konferansın "parça konferansına" dönüştürülmesi düzeyi bile savunulmaya başlandı.. Bu yapılanmaları

peşine takan Kürdistanî Cephe; TC. ile olan ilişkilerinde de emperyalist ve sömürgeci programları "**vafiz**" ettirerek; radikal yapılanmaların "terbiye" ve istenilen düzeye çekilmeleri karşılığı tanınma, ilaç, vb.. yardımların sağlanması yolu seçildi..

Sömürgeci TC'nin jenosit ve katliamları sürerken, TALABANİ, "Türkiye'deki demokrasi Irak'ta olsaydı, biz ötonomi mücadelesi vermezdik", "Türkiye Kürtleri barışçıl yolları seçsinler, demokrasi mücadelesi versinler" beyanlarıyla, Kuzey Kürdistanlı radikal hareketleri gayri-meşru **ilan etmeye** yöneldi ve büyük bir talihsizliğe düştü.. Ancak, bununla da yetinilmedi. Siyasi kadrolar kuşatılıp, yüklenilen "**sorumluluk**" yoğun dost "**tavsiyeler**" ile sürdü.. "Ulusal Birlikler, ulus olma şansının yakalanması" gibi gerçeklerin ardına sığınarak, **bağımsızlığın** "ütopik" ve "sektarizm" olduğu anlatılmaya başlandı.. Terbiye edilemeyen, ilkelerinde ısrarlı olan siyasi yapılanmalar ise, tahrip edilmeye, parçalanmaya -sonuçlarının biran önce TC'ye yansması, rapor edilmesi ve böylece aradaki (!) pazarlığın tamamlanmasında önem arzettiğinden- çalışılmaktadır.. Böylelikle, 1978-80'li yıllarda birçok siyasi yapılanmayı bu tür pazarlıklar sonucu bölerek oluşturulmaya çalışılan Güney Kürdistanlı hareketlere **bağımlı örgüt yaratma** fiyaskosu; 10 yıl sonra ulusal parti -manevra partisi demek daha doğru olacak- oluşturma manevrasıyla, benzer tarihsel sorumsuzluğa girildi. Siyasal kadrolar yeniden **örgütsüz**, ortada bırakılmayla yüzyüze getirildi..

Siyasal kadrolara bu yoldaki **tavsiyeler**, emperyalizmin "güç ve demokratlığı" ile reel sosyalizmdeki bunalım ve teslimiyet ile bütünleşince; kadroların

ideolojik biçimlenmeleri de sarsılmaya başladı. Zaten, hedeflenen de buydu.. Çünkü, ideolojik olarak egemenlik kurulmadan, siyasal teslimiyet sağlanamazdı. Bu, kısmen de olsa başarılmış gözüküyor.

Hızlı gelişme ve değişmelerin yaşandığı böylesi bir süreçte, **Partimiz (PRK/-Rizgarî)**,ideolojik-siyasal sorunların netleştirilmesi ve bölgeler arasında dil birliğine varılması ile, önümüzdeki süreçte yeni siyasetler üretmek amacıyla **Parti I. Konferansı**'nı topladı.. Gündeminin çok yüklü olduğu toplantının ilk oturumlarında, kadrolarımızın emperyalist ve sömürgeci programlara karşı duyarlılıkları hemen kendini gösterdi. Ancak, siyasal gelişmelerden etkilenen, ideolojik olarak tahribata uğramış bir grubun varlığı da parti içinde ortaya çıktı.. Aslında, emperyalist rasyoneller ve Güney Kürdistanlı örgütlerin çekim alanlarına giren bu eğilimin varlığı, konferans öncesi yapılmış olan Avrupa Parti "temsilciler kurulu" -adını onlar koydular- toplantısında, "dıştalanmak istenen PB üyesi" ve bir-iki MK üyesinin tavırlarıyla hesaplı ve pazarlıklı olarak zaten ortaya çıkmıştı. Ancak, henüz siyasal olarak açık bir teslimiyete dönüşmemişti..

Konferansta parti içi **sağ tasfiyeci** eğilime yönelik ilk tartışma, **legal çalışma alanlarıyla ilgili** olarak sunulan metnin üzerinde başladı. "Yasal parti kurma ve Türkiye'de sunulan legalleşme perspektifine hemen girilmesi gerektiği; önüne legalleşmeyi koyan siyasi yapılanmalarla birlikte ya da onların içinde olmak üzere Kuzey Kürdistanlı yapılarla ortak hareket edilmesi zorunluluğunun **dayatılması**" önerisi üzerinde yoğun tartışmalar yapıldı.. Ancak, sunulan metin, öneri ve değişikliklerle kabul edildi. Böylece, legalleşme

eğilimi içine girmiş olan sağ tasfiyeciler durum karşısında geri adım attılar.

Daha sonra, sosyalizmin içine girdiği bunalım ile ilgili bir MK üyesinin "Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler" metnin okunmasından sonra, tartışmalar hızlandı. Sağ tasfiyecilerin gerçek yüzleri ve istedikleri ortaya çıkmış oldu..

"Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler" başlıklı metin, birbirini tamamlayan 7 temel konuyu içermektedir. Özetle;

- 1."Sosyalizmin bittiğini, anlamsız ve olanaksız hale geldiğini", "Marksizm-Leninizm'in eklektik olduğu" ve "Ekim Devrimi'nin talihsizlik" olarak gerçekleştiği vurgulanıyordu..
- 2."Kürt hareketinin hiçbir parçada anti-emperyalist konumu olmadığı" temelinde, anti-emperyalizmin soyut olduğu söyleniyor ve yadrganıyordu.
- 3."İdeolojide Rızgari'nin bir doruk olduğu; ancak, ülkenin sorunlarını çömede yetersiz kaldığı", "örgüt anlayışımız, siyasal strateji ve taktiklerimizin bittiği" vb.. belirlemelerle, ideolojik-siyasal tezlerimiz bir bütün olarak reddediliyordu.
- 4."Bağımsız, birleşik, demokratik Kürdistan şiarı gerçekçi değil", "bağımsızlık pragmatik bir sorundur, daha fazla demokrasi istenmelidir", "Kürt hareketi bağımsızlığı ve birleşmeyi bir propaganda malzemesi olarak kullanma sorumsuzluğundan vazgeçmelidir" vb.. belirlemeleriyle, bağımsızlıkçı çizgi inkar edilmektedir.

mesi ve "manevra" yapabilmesi için konferansın dışında kalmasını da önerdi.. Konferansımızın Kürdistanî Cephe'nin bu konuda yürüttüğü siyaseti desteklemesi önerilmekte, hatta konferansın Kuzey Kürdistanla sınırla kalması isteniyordu.. Böylece, olgu Misak-ı Milli sınırları içine hapsediliyordu.. Konferansın bileşeni ile ilgili öneriler ise, tamamen sömürgeci parlamento ve partilerindeki "seçkin Kürt şahsiyetleri" temel alınarak yapılıyor ve özellikle ehlileşme ve legalleşmeye yönelikti.. Ve siyasi örgütleri etkisizleştiren -bir iki temsilciyle temsil edilmeleri "hakkı" tanınarak (!)- ve "seçkin şahsiyetler" içinde erimeyi -kaybolmayı- içermektedir..

Sağ tasfiyecilerin saldırıları yalnızca örgütü tasfiyeye yönelik değildi kuşkusuz.. "**Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler**" metnine uyumlu olarak, yer yer DKÖ'nde ilkeli çalışma anlayışımız, Faşizm konusundaki görüşlerimiz ve tavrımız, emperyalizme karşı mücadele anlayışımız; İran, Irak ve Suriye sömürgecileriyle işbirliğini reddeden açık tavrımız; silahlı mücadele ve ittifaklar siyasetimiz; "Birlikçilik", "Yasal Parti Kurma", "ulusal siyasete dönme" gibi sloganlarla ideolojik-teorik ve siyasal temel tezlerimizin doğruluğu ortadan kaldırılıyordu. Bu, ilkelerdeki ısrarımızın yok edilmesi ve Kürdistan'daki tarihsel misyonumuzun kayboluşuydu..

- "Yasal Parti Kurma" anlayışı Rizgarî 3'ün reddiydi..

- Kürt Ulusu'nun KKTH ilkesi "**sivrilik**" olarak mahkûm edilmeye çalışılıyordu.

- Rizgarî'nin ittifaklar düzeyi parti birliğine dönüştürülüyor; aynı zamanda

Rizgarî 9'daki sosyalistlerin siyasal birliğinde ifadesini bulan sınıf partisi de ulusal parti sloganıyla, aslında Rizgari'nin ideolojik süreci yanında, örgütsel süreci de tasfiye ediliyordu.

-Parti sürecimizin temel sorunlarından biri olan ORTAK BİR TAARRUZ CEPHESİ'nde bütün güçlerin birleştirilmeleri; askeri, siyasal ve diplomatik taarruzdan çıkarılarak, **ehlileşen** yapılanmalara ve **legalleşen birlikteliklere** indirgeniyordu..

-Rizgarî 7'de ifadesini bulan **sağ oportünizm** ile kol kola girilmekteydi.

Özetle; Rizgarî'nin bir bütün olarak süreci ortadan kaldırılmak isteniyordu..

Bütün bu ideolojik suçlama ve siyasal teslimiyete karşın, bu kez de saflarımız terkediliyordu..! İşte, bu noktada kendilerini ele vermişlerdi. Örneğin; partiyi hizipçilik vb.. ile suçlarken, "dıştalandığını iddia eden PB üyesi"ne "yapılanlara(?!)" karşı saflar terkediliyordu.. Yoldaşça güvenden riyakarca bahsedenlerin, kendi davranışlarıyla parti içindeki güveni nasıl ortadan kaldırdıkları açık-seçik görülüyordu. Varsa yoksa "bir PB üyesinin dıştalanmak istenmesi" korkusuna bütün parti içi eleştiri indirgenmiş oluyordu.. Bütün ilişkiler bu korku ile biçimlenmişti..

Ayrıca, "Avrupa düşmanlığı" ile delegeler ajite edilmişlerdi. Bazı delegelerin "Avrupa düş- Avrupa'da oturmuş olmaları ile "Avrupa düşmanlığı" özdeşleştirilmişti. Oysa, manlığı". konferansta böyle bir anlayış yoktu.. Peki, bu "Avrupa düşmanlığı" niçin dürtülüyordu ? Nasıl oluşturulmuştu ? Bir "Avrupa düşmanlığı" vardı, bu

çok önceleri yaratılmış ve özellikle Avrupa'daki kadrolarımız bu "düşmanlık" ile şartlandırılmışlardı. "Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler" metninin yazarının, yıllar yılı Avrupa düşmanlığı yaparak kadroları bu yolda şartlandırması bir kenara atılmıştı ve önemsenmiyordu.. Burada bir parantez açarak, N.Bora'nın Avrupayı anlatımına kulak verelim:

"Sıradan bir gözlemcinin bile saptayabileceği bir dağılma ve çürüme dönemi yaşanmaktadır. 12 Eylül gibi oldukça iyi planlanmış ve gerçekleştirilmiş karşı-devrimci bir baskın hareketından gerekli dersleri çıkarmamak için inatla direnen dar grupçuluğun ödemesi gereken ağır bir faturadır bu.. Ve ağır olduğu kadar da acımasızca tahsil edilmektedir..

12 Eylül'den önce sinir merkezleri tahrip edilen bir çok siyasi grup, bu süreç içinde objektif olarak dağılıp çürüdüler. Kırık-dökük bildiriler ve aile çevresinin okuduğu bildirilerle bol miktarda gürültü çıkarıldı. Büyük büyük iddialarla cepheler, güçbirlikleri kuruldu. Ve nasıl kurulduysa, öylece çözümlüp gittiler.

Ortadoğu karmaşası içinde, tepe üstü oturmuş hayaller ve köksüz ajitasyonlarla iliklerine kadar tahrip edilen militanlar, akın akın Avrupa bataklığının utanç verici ilişkileri içine savruldu. Türk ve Kürt solunun hemen hemen tüm grupları, prestijleri sarsılmış ve hareket alanları tahrip edilmiş olarak Avrupa bataklığına döküldüler. 4 yılı aşkın bir süre kaos ve kördöğüşü halinde geçirildi. Sıkıyönetim mahkemelerinde örgütlenmelerin tutarsızlığı ve kofluğu bütününü ile açığa çıktı. Avrupa ve Ortadoğu'da da yoğun bir

deşifrayona uğranıldı. Siyaset ve ideolojideki sakatlıkların, örgütlenmelere nasıl yansıdığı çıplak gözle görülebilir duruma geldi. Bir yanı ile dar grupçuluğun eleştiri ve yargılama yeteneğinden yoksun, mürid zihniyeti ve örgüte fanatik değerlerle bağlı oluşların kötürümlüğü ortaya çıkarken, diğer yanı ile sahteliklerin ve sahtekarlıkların kirli yüzü görülebilir duruma geldi. Yenilginin, yığınlığın bedeli, örgüt düşmanlığı yapılarak ödenme yoluna sapıldı. Ayrıca, kötü işleyen, dağılan ve çürüyen grup örgütlenmeleri öne çıkarılarak, örgütsüzlük bir hayat anlayışı olarak benimsenir oldu. Örgütlü çalışmayı, örgüte düşmanlık şizofrenik saplantılar haline geldi.

Avrupa bataklığına doluşan "kadro"ların durumu hazindir.. Sosyal yardım bürolarının önünde uzadıkça uzayan devrimciler kuyruğu, yeni "değer"ler, yeni alışkanlıklar, yeni eğilimler ve kötürüm saplantılar üreten zehirli bir kaynak haline gelmiştir. Büyük büyük hayallerle Avrupa bataklığına dökülenlerin ne tür problemlerle karşılaşıya kaldıkları, ne tür faaliyetler içine girdikleri bilinmektedir. Ajitasyonlar, hayatın katı gerçeklerine çarparak tuz-buz olmaktadır. Türk burjuvazisinin zulmuna kapalı ve fakat istihbaratına sonuna kadar açık emperyalist metropollerde, deşifrayon ve sorumsuzluk, ahlaki ve ruhi çöküntü ile düz orantılı olarak hızla artmış, siyasi ahlaksızlık bir meslek haline gelmiştir. Ülke gerçeklerinden ve kavganın hayat kaynağı olan değerlerden, inançlardan vb.. hızla ve geriye dönülmez biçimler içinde kopulmuştur. Türkiye ve Kürdistan'da hayat devam ediyor elbette. Kavga da. Ve hayat, dil kursları ile sosyal yardım bürolarının düz yolunda da sürüyor. Ortadoğu'daki bekleme odası ile

emperyalist metropollerin arası, sanıldığıının tersine bir kimlik değişimini de, bir kişiliksizleşme sürecini de beraberinde taşımaktadır. Ama, ceplerinde politik pasaport taşıyanlar, aynı zamanda dövüşenlerin ve ölenlerin kanını da taşıdıklarını hemen unutmuş görünmektedirler. Bu arada unutilan bir temel olgu daha vardır. Avrupa'da örgütsel görevlerle bulunanların ve siyasi görevlerini şu ya da bu biçimde yerine getirenlerin sayısı oldukça azdır. Çoğunluk ise kavga kaçağıdır. Kavga kaçakları, kaçaklığın utancını yaşamaya mahkumdurlar. Bu utanç, yalan-dolan ile, dedi-kodu ile ortadan kaldırılamaz. Hele hele örgütlü çalışmaya düşmanlıklı ve temelinde küçük burjuvazinin mülkiyet tutkusu yatan tatmin edilmemiş duygular ve kültür boşluğu ile desteklenen liberal pespayeliklerle hiç mi hiç ört bas edilemez. Unutulmamalıdır ki, devrimciler Avrupa'da haysiyet imtihanına girmişlerdir. Haysiyetsizler, elbette sınıfta kalacak !.. Devrimci ahlak ve devrimci sorumluluğun soyut kavramlar olmadığı Ortadoğudaki bekleme odalarında ve Avrupa bataklığında çok daha açık olarak görülmektedir. Günün geçici çıkarları uğruna haraç mezat ortalıkta satılığa çıkarılan değerler, inançlar ve kişilikler, kaybolmuş insanların hazin trajedisinin boyutlarını göstermesi bakımından ibret vericidir.

Ve hayat devam etmektedir !

Kavga da ! " (N.Bora, Dogmalar, Tabular, Fanatizm Vb.. 1984)

Evet, 1984 yılında düşüncelerinin "değiştiğini" söyleyen "Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler" metninin yazarının, Avrupa'yı tanımlaması böyledir.

"Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer" misali, doğruları anlatmaktadır.. Önemli olan Avrupa'nın durumunun bu doğruları içermesi değil, "Avrupa düşmanlığı" yapıldığını iddia eden Avrupa delegelerinin bu durum içinde olup olmamalarıdır.. Onlar bunu değil, ilkeleri savunmak için taviz vermeyen delege arkadaşlarımızın direnmelerini Avrupa düşmanlığı olarak sundular, kendilerine "payeler" çıkararak, durumlarını rasyonelleştirdiler.. Oysa, kadrolarımız süreç içinde birçok konuda olduğu gibi, Avrupa konusunda da duyarlıydılar. Bunu da en çok bugün "Avrupa düşmanlığı"ndan rahatsız olan unsurların bazıları yaratmıştı..

(...)

Devam edelim.

Bütün karalama ve hizip anlayışlarına rağmen, muhalefeti partiyi bölmek ve tasfiye etmek için zorlayanların, tüzük ve parti ilkelerini saymadıkları belli. Ne var ki, "Avrupa düşmanlığını" öne sürerek, bir takım insanların durumlarını ört-bas etmeleri ve bu nedenle partiye karşı güç olarak ayakta tutmaları da **kaçak** muhtevalarını gizlemeye yetmiyor artık..

Böylece, 4 yıldır Avrupa'da tek başına yönetim yapan ve bir kişiyi dahi Rızgari'ye getiremeyenlerin, birdenbire bazı unsurlarla -partili olmaları bir yana, sempatizan bile olmayan- toplantılara geçmeleri çok ilginçtir.. Ayrıca, muhalefet Avrupa'da yanına aldığı tüm unsurlara bilinçli bir biçimde parti merkezini düşman ilan ediyor ve bunu diğer siyasi grup ya da kişilere

de yaygınlaştırmaktan geri durmuyorlar ! Bütün bu davranışlarını, -ilk başlar- da yoğun ve şimdilerde ise aralıklarla- kendilerini "satma" ve güç gösterisi olarak değerlendirmekten başka bir anlamı kalmıyor.. Çünkü, daha kısa bir zaman önce bu unsurların birbirleriyle ilgili belirlemeleri bizi bu yoruma ister istemez götürüyor.. Düşünün ki, tek başına ve her açıdan hesapsız-ki- tapsız yönetim yapan Avrupa sekreterinin ...'nü bile yerinden kıpırdatmadığı- nı ve bu 4 yıla "yazık olmuş" gözüyle bakanların -en çok "Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler" metninin sahibi- şimdi, "parti Avrupa'da temsilden düştü" görüşünü yaygınlaştırmaları, hesapların nasıl ve nerede yapıldığını açıkça göstermektedir.. Tersine, partimiz, Avrupa'da temsilden düşmedeği gibi, her şartta eskisinden daha ciddi ve güçlü bir yapıya ulaşma yolundadır. Ve ulaşacaktır da.. Onlar, hizipçi anlayışlarıyla kısa sürede temsilden düştü- ler, bizlere yaslanarak "ekmek elden su gölden" misali siyasetle iştiğal ettikleri gün gibi ortaya çıktı.. Yaptıkları hizipçiliktir. Ama, bununla da kalmadılar. Biz, kitle partisinde hizip yaparak partiyi ele geçirme "hakkı"nı da meşru sayabiliriz. Ama, **Sağ tasfiyeci** hizip bu değil likidasyonla partiden kopma noktasına vardı.. **Tasfiyeci hizip** anlayışının bel bağladığı zorunlu so- nuç buydu ve bu yapıldı. Aslolan kurum ve kuralları **likide etme**, yıpratma, partiyi **bölme** ve gücünü zayıflatarak, sonunda da kaçıp gitmeydi.. Böylece, sorumluluğu da başkalarına **"ihale etme** yolu bulunmuş oluyordu.. Hem genel kurul önerisi gündeme alınmış, hem azınlık da kalıp çoğunluğun kararlarının geçerli olduğu kabul edilmemiş; hem de birlik diye bağırıp çağırıp çekip gidilmiştir.. Sorunlar bireyselleştirilip, tartışmada kendilerini **aklama** aracı olarak kullanılmıştır. Hem de kimler tarafından yapılmıştır ?

Kendini "dürüstlük" abidesi olarak sunan ve acındıran, hayatta "yalan söylememekle övünen" ve bu payeleri hep kendi kendine biçen; ama, her yerde ve her zaman "**tedbiri**" de elden bırakmayan; burjuva siyasetiyle bütün bu yanlarını da kendisi gibi likidasyona bağlı olanlara **vafiz ettiren** "dıştalandığını iddia eden PB üyesi" tarafından yapıldı.. Öylesine dürüst ve yalan söylemeyen bir unsur ki, GMK adına hayali kararlar çıkararak bunları açıklıyor; bununla da kalmayıp, başkalarına kendi adına iyi insan" dedirtmek ve tüm kusurları başkalarına atmak için özeleştiriler vermiştir.. Tutanaklara geçmiş olan devrimci ahlak anlayışının sınırlarını taşımış beyanlarının tersine, "dıştalandığını iddia ettiği PB üyeliği"ni her yerde ve her zaman istediği gibi hareket ederek, MK'yi ve PB'yu tanımaksızın kullanabilmiştir. Örneğin; Avrupa Temsilciler Toplantısı'nda (ki, giderayak düzenlenen ve PB'nun haberi olmaksızın gündemi kendisi tarafından saptanmış, şahsi bir "savunma" düzeyi olarak alelacele yapılmış bir toplantı) 20-30 kişinin gözleri önünde "örgüt bu kararı aldı ve bana açıklama yetkisi verdi" diyebilmiştir.. Ki, bu toplantıda bulunan bazı MK üyelerinin önünde bunu yapabilmiştir. "Bu karardan haberimiz yok, bölgeler arasında dil farklılığı oluşmaması için, parti açıklamaları beklenmelidir" gibi ikazlara rağmen, "bu MK kararıdır, tartışamazsınız" deyip kestirmiştir. Bunu, MK üyelerine karşı da yapabilmiştir.. Böylece, olmayan kararları ve yetkileri büyük bir cüretkarlıkla açıklamıştır. Hoş adı "doğrucu Davut"a bir kez nasıl olsa çıkmış.. Ne söylese "doğru"dur ve o hiç bir zaman "yalan" söylemez...

Yalancı cüretkârlığın tüm cesareti de, kuşkusuz siyasi kadrolarımızın kurullar

ve kurallar dışında kendileriyle tartışamayacaklarından kaynaklanıyordu.. Kadrolarımızın, hizipçilerin yalanlarını kitle önünde açığa çıkarmayacak kadar örgüt mantığına sahip olmaları, onları daha bir cesaretlendirmişti.. Üst organ kararlarının -hele hele kararlara ortak olanlar tarafından- alt organlarda tartışılmıyacağı uyarıları, "yöneticiliğin paniği" olarak sunulmuştu.. Özellikle, ağırlıklı bir "ben" olgusuyla kurum ve kuralları işlevsiz kılmayı kendine yöntem edinmiş mistik hizipçiler, hayatın hiç bir alanında eleştiri ve özeleştiriye çalıştırmamıştı ve tamamen provakasyon ve likidasyonu temel almışlardı.. Kendileriyle ilgili hayati düzeydeki eleştiriler, eleştiri sahibinin tasfiyesinden sonra gündemleştiriliyor, böylece, "kaçakların" suçlanması olarak eleştiri gündemden düşüyordu. Ardından, büyük bir "dürüstlük abidesi" ortaya çıkarılıyordu. Her şeyden muaf bir "dürüstlük abidesi".. Gündemleşen soruşturmalar ise, oy çokluğuyla "soruşturmaya gerek yok" denilerek, kendileri "aklanıyor"du.. Hesap verme onların "işi" değildi. Kurulsuz ve kuralsız tek başına yönetme ve sorulduğunda da, "ne yapayım ben örgütçü değilim" diye cevaplanıyordu.. Kendini kurtarma -her şeyden ve her düzeyde- manevrasıyla, bütün tutanaklarda bu "öz eleştiri" hemen hemen vardır. Ortak sorumluluk sadece başarılarıdır.. Başarısızlıklardan ona her nedense "pay" hiç düşmüyordu !. Varsa yoksa kendine yapılan haksızlık ve kendini aklama önemliydi.. Kadrolara devrimci bilinç, inanç ve kararlılık; parti güveni taşımak bir "öncü kadro" olarak "dıştalandığı iddia edilen PB üyesini" hiç mi hiç ilgilendirmiyordu. Ancak "devrimci öncü" olarak, kadrolara sömürge bir toplumun efendiyi kendini acındırma psikolojisinin götürülmesinin sonuçları "iyi" biliniyordu !

Bir "**çanak-çömlek**" meselesi tuturulmuştu.. Evet, doğrudur. Sömürgeci taş gelip sağ tasfiyeci çömleğe çarparsa "**vah çanağın başına**"; sağ tasfiyeci çanak yuvarlanıp **devrime çarpınca**, yine **vah çanağın başına** olacaktı.. (...)

Sağ tasfiyecilerimizin liberal hayalleri, sömürgeci vahşetin taşına çarparak kaybolacaktır.. Ama, şimdilik (!) onlarla beraber hareket eden Avrupa'daki bazı üye ve sempatanlarımızın bir süre sonra alternatifsiz ortada bırakılarak, anti-örgüt bir muhtevaya ulaşmaları ve giderek KUKM'den kopmalarını şimdiden kestirmek güç değildir.. Sık sık geçmişlerini öne sürenlerin bu ağır sorumluluğu da taşımaları gerekir ! Bunun bütün sorumluluğu sağ tasfiyecilerin omuzlarındadır. Onlar, sorumluluğu üzerilerinden atmasını -ya da başkalarına havale etmesini- çok iyi bilirler. Bu nedenlerle birçok unsur ortada kalabilecektir.. Elbette, bunun ve daha birçok şeyin hesabı verilecektir.. İşte, o zaman biz, "**vah çanağın başına**" demeyeceğiz, bunu da çok iyi bilmelidirler..

Evet, çanak psikolojisi içinde bir biriyle çelişen, bir birini dışlayan önerileriyle sağ tasfiyeciler; PRK'nin "**legalleşmesi**", bu olmazsa tasfiyesini ya da ilkesizleştirilmesini hedeflemişlerdi.. Kadrolarımızın bilinci ve kararlılığı ile bu engellendi, ama ağır tahribatlar yaratıldı.. Rızgari ve PRK süreci, unutulmuş ve unutturulmak isteniyordu.. "Ulusal birlikler", "Kürt halkının perişanlığı" ve "katliamlar" büyük (!) bir **hümanizm** ile işlenerek -çok iyi tanıdığımız bazı kadroların taktikleriyle-, buna "neden olan"; Kürt Ulusu'nun **direnış** geleneğinin sürdürülüp dönüştürülmesi eylemini PRK'nin ideolojik-siya-

sal tezlerinin şahsında, teslimiyete dönüştürmek düşünülüyordu. Böylelikle, ehlileşen, uysallaşan Kürt Ulusu katliamlardan kurtulacaktı !..

Ama, ülkesinde özgürce yaşamak isteyenlerin, sömürgecilere karşı onurlu bir savaş verme **hakkı** da vardır. Bu, onbinlerce militanın ölümüne, katliam ve jenositlere rağmen ulusal birliğin **olmazsa olmaz** koşuludur.. Sorun; ulusal birlik, katliamlar vb.. değil, tasfiyecilerin sorunu yattıkları emperyalist-sömürgeci programların PRK'ye çarparak geri tepmesidir..

Sorun, bir yanıyla, bilinçli, hesaplı bir programın ürünüdür ve Kürdistan'ın bütününde **bağımsızlıkçı** anlayışın **tasfiye** edilmesine denk düşmektedir.. Çünkü, Güney Kürdistan hareketi baştan KUKM'ni zaten Irak'ın bir iç sorununa indirgemişti. Doğu Kürdistan'daki siyasal güçlerin programı da bununla uyum içindeydi.. Güney-Batı Kürdistan'daki siyasal güçler ise, tek başlarına bir otorite oluşturamazlardı ! KUKM'ni sömürgecilerin iç sorunu olmaya indigeme operasyonunun tek engeli Kuzey Kürdistan'daki yapılanmalar -tümüyle değil- kalıyordu..

Bilindiği gibi;

-Sağ oportünizmde ifadesini bulan siyasal akımların, KUKM konusundaki yorumları, hiç bir dönem Misak-ı Milli anlayışını aşmamış ve mücadele hedefleri sömürgeci burjuva demokrasisinin yedeğinden çıkmamıştı.

-PKK ise, silahlı mücadele ile "bağımsızlık" mücadelesi verdiğini iddia ederken, ilişkileriyle bunu dışlıyordu.. Starteji ve taktikleriyle TC. sömür-

gecileriyle her fırsatta **uzlaşma** yolları arıyordu..

-Emperyalist-sömürgeci programların uygulanmasına tek engel, **bağımsızlıkçı** çizgide silahlı mücadeleyi temel alan Kürdistanlı siyasal yapılanmalar kalıyordu.. Bu yapılanmaların ise, gelişmelere müdahale edebilecek örgütlülüğe ulaşamadıkları ortadaydı.

Bu nedenle, emperyalist-sömürgeci programların uygulama alanlarını genişleterek, kendi programlarına yatmaya hazır siyasal yapılanmaları çekmeleri çok kolaydı.. Ancak, Kürdistan'daki silahlı mücadele geleneği ve Kürt Ulu-su'nun **bağımsızlık** isteği de, her zaman bağımsızlıkçı ve radikal bir hareketin başarısını mümkün kılmaktaydı.. PRK'nin tarihsel misyonu da bu olgu içinde durmaktadır..

PRK, gerek ideolojik-siyasal etkinliği ve gerekse ilkelerindeki kararlılığıyla her zaman sömürgecilere alternatif olma şansına sahip bir harekettir. PRK, emperyalist-sömürgeci programların uygulanmasını engelleyecek önemli bir etken ve onlar için tehlike olduğu gibi; Kürdistan genelinde emperyalist programlara yatacak siyasal yapıların tabanlarını örgütleme ve dolayısıyla maddi zeminlerini kaydırma gibi bir tehdidi de oluşturmaktadır.. Bundandır ki, **bağımsızlıkçı** güçlerin "ehlileştirilip, terbiye edilmeleri" emperyalist ve sömürgecileri ne kadar ilgilendiriyorsa, **KUKM**'ni kendi sömürgeci devletlerinin bir iç sorunu gören sosyal-şövenler ve onlara yatmış olan 4 parçadaki siyasal yapılanmaları da o kadar ilgilendirmektedir.. Bu "ehlileştirme", emperyalist ve sömürgecilerin "kudret ve yenilmezliği"nin ispatlanması

çabalarıyla, "nasihat" ve dayatmalarla tecrit ve tehditle uyum içinde sürmektedir. Kuşkusuz, bu süreç programın uygulanma düzeyi ile siyasi örgütlenmenin gelişmesine doğru, provakasyon ve fiziki saldırılarla da bütünleşir..

"Ehlileşme ve teslimiyet". Böylesi dayatma, tecrit ve tehditlere karşı direnme yüksek bir bilinç, inanç ve kararlılık gerektirmektedir. İnkelerin doğruluğu ve başarısında hiç bir kuşkuya kapılmamayı gerektirmektedir. Mücadeleyi uzun vadeli ve insan yaşamının tüm boyutu üzerinde kavrayıp karar vermeyi gerektirmektedir..

Elbette, PRK kadroları da, Kürdistan toplumunun yargı değerleri içinden gelmiş, farklı bilinç, inanç ve kararlılıklara sahiptirler. Aynı zamanda, içinde bulunulan maddi koşullar, yaşam düzeyleri de farklı niteliklerin oluşmasında önemli etkiler yaratmıştır.. Bu nedenle, ideolojik-siyasal dayatmalar karşısında değişik etkilenmelerin olması kaçınılmazdır.. Yıllarca cezaevlerinde yatan, ölüm oruçlarına giren, direnen ve parti güvencesi dışında hiç bir güvencesi olmayan profesyonel kadrolarımızın; esas örgütleneceğimiz toplumsal dinamiklerden uzak, Avrupa'da mülteci koşullarında bulunan, emperyalist tüketimin tüm kuşatmaları altında bulunan kadroların olaylar ve olgulardan etkilenmeleri elbette farklı farklı olacaktır.. Bu perspektifle bakıldığında, Avrupa delegelerindeki sağ tasfiyeci eğilimin kavranması kolayca anlaşılabilir.. Avrupa'daki kadrolar, tüketim toplumunun tüm yargı değerleri ve saldırıları altında bulunuyorlar.. Kürdistan'daki sömürgeci uygulamalardan uzaktırlar. Emperyalist sermayenin sömürü mekanizmasına ve ideolojik etkilenmesine çok yakındırlar. Marketler zincirinden çok kanallı TV'ye, reklamlara ve çevresindeki tüm tüketimler karşısında zaten yeterli olmayan bilinç ister

istememez sarsılmakta, özlem ve talepler artmaktadır..

Maddi olarak içinde bulunmadığı sömürge toplum bireyi ve sömürgeciler arasındaki çelişki; kendini "vatan hasreti", ve duygusal tepkiler düzeyinde yansıttığından, her zaman uzlaşma zemini oluşturabilmektedir. KUKM'deki gelişmeler ve başarı umudu bu uzlaşma zemininin oluşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Sömürgeci vahşetten, "demokrasi kaleleri"ne geçmenin getirdiği sisteme hayranlık ve "demokrasi" aşkı, ülkede "demokrasi"nin oluşması gibi bir hayali sürekli gündemde tutmaktadır.. Ulus'un "demokrasi" ile rahatlayacağı, gelişeceği (!) inancı; kendi mülteci koşullarının ortadan kalkması, ülkede legal koşullarda dost, ahbab ve aile çevresine dönebilme umuduyla bütünleşmesi, ideolojik çarpıklığın çekirdeğini oluşturmaktadır..

Bu çarpık ve öznel düşünceye karşı yüksek bir toplumsal bilinç ile direnmeden, sürekli kendini eğitip yenilenmeden; ideolojik ve giderek siyasal teslimiyetten kurtulmak mümkün değildir. Tüketim toplumuyla olan maddi manevi bağlarının düzeyi ile orantılı olarak siyasal-örgütsel teslimiyetle, emperyalist-sömürgecilerin "demokratik" çözüm planlarının savunucusu ve giderek kollayıcısı haline gelinir.. Kuşkusuz, siyasal kadroların ülkede de bu perspektif içine kaymaları mümkündür ve bu geniş çapta olmaktadır. Ancak, ülkedeki siyasal kadroların tüketim ile olan ilişkileri ve maddi olanaklarının sınırlılığı ile, sömürgeci uygulamalarla her gün yaşanan olaylar böylesi bir kaymayı zorlaştırmaktadır.. Ama, tehdit özünde ülkeye ve örgütlü siyasal kadrolara yöneliktir. İdeolojik-örgütsel önderliğin imhasının tek çözüm yolunun, siyasal kadroların teslimi olduğunu sömürgeciler çok iyi bilmektedirler.. Ve

saldırıları buna yöneliktir. **KUKM** perspektifi içindeki tüm siyasal örgütlenmelerde anti-örgüt anlayışın, liberalizmin Avrupa'daki siyasal kadrolarda oluşması tehdidin yalnızca Avrupa'yla sınırlı kalacağı gibi bir yanılgıyı getirmelidir.. Avrupa örgütlenmesi tüm siyasal yapıların en dayanıksız noktasıdır. Elbetteki, çürüme en dayanıksız noktadan başlayacaktır ve giderek bütün organizmayı saracaktır. Tedavi etmek kuşkusuz mümkün ve önümüzdeki en acil sorun olarak durmaktadır. Ama, izlerini tamamen silmek mümkün olmayacaktır.. Kürdistan'daki kasaba eşrafı ve küçük burjuva aydınlarının Kürt Ulusu üzerindeki etkileri ve sömürgeci "demokratik" kurumlarla ilişkileriyle bunların siyasal örgütlenmelerdeki fonksiyonları **KUKM**'nin çürüten yanını sürekli kılmaktadır.. Avrupa'daki çürüme, Kürdistan'da varolan bu küçük burjuva muhteva ile uyum içindedir.ve ortaya çıkan yeni bir olgu değildir. Bundandır ki, **Tehdit** Kürdistan'daki örgütlü siyasal kadrolara yöneliktir.

KUKM'ni yüklenmiş siyasal yapılanmalar; ilkeli, kararlı ve kontrollü bir biçimde kitleselleşerek legal çalışma alanlarının örgütlenmesiyle bu tehdidi engelleyebilirler. Oysa, bu alanlar; dün olduğu gibi bu günde, ne idüğü belirsiz, ürkek ve her türlü ilkesiz uzlaşmaya yatkın partiler üstü "seçkin Kürt şahsiyetleri"ne terkedilmiştir. Bu "seçkin şahsiyetler"in toplumsal nüfuzları ve siyasal etki alanlarının kırılması ve sınırlandırılması; **Bağımsızlıkçı,radikal** çizginin temel görevlerinden biriyken; yıllarca siyasi örgütlenmeler, bu anti-örgüt muhtevaya sahip "seçkin şahsiyetler"e taviz vererek uzlaşmayı seçmiş, onları palazlandırmış ve toplumsal düzeyde sunarak meşurlaştırmışlardır. Bu gün **KUKM** içindeki örgütlü siyasal kadroların likidasyonla

karşı-karşıya kalmalarının önemli bir nedeni, siyasi örgütlerin geçmişteki tutumlarında aranmalıdır. Geçmişteki dargrupçu pragmatizm ahmaklığı, bugün örgütlü siyasal kadroları ve KUKM'ni örgüt silahından yoksun bırakma tehdidine dönüşmüştür..

Siyasi örgütlenmeler, bu kesimin parlamento, yerel yönetim, mesleki örgütler vb. yapılanmalardaki "kariyerizmi"ne zemin hazırladıkça kendi kadroları da tahrip olmuş; ideolojik, siyasal tezleri de buna uyum sağlamıştır. Bu, öyle bir noktaya varmıştır ki; siyasi mücadelede araç olarak kullanmak amacıyla girilen bu alan; siyasal kadrolara egemen olmuştur. Kendi yarattığı ilişkiler kendisini yönetmeyi, belirlemeyi getirmiştir. Artık, geriye dönüş mümkün değildir. Siyasal kadrolar, "meşrulaştırılan" platformlarda, düne kadar destekledikleri "örgütlü" ya da örgütsüz "seçkin şahsiyetler"le rekabet ederek, "seçkinleşmeye" yöneleceklerdir..

Siyasal yapılanmalar, legal mücadele alanında birer araç olarak kalmaya ve alanın güvencesi olmaya devam ettikçe; kuşkusuz, palazlandırılacaklar, "geliştirilecek"lerdir. Ama, bu alanın "kullanılması" ve "genişletilmesi"ne engel oldukları andan itibaren, bizahtı siyasi kadroları tarafından terörizmle suçlanarak, mahkum edileceklerdir. Dün sağ oportünizmin içine düştüğü bu durum, onu bir araç haline getirmiştir. Radikal örgütlenmelerin ise, böylesi bir araç olma şansları bulunmamaktadır. Bu alana kayışları kitleler ve kadrolarca "terörist" mücadele hedefi haline getirilmeleriyle sonuçlanacaktır. Bu, KUKM'ne büyük bir tehdittir..

Konferansta bu anlayışı açıktan gündemleştiren "Büyük Kararlar İçin küçük

Düşünceler" metniyle, başını "dıştalandığını iddia eden PB üyesi"nin çektiği Avrupa delegasyonunun hedefleri, böylesi bir gelişmenin PRK saflarında kendini ortaya koymasıldı. Konferansta bir bütün olarak red ve inkar edilmeleri karşısında, partiyi tasfiye olanakları maddeten kalmayınca, yalan ve suçlamalarla ayrılık koyup likidasyona başlamaları aynı hedefe varma çabalarıdır..

PRK saflarında boy gösteren bu sağ tasfiyeci tehdit, KUKM üzerindeki provakasyon ve çözümsüzlük programlarının bir parçasıdır. Bundandır ki, sağ tasfiyeciliğe karşı mücadele, PRK saflarından daha geniş bir zemin olan **bağımsızlıkçı, radikal tüm güçlerin mücadele hedeflerini kapsamaktadır.** Sağ tasfiyeciliğin hedefi açık ve net olarak, **Bağımsız-Birleşik-Demokratik Kürdistan'a ulaşmadaki örgütsel araçları imha** olarak kendini ortaya koymaktadır. Sağ tasfiyeciliğe karşı mücadele; bağımsızlıkçı güçlerin orta vadeyi kapsayan mücadele hedefi olarak kendini dayatmıştır..

Sonuç olarak. Emperyalist sistemin uluslararası planda dayattığı rasyoneller, günümüzde etkin bir biçimde uygulanmakta, bu rasyonellerin dışına çıkılmasına "izin" verilmemektedir.. Sistemin ideolojik hegemonyasının özellikle aydınlar üzerinde yarattığı etki; rekabetçi kapitalizm döneminden bu güne değin gelen liberalizmin yeni bir olgu, yeni bir çözüm gibi dayatılmasıdır. Liberal örgütlenme anlayışıyla, sistemin köklü değişiminin mümkün olmadığını çok iyi bilen uluslararası tekelci burjuvazi, bulunduğu ve girdiği her alanda, tümüyle anti-liberal bir yapı gösterirken; işçi sınıfı ve UKM'lerine liberalizmi zor ve

"ikna" ile dayatmakta ve tek çözüm yolu olarak göstermektedir..

Kürdistan'da bu programlarla uyum içinde çözüm yolları çizilmiş; bu, başta askeri işgal olmak üzere, tüm sömürgeci kurumların meşruluğunu Kürt Ulusu'nun bilincinde yer etmesini kapsamaktadır. Sunulan çözümü kabullenmeyen tüm mücadele ve yargı değerlerinin ise dışlanması söz konusudur. KUKM'ni bir bütün olarak tehdit eden liberalizm, tüm ilişki biçimleriyle siyasal örgütlenmeleri kemirmekte, ideolojik-siyasal teslimiyeti bir kader haline getirmeye yönelmektedir.. Bundandır ki, **Bağımsız-Birleşik-Demokratik Kürdistan'**ı hedefleyen siyasal yapıların acil mücadele perspektifi, legalleşmede kendini ifade eden liberalizmi de kapsamalıdır.. Örgütsel yapı içerisinde sağ tasfiyeciliğe, ülke bütününde "ehlileşme ve legalleşme"ye karşı mücadele birliklerin temel ilkeleri halini almalıdır. Bu tasallut aşılımadan, KUKM'ni **bağımsızlıkçı** bir temelde örgütlendirmek mümkün olmayacaktır.

KUKM'ni tehdit eden liberalizmin, Rızgari kadrolarının etkin olduğu PRK saflarında bile boy vermesi, önemli bir ölçü olmuştur. Ancak, konferansımızda kadrolarımız bu tasalluta karşı direnmiş ve KUKM'nin temel güvencesi olduklarını bir kez daha ispatlamışlardır.

Biz hayatın her alanında tüm sömürgeci dayatmalara karşı mücadeleyi temel aldık ve alacağız.. Bağımsızlık mücadelemizin bu dayatmalara karşı mücadeleye iç içe yürüyeceğinden kuşku yok.. İlkelerimizin doğruluğu ve başarıya olan inancımızda da hiç bir zaman kuşkuya kapılmadık. İlkelerimizin doğruluğu ve başarıya olan inançlarını yitiren sağ tasfiyecilere karşı mücade-

le; bağımsızlık mücadelemizin perspektifi içinde vazgeçilmez bir mücadele hedefi durumundadır.. Bunlara karşı hayatın her alanında, ideolojik, siyasal ve örgütsel mücadele yürütülecektir..

1.Görev: KUKM'nin temel güvencesi olan partimizin askeri-siyasal yapısını hayatın her alanında örgütleyip; çevresini legal kurumlarla örerek, partiyi kitleselleştirmektir.

2.Görev: Parti üyeliğinin anlamını yükseltilere, daha yükseltilere çıkarmak; likidasyona karşı direnme ve mücadeleyi yükseltmektir.

3.Görev: Bağımsız-Birleşik-Demokratik Kürdistan'a varmada temel araç olan bağımsızlıkçı güçleri TEK BİR TAARRUZ CEPHESİ'nde birleştirmek; liberalizm ve sağ tasfiyeciliği cephenin acil mücadele hedeflerinden biri olarak gündemleştirip, yenilgiye uğratmaktır.

Biz,PRK olarak önümüzdeki görevleri ve KUKM'nin önündeki zorlukları görmekteyiz. Yeteneklerimiz ve bilincimiz ölçüsünde, KUKM ve KUKC'nde temel bir güç olarak varız ve olmaya devam edeceğiz. Kürdistan'ın bağımsızlığı ve Kürt Ulusu'nun özgürlüğü mücadelesini örgütlemeye olan inancımız ve kararlılığımızdan hiç bir zaman kuşku duymadık ve duymayacağız.

"ELVERİR Kİ, COŞKU HAYLAZ ÇOCUKLARINI BOĞAZLAMASIN !"

www.arsivakurdi.org

PARTÎYA RIZGARÎYA KURDISTAN

*EM SILAVA
KONFERANSA I.Ê DIKIN
I. KONFERANSINI
SELAMLIYORUZ*

www.arsivakurdi.org

İLKELERDE PANİĞİ YAŞAYAN SAĞ TASFİYECİ GRUBUN KONFERANSI TERKETMELERİ ÜZERİNE.

Dünyadaki ve sosyalizmdeki değişmelerin yorumlanması, yaşanan belirsizliklerin netleştirilmesi;

Ülkemiz ve bölgemizdeki gelişmelerin KUKM açısından yarattığı yeni sorunların tartışılması;

Siyasi tikanıklıkların aşılması ve somut çözümler getirilmesi olarak; kısaca özetleyebileceğimiz konular üzerine partimiz (Partiya Rizgariya Kurdistan) 13-26 Temmuz 1991 tarihleri arasında 1. Konferansını düzenlemiştir; çeşitli alanlardan tesbit edilen konferansa davetli delege arkadaşlardan geniş bir katılım ve azimli bir çalışmayla konferansımız sonuçlandırılmıştır.

Uzun zamandan beri birbirinden kopuk, ayrı alanlarda faaliyet gösteren yoldaşlarımızın; hızlı siyasal değişimler gösteren dünya ve bölgemizin siyasal-toplumsal olaylar karşısında farklı tavır

ve yorumlar sergiledikleri bir dönemde; parti üyelerimiz arasındaki bu farklılıkların giderilmesi ve parti birliğimizin sağlanması için konferansımız önemli bir işlev görmüştür.

Günümüzde uluslararası düzeyde sosyalizmin içinde bulunduğu bunalım, Doğu Bloku ülkelerindeki "reel sosyalizm" kalelerinin ardı ardına yer yer bir olması karşısında genel olarak bir panik yaşanmaktadır. "Reel sosyalizm"e umut bağlayan ve buna göre strateji belirleyen kadro ve örgütlerde demoralizasyon etkisi devam etmektedir. İflas eden "reel sosyalizm" in yarattığı bunalımdan çıkmak ve yeni politikalar üretmek, komünistlerin omuzlarında önemli bir görev olarak durmaktadır. "Reel sosyalizm" in çöküşünü fırsat bilen emperyalist sistemin yürüttüğü propaganda ve ajitasyon karşısında varlık gösteremeyen kimi kadro ve

örgütlenmelerin, "artık sosyalizmin bittiğini, anlamsız ve imkansız hale geldiğini" söyleyerek; Marksist-Leninist örgütlenme biçimlerinden ve Marksizmden ideolojik-siyasal olarak kopma noktasındadırlar.

Konferansımızın, çalışmalarını yürüttüğü sırada tesbit edilen konular üzerine görüş ve tartışmaların yapılmasıyla birlikte, bu sağ tasfiyeci anlayış bir akım olarak partimizde de kendini gösterdi. Değişen dünya koşulları ve bunun yarattığı sonuçlardan partimizin etkilenmemesi düşünülmezdi. Öylece oldu.

Konferansımız bir önemli konu olarak da, partimizin bünyesinde yer alan farklı eğilim ve düşüncelerin parti programı ve hedefleri bağlamında sentezleştirilmesi olarak saptanmıştı. Konferansa katılan ve partimizin ideolojik-siyasi hattında kararlı millitaneler, başından sonuna kadar bu akımın temsilcisi arkadaşlarla uzlaşma zeminini aradılar. Buna özen gösterdiler. Fakat Sağ tasfiyeciler; Kürdistan, Türkiye, Avrupa ve cezaevlerinden gelen delegelerin büyük bir çoğunluğu tarafından görüşlerinin reddedilmesi üzerine; Konferansta ortaya çıkacak düzeyin bağlayıcılığı yerine, likidasyon sürecini başlattılar.

Konferansı terkederek likidasyona başlayan sağ tasfiyeci eğilimin ardına gizlendikleri metin,

50.

Azad arkadaşın metniydi: Konferansta küçük bir gruba düşen ve zaman zaman savunma güçlükleri çektikleri Azad'ın metni; "Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler" başlıklı bir metindi. Azad arkadaş sağlık nedeniyle konferansa katılmadı.

Sözünü ettiğimiz Azad arkadaşın metni, konferansa iletilmeden önce İsveç'te "Türkiye'ye Legal Toplu Dönüş" grubunun elemanlarıncada tartışılmış ve hareketimiz dışındaki düzeylere ve kişilere de açılımı yapılmış bir metindir. Bu arkadaş hareketimizin asal bir ögesi olarak görev yaparken, böyle bir metni partimiz dışındaki düzey ve kişilere açılımını yapması; Azad arkadaşın örgütlü mücadele hakkındaki niyetleri konusunda önemli ipuçları vermektedir.

Azad arkadaş metnin giriş bölümünde görüşlerindeki değişikliği; "Benim görüşlerimdeki köklü değişimler 1984-85 yıllarında başladı" diyerek belirtiyor.

Yine: "Bu dönemde Kürdistan Komünist Partisi'nin teorik ve programatik sorunları ile uğraşıyordum" diyor.

Siyasetle uğraşan siyasal kadroların önem vermesi gereken en önemli konulardan biri de, siyasal ahlak sorunudur. Bir siyasal kadro; siyasal ahlaki gereği, inanmadığı ve yanlış gördüğü siyasal-ideolojik görüşleri asla savunmaz. Kendisine ters

gelen örgütlenme ve düzeylerde yer almaz. Savunmaz ve kararlarına katılmaz. Oysa Azad arkadaş, düşüncelerinde "köklü değişim"den kastettiği, Marksizm-Leninizmin ideolojik-siyasal görüşlerini artık savunmadığı noktadadır. Nasıl olurda komünizme inanan bir kişi Kürdistan Komünist Partisi'nin örgütlenme çalışması ve teorik-programatik sorunları ile uğraşabilir !?

Azad arkadaş bu ikircikli yapısını daha sonraki dönemlerde de aynı ahlaki suçu işleyerek, Partiya Rizgariya Kurdistan'ın kuruluşunda yer alarak devam ettiriyor! Üstelik Partiya Rizgariya Kurdistan'ın program bileşkeninde, sosyalizmi savunan "aktif bir eleman" olarak görev yapıyor! Siyasi ahlak açısından son derece önemli ve düşündürücü bir durum..

Daha sonraki bölümlerde kendisindeki görüş değişikliğini şöyle koyuyor:

"Türkiye'de ve Kuzey Kürdistan'da son 30 yıldır üzerinde hareket ettiğimiz zemin değişmiştir. Ya da daha tedbirli bir ifade ile şöyle diyelim: Değişmeye başlamıştır. Dünya üzerinde hareket edilen zemin, bize, kitlelere ulaşılması oldukça zor çalışma biçimleri dayatmıştır. Bu zemin, yasakların, tabuların kuşattığı bir zemindi. Dolayısıyla bu atmosfere uyarlı örgüt biçimleri bulmak gerekiyordu. Bu yapılmadı. Yukarıdan

aşağıya gelen illegal politik örgütlerimiz böylece ortaya çıktı. Siyasi kültürün belirlediği öncü örgüt anlayışı da buna uyarlı olarak biçimlendi. Bu süreç ve anlayışlar, hataları ve sevapları ile beraber bugün artık tarihsel görevlerini bitirmişlerdir. Bu anlayışlarla, bu örgütsel yapılarla biraz daha yürüme olanağı kalmamıştır." (Age, s:2)

"Kuzey Kürdistan'da Kürt hareketi çözmek zorunda olduğu iki sorunla yüzyüzedir. Bunlardan birincisi, Türkiye'de legal çalışmanın teorisini yapmak ve buna uyarlı yeni politikalar üretmek ve ikincisi, son 30 yıllık, siyasi kültürümüzün muhtevasını oluşturan Marksizm-Leninizmi sorgulamaktır. (abc) (...) Marksizm-Leninizm sorgulamaya başladığında bu çizgiden kopuş hemen kaçınılmazdır. (...) Gerek Komünist hareket içinde ve gerekse Kürt hareketi için yeni duruma uyarlı yeni ilişki biçimleri yaratmak, yeni politikalar üretmek yeni sürece uyarlı örgüt biçimlerine ulaşmak (abc) kaçınılmazdır." (Age, s:2)

Gerek Komünist hareket ve gerekse Kürt hareketi devlete karşı olma durumundan, devletin rasyonelleri içinde, devletin araçlarını ve organlarını kullanma durumuna girmişlerdir. Bunun genel tanımı legalizmdir."

"Türkiye'de değişimin kaynakları alt-yapıdaki

derin sarsıntıda durmaktadır. (...) Bu politik değişime her yanından destek vermek Kürtler için hayati önem taşıyor. Kapı aralanmıştır. Görev, aralanan kapıları sonuna kadar açmaktır."
(Age, s:8)

Sağ tasfiyeci hareketin teorisyeni pozisyonundaki bu zat, bir bütün olarak emperyalist sisteme teslim olmuş ve beyaz bayrak kaldırmıştır. Rızgarı'nın ideolojik-teorik-siyasal çizgisinden tamamen kopması da, emperyalist sisteme tamamen teslim olmanın getirdiği bir sonuçtur. Bu sonucu söyle koymaktadır:

"Bizim 30 yıllık siyasi kültürümüzün ürünü olan örgüt anlayışımız bitmiştir. Siyasal strateji ve taktiklerimiz bitmiştir. İşçi sınıfını fetişleştiren felsefik hareket noktalarımız bitmiştir. Proleter devrimci ahlak gibi, proleter devrimci öncü gibi, proletarya enternasyonalizmi gibi hayatın somut pratiğine cevap vermeyen, fakat bir grup "Üstün" kültürlü insan tarafından yaratılmak istenen perspektif bitmiştir."
(abc) (Age, s:16)

"Mevcut siyasi hareketlerle ve bu hareketlerin örgüt anlayışı ile,Kuzey Kürdistan'da hayata müdahale etme olanağı yoktur. Kökleri 60'lı yıllarda duran ve 70'li yıllarda biçimlenen

siyasi hareketlerimizin bugün artık hem fonksiyonlarını ve hem de tarihsel görevlerini bitirdiklerini kabul edelim.Türkiye'de ve Kürdistan'da politik örgütlenmelerin yolunu açmak için, bu örgütler yoldan çekilmelidirler."
(Age, s:29)

Rızgari kadro yayınlarında sıkça rastlanan bir Çin atasözü var: "Kuyunun dibindeki kurbağa dünyayı kuyunun ağzı kadar görür" diye. Azad arkadaş, sağ tasfiyeci ideolojiyi yaparken bu ata sözünü unutmuş olsa gerek.Azad arkadaş kendini Çin ata sözündeki kurbağanın yerine koyarak; birden bire keşifler ve "yeni" tesbitler yapmaya kalkışıyor. Ama dönüp gerisin geriye, ondan önce dökülen ve burjuva rasyonelleri içine çekilen ideologların 50 yıl önce Marksizmle ilgili benzer; hatta daha "ileri şeyler söylediklerini görmezlikten geliyor.Ya da bu dökülen teorisyenlerden alıntı yapma cesaretini kendinde bulmuyor, bulamıyor. Bununla da kalmıyor, bu sefer bizim yerimize de düşünmeye ve bizim adımıza da kararlar verme cürretinde bulunuyor. Kendinden başka herkesi küçük görme alışkanlığında olan Azad'ın bu tutumu, emperyalist sistemin duvarlarına çarparak beyni parçalanan ve varlık gösteremeyerek, sisteme teslim olan bu türden düşüncelerin ürünü ve sonucudur.

Kendinde "özgürce" düşünme ve "teoriler" üretme

hakkını bulan Azad arkadaş, en azında kendi dışında kalan insanların da özgürce düşünme haklarına saygılı olmalıydı. Oysa, yazdığı metin ve ileri sürdüğü düşüncelerle bütün örgütün özgür düşünen beyinlerini çok zor durumlara sokmuş; örgütü ipotek altına almıştır. Daha açık söylemek gerekirse, on yıllardır beraber hareket ettiği yol arkadaşlarına saygısızlık etmiştir. "Örgüt anlayışımız bitmiştir", "siyasal strateji ve taktiklerimiz bitmiştir" vb.. vurgularla kendi bitmişliğini örgüte, konferansa "Rızgari'nin ideolojik-teorik-siyasal hattının bitişi" olarak dayatmaktadır. Şantaj olarak kullanmaktadır.

Sağ tasfiyeci anlayışın hayata müdahale etme ve birşeyler üretme fonksiyonu yoktur. Esasında o, böyle bir çaba da harcamaz. Fakat bu gerici düzeyi rasyonelleştirmek için başka yerlere saldırarak korunak yaratmaya çalışıyor. Sağ tasfiyeci anlayış için; "Mevcut siyasi hareketlerle ve bu hareketlerin örgüt anlayışı ile, Kuzey Kürdistan'da hayata müdahale etme olanağı yoktur." Fakat, örgüt düzeylerini dağıtarak, siyasi strateji ve taktiklerinden vazgeçerek; tek tek kişiler durumuna gelerek; Türkiye'de emperyalizmin onbaşısı Özal'ın manevralarına "destek vermek" ve "aralanan kapıyı sonuna kadar açmak"la hayata müdahale etmiş olacaklar...!

On yıllardır yaratılan değerleri götürüp Özal'a

teslim etmeyi "namuslu olmak" olarak yorumlamak olanaksız. Çünkü, böyle bir teorinin önüne koyduğu şeyi görmemek körlüktür, ya da; emperyalist sisteme "teslim olmayla" yetinmeme, ayrıca işlevlerini de üstlenmeyi bir "görev bilme" olarak görmekle eşdeğerdir. İşte bu teoride Özal'a yapılmak istenen jest tamimatına budur.

Yaptığı bu jestin ardından da, genel olarak komünist harekete ve Kürt hareketine; "devlete karşı olmak"tan vazgeçmeyi ve devletin rasyonelleri içine çekilerek "legalleşme"yi önermektedir.

Metin; PRK siyasi çizgisini, varlığını, ortadan kaldırmayı önermekle yetinmiyor. Kürt Ulusu'nun Ulusal kurtuluş mücadelesinin bütün güvencelerini ortadan kaldırmayı; Sömürgeci TC. Devletiyle bütünleşmeyi ve Kürt Ulusu'na kan kusturan bu devletin sömürgeci kurumlarında çalışmayı önermektedir. Böylece TC. Devleti, Kürtleştirilmiş olacak ve kendi devletini kurmasına da gerek kalmayacaktır.

Önümüzde Kürdistan ihtilalinin örgütlenmesi gibi çetin bir görev dururken; ihtilalin güvencesi olan illegal örgüt ve silahlı mücadele gibi araçlardan vazgeçmek ve Kürt Ulusu'nu her türlü güvenceden yoksun olarak sömürgeci kurumlara mahkûm etmeyi önermek, "sömürgeci burjuva demokrasisi" adına, ihanetin sinsice önerilmesidir.

Kürt Uлуу örgütsüzlüğün ceremesini; her gün onlarca ölü vermekle ve kölelik zincirlerine mahküm olmakla ödemektedir.

Kürt Uлуу'nun bölgede kazanacağı ve kazandığı mevzilerin bir tek güvencesi var: O da, İLLEGAL ve SAVAŞCI bir örgüte sahip olmaktır. Bu gün böyle bir gücün hayat alanında yerini almamış olması, sömürgeci TC'nin polisi, ordusu ve ajan ağının saldırıları altında yaratılan provakasyon ortamına mahküm olmayı getirmiştir. Kürt Uлуу, bu yokluğun acılarını ve sancılarını yaşıyor. Bu süreçte görev; dişle-tırnakla yaratılan bu değerleri likide etmek ve sömürgeci kurumlara teslim etmek değil, mevcut boşluğu dolduracak örgütlenmelere ulaşmaktır.

Azad arkadaş daha da ileri giderek:

"Altını kalınca çiziyorum: Kürt hareketinin hiç bir parçada anti-emperyalist konumu yoktur."

"Kürt hareketi bağımsızlığı ve birleşmeyi bir propaganda malzemesi olarak kullanma sorumsuzluğundan vazgeçmelidir." (Age, s:29)

"Bu bağlamda Kürdistan'da Marksizm-Leninizm'in namus bekçiliğinden, anti-emperyalizmin jandar-malığından vazgeçilmeli!" (Age,s:32)

Bu görüşler ideolojik-siyasal mirasımızdan bir kopuş olduğu gibi, Kürt Uлуу'nun ulusal demokratik

program hedeflerini de dışlamaktadır. Kürt Uлуу'nun özgürlüğü ve bağımsızlığını da dışlayan bu görüşlerin sahibiyle ortak hareket etme noktaları kalmadığı gibi, böylesine bir zemin de ortadan kaldırılmıştır..

Çünkü, illegal örgütlenmeyi, siyasal bağımsızlık perspektifini, silahlı mücadeleyi ve anti-emperyalizmi dışlıyor. Bu temel olguları bütünüyle reddediyor.

Bir kişinin kendini "parti üyesi" olarak niteleyip nitelememesi kendi başına fazla bir şey ifade etmez. Hatta parti programı doğrultusunda çalışma yürütmesi de; Parti üyesi olmak için kendi başına yeterli değildir. Parti üyesi olması için; partinin ideolojik-teorik ve siyasal tezlerini savunması; parti organlarının aldığı bütün kararlara tamı tamına uyması ve uygulaması; bu kararlara uyumlu çalışması şarttır. Bu metnin sahibi arkadaş ve bu metnin arkasına sığınarak büyük bir hararetle savunan diğer sağ tasfiyeci anlayışının, konferansı terkederken "parti üyeliklerinin baki kalma"sı iddiası da çocuksu bir duygudan öte bir şey ifade etmemektedir.

Sağ tasfiyeci eğilim, konferansın gündemi boyunca büyük bir hararetle kendi düşüncelerini savundular, en ufak bir kısıtlama olmaksızın. Konferans-ta demokratik işleyiş bütün süreç boyunca uygulan-

dı ve buna da özen gösterildi. Fakat, arkadaşların görüşleri konferansa katılan delegeler tarafından şiddetle eleştirildi. Konferans delegelerinin büyük bir çoğunluğu tarafından partimizin ideolojik ve siyasal çizgisindeki kararlılıkları üzerine, sağ tasfiyeci eğilim geri adım atmak zorunda kaldı. Birlik ve cephe sorunlarının tartışıldığı bölümde tekrar atağa geçerek "Ala Rızgari'yle birlik" önerisinde dayatma yaptılar. Konferans delegeleri de "bu sorunu özel olarak Ala Rızgari ile birlik sorununa indirgemenin" yanlış olduğu; cephe ve birlik sorunlarının bütün Kürdistanlı anti-sömürgeci güçleri kapsayacak bir sorun olduğu; bu konuda partimizin "bir politikasının var olduğu" ve soruna bu çerçevede bakmak "gerektiği"ni vurguladılar.

Konferansta ortaya çıkan genel eğilim Sağ tasfiyeci anlayışı tatmin etmedi. İstedikleri olmadı. Bu olunca da selameti konferansı terketmekte buldular. Bu arkadaşlar, hem partideki "bütün görevler"inden çekildiler; hem de parti program ve taktiklerine ilişkin kararları takmaz kabadayılığı içine girerek, likidasyona yöneldiler.

Parti içi demokrasi işleyişine uymak keyfiyete bağlı değildir. İşine geldiği zaman uymak, ters geldiği zaman takmamak demokrasi kuralına ters bir olaydır. Ortada resmi bir düzey vardı ve bu düzeye katılan bütün delegeler, tesbit edilen

konular ve sorunlar hakkında görüşlerini bildireyorlardı. Sağ tasfiyeci anlayışın görüşleri ve önerileri büyük çoğunluk tarafından reddedilip, eleştirilince; fiyat biçen tüccarlar gibi çantalarını alıp konferansı terk ettiler.

Sağ tasfiyeci anlayış konferansı terk ederek likidasyona başladı: Bu arkadaşlar varlık koşulunu ortadan kaldıran öneri ve düşüncelere sahiptiler. Azad arkadaşın metni oylanırken ikircikliğe düştüler. Metnin tartışma bölümünde; hararetle metindeki düşünceleri savundular. Konferansın kararlılığı karşısında geri adım atarak, ikircikliği sığınak yaptılar. Metne oy vererek "legalizm bölümüne katılmıyorum" şerhini koydular. Ve zaman zaman kimi sağ tasfiyeci (İsveç'ten gelenler) eğilimin "biz metni ortak hazırladık. O görüşler bizim de görüşlerimizdir. Biz sadece legalleşme bölümüne muhalifiz" gibi belirlemelerde bulunuyorlar. Bütün bu tartışma ve görüş beyanları tutanak ve belgelerde mevcuttur, hem de inkara yer bırakmayacak şekilde..

Metin bir bütün olarak değerlendirildiğinde, kendi başına "legalleşme bölümüne katılmama" bir şey ifade etmez. Çünkü, metin, legalizm bölümü dışında, hem parti hem de Rızgari'nin ideolojik-teorik ve siyasal sürecini red ve inkar eden belirlemelerle doludur. Sağ tasfiyeci anlayış

"legalleşme bölümüne" şerh koyarken; Rızgari ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine ilişkin Azad'ın şu tesbitlerine katılmış oluyorlardı:

"Örgüt anlayışımız bitmiştir.", "Siyasal strateji ve taktiklerimiz bitmiştir." (Age,s:16)

"Kürt hareketinin hiç bir parçada anti-emperyalist konumu yoktur." (Age,s:31)

"Kürt hareketi bağımsızlığı ve birleşmeyi propaganda malzemesi olarak kullanma sorumsuzluğundan vazgeçmelidir." (Age,s:31)

"Kürdistan'da Marksizm-Leninizm'in namus bekçili ve anti-emperyalizmin jandarmalığından vazgeçmelidir." (Age,s:32)

"Siyasi hareketimizin bugün hem fonksiyonlarını hem de tarihsel görevlerini bitirdiklerini kabul edelim. Türkiye'de ve Kürdistan'da politik örgütlenmelerin yolunu açmak için bu örgütler yoldan çekilmelidirler." (Age,s:29)

Görüldüğü gibi tek başına "legalleşme bölümüne katılmama" bir şey ifade etmiyor. Başından sonuna kadar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, metnin, varlık koşulumuzu ortadan kaldırdığını ve bunu hedeflediklerini görüyoruz. Ayrıca bu arkadaşlar Azad'ın metni dışında, kendi metin ve açıklamalarında da bu görüşleri yer yer savundular. Şervan'ın "babam, Marksizmi savunmak bize mi!

kaldı "belirlemesiyle; Azad'ın metnindeki "anti-emperyalizm jandarmalığından vazgeçmelidir"! belirlemesi aynı muhtevaları farklı sözcüklerle ifade etmektedirler. Ayrıca da aşağıdaki şu beyanları da Azad'ın metniyle muhteva olarak çakışmaktadır.

Serhat, sunduğu metinde Azad'ın belirlemeleriyle tam bir uygunluk arzettiği gibi; sözlü olarak yaptığı açıklamalar da bu muhtevayı tamamlamaktadır:

"Proletarya partisinden vazgeçmemiz bir muhteva sorunudur. Eğer konferans bu yönde bir karar alırsa açık söyleyeyim ben bu yapıda yer almam."

Aslında Serhat arkadaşın, konferansın ikinci gününde yaptığı bu açıklama; kendi ayrılıklarının konferansta başlamadığı; konferansa, bizden ayrı düşmüş bir grup olarak geldikleri görülmektedir. Açıkça konferans "kendi görüşleri yönünde kararlar" almadığı zaman ayrılacağını söylüyor. Bu kadar netçe kendini ifade eden bir kişinin, kendi ayrılığını konferanstaki; "birliği istemiyorlar!" şeklinde gerekçelendirmesi ikiyüzlülükten başka bir şey değildir. Serhat arkadaş, zaten, "ben bu yapıda yer almam" demekle kaderini çizmiş oluyordu. Bize ve bazı arkadaşlara çelme takmaya, ayaklarımıza dolanmaya ve örgütümüzü likide etmeye kalkışması açıkça bir provakasyondur.

Açıkça "yol isteyip" çantasını alıp gitmek varken, zahmetli ve dolambaçlı yolu seçmenin başka bir anlamı olamazdı.

Sipan ise;

"Komünist örgütlenmenin, Kürdistan'da ulusal demokratik mücadeleyi başarıya götürme koşulu yoktur. Ekonomik anlamda yoktur, siyasal anlamda yoktur, diplomatik anlamda yoktur. Ekonomik anlamda, dünya pazar ekonomisine yönelmiştir. Sosyalist muhtevayı kaldırmak gerekir. Partinin adından çıkarmak gerekir." diyordu. (13-10 1991 tarihli konferans oturumu, kaset no:V/a)

Alişan ise şu belirlemeyi yaptı:

"sosyalizm doğduğu andan itibaren Kürt halkına karşı suç işledi. Metinde sunulan -Azad'ın metninden sözediyor- anti-emperyalizm tamı tamına doğrudur..."

Serhat, Sipan, Alişan'dan sonra, kutsal itifakı tamamlayan Şervan ise şu "tarihi" belirlemeleri yapıyor:

"Emperyalizmin Türkiye'deki bu sermaye girişi ile ona denk düşen siyasi biçimlenmesi bizim de yararlanabileceğimiz bir ortam yaratıyor. Bizim bazı taleplerimizle Emperyalizmin Türkiye'deki istikrar istekleri çakışıyor." (abç.) (20-7-1991 tarihli konferans oturumu, kaset

no:R/2)

Ve devam ediyor;

"Avrupa birliği toplanıyor diyor ki, Kürtlerin dili ve kültürü üzerindeki baskı kaldırılmalı. Demek ki, bir konuda emperyalizm ile çıkarlarımız çakışmış.(abç) Çok iyi, kötü değil. Her zaman niye emperyalizme karşı olalım ve niye emperyalizm bizi vursun.." (17-7-1991 tarihli konferans oturumu, kaset no:R/2)

Evet, Şervan ve diğer arkadaşların "Türkiye'deki istikrar istekleri" ile, Özal iktidarının sömürgeci TC. devletini düze çıkarma çabaları çakışabilir. Ama, bizim sömürgeci-militarist TC. devletini istikrara kavuşturma diye bir sorunumuz olmadığı gibi, istikrarın bozulması için; Kürt Ulusu'nun yararına ne gerekiyorsa yapmak göreviyle kendimizi sorumlu hissediyoruz. Çünkü, bölgede istikrarlı ve güçlü bir TC. demek, Kürdistan'a daha çok katliam, gözyaşı ve talan demektir. Şervan arkadaş bu talebiyle tamı tamına Kürt Ulusu'na bunu reva görüyor. Sömürgeci TC. Kürt Ulusu'nu iliklerine kadar sömürgeleştiren, asimilasyon, katliam ve zindan politikalarıyla ülkeyi; Kürt Ulusu ve Kürdistan'daki diğer azınlıklar için üstü kapalı bir zindan haline getiren bir muhtevaya sahiptir. TC.'nin Kürdistan'a ilişkin bu muhtevası mı değişti ki, siz "emperyalizmin Türkiye'deki

istikrar istekleri" ile Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesi arasında bir ortaklık kuruyorsunuz?

Hayır Şervan arkadaş; TC., Kürdistan üzerindeki zulümüne devam ediyor. Daha "iyi" Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini nasıl kontrol edebileceğinin yeni formülleriyle uğraşiyor. Emperyalizm de sömürgeci TC.'ye bu programı veriyor. Çünkü, Kürdistan Orta-Doğu'nun göbeğinde uluslararası bir sömürgeci. Bu sömürgeciliğin devam etmesinde emperyalizmin direkt çıkarları var. Emperyalizm de bu çıkarlarını korumak ve kollamakla mükkelemdir. Emperyalizmin bölgedeki çıkarlarının bekçiliğini yapan bölgedeki gerici diktatörlüklerin istikrarlı bir bölge politikasına kavuşturulması, Kürt Ulusu'nun çıkarına değil; emperyalizm ve bölgedeki sömürgeci-gerici diktatörlüklerin yararınadır. Yapılan bu tehlikeli belirlemelerle ilelebet Kürdistan'ın sömürge kalmasını öneriyorsunuz.

Hemen akabindeki alıntıda kendini çok açık olarak ele veriyor: Deniyor ki, "her zaman niye emperyalizme karşı olalım"?

Lozan Konferansı I.Emperyalist paylaşım savaşı'nın bölgedeki sonuçlarını içeriyor. Lozan Konferansı Kürdistan'ı dört sömürge parçaya bölerek sömürgeleştirilmesini sağlamıştır. Parçalanmış-sömürgeleştirilmiş Kürdistan Statüsünü onaylayan ve

58

koruyan devletler emperyalist devletlerdir. Sömürgeci devletlerin arkasında duran, kan veren ve Kürdistan'daki katliamları örtbas eden; Kürt Ulusu'nun soluğunu kesen güçler, yine bu emperyalist güçlerdir.

Sömürgeci TC. devletinin kuruluş aşamasında İngiliz Emperyalizminin bölgedeki manevralarını ve Kemalist Harekete verdiği destekle; Musul-Kerkük Kürt petroleri üzerindeki "vesayeti"ni sağlaması ne çabuk unutuluyor..! Yine Körfez savaşında sömürgeci Saddam ordularının Kürdistan'daki etkinliğini ve denetimini bir anlık yitirmesi üzerine ayaklanan Kürt Ulusu'nun bir haftada Güney Kürdistan'da bütün denetimi ele geçirerek bölgede sömürgeci statüyü zorlaması üzerine; emperyalistlerin, kendi elleriyle "hedef" gösterdikleri Saddam rejimini "hedef" olmaktan nasıl çıkardıkları ve daha önce "yasak"ladıkları uçak uçuşlarına icazet vererek, Kürdistan'daki ayaklanmanın bastırılmasını sağladıkları ne çabuk kulak ardı ediliyor !.. Lozan Konferansı sonuçlarıyla, Körfez Savaşı sonuçları arasındaki ilişki; Emperyalizmin Kürt Ulusu ve Kürdistan üzerindeki katliamlarıyla, sömürgeci uygulamaları konusundaki kirli oyunlarının eşsonuçlarını vermiyor mu ?

Kürdistan ihtilalinin muhtevasında yatan anti-emperyalist öz de burada yatıyor: Kürdistan'da Kürt

ulusunun Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, Kürt Uлуу'nun özgürlüğü ve bağımsızlığı olarak ifade edildiğinde; emperyalizmin bölgedeki statüsünü direkt olarak hedeflediği açık değil mi? Kürdistan'ın askeri işgalden arındırılması, sömürgeci zincirlerin parçalanması; aynı zamanda bölgedeki suni sınırların da parçalanmasıdır. Kürt Uлуу bunu hedeflemiştir. Bu hedefin muhtevasında burjuva demokrat anlamda anti emperyalist bir öz vardır. Çünkü emperyalizm bölgede sınırların değişimini istemiyor. Bölgede oluşturduğu yapay devletler ve suni sınırlar onun bölgedeki çıkarlarını koruyan karakollarıdır. Kürdistan ihtilali bu karakolların ve suni sınırların parçalanmasını hedefliyor. Bu da emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını sarsacak, sarsıyor da..

İşte emperyalistlerin son dönemlerde daha fazla bölge ve Kürdistan'la ilgili kararlar almaya başlamaları da bundandır. Kışın ortasında katliamlardan kaçan Kürt kadınları ve çocuklarının karkaş-gözlerine hayran değildirlen.. Onların ilgi alanları kendi çıkar merkezlerini korunması noktasındadır. Bir de kendi kirli çamaşırlarını kendi kamuoylarından birazcık gizleme ve göz boyama çabalarıdır. Kürdistanlılar artık emperyalistlerin bir postalına ve iki makarna torbasına, emperyalist devletlerin ileri sürdüğü programlara kanamazlar. Buna göre biçimlenip siyaset üretemez-

ler. Bu dönem çoktan kapanmıştır artık...

1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'yla bölgede yaratılan suni sınırların oluşturulması mantığı, Kürdistan'ı parçalayan ve sömürgeleştiren mantıktır. Bugün hala bu mantık devam etmektedir. Bu mantık Körfez savaşında bir kez daha teyit edildi.

1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'yla birlikte kurulan suni devletlerin hiç biri kendi başına o dönemde devlet olma vasfına sahip değillendi. Ciddi bir feodal örgütölükleri de yoktu. Fakat Kürdistan'da İngiliz Emperyalistlerine karşı Şeyh Mahmut Berzenci önderliğinde Kürt halkı silaha sarılmıştı. Bu mücadelenin haklılığı ve güçlülüğü karşısında emperyalizm; bölgede Arap ve Türk egemen güçleriyle işbirliğine giderek Kürt feodalitesini bölgede tecrit etti. Parçaladı. Emperyalizm, bölgede Kemalizmi ve Kürdistan'daki katliamlarını destekledi. Çünkü, kendi çıkarlarını koruyacak istikrarlı bir güç olarak Kemalist Türk burjuvazisini görüyordu. Emperyalizm bölgede, Kemalist burjuvazinin sömürge Kürdistan statüsünü koruyacağına inanıyordu. Verdiği destek de bunu içermektedir.

Zoria devlet hakkı elinden alınmış, sömürgeleştirilmiş Kürdistan'ı yeniden inşanın ve özgürleştirilmesinin muhtevasında; Ülkenin askeri işgalden arındırılması, bütün emperyalist

ilişki ve bağlantıların parçalanması yatıyor. Böyle bir ihtilalin örgütlenmesi, birbütün olarak Kürdistan'ın örgütlenmesidir. Kürt ulusunun böyle bir ihtilale ulaşması, Topyekün Kürdistan'ın örgütlülüğe kavuşturulmasıyla mümkündür. Bu ihtilalin muhtevası silahlı, meşru ve illegal olmak zorundadır. Çünkü, burjuva sınırlarına çekilen ve silahtan arındırılan, düzen dışı özellikleri yok edilen ve tamamen uysallaştırılan, caydırıcı gücü olmayan bir ulusal kurtuluşun, değil ülkeyi özgürleştirme- si; bölgede küçük bir mevziyi bile emperyalizme ve sömürgeci ordularına karşı koruma olanağı yoktur. Kürt Ulusu'na böyle bir şeyi önermek, baştan köleliği meşru kabul etmek demektir. Böyle bir anlayış; ne Kürdistanlı komünistlerin, ne Kürdistanlı sosyalistlerin, ne de Kürdistanlı yurtsever-demokratların anlayışı olamaz. Bu düpedüz emperyalizmin ve sömürgeci devletlerin Kürt Ulusu'na ve Kürdistan'ın bağımsızlığını, birliğini ve özgürlüğünü engellemeye çalışan programlarıdır. Bugün Kürdistan'da kimi güçlerce yürütülen çalışma ve hazırlanan provakasyonların altında bu anlayış vardır. KUKM'ni sabote planları açıkça dayatılmaktadır. Kürdistanlı kimi güçlerin de bu programlara yatma çabası görülmektedir.

Kürdistan Cephe'nin sözcüsü Celal Talabani'nin

Türk sömürgeci kurumlarıyla yaptığı görüşmelerin sonucu olarak verilen tavizler, daha sonra yaptığı açıklamalarda kendini çok açık olarak ele vermektedir: Celal Talabani diyor ki; "Artık halkların savaş yoluyla haklarını ve özgürlüklerini elde etme dönemi kapanmıştır."!! (Abç) Celal Talabani yaptığı bu açıklamayla Kürdistan'da sömürgecilere ve emperyalizme teslim olduğunu yenildiğini açıkça beyan ediyor. Bu beyandaki açıklama ile sağ tasfiyeci anlayış arasında örgütsel, ideolojik ve siyasal anlamda organik bir bağ vardır. Verilen alıntılar dikkatle okunduğunda, her iki açıklamanın da biryerlere mesajlar verdiğini görürüz. Açıkça KUKM'ni silahsız ve savunmasız teslim etmeyi kabul ettiklerini söylüyorlar.

Kürdistan dağlarında direnen peşmergenin şiarı BAĞIMSIZ-BİRLEŞİK ve DEMOKRATİK KÜRDİSTAN olmak zorundadır. Kürdistan'da direnen peşmergenin görevi;binlerce şehidiyle yarattığı, kendi kanıyla sulayarak kazandığı mevzileri tekrar tekrar emperyalist ve sömürgeci güçlere peşkeş çekmek olamaz. Mevzi teslimi Kürdistan'da canını dişine takarak direnişini yürüten peşmergenin harcı olamaz. Emperyalist-kapitalist güçlerin hergün yeni yeni silahları üreterek, topyekün dünyayı kendi kontrollerine alma çabası içinde; tek güç olarak sahnede oldukları bir dönemde, sömürge ve

mazlum ulusları silahsız ve savunmasız teslim etmeyi önermek ihanete doğru atılmış bir adımdır. Emperyalizmin "yeni dünya" oyunudur.

Kürdistan'da silahlı mücadeleyi ve bağımsızlığı savunan güçlerin omuzlarında ağır yükler duruyor. Yıllardır dişle-tırnakla yaratılan ve onbinlerce Kürdistanlının canı-kanı pahasına kazanılan askeri-siyasi mevzilerin terkedilmesi ile karşı karşıyayız.

Güney Kürdistan'da peşmerge; yarattığı değerleri, siyasi önderlikleri tarafından santim santim emperyalist devletlere terk etme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Kazanılan mevziler pazarlık konusudur.

Yıllardır Kürdistan'da verilen silahlı mücadelenin yenilgiye uğraması, kanla boğulmasının sorumluluğu silahlı mücadele anlayışına bağlanamaz. Yenilgilerin altında yatan gerçek, siyasi önderlikler ve programlarıdır. parça örgütlenmesi; parçaları birbirinden soyutlayan ne olduğu belirsiz "ötonomi" ve "özerklik" talepleri; bölgede Kürdistan'ı sömürgeleştiren sömürgeci devletlerle olan ilişkileri ve bağımlılıkları bu sonuçların esas muhtevaasını oluşturmaktadır. İstikrarsız mücadele anlayış ve yöntemleri ile Kürdistan'da yol almak olanaksız. Bölgede bir sömürgeci devlete karşı silahlı mücadele

verilirken diğer bir sömürgeci devletle ilişkiye geçmeleri ve sonunda mücadeleyi ve kazanılan mevzileri kaptırmaları hiç mi bize ders olmayacaktır!?

Bölgede KUKM'nin kuşatma altına alındığı bir dönemde; emperyalist ve sömürgeci devletlerin "silahtan arındırılma" ve "legalleşme" programlarına oturmak ve Kürt Ulusu'nu Kürdistan'ı, kendi kendini savunmaktan yoksun bırakmak ihanettir. Adını cesaretle koymak lazım. Yıllardır parçalanmış Kürdistan'da birbirinden tecrit edilmiş, dışlanmış mücadele yöntemleriyle parça örgütlenmeleri; Kürt ulusunun, Kürdistanın birliği önünde engel teşkil etmiş, bağımsızlığı çizginin gelişmesine taş koymuş; kişilikli ve bağımsız siyaset yapma yerine, günü-birlik ilişkilere ve grupsal çıkarlara kan vermiştir. Sömürgeci devletlerin ve emperyalizmin sürekli olarak kolay yutulur lokması haline gelmişlerdir. Bu anlayışların karşısında durmak ve Kürdistan'ı bağımsız ve kişilikli bir siyasete kavuşturmak tesbit edilen görevlerin başında gelir.

Kürdistan tarihi, onurlu isyanlar ve direnişler tarihi olduğu gibi; siyasal önderliklerin, mücadelelerin menzilinı yarıda keserek, ihanetlere dönüşürerek; hedefleri karartmanın ve saflarda bozgun yaratmanın da tarihidir. Siyasal önderliklerde

mücadelenin pazarlık konusu edilerek; dağda aç ve çıplak direnen, direniş tarihleri yaratan peş-mergenin kazandığı mevzilerin satılmasının da tarihidir. Kürdistan askeri olarak yenilmemiş; süreklilikle Kürdistan siyasi önderliklerin ilkesizliklerinin ihanetine uğramıştır. Artık bu türden mantıkların teşhir edilmesinin zamanı gelmiştir. Bu ilkesiz ve dönek önderliklere dur demenin zamanı gelmiştir.

Kürdistan işgal altındadır: Beyni-iskeleti parçalanarak dört parçaya bölünmüş; her direniş kanla bastırılmakta, iç dinamikleri tahrip edilmekte; her gün mücadele daha da zorlaşmaktadır. Kürt Ulusu, kendisini parçalayan, sömürgeleştiren emperyalist ve sömürgeci devletlere karşı ve onların oluşturduğu statükulara karşı amansız bir savaşa karşı karşıyadır. Kürdistan'ın nesnel durumu bizden, kaderini tayin edecek bir örgütlülüğü ve ORTAK BİR TAARUZ CEPHESİNDE net ilkelere sahip olmayı istemektedir. Kürdistan'ın içinde bulunduğu nesnel koşullar, siyasi önderliğin BAĞIMSIZ-BİRLEŞİK-DEMOKRATİK bir KÜRDİSTAN şiarında kafaların berrak, kararlı olmasını gerektirmektedir.

Rızgari sürecinin ideolojik-teorik ve programatik değerlerinin inkarına yönelen sağ tasfiyeci anlayış, bağımsız-birleşik-demokratik Kürdistan'da somutlaşan ulusal kurtuluşu dışlayarak; bizleri

parça örgütlenmelerine mahkûm etmeyi de dayatı. Ayrıca, bu parça örgütlenmeleri de "parçanın özgürleştirilmesi" değil, sömürgeci devletlerin rasyonelleri içinde, sömürgeci kurumlarla bütünleşmeyi dayattılar. Emperyalizmin "böl-yönet" taktiğinin, yeni biçimdeki teorisini yaptılar, savundular.

Sonuç olarak:

Sağ tasfiyeci anlayış, Rızgari'nin ideolojik-teorik ve siyasi çizgisinin tamamen dışına düşmüştür.. Bunu "anti-emperyalist muhtevayı kaldırmayı", "marksizm-Leninizmden vazgeçmeyi", "bağımsız-birleşik-demokratik Kürdistan şiarından vazgeçmeyi", "örgütü fesederek tamamen sömürgeci burjuva rasyonellerine çekilerek legalleşmeyi", "sömürgeci devletin kurumlarında çalışmayı" içeren düşüncelerdi. Bu düşüncelere sahip eğilimle, Rızgari geleneğinden gelen Partiya Rızgariya Kurdistan programı dahilinde kalmanın koşulu yoktur. Sadece "Marksizm-Leninizmden vazgeçmeyi" gerekçe göstererek mücadeleden kaçmanın kılıfını hazırlamanın da gereği yok. Savunulan düşünceler ve takınılan tavır açıktır. Ayrıca partimizin kimi kararlı millitanelerini hedef seçerek, bu saflardan kaçışı rasyonelleştirmenin ve konferans hakkında ortalığa yalan-yanlış bilgiler vermenin de anlamı yok. Bu türden yöntemler kimseye birşey kazandırmaz.

Ala Rızgari ile "birlik" gündeminde yapılan dayatmada da samimiyet yoktu. Eğer samimi olunsaydı ve Kürdistan'da millitan bir mücadelede varolma kararlılığına sahip olunsaydı; önemli bir düzeye gelmiş PRK'nin saflarını terkederek, likidasyona başlanamazdı. Gerçi onlar için PRK fazla bir şey ifade etmiyordu zaten. Çünkü önlere zaten PRK'nın "fes" kararını koymuşlardı. Konferans boyunca da bu yönde kafa bulanıklıkları yaratmaya çabaladılar. Onların hala "parti üyesi oldukları" iddiası da, boş bir iddiadır. Çünkü varlığını ortadan kaldırmayı ve likide etmeyi önlere koydukları bir partinin üyesi olamazlar.

Biz yoldaşça güven temelinde, kurumsal-kollektif çalışan bir partiyiz. Kişilerin tek başına "iradeleri" ile, bu kollektif, yoğunlaşmış düşünce ve

irade birliği arasında ciddi bir nitelik farkı var. Sağ tasfiyeci anlayışın; bu yoğunlaşmış düşünce ve irade birliğinin direnişine konferansta nasıl mahküm olduğunu gördük, yaşadık. Rızgari mirasına sahip çıkmada ve PRK'nın ideolojik-teorik ve siyasal mirasına karşı duydukları sorumluluk ve kararlı duruşlarıyla yoldaşlarımızın sorumluluklarını yerine getirmelerini; sağ tasfiyeci anlayış, "kendilerine karşı kasıtlı bir davranış" olarak yorumlaması da, PRK'ye karşı kendilerini ne düzeyde sorumlu hissettiklerini gösteriyordu. "Ağır top" olarak gördükleri Azad'ın metninin okunmasından sonra söz alan yoldaşlarımızın Azad'ın metnine cevapları; Kişisel yetenek ve karyerlerin ardına gizlenerek siyaset yürütmeyi yöntem edinen sağ tasfiyeci anlayışa iyi bir ders olsa gerek.

TC. PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE KURULAN "MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ" NİN ANATOMİSİ.

Erken Seçim Kararı ve bunu zorunlu kılan iç ve dış olgular.

Geçtiğimiz yıllarda, baş döndürücü bir hızla değişen, dünya global dengelerinin, Orta-Doğu'ya somut yansımaları; Halepçe'de onbinlerce Kürt insanının kimyasal silahlarla katledilmesi ve İran-İrak savaşının sonuçlandırılması olmuştur. Ardından, ABD emperyalizminin tezgahladığı Körfez bunalımı ve Körfez Savaşı sahneye konurken, rakip güçlere, bölge devletlerine, islami harekete, Filistin ve mazlum Kürt Ulusu'na açık bir gözdağı vermenin sonuçları da, 1991 yılının ortalarından itibaren görülmeye başladı.

AET ve Sovyetlerin Orta-Doğu sorunlarıyla ilgili insiyatifleri kırılmıştı. Orta-Doğu petrolüne bağımlı Japonya ile Avrupa devletleri, yeni askeri ve siyasi stratejiler geliştirmeye başladılar.

Filistin hareketi siyasi etkinliğini yitirirken, Kürt Ulusu'nun bağımsızlık talebi, Çekiç Kuvvet'in gölgesi altında sömürgeci-emperyalist statükonun rasyonelleri içine çekilerek boğulmaya çalışılıyordu.

TC. ve öteki bölge devletleri ise, ABD'nin dümen suyunda "yeni dünya dönemi" koşullarına ayak uydurabilmek için, geleneksel iç ve dış siyasetlerinde değişiklik yapma arayışı içine girdiler.

Sömürgeci Türk burjuvazisinin önünde çözümü zor sorunlar vardı. Özellikle, 50 milyar dolarlık dış borç yükü ekonomiyi tehdit ediyordu. Yüksek enflasyon baskısı altında olan orta ve emekçi sınıfların artan ekonomik-demokratik talepleri yanında; bir de, 12 Eylül Askeri Darbesi ve Kürdistan'da sürdürülen ö z e l s a v a ş ta yıpranmış ordunun prestij tazelemesi gerekiyordu. Tüm bu

sorunların, kitleler nezdinde iyice yıpranmış ve desteğini kaybetmiş ANAP iktidarıyla göğüslenmesi mümkün görülüyordu..

Öte yandan sömürgeci sistemin çimentosu durumunda olan resmi devlet ideolojisi çözülmüş, geleneksel, anti-komünist ve inkarcı anti-Kürt siyasetle, Kürdistan'da yükselen KUDM'ni sömürgeci rasyoneller içinde tutarak asimile etmenin de olanağı kalmamıştı. Bu konuda süratle yeni siyasetlere ihtiyaç vardı.

Dışta ve içte yükselen bu ekonomik ve siyasi baskılara daha fazla dayanamayan Türk sömürgeci burjuvazisi, Ekim 91'de erken genel seçim kararı almak zorunda kalarak yeni sürece uygun bir programa yöneldi.

Ekim 91'e gelindiğinde, sömürgeci Türk burjuvazisi genel olarak Türk orta ve emekçi sınıfları ile özel olarak Kürdistan sömürgesini eski yöntem ve siyasetlerle yönetemeyecek duruma gelmişti. Kürdistan sömürgesinde ise, Ulusal talepler uğruna kitleselleşerek yeni boyutlar kazanan KUKM, sömürgeci TC. devletinin Kürdistan'daki otoritesini büyük bir zaafa düşürerek, yönetemez duruma getirmişti. Kürt Ulusunu eskisi gibi yönetilmek istenmiyordu artık.

Ekim 1991 TC Parlamentosu Erken Genel

Seçimleri, DYP-SHP koalisyonu ile sonuçlandı.. Bu; Türkiye'de büyük sermaye çevrelerinin ve askeri bürokrasinin 70'li yıllardan beri dayattığı "AP-CHP Koalisyonu"nun, 1991 versiyonudur..

Türk sömürgeci burjuvazisinin ekonomik ve siyasi istikrarsızlığının derinleştiği noktada, kitleler nezdinde iyice yıpranan ve 12 Eylül millitarist diktatörlüğünün damgasını taşıyan ANAP iktidarının yerine, yedek lastik durumundaki DYP-SHP koalisyonuna bir dönem için iktidar vizesi verilmiştir. Bu iktidarın en önemli hedefi, Kürdistan ulusal ve toplumsal kurtuluş potansiyelini, sömürgeci statü içinde tutabilmek için tüm siyasi partilerle milli bir siyasette anlaşarak, partiler üstü bir Kürdistan programını icra etmektir. Bu nedenle bu hükümet, içinde ANAP, MÇP, RP ve öteki partiler olmamasına rağmen bir Milli Birlik Hükümetidir.

%48'lik bir seçmen tabana ve MÇP kökenli milletvekillerinin de güvenoyu ile parlamentoda 280 sandalyelik bir desteğe kavuşan 25. Demirel Hükümeti; aslında çok daha değişik kesimlerin "güven" ve "umut" kredisıyla işe başlayan nadir Cumhuriyet hükümetlerinden biridir.

Geçmişte CHP ile koalisyon dayatmalarına sürekli karşı çıkan Demirel; SHP'nin seçim yenilgisi ve iki geleneksel parti arasında ekonomik ve sosyal siyaset farklılıklarının giderek birbirlerine

benzer hale gelmesiyle DYP-SHP ortaklığına soyunmuştur. Aslında, TC'nin "Yeni Dünya Düzeni" koşullarına adaptasyon programlarını ancak iki büyük partinin ortaklığı ile "düzen içi muhalefeti en aza indirmiş olarak" göğüsleyebileceği sermaye çevrelerinin ittifak ettikleri bir noktadır. Hele **Kürdistan** siyasetinin yürütülmesinde bu ortaklığın kendilerine büyük bir manevra alanı açacağı hesapları da **MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ**'nin en önemli gerekçesidir.

"Seçim ittifakına" çekilerek SHP tarafından eritilen ve kendini Kürt ulusal muhalefetine sözcüsü olarak konumlandırın HEP de; DYP-SHP koalisyonunun destekçisi ve hükümetin dolaylı ortağı durumuna geldi. Kazandığı potansiyeli ve muhalefet araçlarını böylece iktidara teslim etmiş olan HEP, uzunca bir süre rejimin **Kürdistan** siyasetinin meşrulaştırılmasında, iç ve dış kamuoyuna karşı yararlı bir "ortak" konumunu sürdürecektir.

PKK-HEP ve SHP'nin seçim ittifakı; Kürt U - l u s u 'nun iradesini ipotek altına alan teslimiyetçi ve işbirlikçi bir siyaset olarak **KÜKM** tarihine geçecektir. Bu ittifakın "güvenoyu" ile açıkça desteklenen **MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ**'nin kitlelere sunulması ve **KÜKM**'ni bağımsızlıkçı çizgiden saptırarak, kitlelere yanlış hedef gösterilmesinde başarılı olunmasının birinci derecede sorum-

luslu **PKK**'dir.. Neresinden bakılırsa bakılsın, hiç bir yorum ve ileri sürülebilecek düzen içi rasyoneller, bu tarihsel uzlaşmanın sorumluluğunu hafifletmeyecektir..

Bu siyasetin mimarlarından biride, emperyalist sömürgecilerin **Kürdistan** programlarına angaje olan ve bu konuda TC.'ye öneriler yapan Celal Talabani'dir. **KÜKM**'nin silahtan ve bağımsız devlet kurma hedefinden arındırılması için büyük çaba sarfeden ve TC. sömürgecilerine, **Kürdistan**'ın hamiliğini önermekte sakınca görmeyen bu zat; Kürt kitlelerini **sömürgeci rasyoneller** içine çekebilmek için devletin denetiminde HEP ve benzeri "Kürt partilerinin kurulması"nı da söylebilmektedir. Bu konuda haftalık **Nokta** dergisinde yayımlanan Talabani-MIT görüşme belgeleri; **PKK-HEP SHP** ittifakının hangi programın uzantısı olduğunu ve **KÜKM**'nin karşı karşıya olduğu Provakasyonları işaret etmesi bakımından düşündürücüdür. Bütün manevralar TC. sömürgecilerinin **Kürdistan**'ı işgal ve ilhak etme ameline dayanan 70 yıllık "üniter devlet" uygulamasının yeni koşullarda rasyonelleştirilmesinden başka bir şey değildir.

Ekim seçimlerinde SHP, Türkiye'nin bütün bölgelerinde "yenilgiye" uğrarken, sadece **Kürdistan**'ın belli bölgelerinde HEP ittifakı sayesinde oylarını koruyabildi ya da arttırabildi. SHP gibi Türk ırkçı ve sömürgeciliğinin has temsilcisi **Kemalist**

bir partiye; "Kürt ulusal muhalefeti" adına sunulan bu destek, savunucuları tarafından "KÜRT HALKINDAN ULUSAL TAVIR", "REFERANDUM" gibi nitelermelerle alkışlandı. Bu mantık düzlemine göre "Kürt halkının ulusal tavrı" ve "referandumu"ndan, Demirel-inönü hükümetinin Kürdistan programına "açık bir kredi" sunmuş olmaktadırlar.

Böylece "Kürt halkından ulusal tavır" ve "referandum"la meclise gönderilen HEP kökenli milletvekillerinin hükümet programına vermiş oldukları destekle "MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ"nin kanatları da tamamlanmış olmaktadır.

Bu hükümeti destekleyen "ilginç kanatlardan" birisi de; Refah Partisi ile yapılan "Büyük İttifak"la meclise giren Faşist hareketin millitan milletvekilleri ve önderleri Türkes'tir.

Bu seçimlerde SHP listelerinden bile olsa parlamentoya giremeyen, ama SHP-DYP ortaklığının "DEMOKRASI PROGRAMI"ndan umutlu gözüken eski "TKP" ve reformcu sosyalistleri de listeye dahil edince "baba"nın vaatlerine umutlanan büyük bir kesim çıkmaktadır ortaya.

Hükümet Parlamentodan güvenoyu alır almaz, Demirel "Şapkasını", İnönü de "Kalpağını" alarak "Güneydoğu Gezisi"ne çıktılar. Amaç "Milli Birlik Programı"na Kürt Ulusu'nun desteğini görüntülemek ve kendilerinin bu alandaki "meşruiyetlerini" tanıtlamak.

lamaktı.

İkili Kürdistan'da coşkulu kalabalıklarca alkışlandı. Demirel; "Türkiye Kürt realitesini tanımıştır. Ama bu vatan hepimizindir, devlet hepimizindir." diyerek, programlarını özetledi. Demirel "eğer halk bizi coşkuyla karşılamaysa bizim zor olacaktı, şimdi tersine taban bulduk" diye düşünmektedir.

Fakat, bu gezinin en anlamlı fotoğrafı, Demirel-inönü ikilisinin kitlelere yaptıkları şov değildi.. Geziye katılan bütün kabine üyeleri, İçişleri ve Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Olağanüstü Hal Bölge Valisi, Jandarma Yerel Kıta Kumutanları, Şırnak'ta bir Jandarma Karakolunun erleriyle birlikte bir "Kürdistan Hatırası" pozu verdiler gazetecilere. Fotoğrafın altına ne yazılmasını istediğini soran bir gazeteciye, Demirel şu cevabı verdi: "VATAN BEKÇİLERİ!.. diye yazın."

Gerçekten de Kürdistan'da yürütülen örgütlü devlet terörünün, özel savaşın bütün kurumları ve temsilcileriyle Hükümet Erkanı ve Demirel, İnönü'nün çektiği bu hatıra fotoğrafı ancak "Vatan Bekçileri" alt yazısı ile sunulabilirdi. Ama "Kimin vatanını, kime karşı?" sorusu ile birlikte..

TBMM'deki yemin töreni sırasında sadece Leyla Zana ve Hatip Dicle yemin metnine ilişkin sınırlı

bir tavır gösterdiler. Buna karşı mecliste sergilenen şahlanmış şovenizm gösterileri karşısında, Zana ve Dicle'ye diğer HEP'lilerden destek çıkmadığı gibi, ışıklar ve İnönü tarafından da azarlandılar.. Bu iki fotoğraf, hem TBMM'nin, hem hükümetin Kürdistan karşısındaki konumunu yansıtıyor, birbirini tamamlıyor..

Bu tabloyu kavramak kolay. Ama bu tablolarla kesinlikle kendilerine yer olmayan ve "Kürt muhalefeti" adına yola çıkan insanların, ısrarla bu siyasetlere yamanma çabalarını, siyasetin veya mantığın terimleriyle açıklamak çok zor.

Yapılan bütün aykırılıkları şu sihirli sözcükle açıklamaya çalışıyorlar: **"BEKLENTİLERİ VAR.."**

Ne bir protokole, ne somut ilkesel bir programa dayanmayan bu **"BEKLENTİLER"** her kesim için değişik bir çıkış noktasına sahip. Söz gelimi; Org. Güneş'in, bir MÇP'li veya bir HEP'linin aynı programdan **"ortak"** ne beklentileri olabilir?

Beklentiler ve karşılıklar..

20 Ekim Parlamento Seçimlerinden ve daha sonra da kurulacak hükümetlerden beklentileri olan siyasi kategorilerin başında, kuşkusuz Avrupa'daki siyasi "mültecilerimiz" geliyor.

Nisan ayında Özal Programlarının son paketi olarak gündeme gelen **"ANTI-TERÖR"** Yasasıyla,

"Türkiye'ye legal toplu dönüşün siyasal ve kanuni koşullarının" oluştuğuna, "Türkiye'nin artık demokratikleşmeye başladığına" kesin bir kanaat getiren bu kesim hazırlıklara başlamıştıki, ülkeden gelen "kanlı karanlık haberler" umutları kırdı.

"Anti Terör Yasası"yla kaldırıldığı ilan edilen ünlü maddeler, bir başlıkta toplanmış, devlet terörüne yasal korumalar hazırlanmıştı.. "Demokratikleşen Türkiye"de, Kürdistan'daki açık devlet terörüne bu kez de "Kontr-Gerilla şiddeti" eklendi. Diyarbakır'da Vedat Aydın'ın evinden alınarak kol ve bacakları kırılmış, kurşunlanmış vaziyette Elazığ yoluna atılması olayına Diyarbakır halkının gösterdiği kitlesel tepkiye karşılık, devletin yığınlar üzerine ateş açarak, milletvekilleri de dahil herkese meydan dayığı atmaya kalkışarak verdiği karşılıklar; ardı ardına çoğalan kayıplar; işkence olayları derken; 36. paralel üzerinde Devletin Güney Kürdistan'a düzenlediği askeri operasyonlarla, kampları, köyleri bombardıman etmesi eklenince Özal'ın demokratikleşme programından umutlananlar bu kez gözlerini 20 Ekim Erken Genel seçimlerine çevirdiler.

Parlamento seçimlerinden "beklentileri" olan bir kesim de Türkiye ve Kürdistan'daki reformcu muhalefet çevreleriydi. Türkiye'nin "demokratik-

leşmesi"ni "Avrupa ile entegrasyon" bağlamında kaçınılmaz gören bu çevreler; siyasal yapıdaki demokratikleşmede ayak sürüyen **ANAP** iktidarının yerini **SHP** alırsa, 12 Eylül rejiminden arta kalan siyasal baskıların azalacağına kesin gözüyle bakıyorlardı. **ANAP** ve **Özal**'ın "gidici" olacağına olan inanç, **Demirel**'in oldukça güçlenmesinden: **Refah Partisi** ve **MÇP**'nin de sağ oylarda bir bölünme yaratarak **SHP**'yi tek başına iktidar yapabileceği beklentisinden kaynaklanıyordu. Bu nedenle "sol" oyları "bölen" Türk "solu"nun eski göz ağrısı **Ecevit** baş düşman ilan edilmekteydi.

Seçimlerden beklentisi olan esas tabaka ise kuşkusuz büyük sermaye çevreleriydi. Son bir kaç yıldır dünya konjonktürleri olağanüstü hızla değişiyor. Türkiye'nin bu gelişme ve değişmelerin dışında kalmasının ham hayalden başka birşey olmadığını; mutlaka yeni koşullara ayak uydurmak ya da "uydurtulmak" durumunda kalacağı çok iyi biliniyordu.

Sadece ekonomik değil siyasal planda da kendini adapte etmesi gereken birçok değişim olduğunu görüyor. Bunlar içinde en önemlisi ve baş ağrıtanı ise kuşkusuz **KÜRDİSTAN SORUNU**'dur. Kürt Ulusu'nun artık eski siyasetlerle zapturapt altına alınmayacağı, üstelik Kürtlerin Orta-Doğu siyasetinin gündeminin başına oturduğu açıktır.

Buradan hareketle Türk egemen sermaye blokunun, toplum kendisini zorlamadan, ipleri elinden kaçırmadan "demokratikleşme" adı verilen programları uygulamaya sokması ve bu arada "kutsal düzeni" olabildiğince kazasız belasız korumanın daha akılcı olacağını görmesi şaşırtıcı değil.

Bunu nasıl ve hangi politik kadrolar eliyle yapılacağı konusunda değişik alternatifler olsa da, TC.'nin hem uluslararası yeni iş bölümü, hem de kendi siyasal iç yapısı ile ilgili düzenlemeleri önüne koymuş olduğu açıktı.

Sermaye, bu siyasetlerinin ancak "güçlü bir hükümet" eliyle uygulanabilir olacağını öngörmektedir. "Güçlü hükümet" isteğinin temelini, siyasal icrada bütünlük ve toplumsal muhalefetin aktivitesini sınırlamak oluşturmaktaydı. Bundandırki "Erken seçim" kaçınılmaz hale geldikten sonra, bütün iletişim tekelleri, sermaye kuruluşları, siyasal partiler vb. hep bir ağızdan "koalisyon" ihtimaline karşı adeta bir haçlı seferi başlattılar.

Son 10 yıldır gelenek olduğu üzere, bu kez de seçim öncesi yasa değişikliği yapılırken, **HEP**, **MÇP** gibi toplumsal tabanı olan partilerin seçimlere sokulmaması için çeşitli yollara başvurulmasının ardında yatan hesap da; oyların büyük partilere yoğunlaştırılarak sandıktan "tek başına iktidar"

çıkarma kaygısıydı.

Delayısıyla 1982 Anayasası "resmen" yasaklamış olsa da, "seçim ittifakları" bizzat devlet eliyle zorlanmış, teşvik edilmiş bir süreç olarak gündemleşti.

Türk ve Kürt emekçi yığınlarının, Kürt U l u s u'nun "beklentileri"; bir yanıyla ağırlaşan hayat pahallığının, yoksulluğun durdurulması ve K ü r d i s t a n'da azdıkça azan devlet terörünün durdurulmasıydı.

Ne Türkiye ne de K u z e y K ü r d i s t a n özgülünde siyasal kadrolar emekçi sınıflara bağımsız sınıf siyaseti götüremediler. Bağımsız bir ulusal Siyaset ile kitlesel bir tavır koyma düzeyinde duran K ü r t U l u s u ise bir kez daha "bağımsız" siyaset yerine, Kemalist-sömürgeci bir partinin SHP'nin Millî Birlikçi Siyasetinin ardına takıldı.

Seçim ittifakının nedenleri ve sonuçları:

Erken genel seçim öncesinde siyasal partiler arasındaki seçim ittifakları ilkesel değil, parlamentoya milletvekili sokmayı esas alan pragmatist ilişkilere dayalıydı. Örneğin HEP'in seçim dışı kaldığında ittifak arayışına girmek istediği partilerden biri de RP idi. K ü r d i s t a n'da, Kürt ulusalcılığına atıfta buluna-

rak, Kemalizme karşı ve İslami temeldeki siyaset ile tabanı genişleten RP, HEP için bir seçim ittifakçısı görünüyordu. Ama RP son anda, 1980 öncesi faşist hareket kadrolarının örgütlendiği anti-Kürt, anti-komünist, ırkçı-faşist bir parti olan Milliyetçi Çalışma Partisi(MÇP) ile ittifaka girdi. Aynı partinin hem "Kürtçü ve solcu bir muhalefet partisi" hem de "ırkçı-faşist bir parti" için ittifak partneri olarak görünebilmesi, ilişkilerin ne kadar faydacı, ilkesiz ve siysetsiz olabildiğini gösteren bir örnek..

Temel misyonu, Kürt ulusal potansiyelini islamcı ideolojinin Ümmet potasında eriterek; sömürgeci statükonun devamını sağlamak olan ERBAKAN'ın önderliğindeki Refah Partisi, ileri boyutta siyasallaşmış Kürdistan şehirlerinde (Diyarbakır, Mardin, Siirt, Batman, Tunceli vb..) hezimete uğrarken; öteki Kürdistan illerinde eski tarikat oylarını koruyabilmesinde ise, MÇP ile yaptığı "Türk-İslam İttifakı"nın büyük etkisi oldu..

MÇP ile ittifak, RP'nin Kürdistan siyasetini iflas ettiren bir araç oldu. Alpaslan Türkeş'in RP listesinden aday olacağına duyulması üzerine, RP'nin K ü r d i s t a n'daki birçok örgütü seçimden çekildi. Örneğin RP'den aday olması beklenen Şerafetin Elçi, bu nedenle adaylıktan çekildi. Partilerinden soğuyan RP seçmenleri, 20 Ekim seçimlerinde önemli ölçüde SHP-HEP ittifakına

itibar ettiler. Bu partinin MÇP ile ortaklığa girmemesi halinde Kürdistan'daki seçim tablosu çok daha değişik sonuçlanabilirdi.

MÇP-RP ittifakı sonuçları itibariyle, ilkin her iki partinin de ağırlıklı biçimde parlamentoya girmelerini sağlaması açısından kendilerine; öte yandan Kürt ulusal demokratik muhalefetine "islamcılık" tabanında da ayrılmaya başlamasına neden olması açısından etkin sonuçlar verdi.

HEP'in SHP ile milletvekili pazarlığı esasıyla giriştiği ittifak ise, legal düzlemde liberal, sosyal-demokrat çizgideki Kürt siyasetinin teslimiyeti biçiminde gerçekleşti.

HEP'in seçimlere ilişkin iki tavır daha vardı önünde: Diğer partilerden herhangi biriyle ittifak ya da "bağımsız adaylarla" seçimlere girmek.. HEP'in neden "bağımsız adaylar" çıkarmadığı ya da neden Sosyalist Parti ile değil, SHP ile ittifaka girdiği soruların cevabı ise; HEP'e egemen olan siyasi kadroların siyasal bilinç ve sınıf karakteri ile açıklanabilir.

"Bağımsız Adaylar" çıkarılmaması, bağımsız bir siyaset yürütülmemesinin ardındaki bilinç eksikliği halen Kürdistan meselesini, TC. sınırları ve yasallığı içinde gören icazetli mantalitelereinden ileri geliyor. Yani, bağımsız bir kafa ve ba-

ğımsız bir siyaset yokluğundan.

İkincisi ise kendi gücüne güvenmemekten, ne olursa olsun bir gücün himayesine girme ihtiyacından kaynaklanıyor. Bu da "korkuyu yendik" sloganının tersine, bu kadroların halen önemli bir "siyasi korku"nun esiri olduklarını gösteriyor.

SP'nin program ve söylemiyle karşılaştırıldığında, SHP ile kıyaslanmayacak derecede PKK ve HEP'le ittifaka yakın olduğu açıktır, fakat bu partinin çok uzun zamandır Kürt hareketlerinden PKK'ye verdiği açık desteğe rağmen seçim platformunda tercih edilmemesi; ittifak halinde bölge barajları aşılsa bile %10 olan ülke barajının aşamayacağı öngörüsünden kaynaklanıyordu. Yani seçimlerde, "HEP tek başına seçimlere girseydi ülke barajını aşar ve en az 50-60 milletvekili getirirdi." belirlemelerinin tersine bir korkudan..

Bağımsız aday gösterildiğinde ise, her bölgeden en fazla bir milletvekilliği çıkaracağı; oysa ittifak sayesinde en az 20 milletvekilliği alınacağı rasyonelitesi ile açıklayarak da bütün siyasetin meclise çok sayıda milletvekili sokmak üzere temellendiği ortaya konulmaktaydı. Gerçekte sömürgeci bir kurum olan parlamentonun Kürt milletvekillerinin nicelikleri SHP'nin programına ve TC.'nin Üniter çözüm ve yasallaştırma programlarının içine girilmesiyle karşılaştırıldığında son derece önemsiz bir ayrıntıdır sadece. Bu tür

bir kaygı yerine milletvekillerinin sayısı kaygısına düşen mantığın Kürt ulusal haklarının savunulması ve genişletilmesi yönünde siyasetler üretmekten uzak olduğu da son derece açık..

Haksızlık etmemek gerek..

SHP ile ittifak kararı HEP kadroları ve tabanı için büyük bir şaşkınlık ve şok yaratmıştır. Moral bozukluğu yaşanmıştır. İnsanlar içine sindirememişlerdir. Belki bu kararı, Kürt Ulusu'na ilişkin bağımsız bir siyaseti gütmek gibi bir dertleri olmayanlara, ya da illa da TBMM üyeliği isteyenlere, TC.'nin yasallaşma programlarına angaje olanlara benimsetmeye gerek bile yoktur. Ama, SHP'nin güdümünden kurtularak bağımsız bir platform oluşuyla birçok insanı umutlandırmış olmasıyla, bu tabana ve kadrolara ırkçı-sömürgeci bir parti olan SHP ile ittifakın erdemlerini anlatmak hiç de kolay değildi.

Bu noktada PKK devreye girdi. Çoğu insanı ikna etmese de, içine sindirmese de HEP-SHP işbirliği PKK tarafından desteklendi. "Dağ böyle istiyor, gerilla böyle istiyor." belirlemeleriyle sorular kesildi. Böylece sömürgecilere karşı çarpışarak şehit düşen onlarca Kürt qencininkanı PKK önderliği tarafından taktik adına SHP ve TC programlarının meşrulaştırılması eylemine peşkeş çekilmiş oldu..

"Dağdaki insan böyle istiyor " manevi dayatmasının dışında kitlelere söylenen tek şey, "Meclise kendi milletvekillerinin sokulması ve köy koruculuğu ile Olağanüstü Hal'in kaldırılarak sömürgeci terörün biraz olsun hafifletilmesi" gibi istemlerdi. Bu ise SHP ile ilkel pazarlık edilerek varılmış bir yol değildi. SHP zaten bunları söylüyordu. Ama eğer SHP tek başına iktidara gelirse Kürdistan'da ne değişecekti, Kürt Ulusu'nun önüne ne gibi yeni ufuklar açılacaktı? Elbette hiç birşey.

Devrimci radikalizm iddiasında olan bu önderlik en soy burjuva reformistlerinden bile daha geri bir anlatımla SHP-HEP ittifakının erdemlerini savundu bu süreçte.

Şurası muhakkakki SHP ile girişilen milletvekili pazarlıkları, üstelik bunun SHP'ye iltihak biçiminde gerçekleşmesi; ardından bütün milletvekili adaylarının Gn. Başkan dahil şike bir kararla partiden ihraçları, SHP ile ittifakın hiç bir somut protokole, ilkeye dayanmaması tam bir SİYASİ SKANDAL'dı. Ve inanıyoruz ki ne HEP ne de PKK tabanının ağırlıklı bir kısmı hiçbir zaman bu ilişkiyi ne ahlaki ne de siyasi olarak içlerine sindirememişlerdir. Bunun sonuçlarının eninde sonunda ortaya çıkacağı kesindir.

SHP'nin Kürdistan sorunsalına bakışı devletin

bakişidir. HEP'in ortaya çıkış koşulları SHP'nin bu anti-Kürt yapısından kaynaklanmıştır. Paris Kürt Konferansına katıldılar diye milletvekillerini son derece ilkel, ırkçı-şoven mülahazalarla ve daha da çok millitarist bürokrasiye yaranma uğruna ihraç eden SHP'nin bu tavrı aslında bardağı taşıran son damladan başka birşey değildi. Bu kopuşmanın üzerinden daha bir yıl geçmeden aynı milletvekillerinin SHP listelerinde yer almalarını kimin adına ÖZELEŞTİRİ saymak gerekir.

Bu elbette bir yanıyla SHP'nin ÖZELEŞTİRİSİ'dir. Fakat SHP'nin yaptığı hata Kürt muhalefetini bağımsızlaştırmak, geleneksel burjuva partilerinin dışına itmektir. Kürt ulusal muhalefet potansiyelini de kucaklayacak, bağımsız bir kitle partisine yol açmak hem SHP'nin varlığına, hem de çok koruduğu TC. devletinin çıkarlarına ters düşeceği görüldü.

Devlet HEP deneyiyle bu tür bir yapılaşmanın kolaylıkla denetimden çıkabileceği, denetlenemeyeceği sonucuna varmıştır. Eğer bir legal Kürt partisi olacaksa bu, rejimin sınırları içinde ve denetim alanında olmalı idi. HEP'in seçim dışı bırakılması, onun henüz yeterince ele avuca sığmadığı gerçeğine dayanıyordu. Onu tekrar sıkı bağlarla daha yol yakınen düzen içine döndürmek, TC.'nin uzun vadeli Kürt siyasetinin bir uzantısı haline getirmek görevi SHP'ye düşüyordu. Bunu

yapabilmek için de HEP'e fazla bir taviz vermek gerekmedi. Kürdistan'daki milletvekillerinin sunulması hem SHP'yi hem devletin "milli birlik ve düzen içi çözüm" formüllerini de güçlendirdiği için bir taviz de değildi ayrıca. Bir hatanın düzeltilmesi!

Peki HEP yönetimi bu ittifakla hangi hatasından "özeleştirisi" vermekteydi? SHP'den, TC.'nin harcını karmış bu geleneksel sömürgeci burjuva partisinden özeleştirisini mi?

Kürdistan'da bağımsız seçim siyasetini PRK savundu. Ve bazı bölgelerde yurtsever-bağımsız adayları da destekledi.

Bazı HEP'li adayların listelerden dışlanmaları ya da istedikleri yere gelemedikleri için "bağımsız aday" olmalarının Rizgarî'nin 1973'den beri KUKM'nin bağımsız siyasi aksiyonunun bir parçası olarak ifade ettiği seçim siyaseti'yle elbette hiç bir bağı yoktu..

Şimdi, 20 Ekim seçimi sonuçlarına bakıldığında Türkiye'nin her yerinde ağır bir seçim yenilgisine uğrayarak üçüncü parti durumuna gelmiş bir SHP'nin sadece HEP desteği sayesinde Kürdistan'ın belli bölgelerinde eski oylarını koruyabildiği ya da bir miktar artırabildiği görülmektedir. Bu vesileyle SHP'nin HEP'e bir vicdan borcu olmuştur.

Çünkü küme deşmekten bu ittifak sayesinde kurtulmuştur. Demekki ittifak SHP açısından yararlı olmuştur.

TC. parlamentosu sömürgeci kurumlardan biridir. Orada Kürt U l u s u için kölelik fermanlarından Takrir-i Sükün Yasaları, İstiklal Mahkemeleri, sürgünler, mecburi iskanlar, Olağanüstü Hal Yasaları ve ordu taaruzlarından başka kararlar çıkmamıştır. Bu parlamento Kürdistan'ın sömürge statüsünü tescilleyen bir parlamentodur.

Ama TC. dışı karşı bu parlamentoyu bir meşrulaştırma aracı olarak da sunmaktadır.. Cumhuriyet tarihinin her döneminde TBMM'de Kürt milletvekillerinin bulunması bu parlamentonun Kürt ve Türklerin ortak meclisi olarak sunulması söyleminde kullanılmıştır.

Parlamento içinde Kürt ulusal muhalefeti adına birkaç milletvekilinin bulunması TC'nin bu savunu su için verimli bir malzeme olarak kullanılacaktır. Kürt U l u s u'nun en yüksek düzeyde parlamentoda eşit biçimde temsil edildiklerine bir ispat olarak gösterilecektir. Kürt U l u s u'nun bağımsızlıktan, ayrılıktan yana değil Misak-ı Milli'nin bütünlüğü içinde kalmak istediği ve bu yönetimi; kendilerini de temsil eden "m e ş r u" bir irade saydıklarına bir kanıt olarak gösterilecektir..

Kısaca bağımsız bir politikada ısrar eden bir Kürt muhalefetinin sıkıntıları, SHP programıyla çevrelenmiş düzen içinde bir milletvekili bloku sayesinde giderilmiş olmaktadır. Dolayısıyla bu ittifaktan TC. devleti yararlanmıştır.

TC.'nin dış siyasetindeki akıl hocası ve Dışişleri Bakan adayı Prof. Mümtaz Soysal, HEP milletvekillerinin SHP'ye geri getirilmelerini alkışlayan ilk kişidir. "Bu kararıyla Kürt sorununun üniter çözümü güçlenmiştir. Dış baskılar göğüslenebilir hale gelmiştir" diye yazmasının kerameti de budur.

Seçim ittifakıyla elde edilen kazanımlar; SHP'nin "MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ" oluşu ve HEP milletvekillerinin de bir biçimde bu koalisyonun ortağı edilmeleriyle, TC'nin yeni Kürt programına hükümet programına güvenoyları da alınarak daha üst bir boyuta yükseltilmiş olmaktadır. Artık HEP milletvekilleri subjektif nitelikleri itibarıyla bunu hak etmedikleri halde, bir biçimiyle siyasi icranın da ortağı durumuna sokulmuşlardır. En azında bu siyasetlerin meşruiyetinde önemli bir araç olarak kullanılacakları ortadadır. Çünkü hükümetin programında Kürt sorunu konusunda bazı reform vaatleri bulunmasına karşılık; Kürdistan'ın sömürge statüsü, "Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü", "Terörizmle mücadele" adıyla

Kürdistan'da yürütülen örgütlü devlet terörü bütün boyutlarıyla devam edecektir. Hükümetin, TC. devletin ve egemen sermaye blokunun da programı bütünlüklüdür.."Biz sadece reformları destekliyoruz" demekle kimse kendini kurtaramaz. Çünkü bu reformlara "evet" demenin bedeli, devlet terörünü de meşrulaştırmak olarak sunulmaktadır. HEP milletvekilleri bu kopuşmayı yaşamak zorundadırlar. Fakat buraya kadar kazançlı çıkan hep devlet olmuştur.

HEP milletvekillerinin Kürt sorununu mecliste nasıl dile getirecekleri ve burayı nasıl bir platform olarak kullanacakları, son iki örneğe bakılırsa eskisinden de geri bir düzeydedir.

TBMM'nin "yemin töreni" sırasında, bu ırkçı ve onur kırıcı yemine karşı sadece Hatip Dicle ve Leyla Zana sınırlı bir tepki gösterdiler. Gerçekte daha tutarlı bir tavır takınılması da mümkündü. Fakat burada asıl önemli olan TBMM'de bu iki milletvekiline karşı gösterilen şoven tepkiler ve hezeyanlardır. Bu tepkiler karşısında iki milletvekilinin yalnız bırakılmalarıdır. Tavırlarının geri aldırılmasıdır. Seçimler sonrası yayınlanan parti bildirimizde "sıra milletvekillerinin yemin törenindeki tavırlarını kursaklarında bırakmaya gelmiştir" diye belirtmişti. Gerçekten de bu heves milletvekillerinin kursaklarında bırakılmıştır. "Meclisi kürsü olarak kullanacağız" vadinde

bulunarak SHP ittifakını meşru gösterenler, bu **KÜRSÜYÜ** Kürt Ulusu'na hakaret eden ve saldıran şoven yargıya bırakmışlardır.

İkincisi hükümet programının onaylanması ve **Kürdistan**'daki devlet terörüne onay verilmesidir. Program hiç bir ciddi eleştiriye tabi tutulmamıştır. Kürt ulusal hakları ile ilgili beklenen belirlenimlerde bulunulmamıştır. Böylesi önemli bir gündemde konulmayan tavır, parlamentoda Kürt haklarının savunulacağı gerekçelerinin hiç de inandırıcı olmadığını gösteren işaretlerdir.

Öyle ise bu koalisyon ortaklığından ne gibi bir fayda elde edilecektir? Görülen o ki, seçimlerde Kürtlerin ağırlıklı olarak ulusal bir tavıra yönelmeleri, reel siyasette yine sömürgecilerin değirmenine taşınmış olmaktadır. Ankara'ya doluşan bir yığın insan HEP'li milletvekilleri aracılığıyla "iş"lerini gördürmeye çalışacaklardır. Partiyi destekleyen mütaahitler ihale,bürokratlar tayin yada terfi için uğraşacaklardır. Demirel hükümetinin Kürt programında zaten bu tür ödüllendirme kontejanı bulunmaktadır. Ve zaten milletvekilleri aracılığıyla "iş takibi" cumhuriyet tarihinin her döneminde süregelen bir iştir.

O halde değişen ve elde edilen nedir?

SHP-HEP ittifakının siyasal mantığı ve sonuçlarını ana hatlarıyla bu biçimde tesbit etmek mümkündür.

Diğer yandan 20 Ekim seçimlerinde ortaya çıkan tabloyu çalışmaları, toplumsal yorumları ve ilişkileri açısından da irdelemeye tabi tutmak da gereklidir.

Seçim sonuçlarını doğru okumak:

Seçim sonuçlarını herkes kendisi açısından okumaya çalışmaktadır. Görünen yanıyla SHP hariç herkes durumundan memnun gözükmekte ve kendini başarılı bulmaktadır..

RP barajı aştığı gibi dördüncü büyük parti olarak meclisteki yerini almıştır. MÇP, kutsal ittifak sayesinde meclise 19 milletvekili sokmayı başarmıştır. Buna "Türklerin Ergenekondan ikinci çıkışı" demektedirler. ANAP kamuoyu yoklamalarının tersine silinmemiş, durumu kurtarmıştır. DYP "Baba"sıyla birlikte birinci parti olmuştur. HEP seçimlere sokulmamasına karşılık adaylarının büyük bölümünü meclise göndermiştir.. Ecevit birkaç arkadaşıyla da olsa meclise girmeyi başarmıştır.

SHP'liler, yenilgilerinin esas nedenini "Ecevit" faktörüne bağlamaktadırlar. Sosyal demokrat

oyların bölünmediği koşullarda birinci parti olacağı hesabı sadece bir varsayım. Bu işin temelinde SHP'nin değişen Türkiye toplumuna uyumlu dinamik politika ve önermelerden uzak, parti içi çekişme ve yarışların ön plana çıktığı, istikrarsız, yapısı gelmektedir. SHP halen CHP'den devralınan devletçi ve seçkinci geleneğini sürdürüyor. HEP manevrasını yapacak uyanıklığı göstermeseydi bütünüyle silineceğine kesin gözüyle bakılmalıdır.. Elbette, bu yenilginin nedenlerini yorumlayan başka çevreler de asıl olarak, SHP'nin HEP ittifakıyla bölücülerle, teröristlerle işbirliği yaptığı ve bu nedenle batıdan Türk seçmenlerinden oy alamadığını iddia ediyorlar. Ecevit'in SHP'yi eleştirirken bu ittifakı "teröristlere verilen prim" olarak ısrarlı biçimde işlemesi ve yine Ecevit'in şoven motiflerle yaptığı bir kampanya sonucu "barajı" aşması da bu yorum üzerinde durulmasını gerektiriyor..

Eğer bu tesbit doğrulanabiliyorsa, Türkiye'de artık Türk ve Kürt toplumlarının siyasi tercih ve yönelimlerini aynı siyasal partilerde yoğunlaştıramadıkları sonucunu verir. Bu, bağımsız örgütlenmelerin siyasal bir zorunluluk olduğu kadar toplumsal bir gerçeklik olduğunu da ortaya koymaktadır..

EKİM 1991
TC. PARLAMENTO
SEÇİMLERİNDE;
SÖMÜRGEÇİ TÜRK
BURJUVA PARTİLERİNE
KÜRDİSTAN OYLARININ
DAĞILIMI.

Kürdistan İlleri	Toplam seçmen	kullanılan oylar	katılım oranı	ANAP			RP			DYP			SHP			BSP			SP			BAĞIMSIZ		
				Aldığı Oy	%	Oran	Aldığı Oy	%	Oran	Aldığı Oy	%	Oran	Aldığı Oy	%	Oran	Aldığı Oy	%	Oran	Aldığı Oy	%	Oran	Aldığı Oy	%	Oran
ADİYAMAN	219492	175435	79.9	34939	20.4	32.9	42636	24.9	14.8	42476	24.0	23.1	46542	27.1	24.4	5036	2.2	4.8	732	0.4	-	-	-	-
AGRI	167465	129852	77.5	31889	26.2	36.7	27132	22.3	17.2	34593	28.4	17.2	18656	15.3	15.3	3067	2.5	13.6	790	0.6	5486	-	-	-
BATMAN (*)	124205	105393	84.8	16196	15.9	28.1	15470	15.2	25.6	14924	14.8	21.6	53499	52.7	18.6	904	0.8	3.5	953	0.3	-	-	-	
BİNGÖL	99893	80796	80.8	14058	17.8	28.4	27618	35.0	24.0	21904	27.8	22.6	13805	17.5	15.1	1128	1.4	2.3	270	0.3	-	-	-	
BİTLİS	102237	86292	84.4	25655	31.2	43.8	23899	29.1	23.5	11487	13.7	15.7	17995	21.9	13.2	2378	2.8	3.8	423	0.5	-	-	-	
DIYARBAKIR	272981	205270	75.1	34637	18.3	23.8	20228	10.7	24.1	48832	25.9	12.3	74048	39.2	30.0	6627	3.5	9.4	1196	0.6	2944	-	-	
"(2) (*)	132595	110173	83.0	7220	6.8	21.3	10159	9.5	29.1	11120	10.4	15.2	76007	71.7	15.9	1034	0.9	9.3	429	0.4	-	-	-	
ELAZIĞ	258542	208186	80.5	37796	18.7	23.6	58974	29.2	22.7	68156	33.7	31.2	31268	15.4	18.9	4557	2.3	3.6	931	0.6	-	-	-	
ERZİNCAN	146443	117377	80.1	33533	29.2	39.6	25749	22.4	13.1	14690	12.8	9.6	37447	32.7	33.6	2667	2.3	4.1	396	0.3	-	-	-	
ERZURUM	244746	189400	77.3	39903	21.6	42.9	69155	37.5	19.0	57717	31.9	26.7	9874	5.3	7.0	6784	3.6	4.4	747	0.4	-	-	-	
"(2)	166671	135019	81.0	22352	17.4	38.1	46302	36.2	18.4	36531	28.5	25.3	17987	14.0	13.0	3699	2.8	5.1	866	0.6	-	-	-	
GAZİANTEP	339371	339371	100	48771	18.5	35.2	44044	16.7	9.4	62207	25.9	14.7	77440	28.4	34.6	23131	8.8	5.6	1112	0.4	-	-	-	
"(2)	174151	146042	83.8	28896	20.2	38.4	27847	19.3	11.8	43198	30.3	21.0	36310	25.5	24.0	5967	4.1	4.5	508	0.3	-	-	-	
HAKKARİ	57938	44105	76.1	21796	51.0	39.2	2065	4.8	4.5	9044	21.1	10.7	8966	20.9	23.6	553	21.2	21.6	303	0.7	-	-	-	
KARS	332782	239327	71.9	39100	16.8	36.9	16254	7.0	7.1	62516	26.9	7.9	72036	20.9	23.6	39900	17.2	12.1	1675	0.7	-	-	-	
MALATYA	344407	271669	78.8	106838	41.2	58.6	59643	22.5	8.6	17326	6.5	4.7	69484	26.3	24.9	7643	2.8	3.2	1171	0.4	-	-	-	
K.MİRAŞ	236442	197395	83.4	37627	18.6	30.4	67433	35.1	24.8	53084	27.6	25.3	30284	15.7	17.1	2551	1.3	2.4	943	0.4	-	-	-	
"(2)	168538	132733	78.7	21426	16.5	28.1	43822	33.8	74.2	29075	22.4	18.8	31063	23.9	24.5	3700	2.8	4.4	498	0.3	-	-	-	
MARDİN (*)	217154	177231	81.6	31728	18.4	26.3	14921	8.6	18.5	29446	17.1	21.7	92700	53.9	28.2	2203	1.2	4.9	788	0.4	-	-	-	
MİŞ	138665	109446	78.9	18479	17.3	34.1	25530	23.9	14.9	15527	14.5	18.4	45035	42.2	19.3	1420	1.3	4.6	507	0.4	-	-	-	
SİİRT (*)	93611	77925	83.2	13436	18.4	28.5	14987	20.6	25.5	13912	19.1	24.0	28516	39.2	16.8	1329	1.8	4.4	334	0.4	193	0.2	-	
SİVAS	390175	304685	78.0	52694	17.8	39.5	113493	38.3	21.1	39866	13.4	7.4	67119	22.6	26.1	21367	7.2	5.9	1389	0.4	-	-	-	
ŞIRNAK (*)	86549	68872	79.5	12186	18.3	31.4	1668	2.5	12.1	9818	14.8	15.7	41302	62.3	32.7	721	1.0	7.7	582	0.8	-	-	-	
TUNCELİ	6.741	51246	75.6	5198	10.6	19.1	2699	5.5	3.0	1661	3.4	4.1	28201	58.0	54.8	787	1.6	19.0	516	1.0	9552	9.6		
Ş.URFA	216148	171272	79.2	40360	24.2	29.9	40812	24.5	14.7	47363	28.4	18.5	33083	19.8	13.6	4142	2.4	5.9	538	0.3	-	-	-	
"(2)	148174	130747	88.2	35587	29.6	44.8	11873	9.9	11.8	42532	35.4	18.5	26144	21.8	16.9	3329	2.7	6.0	408	0.3	-	-	-	
VAN	231903	196023	84.5	49200	25.8	25.4	42840	22.4	22.6	50600	26.5	14.1	46953	21.4	14.0	3221	1.6	6.7	1165	0.6	2844	1.3		
KÜRDİSTAN TOPLAMI	5 ml. 179019	4 ml. 201282	81.3	861491	20.9	33.5	897193	22.2	17.3	895805	21.2	17.5	125993	26.8	22.5	158921	3.8	7.0	19578	0.4	20821	0.5		
*TÜRKİYE TOPLAMI	29ml. 831331	24ml. 952555	83.6	5ml. 784285	24.4	36.3	5ml. 838268	16.7	10.9	6 ml. 516788	27.0	19.1	4 ml. 995209	20.7	24.8	2ml. 578861	10.7	8.5	108810	0.4	34053	0.14		

(*) SHP oylarının % 100'ün üstünde arttığı " Olağanüstü Hal" uygulanan iller.

1- Ekim 1991 seçimlerinin Kürdistan tablosuna bakıldığında, seçime katılma oranının, Türkiye'ye göre 2 puan daha düşük olduğu görülür. (Kürdistan: % 81,3, Türkiye: % 83,6) Kürdistan'daki 5 milyon seçmenden 1 milyonu sandık başına gitmemiştir.. Bunların hepsi bilinçli bir tercih olmayabilir, ama Kürdistan'lı seçmenin TC. devletine ve onun siyasal partilerine karşı bir güvensizliği ve ilgisizliği olarak yorumlamak mümkündür..

2- Kürdistan'da, dikkate değer oy alamayan DSP ve SP ayrık tutulursa, ANAP, DYP ve RP'nin birbirine çok yakın oy aldıkları görülebilir. Kürdistan oylarının bu dağılımı, mevcut partilerin Kürdistan'da milli devlet siyaseti izledikleri ve birbirinden farklı bir Kürdistan siyasetlerinin olmadığını göstermektedir..

3- SHP Kürdistan oylarını, Olağanüstü Hal uygulaması ve PKK-HEP ittifakı sayesinde %22.55 ten, %26.81'e çıkarabilmiştir. En yüksek oyu da, Olağanüstü Hal'in ve devlet terörünün uygulandığı Diyarbakır, Bitlis, Mardin, Muş, Tunceli, Batman ve Şırnak'ta almıştır. Bu olgu, SHP'nin farklı bir Kürdistan siyasetine sahip olmasından değil, Kürt Ulusu'nun birinci derecede can ve mal güvenliği arayışı içine sokulmasındandır..

4- TC. sömürgecilerinin işbirlikçisi ve korucu

ağası Tahir Adıyaman ve öteki işbirlikçi aşiret reislerinin açık desteğine rağmen, ANAP Türkiye genelindeki en düşük oyu Kürdistan illerinde almıştır. Bu yalnız ANAP'ın değil, devlet siyasetinin Kürdistan'da iflas ettiğinin bir göstergesidir.

5- Doğuşundan beri sağ ve sosyal-şoven siyasetler üreten AYDINLIK grubu; 12 Eylül darbesini alkışlayıp, mahkemelerde Milli Birlikçi olmakla, PKK'yi ihbar etmekle övünerek, cuntaya yaranmaya çalıştıktan sonra; 1987'den beri bu kez kitleselleşen Kürt Ulusal Hareketi içinde taban bulmak umuduyla, eski görüşlerini terk etmiş görünerek PKK'ye yanaşmıştı.. 2000'e Doğru'nun PKK ve APO'yu lanse etmesi; Bekaa'da PERİNÇEK ve APO'nun "gül alış-verişi" bekleneni vermedi.. Seçimlerde PKK, SHP-HEP ittifakını daha faydalı bularak, SP'yi dışladı.. Devletin resmi ve gayri resmi kurumları ile dirsek teması halinde "Kürt Sorunu"nu "MILLİ BİRLİK" kavramı içinde tutmaya çalışan SP; seçimlerde ancak sıfır virgüllük oylar alarak, büyük bir hayal kırıklığına uğradı.. Bu durum, APO-PERİNÇEK flörtünün de sonu oldu..

HEP'lilerin SHP listelerinde aday olmalarıyla ortaya çıkan tablo incelendiğinde, bu ittifakın "Olağanüstü Hal" uygulamasının yapıldığı ve devlet terörünün en yoğun olduğu Kürdistan

illerinde başarılı olduğu görünmektedir: Diyarbakır, Batman, Şırnak, Siirt, Mardin... Bunun anlamı, toplumun devlet terörünün durdurulacağı veya azaltılacağı yönündeki beklenti ve isteğidir. Zaten kitlelere götürülen propagandanın ağırlıklı yanı, Kürt Ulusu üzerindeki terörünün bir SHP iktidarı ile en azından "hafifliyeceği"ydi. Özellikle Diyarbakır'da Vedat Aydın'ın cenaze töreninden sonra estirilen terör fırtınasından sonra ve kontrgerilla eylemlerinin SHP-HEP ittifağını, "acil olan ne bağımsızlık, ne otonomi, ne de Kürt hakları. Halkı biran evvel bu baskılardan biraz olsun uzaklaştırmak"tı diye açıklıyor bazı HEP yöneticileri. Bu da ittifakın Olağanüstü Hal bölgesinde gördüğü ilginin nedenini açıklıyor.

Bu başarıyı "referandum" ya da "PKK'ya verilen desteğin ölçüsü" olarak nitelemek mümkün mü?

Soru şudur. Neyin referandumu? SHP'nin yani devletin programının referandumu mu? HEP çalışmalarının referandumu mu? yoksa "gerilla etkinliğinin" referandumu mu? Verilen oyları böyle bir analize tabi tutmak hemen hemen imkansız. Eğer sonuçlar tümüyle kendi istediğiniz biçimde yorumlarsanız, her üçünün de kabul edilmiş olacağını varsaymak mümkün. Burada karambol bir ortam var. Ve bu sonucu herkesin kendi hanesinde yorumlamak istemesine açık oluşu da yorumcuların işine geliyor..

Yalnızca Diyarbakır'da alınan oylar, geleneksel SHP oylarının çok üstündedir. Bu da, Diyarbakır halkının tümüyle "ulusal bir tavıra" yönelerek adaylarını geleneksel seçmen tabanları dışında değerlendirdiğini gösteren bir kanıttır.. Aynı biçimde Şırnak'ta da geleneksel seçmen dağılımını aşan bir tablo ortaya çıkmıştır. Tümüyle tabloya bakıldığında, Kürt toplumunun ulusal bilinçlenme ve siyasi tavır belirleme anlamında önemli mesajlar verdiği görülmektedir.

Bu seçimler:

Birincisi: Kürt Ulusu'nun kendi ulusal taleplerinin tartışıldığı platformlara itibar ettiğini ve artık bu sorunu dışlayarak hiç bir siyasi örgütlenmenin taban bulamayacağı gerçeğini vurgulamıştır.

İkincisi: Kürdistan üzerinde sürdürülen baskı ve terörün kaldırılmasının diğer ulusal taleplerinin önüne geçtiğini.

Üçüncüsü: PKK hareketinin yürüttüğü silahlı mücadele ve gerilla olgusunun, toplumda siyasi bir saygınlık ve manevi otorite yarattığını göstermektedir.

Dördüncüsü: Kürdistan'da kitlelerdeki bu etkin siyasallaşmanın, bir yandan sağ reformistler, diğer yandan PKK önderliği tarafından

doğru kavranmadığı ve seçimlerde görüldüğü gibi SHP ya da devlet programları içine sokulabildiğini bu anlamıyla da bu muhalefeti kucaklayabilecek bağımsız bir siyasi odağın zorunluluğunu ortaya koymuştur.

Bu sonuçları tümüyle PKK'nin "onaylanıp onaylanmaması" olarak sorgulamak ise son derece grupçu bir anlayıştan hareketle yanlış sonuçlara varılmasına neden olur. Bir kere PKK'nin geçmişte en etkin olduğu alanların çoğunda SHP-HEP ittifakı kaybetmiştir. Örneğin Urfa ve ilçeleri.. Örneğin: Yurtsever bir kitle potansiyeli taşımaya rağmen Hakkari ve Bitlis... Dolayısıyla seçim sonuçlarını PKK faktörüne bağlamak açıklayıcı değildir. Fakat yukarıda belirlediğimiz gibi silahlı mücadele olgusunun siyasi saygınlığı, yurtsever kitlelerde istemeyerek de olsa tekrar SHP'ye oy vermelerinde önemli bir faktördür. Diğer bir faktör de, adayların belirlenmesinde feodal ilişki ve aşiret bağlarının gözetilmesi gibi burjuva partilerinin her zaman başvurdukları bir yolun tekrarı ile, devlet teröründen ne olursa olsun kurtulma isteğinin bir bileşenidir.

Siyasal sonuçlar:

TC. parlamentosu sömürgeciliğin en üst kurumlarından biridir. Bu niteliğiyle parlamento içinde Kürt Sorunu'nun çözümü yoktur. Bu çözüm Türk bur-

juvazisinin ve rejimin çözümü olabilir. Parlamento içine yansıyan Kürt muhalefetin görevi, hem TC parlamentosunun niteliğinin teşhiri, hem de sömürgeci çözümlere karşı durulması olmak zorundadır.

Parlamento içinde Kürt milletvekilleri bu çözüm ve programların bir uzantısı oldukları sürece KUKM için bir dezavantaj durumuna geleceklerdir.

Kürdistan'da bağımsız bir siyasi çizgi ve aktivitenin varlık koşulları her zamankinden daha çok toplumsal tabana sahiptir. Fakat tersine bu toplumsal dinamizme karşılık siyasal örgütlenmeler bağımsız siyaset üretmek yerine, TC.'nin sunduğu alanların içine girmeyi tercih etmektedirler.

TC. bugün artık Kürt siyasetini reel biçimde değiştirmek durumunda olduğunun bilincindedir. Özal'dan Demirel'e yetkili ağızlardan "Kürt realitesinin tanındığı", belirlemeleri bu gerçeği ifade etmektedir. Bu siyaset değişikliği TC.'nin isteyerek yaptığı birşey değildir. TC. bu siyaset değişikliklerine hem Kürdistan'da yükselen ulusal ve toplumsal muhalefetin, özellikle silahlı mücadelenin siyasi etkinliği ile, hem de değişen dünya konjoktörleri ve Orta-Doğu dengeleri nedeniyle ZORUNLU bırakılmıştır.

Fakat, bu siyaset değişikliklerinde, hem rejimin bütünlüğünü, hem de ulusal sınırları koruyabilmek

için kendi inisiyatifini egemen kılmak istemektedir. Kürt ulusal muhalefetine kendini belirleyebilmesi için legal bir ortam yaratmak ve onları bir biçimde parlamento ve bürokrasiye ortak etmek de bu inisiyatifin bir parçasıdır..

Gelişen Kürt ulusal burjuvazisi ve aydınlarındaki eğilim bağımsızlıkçı değil, otonomi ve kültürel özerklikten yanadır. Bu katmanlara Kürt küçük-burjuvazisinin önemli bir bölümünü de katmak gerekir. İş ilişkileri sömürgeci metropollerde gelişen ve bu alanlarda konumlanan bu tabakalar için bağımsız bir Kürdistan değil, Kürt ulusal haklarının (Kürt kimliğinin tanınması) ve olursa bir otonomiye yeterli görmektedirler.

Kürt Ulusal Kurtuluş hareketi, bağımsızlığın siyasi ve kültürel kurumlarını henüz oluşturmadığı bir aşamada, bunu değerlendirmeye çalışan TC., Kürt U l u s u 'na yeni bir sömürge rejimi benimsetmeye çalışmaktadır.

Bu rejim Kuzey Kürdistan'daki devlet terörü ile birlikte, Kürt kimliğinin tanınması ve bunun legal alanda ifade edilmesi için alan açılması ile belirlenmektedir. Açılan alana doğru

sürebilmek için de devlet terörünü meşrulaştırmak ve şiddetlendirmek, gayri resmi hale getirmek istemektedir.

Diğer yandan G ü n e y Kürdistan'daki ulusal örgütleri ve siyasi alanı ambargosu altına alarak parçalar arasındaki mücadele birliğini kesmek ve KUKM'ye alan kapatmak istiyor. Bu tasarımı, Orta-Doğu'da kendine biçilmeye çalışılan yeni role de uygun düşmektedir.

Dolayısıyla, TC.'nin yeni Kürt programı Kürdistan'ın sömürge statüsünde ve emekçilerin yaşamında hiçbir değişme yaratmayan fakat sadece TC.'nin kendini içte ve dışta rahatlatmasına yarayacak formüllerden ibarettir. Bu formüllere KUKM içinden ne kadar çok destek bulabilirse, bunları yaşama o denli rahat geçirebilecektir.

TC.'nin son seçimlerle en büyük başarısı, PKK'yi bütün radikal söylemlerine rağmen bu programa çekmekte oluşuyla açıklanabilir. PKK, dolaylı olarak SHP'nin desteklenmesiyle açık bir uzlaşma taktiğine girişmiştir. Bu taktik'te PKK önderliğinin beklediği en önemli şey kendisinin tanınması ve yasallaştırılmasından başka bir şey değildir.

*

TC. PARLAMENTOSU KÜRDİSTAN'A ZULÜM UYGULATAN SÖMÜRGEÇİ BİR KURUMDUR. ÇÖZÜM, SÖMÜRGEÇİ PARTİLER KANALIYLA BU PARLAMENTOYA GİRMEK DEĞİL, ULUSAL KURTULUŞUN ÖRGÜTLENMESİNDEDİR.

Kürdistan'da ulusal uyanışın ivme kazanmasıyla birlikte, sömürgeci TC. devletinin geleceksel siyasetinin iflasi da gündeme geldi. Kürt Ulusu ve Kürdistan'a ilişkin geleneksel devlet siyasetinin iflasi üzerine "yeni" sömürgeci "çözüm" ve arayışlar içine girildi. Kürdistan Sorunu, her zaman olduğu gibi bugün de sömürgecilerin uykularını kaçıran, onları rahatsız eden, bölgenin ve TC'nin en temel sorunlarından biri olarak özelliğini korumaktadır. TC'nin en üst kurumlarında sürekli olarak gündemde olan ve tartışılan şey; Kürdistan'ın sömürge statüsünün daha uzun süre nasıl devam ettirileceğidir. Emperyalist ve sömürgeci siyaset arayışlarının hepsi de, KUKM'nin barajlanmasını amaçlayan bir muhtevadadır.. Bu nedenlerle, zor ve ciddi bir dönemden geçiyoruz.

Kürdistan'a ilişkin "yeni" siyasetlerin sancılarını çeken Türk sömürgeci burjuva partileri; Kürdistan'dan oy toplamak için olmadık canbazlıklara başvurumaktadırlar. Ulusal uyanışın

getirdiği oy kaybı, taban kayması ve daha önce savundukları ve uyguladıkları siyasetleri nedeniyle; bu sömürgeci burjuva partilerini Kürdistan'da çıkmaza sokmuştur. Bu çıkmazdan kurtulma ve Kürt desteğini almak için kimi Kürdistan'lı güçlerle sömürgeci parlamentoya "üye sokma" temelinde ittifaklara bile razı olma derekesine inmişlerdir.

Kürdistan'ın özgürlük ve bağımsızlık talebiyle sömürgeci burjuva partileri arasında taban tabana zıt bir çelişki olmasına karşın; kimi Kürdistan'lı siyasal güç ve kadroların burjuva partileriyle ittifaka yönelmeleri, çok ciddi bir paradokstur..

TC. parlamentosu ve sömürgeci burjuva partilerinin bu güne kadar Kürdistan'a getirdikleri; Misak-ı Milli sınırlarının bekciliğiyle; Kürdistan'a askeri işgal ve zorbalık, toplu katliamlar, Mecburi İskanlar, ekonomik yağma-talan ve ırkçı asimilasyoncu siyaset ve uygulamalardır.. Kürt

Ulus ve Kürdistan'ın topyekün inkarıdır. Yıllardır bu sömürgeci siyasetlerin bekçiliğini yapan sömürgeci Türk burjuva partileriyle Kürt Ulusu ve Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi arasında en ufak bir çıkar birliği olamaz. Ülkelerini sömürgeleştiren , kana boğan güçlerle boyunduruk altındaki güçler arasında nasıl bir çıkar birliği olur ki ittifak kurulabiliyor? Olsa olsa sömürgeci Türk burjuva partileriyle işbirliğine giden güçler ve siyasi kadrolar arasında çıkar birliği olur. Kürt Ulusu, Kürdistan'la bu güçler arasında asla...

TC. de bugün, KUKM'nin bağımsızlık ve özgürlük taleplerini boğmak ve ünifer devlet yapısında eritmek için "yeni" siyasetler üretmeye çalışıyor. Bu siyaset değişikliklerinin kimi mesajlarını alan bazı güç ve kadroların hemen yelkenleri indirerek güç birliklerine girmeleri, onlar için büyük bir iflastır. Türk parlamentosunu sömürgeci parlamento ve Türk burjuva partilerini de sömürgeci partiler olarak değerlendirmenin ardından; bu partileri Kürt ulusu'na "alternatif yollardan biri" olarak sunmak, bu güçler için ilkelerde bozgunun yaşandığını gösterir. yıllardır savunulan ilkelere özüde kavranılmadığını gösterir. Kürdistan'lı güçler ve siyasal kadrolar; Kürt ulusu'na sundukları mesajlarda sürekli olarak istikrarsızlığı yöntem edinemezler.. Bir

tarafından bu partileri "sömürgeci partiler" olarak niteleyeceğiz, ulusa bu türden mesajlar vereceğiz; öbür yandan da bu güçlerle ittifaklara girerek, bütün gücümüzle bu sömürgeci partilere Kürtan'da oy toplayacağız. Kürdistan için hayati bir ilkeyi sömürgeci güçlere peşkeş çekerek, pazarlık konusu edeceğiz! Grupsal çıkarları ülkenin genel çıkarlarının önüne çıkarmak ve Ülkeyi grupsal çıkarlara feda etmekten başka bir şey değildir bu..

İçinde bulunduğumuz süreç, Kürdistan ihtilalinin geleceği açısından çok önemli.. Kürdistan'lı güçler hayati sorunlarla yüzyüze dururken ve Kürdistan'ın hayati sorunları görmezlikten gelinerek; "yeni karaoğlan"lar yaratmanın -74'lerde olduğu gibi- ve Kürt U l u s u 'na sunmanın faturası ağırdır. Kürt Ulusu bunu ağır ödeyecektir.. Kürdistan'lı siyasal kadrolar bu sorumluluğu taşımak ve şapkalarını önlere koyarak namuslu namuslu düşünmek zorundadırlar..

Türk burjuva partilerinin sömürgeci karakterleri parlamentoda temsil edilip edilmemelerine bağlı değildir. Bu partilerin sömürgeci karakterleri onların muhtevalarındadır. İrkçi-sömürgeci siyasetlerin uygulayıcıları olarak işlev görmelerinde yatmaktadır. Dolayısıyla parlamentoda olmaları veya olmamaları bir şey değiştirmez. 74'lerin Karaoğlanı İrkçi Ecevit, bugün herkesten daha çok

ırkçı ve sömürgeci siyasetlerin sadık bir savunucusu olduğu ortada. Ama, 74'lerde bizler Ecevit'i böyle nitelendirdiğimiz için ona umut bağlayan Türk "Sol" hareketi ve Kürdistan'lı kimi kadroların saldırısına uğramış ve bu tesbitimizi "faşizmin ekmeğine yağ sürme" diye nitelendirip; bize karşı haçlı seferine yönelmişlerdi. Her alanda çalışmalarımızı sabote ediyorlardı. Fakat "umutları" Ecevit'in iktidar olmasının ardından "Sol'un hayal kırıklığına uğraması; beraberinde Ecevit'i de "faşistler hanesine" hemencecik geçirmeye yetti.

74'ten bu yana 16 yıl geçti. Bugün Ecevit Kürt Ulusunun ve Kürdistan'ın bir numaralı düşmanı olarak mevcut siyasal kadrolar arasında görev yapmaktadır. Yaptığı açıklamaları, verdiği demeçlerle Kürdistan'a ilişkin görüşlerini açmakta. Tabii, bu arada 16 yıl önce yaptıklarını acemi siyasetçi Erdal'ın -bugün mirasını devralan İnönü'nün oğlu- yapması kendisini kızdırmakta ve seçim boyunca kimi güçleri(!) harekete geçirmek için "İnönü ile Kürt İttifakı" nı jurnallamaktadır.

Zaman zaman sömürgeci Türk burjuva partileri arasında iktidar kavgaları kızışır. Birbirlerini "tanımaz, takmaz" tavırlara kadar işi götürürler. Fakat, Kürdistan ve Misak-ı Milli sınırlarının "tehlikesi" sorununa gelindiğinde; bütün çelişki ve çatışmalarını ortadan kaldırarak

Kürdistan'a ilişkin ortak bir siyasette birleşirler. Kürdistan'daki kitlesel uyanış ve direnişlerden öcü gibi korkan sömürgeci devletin siyasal kadrolarının, bu uyanışı durdurmak ve boğmak için gereken herşeyi yapacaklarından hiç kuşumuz yok. Tarihleri bunun pratik örnekleriyle doludur.

Seçime katılan bütün sömürgeci Türk burjuva partilerinin programlarında Kürdistan'a ilişkin siyaset ve alınması gereken "tedbirler" genişçe yer almaktadır. Seçim metinlerinde ve demeçlerinde yer alan siyasetlerinin özeti iki cümleden ibarettir. "Misak-ı Milli sınırlarını korumak" ve "sınırları Kürt Ulusu ve Kürdistan için üstü açık bir zindan haline getirmek"tir. Gerekçe ne olursa olsun, bu partileri Kürt ulusu'na sunmak ve alacakları oylarla güçlenmelerini sağlamak; bu siyasetleri tamıtamina onaylamak ve ona kan vermektir.. Bunun başka bir izahı olamaz.

Kürdistan sorununun çözüm yeri parlamento kürsüsü olamaz: Kürdistan'ı sömürgeleştiren devletin Kürdistan'da yürüttüğü üst düzeyde etkin siyasetiyle Sömürgeci kurumların başında gelen bu kurumun kürsüsünde olmak; bu sömürgeci organın Kürdistan'a ilişkin siyasetine onay vermek demektir. Bu parlamento kürsüsüne gelen programların tümü Kürdistan'ın sömürge

statüsü esasını korumaya yönelik ve bu amaca hizmet etmektedir. Dolayısıyla "Kürt sorununu parlamento kürsüsüne getirmek" aldatmacası altında yatan gerçek, Kürdistan sorununu sömürgeci parlamento kürsüsüne ve Sömürgeci devletin sürece ilişkin bu konudaki siyasi programlarına peşkeş çekmektir. Bu programa oturmaktır.

İvme kazanan KUKM'ni boğmak için, "yeni" program arayışları döneminde sömürgeci parlamento kürsüsüne böylesi "ittifak" işlevleri ve "kardeşlik görevleri" yüklemeye çalışmak; emperyalizmin ve TC'nin Kürdistan'a ilişkin geliştirmeye çalıştıkları "yeni" siyasetlerin taktik ve stratejilerine hizmet eder, KUKM'ne değil..

Bu partilerin niteliği ne olursa olsun; üyesi oldukları parlamentonun işlevini yüklenmek ve yürütmek durumundadırlar. Durum bu olunca da, esas sorun parlamentonun niteliğinde yatmaktadır. Bu partilerin yüklendikleri işlev, parlamentonun niteliğidir. Bu niteliği yüklenmiş partiler arasında seçmeci olunamaz. Türk devleti ve parlamentosu kurulduğundan bu yana, Kürdistan ve Kürt Ulusu'na jenosid, asimilasyon, sürgün ve militarizmden başka ne getirmiştir? Çıkardıkları "ceza yasaları", "Takrir-i Sükun Yasaları", "Tunceli Kanunları", "Mecburi İskânlar", "Sıkıyönetim İlanları", "Olağanüstü Hal

Yasaları" vb..ile Kürdistan'ın hukuki statüsünü çizmiştir TC. parlamentosu..

TC. parlamentosu sürekli olarak sömürgeci-millitrist ordunun Kürdistan'daki katliamlarının gerekçelerini ve yasalarını çıkarmış; bu katliam ve baskılara hukuki kılıflar düzenlemiştir. Dolayısıyla, parlamento, TC. devletin bir üst kurumu olarak diğer sömürgeci kurumlar gibi işlevini eksiksiz yerine getirmiştir. Bu parlamento-yu; Türkiye'de kapitalist sömürüyü, Kürdistan'da sömürgeci vahşeti yasalarla düzenleyen bir kurum olarak nitelemek ve ona karşı da; işgalci TC ordusuna konulduğu gibi karşı koymak, Kürdistan İhtilali'nin hedefleri arasında olmak zorundadır..

Sömürgeci TC. parlamentosu, kurulduğu günden bu yana sürekli olarak Kürdistan'dan adaylar seçmiş ve bu adayları işbirlikçi Kürt eşraf ve mütegalibesine, şeyh ve ağalarına yemlik olarak sunmuştur. Geniş halk kitlelerine karşılık bu sınıf ve tabakalara ayrıcalıklı davranılmış; bu kişiler işbirlikçilikleri karşılığında parlamenterlik ya da başka biçimlerde ödüllendirilmişlerdir. Böylece, bu güçler, Kürdistan'daki sömürgeci siyasetin yerel ayaklarını oluşturmuşlardır..

Türk sömürgeci devleti bilinçli olarak bu feodal kurumları korumuş ve örgütlülüklerinden müthiş şekilde yararlanmıştır. "Tek Partili Dönem"den

günümüze kadar bu güçleri özenle korumalarının esas nedeni de budur. Bunu tesbiteden yerli işbirlikçiler de, ekonomik olarak kendilerine en çok olanak sağlayan partilere girerek ve bu partilerden aday olmayı bir pazarlık konusu olarak elde tutmuşlardır.. Böylece, devletin yerel otoritesi bu güç ve kurumlarla sürekli olarak sağlanmıştır. Bugün, "Köy Korucuları"nın oluşturulmasında bu siyasetin önemi daha net görülmektedir.. Onbinlerce kişilik güce sahip aşiret reisleri ve ağalara dayanan silahlandırma, Kürdü Kürde kırdırma siyaseti olarak her dönem uygulanmış ve bugün de uygulanmaktadır..

Sömürgeci TC.'nin yerel ayakları bu güçlerce oluşturuldu ve meşrulaştırıldı. Ulusal Kurtuluş Mücadelesi veren Kürdistan'lı güçlerin görevi bu dayanaklara yatma, ya da bu dayanaklara kan verme değil; bu dayanakları topyekün olarak ortadan kaldırmayı ve ülkeyi askeri işgalden arındırmayı; ülkeyi özgürlük ve bağımsızlığa götürmeyi hedefleyen güç ve kurumları oluşturmak ve onlara kan vermek olarak durmaktadır. Görev budur..

TC. sürekli olarak bu dayanakları KÜKM'ne ve taleplerine karşı kullandı. Uluslararası düzeyde; "Kürtler de bizim parlamentomuzda temsil ediliyorlar. Kürtlerden cumhurbaşkanı bile seçiliyor"! vb..şeklinde kendilerine savunma aracı yaptılar.

Ve Kürdistan'daki ulusal direnişleri boğarak nefesleri kestiler. Sömürgeci TC.'ye olanak sağlayan bu dayanaklardır. Bu dayanaklarla bütünleşmek ya da bu dayanakların yüklendiği işlevleri yüklenmek, yüklenmeye hazırlanmak; Kürdistan'da sömürgeciliğin sürekliliğini sağlamak ve ona kan vermektir. Bu konuma başka kılıflar uydurmanın anlamı yoktur. Ne Kürt ulusu'nun, ne de Türk işçi sınıfı ve emekçi kesimlerin çıkarı burada olamaz..

SHP ile kurulan ittifakın "Türk ve Kürt uluslarından emekçi kesimlerin çıkarı için"dir mantığı da hala 74'lerde Türk Kemalist "Sol" güçlerle evlilik oluşturan mantığın kendisidir. Türk işçi sınıfına ve emekçi kitlelerine sömürü, zulüm ve sefaleti meşrulaştıran bir parlamentonun işlevlerini yüklenen bir parti; Kürdistan'ı sömürgeleş-tiren ve ülkeyi kan gölüne çeviren sömürgeci bir devletin işlevlerini yüklenen bir partinin niteliği açıkça ortadayken; nasıl olur da "onunla işbirliği", "Türk ve Kürt uluslarından emekçi kesimlerin" çıkarına hizmet edebilir? Böyle bir mantığı ileri sürmek sömürgeciliği ve sömürgeci Türk burjuva parlamentosunun niteliğini inkar etmek olur ki,yapılan da tamı tamına budur.

TC. parlamento seçimleri demokratik değildir: TC. sömürgeciliğinin Kürdistan'daki varlığını ve uyguladığı siyasetleri onaylama ve yeniden

meşrulaştırması gibi bir işlev görmektedir. Sömürgeci burjuvazinin bir manevrasıdır. Bu manevraları "demokratik" olarak nitelemek ve seçimlerde sömürgeci burjuva partilerine destek vermek, bu yöndeki bir işleve de hizmet eder, etmektedir.

Seçim sandıklarıyla Kürt U l u s u 'na dayatılan sorun:"Kendi cellatlarını yeniden seç(!)"şeklinde dir. Sömürgeci siyasetin parlamento bazında hangi kadrolarca yürütüleceği tercihi şeklindedir.

Oysa, K ü r t U l u s u ve K ü r d i s t a n 'ın önünde duran sorun; "kendi cellatlarını seçmesi" değil; K ü r d i s t a n 'ı özgürlüğe ve bağımsızlığa götürecek tercih olmalıdır. Yüksek perdeden atraksiyonların ve "teoriler"in esas olarak tepe-taklak düştüğü ve "teori"de paniğin yaşandığı nokta burasıdır. Buradaki en ufak bir bocalama ihanetin zemini olarak ilerde kendini ele verecektir.

Anlaşıyor ki, K ü r d i s t a n 'da mücadele eden bazı güçler TC. ile uzlaşma zemini arıyorlar; kısa yoldan bazı "kazanımlar" elde ederek "uzlaşma" yolunu "çözüm" olarak görüyorlar. Böyle bir çözümün araçlarını yaratma telaşı, ilk önce kendini SP ve daha sonra da HEP'te çalışmayla gösterdi.. Bu partilerde yürütülen çalışma y ö n t e m l e r i n d e n de anlaşıldığı gibi, "legalleşme

kanalları" deniyor! Bu kanallardan birisi de sömürgeci Türk parlamentosuna girmekle deniyor. SHP'nin kovulmuşzedeleriyle birleşerek seçime girme ve "SHP'yi destekleme projesi"de bu projelendir. Değişik kanallardan SHP ile kurulan diyalogun(!) amaçladığı şey; sömürgeci Türk parlamentosuna "temsilci" sokmadır. Bu güçler K ü r d i s t a n 'da bütün güçlerini kullanarak SHP'ye oy toplama telaşı ve paniği içine girdiler.

K ü r d i s t a n 'da "bağımsız, anti - sömürgeci adaylar" tesbit edip, bir mücadele ve propaganda aracı yaratmanın yerine; sömürgeci bir partiye K ü r d i s t a n 'da "oy verilecek güç" olarak K ü r t U l u s u 'na sunma mantığının altında yatan gerçek, TC. ile "pazarlık" mantığıdır.

Emperyalist-sömürgeci sistemin bugün K ü r d i s t a n 'a sunduğu "legalleşme" ve "silahtan arındırılma"siyaseti; düzen sınırları içine çekilerek KUKM'ni silahsız ve savunmasız teslim etme olarak özetlenebilir. Bugün K ü r d i s t a n 'da kimi güçler bu siyasete "evet" deme sinyalleri veriyorlar. Bu açıktan açığa görünmektedir. Bugün K ü r d i s t a n 'da bu mantık; ilkelere bozgunu yaratan, hedefleri karartan ve KUKM'ni provakasyona götüren bir zemini yaratmaya çalışmaktadır. K ü r d i s t a n 'lı duyarlı siyasal kadrolar bu gidişatın karşısında durmak ve teşhir etmek göreviyle karşı karşıyadırlar.Bu mantığın bir benzeri de G ü n e y

Kürdistan' da Kürdistanî Cephe'nin sözcüsü **Celal Talabani**'nin kimliğinde kendini ele veriyor; **Celal Talabani**, TC ile yaptığı görüşme ve pazarlıktan sonra yaptığı açıklamalarda; "artık halkların savaş yoluyla haklarını ve özgürlüklerini elde etme dönemi kapanmıştır(!)" diyor.. Yani, bizler artık silahları bırakacağız ve düzen sınırları içine çekilerek "demokratik!" yollardan mücadelemize devam edeceğiz demek istiyor! Türkiye'deki uzantılarıyla birleştikleri nokta burasıdır.

(...)

Uluslararası düzeyde "Reel sosyalizmin" kaleleri birbiri ardına yıkıldı. "Reel sosyalizme" umut bağlayan ve buna göre strateji çizen örgütlerde bozgun başladı. Topyekûn olarak Marksizmden "vazgeçme" yolları deneniyor. Öylesine bir bozgun ki; daha önce yazılıp-çizilen, savunulan düşüncelerin topyekûn inkarı düzeyinde bir bozgun, ilkelerde bozgun dur.

Emperyalizme karşı mücadelede "ateşli sloganlar dönemi" bu güçler için yerini "emperyalizm ile ilişki de kurulabilinir, anti-emperyalist mücadele bölgede Kürtlere mi kaldı?" ya bırakmış durumda.. Tabiki, bu da emperyalizmin kalelerine "teslim" olmayı ve ardından da "uysal esir" pozlarını takınarak "beyaz bayrak" göstermektir.

Ondan sonra da bu teslimiyetin hazmedilmesi çabası sürdürülecek görünmektedir..

Bunun ilk adımı da; **Kürdistan'** da on yıllardır savunulan **BAĞIMSIZ SEÇİM SİYASETİ** ilkesini kaldırmak ve gerisin geriye giderek, 74'lerdeki gibi "yeni Karaoğlanlar" türünden "kahramanlar" yaratarak; Kürt Ulusu'na sunarak, KUKM'nin hedefini karartmak, hedefi şaşırtmaktır.

Yine CHP'nin yerine bu kez SHP'yi "desteklemeyi" Kürt ulusu'na "çözüm" olarak sunmak; Kürtleri sömürgeci partiler arasında "tercih" yapmak durumunda bırakmak; Kürt ulusu'nu sömürgeleştirilen, katleden, Kürdistan'ı yağmalayan, Kürdü Kürde kırdıran; olağanüstü dönemlerle, karar hükmünde kararnamelerle Kürdistan'ı topyekûn imhaya götüren sömürgeci siyasete EVET demektir. KUKM'si karşısında durmak ve Kürdistan'a bağımsızlığı, özgürlüğü istememek demektir. Daha net olarak adını koymak gerekiyorsa "sömürgeci burjuva rasyonellerine" teslim olmak ve Kürt Ulusu için "artık burada siyaset üretmek" gerekliliğine inanmak demektir. Bugün bu güçlerin konumu özetle bundan ibarettir.

Kürdistan eski Kürdistan değildir artık: "Kuzey Kürdistan" da ulusal kurtuluş mücadelesi boyutlanmış ve ivme kazanmıştır. TC'nin 70 yıllık geleneksel Kemalist siyaseti artık iflas etmiştir.

Türk burjuvazisi, sömürgesini kontrol edebilmek için daha "rasyonel" ve "gerçekçi" siyasetlere yönelmek gerektiğini duymaktadır. Bu siyaset değişikliklerinin bir yanı da Avrupa ile entegre olma çabasıyla, emperyalizmin yeni Orta-Doğu dengelerinde TC'nin daha aktif bir yer edinme planlarına dayanmaktadır..TC'nin K ü r d i s t a n 'a ilişkin siyasetini eski biçimiyle sürdürmesinin manevra yeteneğini daralttığı, sistemin selameti bakımından Kürdistan'ın radikal bir toplumsal muhalefet odağı olmaktan çıkarılarak, emperyalist programlar içinde konumlandırılmasının gerektiği öngörülmektedir." (Seçim Bildirgesi, Rızgari, Ekim/1991, sh:10)

Evet sömürgeci TC. herşeyi kendi ulusal ve sınıfsal çıkarları doğrultusunda çözmek için yeni siyasetlere gerek duymaktadır, yeni siyasetler üretmek durumundadır. Bu siyasetler de, Kürt U l u s u 'nu "etnik bir azınlık" olarak değerlendirip; ulusal kurtuluşçu güçleri üniter devlet yapısı içinde eritmeyi hedeflemektedir. Ehlileştirme ve pasifize etme olarak değerlendirdiğimiz bu siyaset karşısında, K ü r d i s t a n 'lı ulusal kurtuluşçu güçlerin ve kimi Kürt "aydınları"nın heyecanlanmaları ve bu programlara umut bağlamaları da işin özünü değiştirmemektedir. K ü r d i s t a n 'daki sömürgeci baskı ve zulüm olan şiddetle devam ederken böylesi tartışmaların olması

da; bir anlamda, K ü r d i s t a n 'daki katliamların meşrulaştırılması için bir zemin hazırlanması olarak görünmektedir..

Sömürgeci TC ordularının Güney K ü r d i s t a n 'a girerek, köyleri ateşe tutmalarının; bu tartışmaların yoğun olarak sürdürüldüğü döneme denk gelmesi de, bu siyasetlere umut bağlayanlar için bir talihsizlik oldu. 11.10.1991 tarihinde sömürgeci TC. ordularının askeri uçaklarla ZAXO çevresinde beş köyü bombalamalarının ardından; Banik köyüne giderek inceleme yapan bir gazeteci köy muhtarına "Türk orduları neden sizi bombalıyor?" sorusuna karşı muhtarın verdiği cevap çok düşündürücüdür: "Bir taraftan Saddam, bir taraftan Özal bizi vurmaktadırlar. Ortada kalmışız. Gidin bu soruyu Özal'a sorun"... Bölgede bu olup bitenlerin karşısında, hala sömürgeci burjuva rasyonelleri içinde siyaset yürütmeye yeltenmek ve Kürt U l u s u 'nu bölgede silahsız ve savunmasız sömürgeci devletlerin katliamlarına terketmek büyük bir siyazetsizliktir..

SSCB ve Yugoslavya federasyonları dağıldı. Bunların yerini şimdi bağımsız cumhuriyetler alıyor. Bütün uluslar, ulusal topluluklar bağımsız devletler olarak yeniden örgütlenme sürecindedir. Dünyanın siyasi haritası yeniden biçimlenmektedir. Bu değişiklikler birkaç yıl öncesine kadar

"dünya statükosunun değişmezliği" tezleriyle karşılanırdı..

SSCB gibi süper bir odağın bile dağıldığı günümüz koşullarında, K ü r d i s t a n 'ın sömürge statüsünün tartışılmazlığı, değiştirilemezliği gibi bir kavrayış, bilinçlerdeki köleliğin halen sürdüğünü göstermektedir.

Bugün, K ü r t U l u s u 'nun "özgürlüğü" K ü r d i s t a n 'ın bağımsızlığı dünden daha çok "gerçekçi" bir konjoktüre oturmaktadır. Üstelik K ü r t U l u s u 'nun özgürlüğü ve bağımsızlığı; onun devredilmez, vazgeçilmez bir hakkıdır. Bu hakkın talebinden herhangi bir konjoktürel durum nedeniyle vazgeçmek ya da ertelemek de söz konusu değildir..

Bütün dünyada hemen tüm ulusların "bağımsız ulusal devletler" olarak yeniden örgütlendikleri bu koşullarda; kim, nasıl bu hakkın karşısına siyasal bir baraj dikebilir? Kim, dünya kamuoyuna "bütün ulusların bağımsız devletler olarak örgütlenme hakları vardır, ama Kürtlerin yoktur". Çünkü, K ü r d i s t a n bağımsız olursa "dünya yerinden oynar" diyebilir?

Uluslararası koşullar içinde K ü r t U l u s u 'nun özgürlüğü ve K ü r d i s t a n 'ın bağımsızlığı talebinden vazgeçmek, şimdiye kadar K ü r t U l u s u 'na ne sağladı? KUKM

içindeki siyasi gruplar, bu icazetle ne kadar yol alabildiler? Dünya uluslarının "ulusal haklar" konusunda artık, en ideal federasyonu bile değil bağımsızlığı tek çözüm olarak algılayıp, siyasi bir gerçeklik olarak kabullendikleri bir dönemde, K ü r d i s t a n 'da ulusal kurtuluş mücadelesi veren grupların halen bu talebi, ete-kemiğe büründürmek yerine, "bağımsızlıkçı olmadıklarına" sömürgecileri inandırma gayretleri içine girmeleri, K ü r t U l u s u 'nun gerçek büyük talih-sizliğidir..

KUKM içindeki bütün siyasal güçler, K ü r t U l u s u 'nun bağımsızlık ve özgürlük talebini yükseltmelidirler.. Sömürge statüsü içinde yaşamak, K ü r t U l u s u 'nun yazgısı değildir. Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı'nın bir tek uygulanabilme koşulu vardır: O da özgür ve bağımsız olmak..

ÖZGÜRLÜK: Çünkü, özgür olmayan bir ulus, kendi kaderini kendisi tayin edemez. Özgür olmayan bir ulusun kaderini her zaman başkaları tayin eder. En "iyi" biçimiyle bile, "vesayet" bir bağımlılıktır, bir ezen ezilen ilişkisidir.

BAĞIMSIZLIK: Çünkü, bir toplum özgürlüklerini ancak bağımsız kurumlar eliyle kullanabilir. Bir ulus, bir toplum eğer bağımsız örgütlenmelerine, kurumlarına sahip değilse, özgürlüklerini de

kullanmış olamaz.. Böyle bir koşul teorik olarak kendisine verilse bile, pratik olarak bir anlamı yoktur.

Bu nedenle, K ü r t U l u s u 'nun kendi kaderini kendisinin tayin etmesinin asgari şartı BAĞIMSIZLIK ve ÖZGÜRLÜK'tür..

K ü r d i s t a n ' l ı siyasi örgütler ve kadrolar, K ü r d i s t a n ' ı özgürlüğe ve bağımsızlığa götürecek siyasetler üretmek zorundadırlar. Körfez savaşı sonrası bölgede meydana gelen değişiklikler ve oluşturulan dengeler Kürt ulusu'nun ve K ü r d i s t a n ' ın içinde bulunduğu siyasi statü bakımından bir değişiklik getirmemiştir. Yeni bir şey getirmediği gibi, KUKM'ni yeni çıkmazlarla karşı karşıya bırakarak, yeni katliamlar için zemin hazırlamıştır..

Sömürgeci TC.'nin niteliğinde önemli değişikliklerin olduğuna kendini inandıranların bu olaylardan ne kadar ders çıkardıklarını bilmiyoruz. Ama, bütün bu olayların süratle gelişmeye devam ettiği bir sırada, sömürgeci TC. parlamento seçimlerinde bu programlara umut bağlayan güçlerin; sömürgeci TC. parlamentosu üyesi partilerden biri olan SHP'yi desteklemeleri K ü r d i s t a n ihtilali açısından gelinen noktadan geriye bir dönüştür.. K ü r t U l u s u 'nu ve K ü r d i s t a n 'ı dört sömürgeci devlet ve emperyalizmin saldırı ve oyunları

karşısında siyasetsiz bırakmak, sömürgeci zulüm ve katliamlara terketmektir..

Sömürgeci TC. parlamento seçimleri kararı sonrası Refah Partisi'nin Milliyetçi Çalışma Partisi'yle birleşerek seçime girmesi karşısında, RP'nin K ü r d i s t a n 'daki bütün parti il ve ilçe şubelerinin partiden çekilerek; MÇP ile birleşmeyi "faşist bir parti ile birleşmenin Kürt halkına zulüm getireceğini ve RP'nin Kürt tabanı olarak bu birleşmenin karşısında yer alacaklarını" belirtmeleri ve ardından da "İslamcı Kürt Partisi kuracağız" açıklamaları; Kürt ulusu'nun içinde bulunduğu örgütsüzlüğü ve siyasetsizliği çok net olarak yansıtmaktadır.

Rizgari'nin "anti-sömürgeci bağımsız seçim siyaseti" K ü r d i s t a n 'da toplumsal pratik tarafından doğrulanmıştır.

"Sömürgeci burjuva parlamentosunun reddi", "sömürgeci burjuva partilerine oy vermeme", "Yerel yönetimlerde ve Milletvekili seçimlerinde anti-sömürgeci bağımsız adayları destekleme" ve "seçim çalışmalarını bu kurumların teşhiri, K ü r d i s t a n Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesi'nin bir propaganda ve ajitasyon platformu olarak kullanma" biçiminde" özetlenecek bir siyaset olarak tesbit etmiştik. O dönemde sağ oportünist ve reformist çizgiler tarafından bu tesbitler reddedilmiş ve

"faşizme karşı demokrasi güçlerinin birliği" adına CHP kuyrukçuluğu yapılmıştı. Biz o dönemde Ecevit'i ve CHP'sini ırkçı-sömürgeci ve Kemalist bir devlet partisi olarak "tarihsel ve toplumsal fonksiyonlarını teşhire" yönelmiştik. "Solcu"ların da "umudu", "Karaoğlanları" durumundaki Ecevit'in aslında nasıl da ırkçı-şoven bir Türk olduğuna işaret etmiştik. Bugün Ecevit tartışmasız tarihsel yerinde, işlevlerini yerine getirme çabası içindedir. Fakat, 14 yıl önceki Ecevit'in yerini dolduran "Hint Horozu", yeniden onun kuyruğuna ve siyasetlerine umut bağlayanları mahçup etme tekerrürüne tanık olmaktadır..

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin güvenceleri durumundaki siyasi organizasyonları "legalleştirme" ve "ehlileştirme" çabaları içerisindeki kimi kişi ve güçler; Bütün araç-gereçleri ve sermayeleriyle Kürdistan'da köy köy, kasaba kasaba, şehir şehir dolaşarak SHP'ye oy topladılar.

Birinci raunt olarak önümüze sürülen "SHP'yi destekleme" projesinin ardında; emperyalist ABD'nin "Kürt sorunu konusundaki çözümü" gündeme gelecek. Evet, ABD'nin "çözüm programı" gündeme gelmektedir. İnceden inceye haince programlarla Kürt ulusu kışkaca alınıyor. Çok "ciddi" ve "tehlikeli" oyunlar sahneleniyor. Bu oyunlarda görev alan Kürdistan'lı siyasal güç ve kadrolar, büyük bir gaflet içindedirler..

Kürdistan İhtilâli'nin geleceği açısından önemli görevlerle karşı karşıya olan kadroların, saflarını daha da sıkı tutmaları gerekiyor.. Kürdistan Ulusal ve Toplumsal Kurtuluşunu'nun örgütlenmesine ağırlık vererek ve her türlü karşı program ve taktiği boşa çıkaracak **ORTAK TAARRUZ CEPHESİ**'nde yerlerini almaları gerekiyor.. İçinde bulunduğumuz süreç bakımından görev ağır, sorumluluk büyüktür.. Sömürgeci devletlerin ve emperyalizmin ülkemiz ve bölgemiz üzerindeki her türlü oyunlarını bozacak bir yapılanmanın gereği ve buna denk düşen siyasetlerin üretilmesi zorunludur..

siyasi değerlendirme

(geçen sayıdan devam)

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ'NİN "KÖRFEZ BUNALIMI" KARŞISINDAKİ SİYASİ TUTUMU ÜZERİNE.

7-ABD Emperyalizminin Ortadoğu çıkarmasının
kökenleri.

Kuveyt'in işgali ile ABD'nin Ortadoğu'ya büyük bir yığınak yapışının ardındaki kısa ve uzun vadeli planları irdelemek, üzerinde tartışılmaya de-

ğer bir konudur.

"Öncelik petroldedir. Suudi Arabistan'ı koruyarak ABD petrol fiyatını düşürmek zorundadır. Batının gerçek çıkarı budur."(10)

Robert Samuelson;

"2.Dünya savaşından sonra görev komünizmi durdurmaktı. Bugün ise, sanayileşmiş dünyanın bağımlı olduğu enerji kaynaklarının çıkışını garanti altına almaktır."(11)

Henri Kissinger ise, bu konuda şunları söylüyor: "Eğer Irak, Kuveyt'in ilhakını gerçekleştirmeyi başarsa, şantaj yoluyla, Körfez ülkelerinin üretimlerini azaltmaya zorlayarak petrol fiyatlarını belirleyebilecektir. Sonuç, işsizlik ve enflasyonla birlikte, petrol fiyatının dünya çapında bir resesyona(daralmaya) yol açıncaya kadar artması olacaktır."

ABD'nin Körfez yığınağı ve Ortadoğu savaşına girişmesinin sadece "petrol fiyatlarını düşük tutmak" ve "ucuz enerji sağlamak" için olduğunu düşünmek fazla ekonomist bir yorumdur.

Çünkü ABD petrol fiyatlarını düşük tutmak için ne kadar çabalasa da "Körfez Krizi" ve "Ortadoğu Savaşı" petrol fiyatlarını zaten birkaç misli artırmış bulunuyor. Üstelik savaşın petrol kuyuları üzerindeki olumsuz etkisi de çok daha korkunç boyutlara varabilir. Örneğin, krizden bu yana petrol fiyatları 16 Dolardan 40 Dolara kadar çıktı ve istikrarsızlık gösterdi. Şimdi ise, 25-30 Dolar civarlarındadır.. Bu da Irak'ın talep ettiği varil başına 24 Dolardan daha üst bir fiyattır.

ikincisi, batılı kapitalist devletler arasında Körfez petrolüne en az bağımlı olan ülke ABD'dir. Kendisi de dünyada SSCB'den sonra ikinci olan ABD'nin ithalatında Körfez petrolünün %11-12'lik bir payı var. Oysa aynı oran Japonya için %70, Avrupa için ise %50'ye varıyor. Petrol fiyatlarının artmasından ise en çok Japonya zarar edecek. 20 milyar Dolar. ABD bütçesine 26,4, Almanya bütçesine 9,6, Fransa bütçesine ise 11,1 milyar Dolar ek yükler getirecektir. Fakat eğer Körfez'de askeri operasyonun gerekçesi sadece petrol fiyatlarını düşük tutmak olsaydı, bu, en azından ABD için çok lüks bir yatırım olacaktır.. Çünkü Körfeze yönelik askeri harcamalar nedeniyle ABD'nin ham petrolün varili başına ödediği gerçek fiyat Kriz dönemince 80 Doların üzerine çıkıyor. Öte yandan geçenlerde Pentagon'un yayınladığı raporlara göre, "Çöl Kalkanı" operasyonunun maliyeti 17 milyar 500 milyon Dolar.. Savaşın başladığı 17 Ocak'tan sonra ise, askeri yetkililer günde 500 milyon Dolar harcama yapıldığını açıkladılar.

Bu durumda sadece "ucuz enerji sağlamak" için ABD'nin bu denli aktif olmasını ana maliyeti hesaplanırsa, müdahaleleri sadece buna bağlamanın çok yanıltıcı olacağı açıktır.

Neden, bunları da içinde kapsayan, ama çok daha yaşamsal bir ilkeye dayanıyor; ABD'nin yeni dünyada tek kutuplu bir hegemonyayı pekiştirme

mücadelesidir. Böylece petrolün varil başı fiyatına çok fazla ödemiş olsa bile, Hegemonyayı elinde bulundurmak suretiyle bütünsellik içinde varlığını garantilemiş olmaktadır.

Burada daha da önemsenmesi gereken husus ABD'nin Körfez petrollerini askeri "güvenceye" alarak aslında ABD ekonomisinden daha çok, kendisine güçlü rakipler olarak beliren Japonya ve Avrupa ekonomilerinin can damarını tutmuş olmasıdır. Böylece ekonomik olarak hızla gerileyen ve kan kaybeden ABD, enerji bölgelerinin denetimini elinde bulundurarak, diğer batılı emperyalistlerin halen onun jandarmalığına ihtiyaç duydukları ve bu nedenle kendisine bedel ödemek zorunda kaldıkları, eski konumunu sürdürmek gücünde olduğunu gösteriyor.

Amerikan ekonomisi hızlı bir bunalımın içinde, her yıl 30 milyar Dolar ticaret açığı veriyor. Birçok Amerikalı stratejist artık "Amerikan yüzyılı"nın sonuna geldiğini ve ABD'nin bir zamanların İspanya ve İngiltere'sinin akibetine uğramakta olduğunu öne sürüyorlar. ABD'nin olanaklarının bir çoğundan vazgeçmesi gerektiğini söyleyen Amerikan çevreleri hergün daha da artıyor.

Buna karşılık Japonya gerçek bir ekonomik dev haline geldi. Amerikanın ticaret açığına karşı Japonya'nın dış ticaret fazlası var. Bu yüzden en

çok dış kredi açan ülke durumuna gelmiş. Japonya'nın enflasyon oranı ise, sıfır..

1990 yılının tarihsel olaylarından biri ise kuşkusuz iki Almanya'nın birleşmesi oldu. Bu konuda Gorbacov'a minnet borçlu olan Almanya sermayesi şimdiden gözünü Doğu Blokunun eski pazarına dikmeye başlamış bulunuyor. Birleşik Almanya faktörünün yeniden dünya sahnesine çıkması ekonomik potansiyelleri bakımından dünyanın üçüncü büyük gücü olan bu ülkenin daha da güçlenme olasılığı hem Avrupa'lı ortaklarını hem de ABD'yi kaygılandırıyor. 1992'de Avrupa Topluluğunun tek pazarı hedeflemiş olması da ABD için ayrı korkulu bir rüya..

Bu durumda eski güç ve önemini kaybeden SSCB, kendi mali kaynaklarına olan ihtiyacı yüzünden ABD'nin en büyük müttefiki haline geldi.

Yeni dünya düzeninde Varşova Paketi'nin dağılması ve artık "anti-komünizm" ve "Sovyet yayılmacılığına" karşı konumlandırılmış olan NATO'nun işlevsiz kalmasını, Avrupa'daki ABD askeri rolünün bu şekilde sona ermesi anlamına geliyor. Çoğtandır kendi ayakları üzerine dikilmek ve ABD'nin koruyucu -aynı derecede sınırlayıcı- kanatlarından çıkmak isteyen Avrupa için bu, en çok istenen şeylerden biri.

Hem ekonomik olarak daralan, hem de siyasal ve

askeri olarak Avrupa ve dünyanın belli başlı bölgelerinden çekilmek zorunda kalan ABD'nin, yeni dünya düzenindeki yerinin ne olacağı bu bakımdan tartışılmaya başlanmıştı.

Oysa Körfez operasyonu ile ABD bütün cephelerde yeniden ileri bir mevzi edinme durumuna gelmiştir. Rakip olan bu iki dev ekonominin enerji can damarlarının koruyuculuğunu isteyerek, daha sonra bunun faturasını jandarmalık bedelini hegemonyası aracılığı ile almayı hesaplamaktadır. Millitarist bir gücü olmayan Japonya, bu yanı sıra ABD'ye her zaman kendini bağlı hissedecektir. Şurası bir gerçektir ki Körfez'deki Amerikan askeri varlığı kısa vadede Arap milliyetçiliği veya bölgesel güçlerin petrol üzerindeki belirleyiciliğini sınırlandırarak emperyalist metropollere "hizmet" vermede uzun vadede bu iki kutuba karşı ABD'nin bir şantaj silahı haline geleceğidir. Bu "yaşamsal alan askeri güçle denetlenmelidir" olarak bilinen Carter Doktrinine de uygun düşmektedir.

George Bush, "Neden Basra Körfezindeyiz?" sorusunu şöyle cevaplandırıyor:

"İlk olarak dünya, saldırganlığı ödüllendirmemeli. Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhak etmesi, tali bir saldırganlık durumu değildir. Biz şimdi tarihi bir aşamadayız. Uygar dünya, şimdi soğuk savaş sonrası beliren yeni dünya düzenini

yönetecek kurallara şekil verme sürecindedir. Bu yüzyılın tarihi açıkça göstermektedir ki saldırganlığı ödüllendirmek, yeni saldırganlıkların yolunu açar.

İkinci olarak bizim ulusal güvenliğimiz tehlikedir. Dünya, Saddam Hüseyin'in, yeryüzünün ekonomik candamarlarına hakim olmasına izin verebilir mi? Eğer, tam anlamıyla başarısız olursak karşılaşacağımız durumdur...Hiçbir despotun ekonomik şantaj yapmasına izin veremeyiz. Enerji güvenliği ulusal güvenliktir ve buna uygun davranmaya hazırlıklı olmalıyız".(12)

Bush'un açıkça vermek istediği mesaj, sistem için hayati önem taşıyan enerji alanlarını yeni dünya düzenine "uygar dünya" adına ABD'nin denetlemeye talip olduğudur. Şu anda bunu yapacak başka bir askeri güç de bulunmuyor. Bu nedenle enerji alanlarını elinde tutan ABD, diğer rakiplerinin de bir anlamda can damarlarını eline geçirmiş olmaktadır.

Amerikan Temsilciler Meclisi üyesi Lee Hamilton, Körfezdeki Amerikan varlığının gerekçelerini Der Spiegel dergisine anlatırken şunları söylüyor:

"Pek çok Amerikalının Körfezdeki müdahalenin gerekli olduğu konusunda net bir fikri yok. Demokrasiden ötürü orada olmadığı açık. Suudi Arabistan veya Kuveyt'i demokratik ülkeler

olarak tanımlamak mümkün değil. Körfeze müdahale çok daha gündelik bir nedenden kaynaklanıyor: Para, petrol ve bunları kimin denetleyeceği..Biz tabiki bir saldırgana haddini bildirmek de istiyoruz."

8-NATO'ya Yeni Rol: Ortadoğu Jandarmalığı ve Doğu Avrupa Sistemlerine Müdahale.

Körfez çıkarmasının diğer önemli bir gerekçesi NATO'ya yeni işlevler yükleyerek devam ettirmek ve böylece Amerikan şemsiyesi altındaki ittifakı sürdürmektir. Bunun için NATO'nun artık tasfiye edilmesi gerektiğini söyleyenlere karşı "Ortadoğu'daki milliyetçi akımlar, İslam fundamentalizmi", "Enerji kaynaklarının yoksul sahiplerinin denetlenmesi" gibi yeni hedeflere göre düzenlenmesi gerektiği belirtilmiş oluyor. Bu gerekçeleri gerçekçi bulmayan Avrupa, Kuveyt'in işgaliyle, NATO'nun yeni görevleri konusunda ikna edilmiş oluyor.

NATO'nun yeni rolü konusunda Genel Sekreter Manfred Warner geçenlerde şunları söyledi:

"Biz Batı'da toplu ve tutarlı savunma fikrini reddetmeyiz. Avrupa'nın güney sınırı boyunca Magrip üyelerinden Ortadoğu'ya kadar bir istikrar kuşağı yer almaktadır. Gerginlikler sadece Saddam Hüseyin gibi diktatörlerin hırslarıyla

değil, aynı zamanda nüfuz artışı, çıkar çatışmaları, göç, azgelişmişlik, aşırı dincilik ve terörizm tarafından yükseltilmektedir."(13)

NATO Komutanı James Galdvin ise yeni NATO doktrini konusuna şunları ekliyor:

"NATO barındırdığı stratejik kaynaklar nedeniyle NATO'nun güvenliğini tehdit edecek özellikler gösteriyor. NATO üyeleri bu kaynaklara can damarlarından bağlı."(14)

Bu bakımdan NATO'nun artık bölge dışı görevler üstlenmesine dayalı bir doktrin bir ayağı "enerji kaynakları ulusal güvenliğimizdir" ilkesi üzerine otururken "müttefikimiz Türkiye tehdit altındadır, onu korumak görevimizdir" tezi de ayrı bir bahane oluşturmaktadır. Warner, "NATO'nun toprak bütünlüğüne Avrupa dışında gelen tehditleri bölge dışı diye önemsemelik edemeyiz. Türkiye doğrudan tehdit altındadır ve güney bölgemiz tüm ittifak çıkarlarını ilgilendiren bir bölgedir " diyerek bu gerçeği ifade etmiş oluyor.

Körfez savaşından hemen önce Türkiye'ye NATO Çevik Kuvveti gönderilmesi ve ABD üslerinin Irak'a karşı kullanılmasıyla birlikte; TC'nin aktif olarak savaşın taraflarından biri haline gelmesi de; "tehdit altındaki NATO üyesine vardım" senaryosu gerçekleşmiş oldu.TC.yönetimi de NATO'nun Ortadoğu'ya yönelik "yeni görev alanlarında-

ki" özel rolünün artmış olacağı nedeniyle, bundan yarar umduğunu açıkça ifade etmekten çekinmiyor.

Böylece Avrupa'da varlık koşullarını yitiren NATO'ya Ortadoğu ve Akdeniz'de taze kan verilmiş oluyor. NATO, ABD'nin dünya hegemonyası ve aynı zamanda Avrupa üzerindeki şemsiyesinin de çok güçlü bir aracı durumundadır. Bu politik ve militarist aygıttan vazgeçmemek, işlevini değiştirerek de olsa yaşatmak onların çıkarıdır.

Bu yanıyla bakıldığında Irak'ın Kuveyt'i işgali, işsiz kalmış NATO örgütüne "yeni iş arayan" militarist bürokrasiye verimli malzeme sunan bir girişim olarak da yaramış görünmektedir. ABD, bununla Avrupa'ya bundan böyle "Güney'deki istikrarsızlık bölgesini" denetlemek üzere NATO'ya ve ABD'nin jandarmalığına ihtiyacı olduğunu ve kendisinin bunu yapmaya gücünün sınırlı olduğunu göstermeye çalışmaktadır.

Ortadoğu kriziyle canlı tutulmak istenen NATO'ya aslında biçilmek istenen diğer önemli bir görev de, bugün fazla sesli olarak ifade edilmese de kapitalist sistemle bütünleşme programları içinde Doğu Avrupa ile ilgilidir. Yugoslavya'daki Federal Cumhuriyetlerin çözülerek stratejilerine girmesi, Doğu'daki yapısal dönüşümlerin yakın bir gelecekte toplumsal patlamalara yol açma olasılığı ve

milliyetçi akımlar karşısında, NATO "demokrasi"leri korumak adına yedek bir askeri güç olarak varlığını sürdürmeyi; daha açık bir deyimle Doğu Avrupa ülkelerindeki olası toplumsal devrimleri bastırmak için karşı-devrimci yedek güç olarak varlığını korumayı planlamaktadır.

Bir süredir ABD tarafından "**Üçüncü Dünya Demogolarının Forumu**" olarak nitelenen Birleşmiş Milletler; Tüm Körfez Bunalımı boyunca ve emperyalist askeri müdahalenin hukuki zeminlerinin tartışılmasında tümüyle ABD politikasına eklenmiş bulunuyor. Statükonun hukuki jandarmalığını yapan BM'de böyle yeni dönemdeki fonksiyonun ağırlıklı olarak ABD politikasına eklemeyeceğini kanıtlamış oldu. Daha önce BM'nin pek çok kararını tanımayan, Güvenlik Konseyi'nde özellikle İsrail aleyhindekiler olmak üzere pek çok kararı "**veto**" eden Amerika, bugün körfezdeki askeri müdahalenin uluslararası hukuktaki gerekçelerini "**Birleşmiş Milletler Kararlarını** hayata geçirmek" olarak ifade edebilecek kadar uyumlu hale gelmiş görünüyor. Bu da, dünya dengelerindeki yeni durumun bir yansımasıdır elbette..

9-Irak'ın "anti-emperyalistliği" üzerine çeşitlemeler.

Bütün bilgilerden, olup bitenlerden vardığımız sonuç şudur:

Irak rejiminin Kuveyt'i işgal ve ilhakıyla başlattığı süreç, Ortadoğu'da ve dünyada emperyalist statükoların parçalandığı, yırtıldığı yolundaki tesbitlerin nesnel durumu yansıtmadığını gösteriyor. Tersine, Irak rejimi, emperyalizmin manevralarına alan açarak, yeni dünya düzleminde özellikle ABD hamlelerine kolaylık sağlamıştır. Ortadoğu'da hiç bir statü emperyalizmin aleyhine olarak yırtılmamıştır. Tersine, emperyalistler bu işten kısa vadede çok karlı çıkmışlardır.

Irak'ta, ABD ve müttefik koalisyonu arasındaki çelişkinin özü "anti-emperyalizm" değilse nedir?

Bunu kısaca kendi eliyle besleyip yetiştirdiği gerici-millitarist bir gücün, denetiminden çıkması karşısında, Emperyalistlerin bu azmanı terbiye edip verdiklerini geri alma eylemi olarak özetlenebilir. Irak, hem Avrupalı emperyalistler, hem Doğu bloku tarafından ölçüsüzce silahlandırılıp, emperyalistlerin kredi ve teknolojileriyle büyütülen, fakat sonunda onların denetiminden çıkan bir "yaratık"a dönüşmüştü. Bu yaratığın, emperyalistlerin lokmasına el uzatacak kadar ilerlemesi bu çelişmenin özünü oluşturur.

Yalnız emperyalist kutuplar arasında değil, dönemsel olarak ya da belli alanlarda emperyalist metropollerle onun işbirlikçisi rejimler arasında çelişmeler olabilir. Bu çelişmeleri "anti-emperya-

lizm" olarak tanımlamak mümkün değildir. Emperyalizm ile onun işbirlikçisi rejimlerin çelişmezlikleri, her an, her konu üzerinde sürekli uyum içinde oldukları hayalci bir yaklaşımdır. "Falan devlet emperyalizmin kuklasıdır, ondan ayrı hiçbir şey yapmaz" demek, emperyalist sistemi tanımamak demektir. Çünkü emperyalist sistem varlığını, üretim ilişkilerinden ve onun oluşturduğu üst yapı kurumlarından alan bir dünya sistemidir. İşbirlikçiler metropollere bağlı oldukları gibi, metropoller de işbirlikçilere bağlıdır. İşbirlikçilerin ellerinde hiçbir koz olmadığı ve metropollerin bir sopası gibi çalıştıkları mekanik bir kavrayıştır. Bu yüzden Irak gibi bir rejimin elindeki bu kozlar nedeniyle, metropollerle dönemsel bir çelişmeye girmiş olması, bazı şematik kavrayış yandaşlarını yanıltmada bu çelişme sistemi parçalayacak bir antagonizma taşımaz.

Sözgelimi Türkiye'nin zaman zaman Yunanistan'la ilişkiler ve Kıbrıs konusunda, Ermeni soykırımı hakkında ABD ve Avrupalı emperyalistlerle çelişmesi; "anti-emperyalist" bir çelişme değildir.

Emperyalist metropoller kendi işbirlikçisi olan kukla rejimlerle de çelişebilirler. Bu kukla rejimlerle çelişki emperyalist kutbun, o ülkelerde kendisi için daha uygun bir seçeneğin oluşmasıyla gündeme gelebilir. Hak muhalefetinin kukla rejimleri aştığı ya da aşacağı görüldüğü zaman diploma-

si bir rejimi ,koruyarak, prestij kaybedeceğine, kendisine nesnel olarak en az zarar verecek bir yönetimle uzlaşma yolunu seçer ve eski kukla rejimle çatışır. Birden bire onların "diktatör" olduklarını falan hatırlayıverir. Elindeki suç dosyalarını piyasaya sürer. Bu durumlarda kukla rejimlerle emperyalist metropoller arasındaki çelişme de anti-emperyalist değildir.

Düşmesine yakın bir zaman kala Filipinler'de Marcos rejimi ile girilen çelişki de Marcos'u anti-emperyalist yapmadı, yapmaz da.. Hiçbir akli başında devrimci de bu çelişmeye bakarak Marcos'un birden bire "Anti-emperyalist" kesildiğine hükmetmedi.

Keza eski CİA ajanı Noriaga'nın "wanted" ilanlarıyla aranmaya başlanması ve Panama'nın işgaliyle sonuçlandırıldığında da, kimse Panama'nın işgaline karşı çıkarken bunu Noriaga'nın rejimine olan tutkunluğundan ve adamın birden bire "anti-emperyalistliğinden" yapmadı.

Örnekleri çoğaltmak mümkün.

Irak'ın durumu da kendisi açısından özgün bir örnek oluşturmaktadır. İdeolojik-politik olarak, sistem ve yapı olarak emperyalizmin bir ürünü ve ögesi olan Irak devleti; yine aynı sistem için "hastalık" derecesinde gelişme gösterince dışlan-

mak istenmektedir. Bu çelişme Irak devletini "anti-emperyalist" yapmaz..

Şöyle diyor "Üç dünya teoricienleri":

"Herkesin görebileceği gibi Ortadoğu'da taraflar objektif olarak şu şekilde belirlenmiş durumda: Bir yanda ABD önderliğinde emperyalistler ve onlarla işbirliği içinde rejimler var; diğer taraftan başta Filistinliler olmak üzere Arap halkları ve Irak yönetimi (abç) bulunuyor. Açılmış başka cephe veya saf yok.."(15)

Irak yönetimini "anti-emperyalist" saflara bir kalem darbesiyle oturtmak onun objektif niteliğini değiştirmez elbette. Ama "geçmişin muhasebesini yaptık, hatalarımızdan arındık" diyenlerin en büyük hatalarını hiç göremediklerini kanıtlar.

Irak yönetiminin niteliği nedir?"Irak yönetimi" ile Arap halkları, hangi sınıfsal temelde bir araya gelebilirler? Sömürgeci kapitalist bir diktatörlük halklarla aynı safta bir araya gelebilir mi? Ulusal kurtuluş mücadelelerini kitle imha silahlarıyla boğmayı politika edinmiş Irak yönetimi "Kürt Ulusu"yla aynı cephede olabilir mi? Emperyalizmin çıkarlarına işleyen haksız bir savaşta Arap ve Fars halklarını sekiz yıl boyunca kırdırılmış bir millitarist diktatörlük, Arap halklarıyla aynı safta olabilir mi ? İşte, Üç Dünya Teoricienleri'nin mantık çarpılmalarının herhalde hiç-

bir zaman da anlayamayacakları açmazı buradadır. Saflaşma, cephe ve devletler arasında değil, sınıflar arasında belirlenmelidir. Bizim için de kamplar söz konusudur. Fakat bu kamplar, devlet kampları, "ülke kampları" değil, sınıf kamplarıdır. Teori yazarı ise, sınıf kampları belirleyeceğine, yeni devlet kampları yaratıyor. Hem de yazboz gibi bir küllemecilikle yapıyor bunu.. Emekçi yığınlarla, ezilen halklarla, onların yeminli celladı olan sefil bir rejimi "aynı kampta" topluyor. ABD ve Avrupa gibi emperyalist metropollerin işçi sınıfları, emekçi yığınlarına ise, bu çelişmede hiçbir yer gösterilmiyor..

Üstelik Ortadoğu'nun güçler dengesi içinde bir "devletler kampı" tablosu çizmek ise, bu kaygan ve her an değişmeye hazır zeminde bir cesaret işi. Bu cesaret ise, ya yüksek bir bilinci gerektirir, ya da..

Irak rejimi neden anti-emperyalist değildir?

Çünkü o, kurumları, kuruluşları, ideolojik-politik niteliğiyle emperyalist kapitalist sistemin bir parçasıdır. Asker-sivil bürokrasi egemenliğindeki bir devlet kapitalizmi egemendir. Üst yapısı "Tek Şef-Tek Parti" kastlaşmasıyla pekiştirilmiş askeri bir diktatörlüktür. Irak, sömürgeci, yayılmacı bir devlettir.

Bölgede "devlet terörü" uygulayan devletlerin

başında gelmektedir.. Ülkede hiç bir demokratik mekanizma yoktur.1958 yılında Kral'ın devrilmesi ve askeri bürokrasinin yönetimi ele geçirdiğinden beri devletin bütün yönetimi ordunun elindedir. 1968'de General Kasım yine bir askeri darbe ile devrildiğinde de yönetimin ideolojik-siyasal argümanları değişmemiş ve BAAS Cuntası askeri yönetimin sivil ayağını oluşturmuştu. Saddam, "Tekriti Cuntası" denilen General El Bekr yönetiminin ikinci adamıydı ve 1979 Temmuz'unda Generali devirerek, tek başına yönetimi ele almıştı..

BAAS, Arap Milliyetçiliği" ile "Sosyalizm-İslamiyat" üçlemi içerisinde Arap burjuvazisine korumacı yapmak isteyen aydın-asker ve sivil bürokrasisinin bir örgütüdür. BAAS kendi oluşumu içinde artık sadece askeri-bürokrasiye ve onun beslediği, zengin ettiği bürokratik-burjuva unsurlara dayanıyor.. BAAS'ın Milliyetçiliği ırkçı ve yayılmacı bir karektere bürünen Pan-Arap milliyetçiliğidir. Otoriter devlet-bürokratik model-, tekelci devlet kapitalizmi, yapısallığı ve anti-demokratik, anti-komünist ve Anti-Kürt muhtevasıyla Kemalizin Ortadoğu versiyonu gibidir.Ya da Osmanlı asker bürokrasisinden kalan gelenekleri yeni ideolojik dayanaklarla besleyen Kemalizm'in Arapçası..

Irak'ın "sosyalistliği" ise, SSCB ve Doğu Avrupa

ülkeleri ile uzun yıllar sürdürdüğü yakın ilişkilere atfen yakıştırılan bir tanımlamadır. SSCB ve Irak'ın pek çok kere uluslararası ya da Ortadoğu sorunlarında aynı tarafta saf tutmaları, kendi siyasi iktidarlarının çıkarları temelindeki bir eklemlemedir. Irak uzun yıllar Sovyet askeri ve ekonomik yardımı ile sistemini korumayı başarmıştır. Kürdistan'ı bombalayan uçaklar Sovyet MiG'leriydi. SSCB ile iyi ilişkileri nedeniyle "sosyalist" saflarda sayılan Irak yönetimi ise, Sovyet yenisi Irak Komünist Partisi'ni her seferinde tırpanlamak tan geri durmayacak kadar anti-komünist bir muhtevaya sahipti. SSCB ile pragmatik ilişkilerinden kalkara Irak'a "sosyalist", "ilerici" ya da "anti-emperyalist" yakıştırmaları yapmak mümkün değildi.

Irak sömürgeci bir devlettir. Kürdistan'ın elde tutulması için her türlü zorbalığa rahatlıkla girebilmektedir. 1973'te varılan özerklik antlaşmasının ihlali de, daha sonra sindirme hareketleri da bu devletin eseridir. Irak'taki bütün ulusal kurtuluşçu güçler, bütün toplumsal muhalefet odakları, bu rejimle mücadele halindeyken; bu diktatörlüğün niteliği hakkında kuşkuya düşülecek bir yan yoktur. Rejimlerin nitelikleri, onların lafızlarıyla ve aktüel politikaları ile değil, üretim ilişkileri ve üst-yapı kurumları ile belirlenir.

Eli kanlı bir diktatörlük olan Saddam rejiminin Kuveyt'i işgalinde "anti-emperyalizm" keşfederek, bu sefil rejimin paçasına yapışmamızı önerenleri herhalde ciddiye almamak gerekir.

10 - "Uç Dünya Teorisi"nin Yeni türevidir: "Kuzey-Güney" Teorisi.

Teori Dergisi yazarı kampları böyle belirledikten sonra başka bir alternatifin olmadığına da ısrar ediyor. Geçici seçenekler içinde tercih yapılması için diretiyor. "Açılmış bir başka cephe veya saf yok!"

Açılmış bir başka cephe veya saf olmaması sosyalistlerin, mevcut kötülüklerden birine iltihak etmeleri için gerekçe sayılıyor.

Bir zamanlar TC parlamentosu için yapılan seçimlerde de bütün burjuva partileri bir yana, nitelik olarak onlardan bir farkı olmayan ama "sol" demogoji yaptığı için ödül olarak CHP ayrı bir yere konulurdu. Faşizme karşı CHP'nin (Ecevit'in) desteklenmesi önerilirdi. "Ne yapalım, mevcutlar içinde ehven-i şer olan odur" denilirdi. Bu anlayışın Türkiye sosyalist hareketinde yaptığı tahribatlar bugün ortada.. Ama aynı "ya o! ya bu!" mantığı halen geçerli.

Ortada açılmış bir başka cephe yok, yani sizin

içinde yer alacağınız anti-emperyalist bir cephe yoksa, mevcut karşıtlardan birine yan yatmak, "politika" değildir. Bu bir "tarafsızlık" da sayılamaz. Kendi tarafımızı yaratma, kendi alternatifimizi geliştirme yolunda, bağımsız bir politika geliştirmektir. Asıl tarafsızlık, "proletaryanın, emekçi yığınların cephesi olmadığını" söyleyip, onlara sahte önderler sahte yandaşlar tavsiye etmektir.

Zaten "Üç Dünya Teorisi"nin mantığının altında, gerici rejimlere yaslanma, ya da bir gerici güce karşı mücadele ederken diğerinin dümen suyuna girme politikasının altında da bu mantık vardır. "Ne yapalım, başka saf yok!"

Üç Dünya Teorisi, Çin Komünist Partisi kaynaklı bir doktrindir. SSCB ve ABD kutuplu dünya dengesinde "üçüncü bir güç alanı" yaratmak isteyen Çin devletinin ortaya attığı bir politika.. Buna göre Dünyanın siyasi coğrafyası üçe bölünüyor ve ABD-SSCB güdümü dışında kalan tüm devletler yönetimleri ile birlikte "Üçüncü Dünya" oluyorlardı. Duruma göre yükselen emperyalist güç hangisi ise ona karşı diğer alanları bir araya toplamak, aynı safta bulunmak gerekiyordu. Bu politika ÇKP yanlısı "Üç dünyacıları" kendi ülkelerindeki gerici yönetimlerin kucağına itti. Söz gelimi Türkiye'de Aydınlık-TİKP grubu bu teoriye dayana-

rak " Sovyet Sosyal Emperyalizmine karşı, NATO'nun Türk Ordusunun savunulması"nı üstlendiler. 12 Eylül Darbesi'ni bile alkışlayıp onayladılar. Kürt devrimcilerine karşı ve de kendi dışlarındaki devrimci-sosyalist kesimlere karşı ihbar ve işbirliğine giriştiler.

Üç Dünya Teorisi dünyanın diğer bütün alanlarında da gerici, işbirlikçi ya da faşist rejimlerin "üç dünya yönetimlerine yan çıkmak" adına sahiplenilmesi gibi trajik sonuçları oldu. İran Şahı'nın, Pinochet'nin de "müttefik" alındığı Üç Dünya Teorisi ÇKP yanlılarının sosyalist hareketten hızla ayrılışlarına neden olduğu gibi, Çin dış politikası doktrini de daha gelişmeden iflas ettirdi.

Artık kimselerin savunmadığı bu "üç dünyacı mantık" bu kez değişik kılıklarda yeniden politika sahnesine girmeye başlıyor. Dünyanın yine siyasi coğrafyası alanlarına bölünüp "devletlerarası saflaşmalar" tutulduğu bu teori: "Kuzey-Güney çelişmesi".. Irak gericiliğini, "anti-emperyalist" kabul etmemizi öğütleyen öğretinin ideolojik kökleri de burada yatıyor.

Bunları kapsamlı bir biçimde ifade eden grubun eski "TİKP-Aydınlık" devamı olan "Teori-Yüzyıl" dergisi ekseni olması nedeniyle garipsenecek bir olgu değil. Öte yandan sosyalist hareketteki pragmatizmin temsilcilerinin de bu yola koyulması

başladıklarını da görüyoruz.

Özgür Halk Dergisi'nin 15 Kasım 1990 tarihli 1. sayısında Ali Fırat imzasıyla yayınlanan "Körfez Krizi ve Ortadoğu Bölgelerinde Yeni Bir Ekim Devrimi" başlıklı yazı, Kürdistan'da silahlı mücadele veren bir örgütün, yeni değerlendirmelerini de "Üç dünyacı" yorumlara açıldığını gösteren bir makale. Ortadoğu'daki gerici Arap rejimlerinden "birşeyler" uman, daha doğrusu onlara dayanmanın teorisini yapma zorunluluğu duyan bu hareket, biraz ihtiyatlılık payını koruyarak; bu gerici yönetimleri "Güneyin yoksullarının liderliğine" oturtuyor ve onlardan "devrimcisi olmak" gibi hayali beklentiler yaratıyor.

A. Fırat yazısında sosyalizmi şematik olarak algılamının eleştirisini yaparak diyor ki:

"Ayrıca sosyalizmin şu kadar toprak parçasına sahip olduğu, yani 1. Dünya savaşında altıda bir, 2. Dünya savaşından sonra üçte birine yükseldiği şeklinde yaklaşım çok sakıncalıdır. Dünyayı böyle parçalara ayırma temelindeki bir gelişme son derece şematiktir. Dünyanın şu kadarında sosyalizm var, bu kadarını etkiliyor, kapitalist ekonomi ile yarışıyor, hatta dengeyi bozuyor ve bazı yönleriyle aşmıştır, gibi genel tabirleri söylüyorduk. Ancak artık iyi anlamalıyız ki bu tip yaklaşımların sosyalist tartışmaya

herhangi bir katkısı olmayacağı kadar, gerçeğin anlaşılmasına da hizmet etmeyecektir." (16)

Böyle söylüyor ama bu kez yine kendisi başka bir şema çizerek dünyayı "zenginler ve yoksullar", "Kuzey ve Güney" gibi parçalara bölerek açıklamaya çalışıyor.

"Öyle anlaşılıyor ki, dünyadaki gelişmelerin yönü; bir yandan, ABD-Sovyet uzlaşmasıyla bunun yol açtığı Doğu-Batı Avrupa'nın iç içe geçmesiyle bir anlamda, bir Kuzey zenginler topluluğunun doğmasına -bunlara Kanada ve Japonya da dahil diğer yandan, bunların dışında kalan geniş bir yoksul dünya topluluğu ikilemine doğru biraz daha oluşmaktadır. Daha da somutlaştırılacak olursak; Batı uygarlığı ile çıkarları bundan geniş ölçüde zedelenen dünya halkları ikilemi, çelişkisi kendini açığa vuracağına benzenmektedir." (17)

Kuzeyin zengin devletleri, o ülkelerdeki proleterya ve emekçi sınıflar dahil olmak üzere aynı safa "Kuzeye"; Güneydeki gerici, işbirlikçi rejimler de sırf yoksul ülkelerin yönetimleri olduğu için "Güneye" ezilenler safında yer alıyor. Dolayısıyla Güneyin sömürge halkları, Kürt halkına jenosid uygulayan Saddam rejimi ile orta çağ karanlığı yaşatan İran Molalarıyla ve Ortadoğu'nun en büyük haciyatmazı hafız Esat'la omuz omuza aynı cephe

içinde yer almış oluyorlar. İşte "Kuzey-Güney" teorisinin sihirli değneği bunları başarıyor! Bu teoriye sarılanların eski "uç dünyacılar" olması bir rastlantı değil. Onun içindir ki Doğu Perinçek "Özgür Halk"taki bu makaleyi "Yüzyıl" dergisinde lanse etmekten kendini alamıyor. Kendi tezlerinin ne kadar önemli çevrelerce kabul edildiğine ve teorisinin geliştiğine delil olarak gösteriyor.(18)

A. Fırat mevcut sömürgeci yönetimlerden beklentilerini şöyle dile getiriyor:

"Bazı ilerici tutumlar var. Bugün bir Suriye, bir Kaddafi, bir İran ve irili ufaklı birçok örgüt neye karşıdır? Bunlar tamamen bir yandan Reel sosyalizmle mücadele ederken, bir yandan da kendilerini emperyalizme karşı savunmaya çalışıyorlar, İran'ın çizgisi çok netleşiyor. Sosyal temeli ne kadar dar olursa olsun ve ne kadar Ortaçağdan kalmış olursa olsun, son tahlilde kendini dış tahaküme karşı savunmuştur. Ve bu anlamda olumlu yönü ağır basmaktadır. Küba'nın durumu, Suriye'nin konumu, benzerdir. Bunlar ister Sovyetler'e, isterse ABD'ye olsun dış güçlere dayanmaktan ziyade daha çok onlar arasındaki dengeyi hesaplayarak ve biraz da kendilerini bu dengeyi savunarak korumaya çalışmaktadır."

"Kendi halklarını temel alan rejimler yaşayabilir-

ler." belirlemesini yapan A.Fırat şöyle devam ediyor:

"...Bir İran, hatta bir Irak neye kadir olacaklarını gösterdiler. Bir Libya, bir Suriye öyle kolay kolay yutulacak lokma olmadıklarını ortaya koydular. Ama bir de tümüyle halka dayanan konumlara ulaşılar ve gerçekten doğru tutumları ele alsalar, işbirlikçiler daha da daralsa ve yıkılsa, Ortadoğu bu konuda dünyayı sürükler. Buna bir de maddi zenginlikler eklenirse, mevcut 'yumuşama' alt üst olur. Zaten tutuşmaları da bu nedenledir (emperyalistlerin)".

Ve bu beklentilerin vardığı sonuç da:

"İradesi ve amaçları dışında da olsa Saddam 'bir tek hayırlı iş yaptım diyecekse' o da budur. Keşke sonunu getirebilse. Keşke statüko-yu daha da oynatabilse!"(19)

İran, Irak ve Suriye, Kürdistan'ı işgal ve ilhak etmiş dört sömürgeci devletten üçüdür. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı İran ve Irak yönetimleri soykırımcı bir politikayı temel ilke edinmişlerdir. Suriye ise, kendine karşıyönelmediği sürece onu, kullanmayı ve denetimine almayı yeğleyen başka bir sömürgeci devlettir. Buyönetimler meşruiyetlerini kendi halklarına dayanmış olmaktan almıyorlar. Çünkü, hepsi de anti-demokra-

tik, gerici burjuva diktatörlükleridir. Buna rağmen "ulusal kurtuluşçu" bir hareketin bu sömürgeci devletlerin "ilerici" tutumlarından bahsetmesi, "halka dayanabilecekleri", "halka dayalı politikalar" üretebileceklerini düşünebilmesi bu devletlerin niteliği hakkındaki düşünce farklılığını ortaya koymaktadır. Dört dörtlük halkçı hükümetler halini almaları için iradi olarak biraz daha çaba göstermeleri gerektiğine göre. Bu gerici diktatörlüklerin ellerini uzatsalar yakalayabilecekleri kadar "ilerici" ve "tutarlı anti-emperyalizme" yakın oldukları belirlenmesine varılabilmektedir. Bu bakış sonucu Irak'ın Kuveyt'i de statükoyu sarsan ve iradi olarak anti-emperyalist muhteva taşıyan bir eylem olarak alkışlanmaktadır. Şöyle yazıyor A. Fırat:

"..Ama Saddam bunu kullanabilecek mi? Gerçekten çizgisinde tutarlı mı?" (Saddam'ın emperyalizmi hedef alan bir çizgisi olduğu peşinen kabul ediliyor, sıra onun gerçekten tutarlı olup olmadığı tartışmasına geliyor.) "..gerçekten çizgisinde tutarlı mı? Yoksa, o da bir taktik mi yapıyor bölgede? Ne kadar taktikçi olduğu söylenir.. Ama, yinede bunu yerinde kullanırsa, Irak halkının, diğer Arap halkının milliyetçiliği de giderek etkilenecek ve gelişecektir. İradesi ve araçları dışında da olsa, bu iyi bir Arap kurtuluşçuluğuna yol açabilir. Yani dinamiti

patlatır, ama belki kendisi de bunun altında ezilebilir. Bu süreçten sağ çıkmaları da zor değildir. Ama sonuçta hepsi zarar görebilir. Ki, kendileri de bu değerlendirmeyi yapıyorlar. Saddam gider ama, ona karşı olanların da bölgede fazla yeri kalmaz deniyor." (20)

Irak gericiliğinin eylemlerinde bu beklentilerin, onun bu iradi yönelimlerinden mi yoksa kendi iradesi dışında yol açacağı gelişmelerden mi kaynaklandığı muğlak bırakılmakla birlikte, Irak'a ve onun liderine atfedilen rol başlı başına bir "Tarihsel devrimcilik"..

Aynı satırlardan edinilecek üçüncü bir yorum ise çok daha farklı. Bir yandan bu gerici yönetimlerden birşeyler umulurken, öbür yandan da savaşın uzun sürmesi halinde bu kadar uzun süreli bir savaş içinde Arap halklarının kendi gerici yönetimlerini aşacakları olgusunun da gündeme gelebileceğinden söz ediliyor. Burada "Ortalık karışsa iyi olur, nasıl olsa bu karışıklıktan iyi bir şey çıkar" umudu ortaya çıkıyor.

Ortadoğu'da çıkacak bir savaşın devrimlere yol açabileceği öngörüsü ise şöyle gerekçelendirilmekte:

"Niyetleri ne olursa olsun, ortaya çıkacak olan büyük bir devrimsel gelişmedir. Tıpkı Ekim devriminde, Çin ve Viet-Nam devrimlerinde

olduğu gibi, ardı gelirse sarsılma önemlidir diyoruz. Küçümsemek gereklidir. Gelişmeler daha da hızlanırsa bölge halklarının hareketi yükselecektir. Bu yükselme mevcut rejimleri paramparça edebilir. Irak yönetimi öyle istemisi olabilir ama, Irak halkı bunu değişik sonuçlandırır. Tarihte bir kişinin keyfi yönetimi ve keyfi karakteri asla sonuç belirleyici olmamıştır. Birinci Dünya savaşının patlamasında Avusturya Velihtı'nın bir Sırp milliyetçisi tarafından vurulması nasıl bir bahane ise -ki sonunda Ekim Devrimi oldu- Saddam'ın da Kuveyt'i işgali böyle bir bahanedir. Fakat sonuçları çok farklı devrimsel gelişmelere yol açabilir. Hayalci olmamak ama olası gelişmeyi kestirmeyi iyi bilmek gerekir." (21)

Elbetteki Saddam'ın "ilerici" yönetiminin, "emperyalist statükoyu sarsan" çizgisi tahlillerinden; iradesi dışında bir dünya savaşına veya bölge düzeyinde bir devrime yol açabilecek gelişmeleri başlatan kişi olarak görülmesi noktasına kadar bir sürü zikzak var. Acaba yazar gerçekten bunlardan hangisinin doğru olduğunu düşünüyor? Bunlar paradokstur. Herhalde sonuçta bunlardan birinin doğruluğu kanıtlanırsa, her halükarda doğru tahmin yapmış olduğunu savunabilmek için olsa gerek.

Kitlelere önderlik edebilecek, onları hem gerici

yönetimlere hem de emperyalizme karşı seferber edecek örgütlerin, önderliklerin bulunması, "olmazsa olmaz" bir koşuldur. Eğer halklar emperyalist bir savaşa böyle bir önderlikten yoksun girerlerse savaş ortamının bu olguyu kendiliğinden yaratacağını sanmak maceracı bir mantıktır. Savaşın kitleler üzerindeki, üretici güçler üzerindeki son derece yıkıcı etkileri pasifikasyonu, yıldınlığı ve sonuçta teslimiyeti de gündeme getirebilir. Dolayısıyla haksız bir savaşı otomatik bir sonuç olarak toplumsal devrimleri yaratacağını kabul etmek, tarihi bilmemek, koşulları anlamamaktan kaynaklanan bir görüştür.

"1. Dünya savaşı oldu, sonunda Ekim Devrimi gerçekleşti," "bu savaş iyi oldu" sonucuna varmak, ne emperyalist savaşların mantığını ne de Ekim Devrimi'nin diyalektiğini kavramamış olmak demektir. 1. Dünya savaşının sonunda Ekim Devrimi'nin oluşması otomatik bir sonuç değildi. II. Enternasyonal'in önderliği proletaryayı "Anavatan Savunması" adı altında burjuvazinin saflarında savaşa sokarak, bu temelde yürüttüğü sağ çizgi ile Avrupa proletaryasını bu savaşa yedeklemiş ve Avrupa kıtasındaki asıl büyük devrimi engellemişti... Rusya'da gerçekleşen Ekim Devrimi ise, oradaki devrimci çalışmaların, örgütlenmelerin bu savaş koşullarında kitlelere/Proletarya ve köylü-

lüge, doğru politika seçenekleri sunmasıyla büyük bir meşruiyet zemini kazanarak gerçekleşmişti.

"Ortadoğu'da emperyalist bir savaş çıkarsa bu, devrimlere yol açabilir" demek, bir yandan iradeci ön saflarını tutarken bir yanda "kendiliğindencilğe" savrulmaktır. Böyle bir savaşa örgütsüz, önderliksiz ve anti-emperyalist devrimci bir cephe oluşmaksızın giren Ortadoğu halklarının bomba yağmuru altında kendiliğinden doğru şeyler yapmalarını beklemek olacak iş değildir.. Tersine daha çok bozguna, daha derin yıkımlara yol açması kaçınılmazdır.

II.Dünya savaşını başlattığı için "Hitler yayılmacılığını" "iyi ki statükoyu bozdu" demek ne kadar mantıklıysa, bir emperyalist savaşa yol açtığına Saddam'ın Kuveyt'i işgaline de tarihsel misyon biçmek de o kadar mantıklıdır.

Bize göre Kuveyt'in işgali, emperyalizme açtığı manevra alanı ile statükoyu onların aleyhine bozan değil, daha çok yararlarına olan bir eylemdir. Sonuçta dünya ölçeğinde bir savaşın çıkmasının koşulları yoktur. Yapılan Irak'a askeri müdahale ve operasyon ile ABD'nin Ortadoğu alanındaki hegemonyasını kurma savaşıdır. Bu savaşın karşı kutupları "dünya ölçeğinde" bir savaşa yol açabilecek düzeyde değildir. Bölgesel düzeydeki haksız emperyalist bir savaşın ise

emperyalistler kadar Irak gericiliği de sorumlu olacaktır.

11-Haksız savaş ancak Ortadoğu halklarının Irak gericiliğini de hedef alan Anti-emperyalist direniş cephesiyle nitelik değiştirebilir.

Ortadoğu savaşının bölge düzeyinde bir toplumsal devrim dalgasını doğurması, ancak Kürt, Arap ve diğer Ortadoğu halklarının örgütlülüklerine, emekçi yığınlarının doğru politikalar etrafında seferber edilmesine ve devrimci bir önderliğin varlığına bağlıdır. Yoksa bu savaş, bir devrim sürecine yol açmak bir yana pasifikasyonun güçlendiği, gerici reaksiyoner akımların ürettiği, moral değerlerinin tahrip edildiği, insan kaynaklarının hovardaca harcadığı bir bataklık olarak pislik üretecektir.

Bölge düzeyinde devrim olgusu, statükoların gerici rejimlerce değil devrimci veya ulusal kurtuluşçu güçlerce oynatılmasına bağlıdır.

12-Proletaryaya elveda: "Yaşasın Şaddam!"

Öyle ise kimilerini İran, Irak, Suriye gibi gerici rejimlerden medet ummaya, Arap milliyetçiliğinin bölgesel bir devrim yaratma yeteneğinde olduğunu düşünmeye götüren bilinç nereden kaynaklanıyor?

Bizce bu mantık, "Proletaryaya Elveda" anlayışının bir ürünüdür. Uç Dünya Teorisi de "proletaryadan umudunu kesme"nin bir teorisidir. Proletaryaya elveda diyen bir kısım reformistler, kendi ülkelerinin burjuvazileriyle flört etmeye, kapitalist sistemdeki dönüşümlerin yeterliliğine karar verirken (örneğin TBKP, ekonomik program olarak en yakın ANAP'ı gördüğünü açıkladı); proletaryaya elveda diyen, "radikal"ler ise kendilerine başka tür "ilerici", devrimci" odaklar icat etmekle uğraşıyorlar. Saddam'ın tavırlarından birşeyler beklenilmesiyle huşu ile gözlerin bu gericiliğin atraksiyonlarına yöneltmesi de bu arayışın bir ürünüdür.

Doğu Avrupa'daki bürokratik rejimlerin çöküşü ardından pek çok siyasi akımda görülen ideolojik-politik karmaşa A. Fırat' ı "artık işçi sınıfının değiştiği ve dar sınıf bakış açısının yeterli olmadığı" yolundaki keşiflere ulaştırıyor.Oysa bu tezleri ileri süren pek çok görüş yüzyıldan beri var.. Ve Marksizm-Leninizm bunlarla hesaplaşarak kendini kabul ettirdi. "Sınıf bakış açısı" denilerek aslında terk edilen şey, dünyanın Marksist-Materyalist algılanışı ve yorumlanmasıdır.Onun yerine konan şeyin ise ne olduğu, Marksizm'den daha güçlü bir kavrayış mı yoksa burjuva ideolojilerine yani "başka bir sınıf bakış açısına" teslim olmak

mı olduğu, ortaya konulmak zorundadır.

"..Kapitalizmin egemen gücünün günümüzde artık mutlak anlamda düşürdüğü, her bakımdan düşürdüğü insanı bütünüyle açığa çıkarmayı, bu insana bütünüyle sahip olmayı amaçlamalıydı; ki sosyalizm baştan beri böyleydi. Ama dar sınıf anlayışına mahkum edildi. Tıkanmasının temel nedenlerinden biri de bu yaklaşımdı. Aslında başta böyle değildi, ama sonraki dar sınıfçı yaklaşımlar ve dar milliyetçi yaklaşımlar,reel sosyalizmi bu anlamda yenilemek, sosyalist insanı ve sosyalizmin insana yaklaşımını günümüz de bu yenileme temelinde işlemek büyük önem taşıyor."

Sınıf temelinden vazgeçildikten sonra "ulusal kurtuluş mücadelesine" bakış da şöyle geliştiriliyor:

"Klasik ulusal kurtuluşçu yaklaşımlarla günümüzü değerlendirmeye tabi tutamayız.Bu yapılsa, Nikaragua'daki duruma düşülür. Irak'ın -ki en gerici yaklaşımlardan birinin sahibiydi- durumuna düşülür. Sorun üzerinde biraz duracağız.. Bunlar nereye götürecekleri meçhul örneklerdir. Nikaragua fazla gelişim göstermiyor. Irak'ın "kapitalist olmayan yol" yaklaşımının nereye götüreceği de hayli büyük merak konusudur. Ama fazla bel bağlanacak örnekler olmadığı o denli

kesindir. İşçi sınıfı hareketi o anlamda yeni bir kategori olarak ele alınmak yerine, bu dar yaklaşımdan kurtulmak ve tartışmayı geniş zeminlere dayandırmak önemlidir. Batıdaki işçi sınıfı gerçekten günümüzde en çok aşınan kategori durumundadır. Bu kavramlara artık itibar bile edilmiyor. Ama yine de bunlar çok büyük ülkelerdir." (22)

Bu belirlemelerin ardında yatan mantık gerçekten de pek çok sağ revizyonist çizginin savunduğu, şu görüşlere yaslanıyor:

"Kapitalizm kendisini yenilemiştir, artık eski proletarya ile burjuvazi kategorileri değişmiştir.. Artık, iç çelişkileri, onun bir devrimle değil, evrim yoluyla sosyalizme ulaşabileceği bir noktaya getirmiştir.."

Bu, revizyonist bir görüştür. Eğer, böyle bir kavrayış olmasaydı, neden "..İşçi sınıfı, Marks ve Lenin zamanındaki kategori değildir artık, bu aşılmıştır, kimse artık bu tanımlara itibar bile etmiyor.." denilsin ?

"işçi sınıfı kavramı artık değişmiştir" demek, aynı biçimde "artık burjuvazi de değişmiştir" demektir. Çelişmenin bir tarafı nitelik değiştirirken öbür tarafı durup kalmaz. Üstelik sistem kapitalizm olduğuna göre en başta burjuvazi

değiştirip dönüştürecektir. Bir taraf önemini kaybederken, onunla belirlenen diğer taraf önemini neden sürdürsün? Bu kavrayışın mantıksal sonucu, işçi sınıfı nitelik değiştirmiş ama tekelci burjuvazi konumunu daha güçlü olarak sürdürmektedir. Kapitalizm kendisini yenileyerek aşmıştır.

Bize göre "işçi sınıfı artık değişmiştir" diyerek "artık bu kavramlara itibar bile edilmediğini" söylemek, "işçi sınıfı artık devrimci bir sınıf olmaktan çıkmıştır" fetvasını vermenin utangaççasıdır. İşçi sınıfı devrimci bir sınıf, Kapitalizmi aşacak yegane sınıf olma konumunu yitirmişse geriye ne kalmıştır? Birincisi: Reformist solun dediği gibi sistemin kendi kendini aşarak devrimci bir sınıfa gerek kalmaması; ikincisi: Radikal revizyonistlerin dediği gibi artık "daha geniş anlamda insan!" Oysa bu yeni bir kavram değil ki, bu tavır 19.Yüzyıldan beri biliniyor. 19. Yüzyılın kavramları eskidiyse, 18. Yüzyılın kavramları mı itibar kazanmış oluyor. Marksizmin "bilimsel sosyalizmi"nin dayanakları kayboldu ise "Ütopik sosyalizmin" soyut insan kavramı mı değer kazanıyor?

Oysa aslında "Marksist bakış açısını" darlaştıran, dogmatik yorumlara sığdıranlar da "şimdi" işçi sınıfının öldüğünü ilan edenler değil miydi? Bir zamanlar Sovyetler Birliği eleştirildiğinde, birakalım ideolojik mücadeleyi siyasal şiddet

kullanılırdı; Stalin dönemi tartışılırken, eleştiren insanların üzerine "siz karşı-devrimcisiniz" diyerek yürünürdü. Kim hangi kampa kulağını dayamışsa ÇKP, SBKP, AEP vd.en küçük eleştirisine dahi tahammül etmezdi. Üstelik teorik tahlilleri de pratikleri de tartışılmaz, ancak yorumlayıp ezberlemeye çalışılarak "Marksist" olunacağı sanılırdı. Proletarya diktatörlüğü kavramından, toplumun kırbaç altında tutulduğu "şiddetle" organize edilmiş ilişkiler anlaşılırdı. Dünyada "tek doğru vardı" o da "kendi söyledikleriydi" vb.. Bu çarpıklıkları daha da çok uzatmak mümkün.. Bütün bunlar "işçi sınıfı bakışı" değil, ama onun adına yürütülen ağır bir fanatizm ve dogmatizmdi. Ve bu dogmatizmi, şablonculuğu en çok yapanlar da şimdi "işçi sınıfı kavramının artık eskidiğini" vb. söyleyenlerdi.. Zaten hiç bir zaman özümseyerek sahip çıkmadıkları, sadece sloganlarına sahip çıkarak "Proletarya partisinin demir disiplini", "işçi sınıfının demir yumruğu" vb..lafları içinde şiddet ve dar grupçuluk yapmayı Marksizm-Leninizm'le özdeşleştirmenin ; artık tutunacak dalı kalmadığı için, bu kez de geçer akçe olmaya başlayan "popülizm" ya da "ütopik sosyalizm" malzemelerinden birşeyler kotarmaya çalışıyorlar.

Oysa Marksizmi bilimsel bir öğreti olarak, diyalektik materyalizmi bir yöntem

ve bakış aracı olarak kullanıp, onu bağımsız ve yaratıcı bir biçimde, Hem teoride hem pratikte geliştirmenin önündeki en büyük engel ise bu fanatizm, dogmatizmdir. Şimdi "sosyalizmde tıkanma var" deniyor, bu durumdan bizler de sorumluyuz kuşkusuz.

"Proletaryaya elveda" tavrının vardığı son noktalardan biri, Ortadoğu'nun gerici-işbirlikçi rejimlerinde "ilerici", "anti-emperyalist" özler bularak onlardan birşeyler ummaktır: "İşçi sınıfı öldü. Yaşasın Saddam!" Eğer bu gerici rejimler biraz daha halka dayansalar, biraz daha tutarlı, doğru politikalar üretseler mesele kalmayacak. Hazır Saddam Kuveyt'i işgal ederek statüyü bozduğuna göre, savaş Ortadoğu'da başlayacak bir devrimin yolunu da açmış demektir. Ama öyle bir Ekim Devrimi ki içinde "proletarya" yok! Öyle bir Ekim Devrimi ki kapitalizmi hedeflemiyor ve dinamizmini Arap milliyetçiliğinden alıyor! Öyle bir Ekim Devrimi ki içinde işçi sınıfı partileri, ideolojisi yok!. Öyle bir Ekim devrimi ki kaşarlanmış gerici diktatörlükler (İran, Irak, Suriye yönetimleri) ile Ortadoğu halkları omuz omuza!.

İşte "dar sınıf bakış açılarından" kurtulmuş, "artık eskimiş kategorilere itibar etmeyen"lerin vardıkları yeni ve modern görüşler bunlardır.

12-Ortadoğu Savaşı'nda Kürdistan'ın yeri:

Beş buçuk aydır tırmandırılan "Kriz"in ABD öncülüğündeki müttefik emperyalist güçlerinin Irak'a müdahalesiyle bir Ortadoğu Savaşı'na dönüşmesi Kürdistan'ın statüsü sorununu da kaçınılmaz olarak gündeme getirdi.

"Körfez bunalımı" boyunca;Irak'ın Batılı emperyalistlerle arası açıldığına göre, Irak'ın bir sömürgesi olan Kürdistan'daki bir ulusal hareketin "doğal bir müttefik" olup olmayacağı ve desteklenip desteklenmeyeceği spekülatif bir biçimde tartışıldı.

Ne zaman Kürdistan sorunu tartışılırsa, bunu "emperyalizmin oyunuyla, emperyalistlerin Kürtleri kullandıkları veya kullanacakları" üzerine yorumlar ve sadece varsayımlar üzerine kurulu senaryolar Türk basınına kaplar. Irak, "anti-emperyalist" olduğuna göre Kürt Ulusal Demokratik Mücadelesinin de emperyalizmin safında gösterilmesi sağdan sola bütün yorumcuların kusursuzca işledikleri bir yorum olur. Burada Kürdistan'ı yıllardır dört parçada uluslararası sömürge düzeyinde tutup, en basit insani istekleri bile tanımayan, ırkçı, asimilasyoncu, katliamcı politikaları bu sömürgeci devletlerle birlikte emperyalistlerin de korudukları bilinçlerden kaçırılmaya çalışılır.Irak'ın Kuveyt'i

"işgal-ilhak"ı bu emperyalistleri askeri bir harekata geçirdiği halde, Kürdistan'da aynı Irak yönetiminin kitle katliamlarına dahi yeterli bir tepki gösterilmediği bilinçlerden kaçırılmaya çalışılır. Kürt ulusal hareketi, Kuveyt gibi zengin petrol yataklarının bekçisi, Emperyalistlerin kuklası bir yönetim olsaydı; Irak sömürgecileri ya da TC gibi işbirlikçi olsaydı kuskusuz kendisi için emperyalistler harekete geçmekten geri durmazlardı.Ama Ortadoğu'daki ezilen, sömürülen halkların en geristatusünde tutulan Kürtlerin kendi mücadeleleriyle yarattıkları tartışma ortamı ve bir güç olarak hesaplanmaya başlamaları bile bazı demogogları hemen, "zaten bunlar emperyalizmin işbirlikçileridir."vb. diye yorumlar üretmesine yeter.Genellikle emperyalizmin kollarına uzanıp,"anti-emperyalist" geçinmek,sosyal-şoven sollar için bir gelenek olduğundan Kürt halkını böylece susturmaya çalışmak da kurnazca bir yol olarak görünür onlara.

Oysa Kürdistan'ın Ortadoğu'nun göbeğinde en ilkel sömürge statüsünde tutulması, emperyalist-kapitalizmin bölgedeki bir biçimlenmesidir. Kürt ulusu yıllardır özgürlüğü, ulusal kurtuluşu ve demokratik hakları için bu statüye karşı mücadele ediyor. İran, Irak,TC ve Suriye ise emperyalizme diğer bölge gericilikleriyle bağlantıları içinde bu mücadeleyi korumak, ulusal

kurtuluş mücadelesini kanla, ateşle boğmak için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Kürdistan'ın sömürge statüsü TC'yi koruyup kollayarak NATO tarafından; CENTO gibi emperyalist-millitarist paktlar tarafından; Arap Birliği Teşkilatı, İslam Ülkeleri Örgütü gibi gerici birlikler tarafından nihayet Birleşmiş Milletler tarafından koruyup kollanan bir statü haline getirilmiştir.

Güney Kürdistan'daki (Irak Kürdistan'ı) ulusal demokratik mücadele uzun bir silahlı mücadele geleneğine sahiptir. Dönemsel olarak çok genişleyen, dönemsel olarak da yenilgiye uğrayan ama elinde sürekli mevziler tutmuş bir ulusal harekettir. Yarım yüzyıldır sürekli olarak Irak yönetimleriyle mücadele halindedir. Saddam gericiliği İran-İrak savaşının sonlarına doğru Kürdistan'da kimyasal gazlar kullanarak, köyleri yakıp yıkarak ulusal hareketi jenosidle kırmaya çalışmıştır. Halepçe de 5 bin masum insanın zehirlenerek imha edilmesi yakın tarihin en büyük insanlık suçlarından biri olarak yerini almıştır. Kürt halkı bu zulümden İran ve TC gibi iki başka sömürgeci devlete sığınmak zorunda kaldı. Kalanlar ise Saddam rejimi tarafından yurtlarından koparılarak güneye sürüldü. Bu koşullarda Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesinin Irak gericiliği ile hiç bir ortak paydası mümkün değildir. Kürtler Irak gericiliğiyle Körfez krizinden

önce savaşıyorlardı. Yani Irak emperyalistlerin gözbebeğiymiş, Irak'a son model silahlar pazarlanır kimyasal silahlar satılırken savaşıyordu onunla. Şimdi emperyalistler Irak'ın fazla büyüyüp, yönetimden çıktığını görünce telaşlandılar ve onu terbiye etmek için harekete geçtiklerinde, Kürt ulusunun Saddam gericiliğine karşı mücadelesini durdurması, ertelemesi, hele hele onun politikasına tabi olması mümkün değildir. Bu durum emperyalistlerle, Kürt ulusal demokratik mücadelesini "uzlaştırır" mı? Elbetteki hayır. KUKM çok iyi biliyor ki bu gün bir çok alanda Kürt ulusal sorununun gündeme oturması emperyalistlerin ya da gericiliklerin bir lütfü değil, Kürdistan'daki mücadelenin bir sonucudur. O ulusal kurtuluş politikası yürütürken emperyalistlerin dönemsel yaklaşımlarının ne anlama geldiğini, nasıl iki yüzlülüklerle dolu olduğunu da çok iyi bilmektedir. Bu yüzden emperyalist politikalarla da uzlaşması mümkün değildir.

Bu açılardan bakıldığında KUKM'nin Ortadoğu Savaşı'ndaki yeri konusunda devrimci saflar, anti-emperyalist ve ulusal kurtuluşçu saflar olduğunu bir kez daha belirlemek gerekir. Bu saf kaçınılmaz olarak Saddam gerici diktatörlüğünü de içine alır. "Irak toprak bütünlüğünün korunması" adıyla kurulan şeyin Kürdistan'ın sömürge statüsünün korunması demek olduğu açıktır. Bizim politikamız

bağımsızdır. Kürt Ulusal Demokratik Hareketi kendi program hedeflerinden taviz vermeden, bu savaş içinde devrimci iç savaşın bir dinamiğidir.

Orta Doğu'da dört sömürgeci devletin ortak paydası Kürdistan'dır. Diğer bütün alanlarda çelişme bile Kürdistan'ı ortak sömürge olarak tutma konusunda biraraya gelebilirler, anlaşabilirler. Fakat öyle anlar olmuştur ki, bu sömürgeci devletler arasındaki çelişmeler veya uluslararası bir politika oluşturmalarını engellemiştir. Böyle zamanlarda KUKM taktik mevzi kazanma şansı yüksektir. 1980'de başlayıp 10 yıl boyunca süren İran-İrak savaşı böyle bir süreçtir. Kürdistan üzerindeki dörtlü ittifak çatlamıştı. Özellikle İran ve Irak'ın Kürdistan üzerinde ortak bir politika oluşturmaları mümkün değildi. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin nefes alabileceği en önemli olgulardan biri de bu devletler blokunun ortak politika yürütemedikleri anlardır. Fakat İran-İrak Savaşı'ndaki bu çatlamadan, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin ileri mevziler kazanması için yararlanılamadı. Her iki kesimdeki ulusal örgütler, ortak bir politika etrafında birleşemedikleri gibi, aynı parçadaki örgütler bile uzun yıllar boyunca biraraya gelemediler. Bu durumda bölgedeki güç boşluğu ulusal güçlerce doldurulamadı. Üstelik bu durumun, çok önceden farkında olan Irak gericiliği, TC.'ye açık kart vererek

"1983"de "S ı c a k T a k i p" adı altında Güney Kürdistan'da rahatlıkla operasyon yapabileme ve Kürt mevzilerini bombardıman etme olanağını tanıdı onlara. Bundan hiç bir kaygı da duymadı. Çünkü, KUKM'nin i m h a s ı her iki sömürgeci rejimin de ortak paydasıydı. İran saldırıları nedeniyle boş alan, TC.'nin müdahaleleriyle vuruluyordu.. Çünkü, TC.'de kendi egemenlik bölgesindeki silahlı eylemlerin kaynağını kurutmak istiyordu..

Tabii Irak'la böyle bir güç birliği yürüten TC iktidarı, şimdi diktatörlüğünden falan dem vuruyorlar. O diktatörlüğün en has yardımcılardan biri olduklarını, kamuoyunun belki unutmuş olacağı sanılıyor. TC'nin, Türkiye'ye sığınan Kürt mültecilerin "kimyasal silah kullanıldığı" raporları örtbas etmesi, Irak'ın kimyasal silah kullandığı gerçeğini örtbas etmesi unutuldu sanılıyor. Aynı özal bugün TV konuşmasında Saddam'ın "Kürtlere kimyasal silah" kullandığını belirterek, geçmişteki suç ortaklığını da bir anlamda itiraf etmiş oluyor.

"Körfez bunalımı" birçok kaygı ile beraber TC'nin bölgedeki önemini ya da yeni dünya düzeninde de bir takım önemli roller üstlenebileceği ve bu nedenle de nazının çekilebileceği bir konuma gelmesi beklentisi burjuva uzmanları sevince boğdu. "Bakın bizim önemimizin ne olduğu yeniden anlaşıldı" , "demek ki bunun anlaşılması için

Körfez bunalımının olması gerekiyormuş" gibi sevinç gösterilerinde bulundular.

TC bu yeni dünya düzeninde "yeni görevler"e ne kadar hevesli ve gözüpek olduğunu göstermek için, Şef ABD'nin politikalarını aynen izleyerek, herkesten bir adım önde olmayı seçti. İçteki bir çok muhalefet grubu, hatta geleneksel bürokrasi tarafından "rizikolu" bulunsa ve hoş karşılanmasa da sonunda bu politika, yönetime egemen oldu.

Özal iktidarının hem hükümeti hem parlamentoyu hem de Dışişleri bürokrasini de aşarak, Türkiye'de uzun zamandır görülmeyen biçimde "sıcak kanlı" bir dış politika izlemesinin temelinde, kendi popüleritesiyle ilgili kompleksler bulunduğu kadar Türkiye'nin Batı içinde azalan önemi karşısında doğan yeni rollerin fakına erkence varan sanayi sermayesinin açık gözlüğü de yatmaktadır.. Bu grup, Türkiye'nin yeni dengeler içinde ABD'nin Ortadoğu'da ihtiyaç duyduğu jandarma rolüne, kendi ulusal ve bölgesel çıkarlarının da denk düştüğünü görmektedir.

Oysa Türkiye'de bunun dışında kalan sermaye grupları, Küçük ve orta burjuvazi ve geniş emekçi kesimler Ortadoğu'da herhangi bir savaşa bulaşılmasını istememektedirler. Öyle ki SHP, DYP, Refah Partisi gibi burjuva partileri bile böyle bir savaşa TC'nin katılmasına karşıdır. Bu durumda

Türkiye'de Özal kliği ile temsil edilen ve özellikle ABD sermayesiyle bağımlı klikler haricinde geniş bir kesimin Körfez savaşına katılmaya taraf olmadığı ve daha temkinli politikalar izlenmesinden yana oldukları çelişik bir durum yaşanmaktadır. Bu durum siyasi iktidara da yansımakta, fakat ABD yanlısı politik tercihler yönetimde egemen olmaktadır.

Türkiye'de "Körfez savaşına bulaşmama" tavrının yaygınlığının bir nedeni, ekonomik ilişkilere dayanıyor. Körfez krizi nedeniyle Türkiye'nin önemli kayıplara uğradığı biliniyor. Herşeyden önce İran, Irak savaşı boyunca Irak'a açılmış olan dış borçlar 753 milyon dolar alacağı var. Bu alacağı artık "batık" gözüyle bakılıyor. İhracat kaybı ise yıllık olarak 600 milyon dolar, boru hattı 250 milyon dolar, TIR taşımacılığı 500 milyon dolar, müteahhitlik ve diğer hizmetler 250 milyon ve petrol faturasındaki artışla birlikte 3 milyarlık bir döviz kaybı sözkonusu. Kuveyt ve Irak'taki toplam 2 milyarlık iş hacminin 1 milyarı ise belirsizliğe girmiş durumda. Körfez krizinin olumsuz etkileri yalnız bu değil, zaten yükselme eğilimindeki enflasyonun daha da yukarılara çıkması, özellikle Kürdistan'da yarattığı işsizlik ticari durgunluk ve turizm sektörünün çok önemli durgunluklara girmesi vb. hesaba katılırsa, Türkiye'nin çıkarının "savaşa girmemek" ve "bir

an önce çözülmesi"nde olduğuna kuşku yoktur. Elbette böyle bir savaştan Türkiye'deki emekçi yığınların da hiçbir çıkarı bulunmuyor. Tam tersine daha çok yoksulluk, zulüm olduğuna kimse kuşku duymuyor. Hele bu savaşın Kürdistan üzerinde yaratacağı yıkım daha da katmerli olacaktır. Ayrıca böyle bir savaşa kitleleri "inandırmak ve "motive etmek" de çok zordur. Irak'ın müslüman bir ülke olması, Körfez meselesinin kitlelerin yakın çıkarlarıyla bağlantılı olmaması, ABD hesabına çöllerde askerlerin ne için ölmesi gerektiğinin anlatılmasını ve savaş yanlısı olmayı önleyen etkenler..

Buna rağmen hükümetin izlediği ABD yanlısı siyaset ise yukarıda belirlemeye çalıştığımız gibi Ortadoğu'da emperyalizmin hesabına yüklenilmek istenen etkin rolle ilintilidir. Böylece TC'nin Batı ile Ortadoğu ve Asya arasındaki "geleneksel" role dayandırılan jeopolitik misyonun devam edeceği, bundan da devletin kar göreceği düşünülmektedir. Öte yandan Körfez krizi nedeniyle ambargo uygulanmasından en çok zarar gören ülkelerden biri olan Türkiye'ye yardım vaatleri de, ekonomik kayıpları hafifletici bir etken olarak düşünülmektedir. Buna karşı vaat edilen yardımlar istenilen düzeyde gelmemiştir. Özal TV'den yaptığı açıklamalarda şimdiye kadar 2 milyar dolar yardımın geldiğini açıkladı. Öte yandan bu yardımın ekonomik kayba

uğrayan gruplara değil, siyasi iktidarı destekleyen çevreleri desteklemek üzere kullanılacağı da açık. Özal bu vesileyle kendi yandaşları için ek olanaklar yaratmayı düşünüyor.

TC'nin bu politik yönelimindeki en büyük etkenin Kürdistan'ı denetim altında tutmak için daha çok askeri ve politik imkana kavuşmanın koşullarını elde etmek olduğu açıktır. Zaten Türkiye; NATO ile Varşova paktları arasında imzalanan AKKUM anlaşmasında usta bir formülle Kürdistan'ı silahsızlanma kapsamı dışında bırakmayı başardı. Aynı zamanda NATO'nun imha etmesi kararlaştırılan son model silahları Türkiye'deki eskileri ile değiştirilerek NATO ordularının modernizasyonu ya da Türk ordusunun savaş araç ve gereçlerinin, yetkinleştirilmesi yolunda iki büyük avantaj sağlamış oldu. İmza tarihi 19 Kasım 1990..

Körfez savaşı'nın, Saddam rejiminin devrilmesi ve Irak'ta Kürt ulusal hareketinin mevzi kazanması ve bu mevzinin "Bağımsız bir Kürdistan" olarak uluslararası politikada tescil edilme olasılığı TC'nin en büyük korkulu rüyasıdır. Bunalımın tırmandığı günlerde, Irak'a karşı mücadelede ABD'nin Kürt hareketiyle temasta bulunup onlara birtakım vaatlerde bulunduğu "diplomatik" çevrelerde yoğunca konuşulmaya başlandığında siyasi

İktidar büyük paniğe kapıldı. Bu olasılığın Türkiye'deki KUKM'yi de ileri boyutlara vardiacağı bir sır değildir. Bu nedenledir ki TC diplomasisi, Kürt istemlerini desteklemekten ABD'nin umabileceği ne kadar yarar varsa hepsinin TC'nin yerine getirmeye kefil olduğu garantisini vermek gereğini duymuştur. Kısaca TC'nin Körfez savaşı ile ilgili siyasetinin gerçek açıklaması sadece kendine yeni roller aramak değil, Ortadoğu'daki denge değişikliklerinin "Bağımsız bir Kürdistan" yaratmasını engellemek, ABD ve müttefiklerinin bu yönde eğilim duymalarını önlemek; gelişmelerin boyutu öngörülen düzeyleri aşarsa anında müdahale edebilmek için aktif olarak savaşın içinde olmak istemektedir. Onun içindir ki tüm kamuoyu muhalefetine karşılık "Türkiye'de yabancı asker bulundurma", "yabancı ülkelerde asker bulundurma" ve "askeri üslerin kapsamlı kullanımı" gibi kararları tüm kamuoyu ve devlet bürokrasisinin gözle görülür muhalefetine rağmen aldırıp, yürürlüğe sokmakta tereddüt etmemiştir.

Ankara zaten resmi tezini Irak'ın bütünlüğünün bozulması halinde müdahalede bulunacağız" şeklinde açıklamıştır. Hukuki gerekçe olarak da "Biz 1926 anlaşmasını Irak hükümetiyle yaptık. Eğer ortada bir Irak devleti kalmazsa 1926 anlaşması da bizim için geçersiz olur" demektedir.

8 Ocak 1991'de Cumhurbaşkanı Turgut Özal'la TV'de Birand'ın yaptığı roportajda; "Bölgede bir Kürt devleti kurulmasına karşı olduklarını ve öyle bir olasılık olursa savaşabileceklerini" ima etmiştir. Zaten Suriye, TC ve İran, ABD arasındaki konsensus temelinde de "bir Kürt devletine meydan verilmemesi" ilkesi yatmaktadır. Suriye ve İran ayrı ayrı "Irak'ın toprak bütünlüğünün parçalanmasına ve bağımsız bir Kürt devleti kurulmasına karşı olduklarını" açıklamışlardır.

New York Times yazarlarından William Safire;

"Petrol yatakları, bağımsız Kürdistan, bize destek çıkan Türkiye, özgür Irak ve fedakarlıkta bulunan diğer ülkeler arasında bölüşülmelidir"(23) diye bir yorumda bulununca MIT'in ve Türk devletinin gözde "uzmanlarından" Coşkun Kırca Milliyet! te şunları yazdı:

"Kerkük ve Musul bölgesinin Irak'tan koparılmasını düşünenler daha çok hayli aşırı İsrail yanlısı çevrelerdir. Bu konuya son defa temas eden William Safire de bunlardan biridir. Türkiye'nin İsrail ile pek çok alanda ortak çıkarları vardır. Fakat hiçbir ülke ile olmadığı ve olamayacağı gibi Türkiye'nin İsrail'den farklı çıkarları da vardır. İsrail, Irak'ı zayıflatmak için öteden beri bir Kürt devleti kurulmasından yanadır. Oysa Türkiye'nin en

Göründüğü kadarıyla Körfez savaşında TC, İran Suriye ve ABD önderliğindeki koalisyon Kürdistan'ın statüsü konusunda bir değişiklikten yana değildirler ve bunu önlemektedirler. Öte yandan Kürt ulusal hareketini ezen güçlü bir Irak rejiminin parçalanacağı olgusu kaçınılmaz olarak yeni mevziler oluşmasına yol açabilecektir. Çünkü artık Ortadoğu'da KUKM'ni hesaba katmadan 30 milyonluk bir halkı inkar ederek reel bir politika üretebilmesi mümkün değildir. Bunu sömürgeci devletler görmezden gelseler bile emperyalist metropoller gerçeği daha somut olarak karşılamakta ve bu sisteme zarar vermeyen boyutlarda çözülmesi konusunda düşünceler üretmektedirler. Kürdistan bağımsızlığına karşıdır. Fakat ulusal bir biçimde ehlileştirilmesi, düzen sınırları içerisinde yumuşatılması da programlarının dışladığı bir olgu değildir. Çünkü Kürdistan'ın bugünkü statüsünde kaldıkça Ortadoğu'daki radikal anti-emperyalist odaklardan biri olmaya, bunu geliştirmeye her zaman adaydır. Üstelik artık ilerisinin güçlendiği bir çağda halkları öyle ilanihaye zapt-u rapt altında tutmak da mümkün değildir. Bu nedenle Kürt sorununa "düzen içi" çözümler bulunması ABD'nin de, Avrupa'nın da uzun zamandan beri TC'ye tavsiye ettiği konulardır. Bunu statükonun istikrarı için istemektedirler. Sistemi stabilize olması için istemektedirler elbetteki.

13-Körfez Savaşında KUKM'nin doğru devrimci tavrı ne olmalıdır?

Şimdi en yakıcı sorun Ortadoğu'daki bu haksız, emperyalist savaştaki devrimci tavır ve yürütülecek ulusal kurtuluşçu politikaların ne olacağıdır.

Bu haksız, emperyalist bir savaştır. Savaşın bir tarafında Kürdistan'ı sömürge boyunduruğunda tutan katliamcı bir politika izleyen gerici Saddam diktatörlüğü vardır. KUKM yıllardır bu kanlı diktatörlüğe karşı ulusal kurtuluş için silahlı mücadele vermektedir. Dolayısıyla silahlarını Saddam'dan çevirerek, ya da susarak onun safında yer alması söz konusu olamaz. Çünkü bu, onun kendi celladına boynunu uzatması demektir. Öte yandan bu tavır, emperyalist blokun Ortadoğu'ya müdahale ve sistemin kendi çıkarına giriştiği çözümler ve saldırganlıklardan yana çıkarak değil, tersine emperyalizme karşı tutarlı bir mücadele sömürgeci-işbirlikçi rejimlerin yıkılmasından geçer. Bu doğru, Arap halkı içinde geçerlidir. Bu haksız, emperyalist savaşın sorumlularından biri de Saddam gericiliğidir. Irak Militarist-sömürgeci diktatörlüğün kanatları altında emperyalizme karşı mücadele etmek, zafere götürmek mümkün değildir. Ancak bu gericiliklerin aşılmasıyla emperyalist saldırganlar Ortadoğu'da tutacak mevzi ve meşruiyet bulamayacaklardır. Bu nedenle

Güney Kürdistan'daki ulusal kurtuluşçu hareketlerin mevezilerini güçlendirmek, savaşlarını sürdürmeleri ve aynı zamanda bunu emperyalist güçlerin politik manevralarına yol vermeyecek ve uyanıklığı elde tutacak biçimde saptamaları gerekecektir. Çünkü TC'nin, "Irak'ın bütünlüğünü koruma bahanesiyle Irak'tan boşalacak otorite boşluğunu doldurmak istediği açıktır. Bu olasılık kendi mantığıyla ulusal kurtuluşumuz için önemli bir tehdit olmakla beraber; Güney ve Kuzey Kürdistan yurt parçalarındaki ulusal güçleri biraraya getireceğinden, düşman için de son derece kritik bir durum yaratacaktır.. KUKM bu durumda siyasetlerini ve savaş taktiklerini birleştirecek bir yapılaşmayı süratle inşa etmek durumunda kalabilir. Çünkü, TC'nin müdahalesinin ve Irak rejiminin çökmesinin yaratacağı statüko değişikliği ancak her iki parçadaki mücadelenin hızlı ve aktif bir biçimde birleştirilmesiyle kazanıma çevrilebilir..

Diğer olasılık ise Irak rejiminin kaçınılmaz sarsıntısı ardından emperyalistlerin dayatmak istediği statüko konusudur. KUKM artık kendini her türlü uluslararası platformun gündemine oturtma ve uluslararası meşruiyetini benimsetmeyi amaçlamalıdır. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının tanınması ulusal kurtuluşçu politikamızın temelini oluşturur. Kürdistan sorununun Irak'ın, TC'nin, İran veya Suriye'nin bir "iç

sorunu"olarak değil, Ortadoğu sorunu olarak ele alınması artık kaçınılmazdır. KUKM'nin savaş içerisinde dosta düşmana kabul ettirmesi gereken politik sonucun bu olması gerekir,

Bölgedeki bu haksız, emperyalist savaşın devrimci iç savaşa dönüştürülmesi; emperyalist dayatmalara karşı mücadelenin de başat bir rolüdür. KUKM ancak bu niteliğiyle Ortadoğu'daki anti-emperyalist cephenin bir unsuru olabilir. Şu anda ise Ortadoğu halklarını bir anti-emperyalist cephe içinde toplayan bir politik platform mevcut değil. Çünkü her boydan gerici akımlar, Arap milliyetçiliği, gerici yönetimlerin kitleler üzerindeki tasallutu hedefleri karıştırmakta, deyim yerindeyse "Arap saçına" dönüştürmektedir. Saddam diktatörlüğünün "anti-emperyalist" bir savaşın önderliğini yapmakta olduğu ise böyle şaşırtmalardan biridir. Unutulmamalıdırki Saddam'ın savaşı kaybetmesi demek, Ortadoğu halklarının savaşı kaybetmesi demek değildir. Bu mücadelenin sonucunu "Saddam diktatörlüğünün kaderi"yle belirlemek hedef şaşırtmaktır. Tersine hem bölgedeki işbirlikçi gerici rejimlere hem de emperyalist ordulara karşı başarı, ulusal ve toplumsal kurtuluşçu güçlerin doğru politik atılımlarıyla olanaklıdır. Ve bu da çok daha uzun ve kararlı bir savaşı gerektirmektedir.

Bu nedenle KUKM'nin bu ortamdaki politikasında

kuşkuya ve belirsizliğe yer olmamalıdır.

Hem ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki hegemonya mücadelesine hem de sömürgeci diktatörlüklerin Kürdistan toprağından kovulmasına dayalı bir politika; ikisini birbirinin karşısına koymayan bir politika...

Kuzey Kürdistan'ı savaş nedeniyle iki kat daha askeri denetim ve zulüm altına alınmıştır. Ülkemiz tam bir silah deposu ve savaş meydanına çevrilmiştir. Bu görüntü aynı zamanda TC.'nin Kürdistan üzerindeki sindirme hareketlerini perdelemesi ve insanlarımıza karşı yürüttüğü kampanyaya da paravana yapılmasına hizmet etmektedir. Bu nedenle Türkiye'de yürütülen ve bu haksız savaşa katılmayı, onu kışkırtmayı temel alan iktidar politikasına tavır almak doğru bir politikadır.

Burada unutulmaması gereken bir olgu var:

Bu savaş koşullarında yalnızca ABD önderliğindeki emperyalist koalisyon ve Irak sömürgeci diktatörünün cepheleleri yok. Bizim kendi savaş cephemiz de var. Bu savaş ne emperyalistlerin çıkarları uğruna, ne de gerici diktatörlüğün daha çok büyüme ve yayılma iştahıyla girişilmiş bir savaş değildir. Üstelik bu savaş yeni de değil. Bu Kürt ulusunun özgürlük ve ulusal kurtuluşunun on yıllardan beri yürüttüğü Haklı

Direnme Savaşıdır. Biz bu ulusal ve toplumsal kurtuluş cephesindeyiz. Bizim tarafımız budur. Çünkü Kürt ulusunun sömürgecilere karşı yürüttüğü savaş kendisine dayatılmış olan haklı bir savaştır. Ulus bu boyunduruğu ancak kendi meşru direnme savaşıyla aşabilir. Bu nedenledir ki Kürt ulusunun özgürlük mücadelesi hiçbir şartla ertelenemez ve durdurulamaz.

TC istese de istemese de, emperyalistler istese de istemese de veya Irak, İran, Suriye gerici diktatörlükleri ne üzerine anlaşılırsa anlaşsınlar, Ortadoğu'nun ortasında bir **KÜRDİSTAN** gerçeği vardır. Halkın sahip çıktığı haklı bir davayı hiç bir komployla uzun süre susturmak, bastırmak mümkün değildir. Çünkü bu gerici ittifaklar kendi aralarında parçalanmaya mahkumlar ve gerek metropol ülkelerin halkları gerekse kardeş ülkelerin toplumlari artık her geçen gün bu politikalara daha aktif biçimde karşı durmaya başlamışlardır.

Kürdistan Sorunu'nu çözümlenmeyen, Kürt ulusunun kurtuluşunu gözardı eden hiçbir çözüm Ortadoğu'da kalıcı olamaz ve barış yaratamaz.

Bu haksız, emperyalist Ortadoğu savaşında şiarımız bir kere daha:

"Namluların gerici iktidarlara çevrilmesi; emperyalist ve işbirlikçi rejimlerin dayattığı haksız sa-

vaşlara devrimci iç savaşla karşılık verilmesi" dir.

- Bitti -

Aydın

24.1.1991

*

DİP NOTLAR:

- (10) Financial Times, 6 Ağustos 1990.
- (11) Robert J. Samuelson, Newsweek 20 Ağustos 1990
- (12) Newsweek, 26 Kasım 1990 tarihli "Neden Basra Körfezindeyiz?" başlıklı yazısı.
- (13) AA, 30 Kasım 1990.
- (14) Cumhuriyet, 15 Kasım 1990.
- (15) Teori, Ender helvacıoğlu, Ekim 1990.
- (16) A.g.y.

- (17) A.g.y.
- (18) Yüzyıl, sayı 18.
- (19) A. Fırat, Özgür Halk. Sayı 1.
- (20) A.g.y.
- (21) A.g.y.
- (22) A. Fırat, Özgür Halk, sayı 1.
- (23) 3 Kasım 1990, Cumhuriyet.
- (24) Coşkun Kırca, 12 Kasım 1990, Milliyet.
- (25) Doğu Ergili, 1 Aralık 1990, Güneş.

İ.BEŞİKÇİ'NİN YENİ TEZLERİ ÜZERİNE

BEŞİKÇİ'NİN YENİ TEZLERİ'NİN İRDELENMESİ

(geçen sayıdan devam)

7-Kürtlerde eksik olan "milli duygudur" tesbiti

üzerine:

"..Kürt hareketlerine karşı, gerek Kürdistan'ı ve Kürtleri ortaklaşa yöneten devletler ve gerekse sol akımlar, özellikle Türk solu, hep "milliyetçilik" suçlaması yaparlar. "Hareket milliyetçidir" derler. Marksist-Leninist olduğunu iddia eden Kürt hareketlerine de aynı suçlamayı yaparlar. Bu suçlamanın son derece haksız olduğunu düşünüyorum. Kürt hareketlerinin en büyük eksikliğini "milli duygu eksikliği"inde görüyorum. Milli duygu kısaca, ulusu ve vatani sevmek ulusa ve

vatana bağlı olmak, ulusun değerlerini korumak ve yüceltmek diye anılabilir...

"(D.A.S., sh: 147)

"Milli duygu" kavramına biraz ihtiyatlı yaklaşmakla beraber: alıntıladığımız paragrafta bu kavramın yurtseverlikle eşdeğerde kullanıldığını görüyoruz.

Kürt hareketleri gerçekten de daha mı az yurtsever? Eğer böyleyse bu nasıl açıklanabilir?

Beşikçi, "milli duygu eksikliği" tezine temel olacak fazla bilgiler öne sürmemekle beraber; bu tesbitinyukarda tartışmasını yaptığımız "olaylara, süreçlere etnik gruplar açısından bakma yeteneği kazanma" ile bağlantılı olarak yapıldığı açık. ikincisi yine Kürt hareketlerinin sosyal-şovenizmi

teşhir ederken, eziklik duymaları; "milliyetçilik" suçlamaları karşısında kendi konumlarını daha net savunacakları yerde "daha çok enternasyonalist" olduklarını göstermek kompleksine kapıldıkları söylenebilir.

Buna, birçok Türk Solu örgütünde yer alan, fakat, "Kürdistan özgülünde ulusal ve toplumsal kurtuluş görevleri olduğunu" reddeden önemli ölçüde lider ve millitan kadronun varlığı bir kanıt olarak gösterilebilir. Keza, Kürdistan sorununun çözümüne ilişkin programlara sahip oldukları halde, bunu Türk örgütlerinin program ve stratejilerinin bir parçası olarak ele alan, ortak örgütlenme, ortak politika konusunda; Türk soluyla tavizkar biçimde bütünleşme eğilimi gösteren Kürt hareketleri de bu tesbitin kapsamı içine girer. Ama bizde bütün bu olguların "salt milli duygu eksikliğiyle bağlı olmayıp", doğrudan bilinçlenme/aydınlanma süreçleriyle bağlantılı olması ve ulusal görevlerin Marksist perspektifte yerli yerine oturtulamayışı; açıklanması mümkündür.

Kürdistan'da gerek ulusal gerek toplumsal bilinçlenme kategorik olarak iki ayrı kanala ayrılabilir. Birincisi; geleneksel milliyetçi değerlerle donanımlı, medrese eğitimi çıkışlı olarak yaşanan aydınlanma sürecidir. Diğeri; devletin Türk dili ile zorunlu olarak yaptırdığı

okullar, üniversiteler yoluyla yaşanan aydınlanma süreci..

Birincisinde; eğitim Kürt diliyle yapılmakta ulusal kimlik ve ulusal değerler geleneksel olarak bir sonraki kuşağa doğrudan doğruya aktarılmaktadır. Ulusal kültür, dil ve ortak değerler konusunda bir yabancılaşma değil bilinçlenme söz konusu olmaktadır. Medreselerde eğitim gören öğrenciler Kürtçe okuyup yazmayı öğrendikleri için Kürt aydını olma niteliği de kazanmaktadırlar. Kürdistan'daki medrese eğitiminin dezavantajı kuşkusuz idealist-metafizik ya da mistik bir muhteva taşımasıyla ilgilidir. Bunun yanı sıra ırkçı-şoven milli eğitimin bütün tahribatlarının dışında kalmaktadır. Bundandır ki, medrese eğitimi görmüş Mellaların yurtsever Kürt aydını olma niteliği taşımakta ve ulusal demokratik mücadele içinde önemli bir misyona sahip olmaktadırlar. Fakat devlet uzun yıllardan beri bu eğitim kaynağını kuruttuğu, onun yerine "tarikatçı" yuvaları beslediği için bu kanalın artık kurumaya başladığını söyleyebiliriz.

İkincisi; Devletin okullardan başlayarak zorunlu eğitim sürecinin muhtevası ile ilgilidir. Bu okullarda, Kürtler kendi ulusal kimliklerine, dillerine, kültürlerine yabancılaştırılmaktadırlar. Asimilasyon temel alınmaktadır. Yine ilkokullardan başlamak üzere, orta, lise, akademi, yüksek

okul, üniversite olarak bütün eğitim birimlerinde Kemalist ideoloji, tarih anlayışı işlenmekte ve Kürt tarihi, kimliği ile ilgili hiçbir bilginin bilince çarpılması için azami gayret gösterilmekte. Özellikle Kürdistan' daki ilkokullar Türkçenin zorla öğretilmesi ve Kürt dilinin aşağılanması, horlanmasının izlerini bütün genç beyinlere kazır.

Elbette bütün bu olumsuz sürecine rağmen eğitim kendi diyalektiğine uygun olarak Kürtlere başka bir aydınlanmanın kapısını da açmıştır. Özellikle Üniversitelerde, yüksek okullarda, metropol merkezlerde devrimci düşüncelerle tanışan, okuyan, yabancı dil öğrenen, dünyadaki değişik kültürel ve politik gelişimlerden bilgilenen gençler kendilerini, içinde buldukları toplumu da sorgulamaya başlamakta gecikmemişlerdir. Yine de bu süreç içinde kendisine yönelik bir yabancılaşma yaşadığını, bu yabancılaşmanın hemen her konuda insanların önüne çıktığını da vurgulamak gerekir.

İşte Kürtlerin aydınlanma/bilinçlenmesinin bu ikinci kaynağı, beraberinde birçok sorunu da üreten bir süreç olarak görülebilir. Ailesiyle, içinde bulunduğu toplumsal bağlarla Kürt ulusal değerlerini taşıyan ama eğitim süreci içinde sürekli bularıyla çatışmaya sokulan gençlik, Marksist bilinçlenme içine girdiği zaman da bu sömürge psikolojisinin izlerini silmek konusunda

bir çabaya girmemektedir. Veya ulusal aşağılanma ve dışlanma psikolojisinin daha büyük bir tez olan "enternasyonalist" olma savıyla telafi etmeye çalışmaktadır. Kürt olmaktan utandırılışını ve kaçışını, bu kez enternasyonalist olarak biçimlendirmek daha uygun gelmektedir. Açıkırtki bu birbiling çarpılmasıdır. Çünkü kökeninde sosyal-psikolojik bir kompleks yatmaktadır. Beşikçi'nin "ulusal duygu eksikliği"nden kastettiği belki bu olgudur ama, daha çok bilinçlenme sürecinin çarpıtılmasıyla ilgilidir.

Kürt devrimci ve Marksistlerinin kuşkusuz zorunlu handikaplarından biri, kendi ulusal kimlikleriyle ilgili bilinçlenmelerini de bu ikinci süreçten, yani ters yönden öğrenmeleridir. Bu daha çok çabayı, daha çok kararlı olmayı gerektiriyor. Ama Kürt gençleri kendi aydınlanmalarının bir ürünü olarak Türk dili ve kültürü ile edindikleri bilinçlenmeyi, kendi ulusal kimliklerine ve ülkelerine adapte etme, kaynaştırma, dahası kendi kökenlerine dönmenin çabasını da vermişlerdir. Bu Kürt gençliği aydınlanmanın gerçek bir başlangıcı sayılmalıdır. Örneğin Türk solu ve devrimci gruplarıyla bu yönde bir ayrışmanın ürünü olarak 1970'lerde DDKO'ların oluşması bu olgunun bir tanığıdır.

İşte Türk kültürü içinde, Türk solunun ideolojik - politik etkisi altında olduğu halde, onlardan

kopuşun Kürdistan'a yönelik devrimci kadroların ülkeye taşıdıkları önemli zaafaların başında "milliyetçilik suçlamasının duygusal izleri ve tarihsel bakışla bilgilenmeyle ilgili tahribatlar gelmektedir.

Bu kanaldan gelen devrimci kadroların en önemli eksikliklerinden biri Kürt kültürüyle olan yabancılaşmalarıdır. Bilinç olarak, politik olarak sürecin ayırıcına varmış olsalar bile, ruhsal şekillenme olarak Kürt ulusal özelliklerinden önemli oranda uzaklaşmış olmaları, onların Kürtçeyi kullanma, Kürt kimliğinin vurgulanması gibi konularda aksamaktadır.

Fakat artık bu kanaldan gelseler bile Kürdistan'lı devrimciler gerek kendileriyle gerek Kürdistan'daki ulusal-geleneksel yapılarla hesaplaşarak çok daha olumlu bir noktaya varabilmektedirler. Aksamalar daha bilinçli bir tarzda giderilebilmektedir. Çünkü yirmi-otuz yıldan beri kendi kimliği ve orijinalitesi içinde Bir Kürt aydını potansiyeli oluşmuş ve etkinleşmiştir.

Medrese eğitimi gören yurtsever-milliyetçi aydınlar, genç devrimcilerle etkileşerek mistik-idealist yanlarını atmakta, olaylara daha nesnel açıdan bakma yeteneğini kazanabilmektedirler.. Artık Kürdistan için üçüncü bir kaynağın, kendi diliyle okuyup yazan, ulusunun tarihini,

kültürünü sorgulayıp araştıran, kaynak üreten, politika yapan, eğitim veren bir kaynağın varlığından söz edebiliriz. Bu kaynaklar üzerinde yükseldikçe herhalde "milli duygu" eksikliği diye tanımlanabilen aksamalar kaynağından çözülebilir, ya da devrimci kadroların çözmeleri gereken "ulusal görevler" bilince çıkartılabilir.

Kürtlerde "milli duygu eksikliği" derken aklımızca gelen olgulardan biri budur. Diğer de sınıfsal ilişkileri, ulusal değerleri parçalanmış Kürt toplumuna kendi kişiliğini kazandırmak ve ulusal bilincin taşınması işinde bu kadroların omuzunda olmasıdır. Kendileri zaten bu konuda birikmiş sorunlara sahip olan kadroların, böyle bir toplumsal yapıya ulusal bilinç taşımalarındaki aksaklıklar çok daha büyük açılara varabilmektedir. Belki bunun pratik olarak aşılması, ideolojik olarak aşılmasından daha güç olacaktır. Çünkü Kürdistanlı proletarya sosyalistleri önelerine ulusal kurtuluş mücadelesini koydukları zaman, o topluma "ulusal bilinç" taşımanın da bu görevler içinde olduğunu artık teslim ediyorlar. Bu durum soruna yüzeysel yaklaşan kimileri için Marksist-Leninist pratiğe ters görünebilir. Sınıf bilinci taşıması gereken sosyalist kadrolar neden ve nasıl ulusal bilinç taşımayı da bir görev olarak alsınlar denebilir. Ama bu olgu ortada zaten gelişkin bir ulusal bilinçlenme ve hareket olduğu, iç dinamikleri kırılmış, sınıfsal ilişkileri

alt-üst olmuş böyle bir toplumsal yapı içinde proletar devrimcilerin ülkelerindeki görevlerinden biri de ,ırkçı-sömürgeci bu tasallut karşısında, halkın ulusal kimliğine sahip çıkmasının sağlanması olacaktır. bu Kürdistan'lı hareketlerin önemli bir bölümü için artık "ikilem" yaratmaktan çıkmıştır. Fakat bu yabancılaşmanın hem kendileri için hem de Kürt toplumu için aşılmasında daha çok çaba sarfedilmesi gerekiyor.

8-"Ulusalılık" ve "sınıfsallık"ın terminolojik kapsamları.

Çoğu kez "ulusal" ve "sınıfsal" kavramlarının karşı karşıya konduğuna tanık oluyoruz. Böyle olunca ulusallık ve sınıfsallığın birbiriyle çelişen iki kavram, birbirini dışlayan iki alan olduğu sonucu çıkarılıyor. Oysa böyle değil kuşkusuz; Sınıf, insanların, üretim ilişkileri içinde aldıkları yere, üretici güçler açısından konumuna göre kategorize edilmesidir. Üretim araçları üzerindeki mülkiyet de bu konumun saptanması temel bir ayrıdır.

Ulus, tarihsel kategorik bir süreç içinde oluşmuş,dil, toprak, kültür, ruhi şekillenme birliğidir. İnsanların ayrı ayrı ulusal diller konuşuyor olmaları, onların tarihsel süreç içinde ayrı ayrı ortak iktisadi yaşam birliklikleri

içinde olduklarının temel belgesidir. Çünkü bu tarihsel süreç içinde üretim ilişkilerinin sıkı sıkıya bağları olan ortaklığı olmasaydı, toplulukların ortak bir dil, kültür içinde şekillenmeleri ve bir coğrafya parçasında toplaşmaları mümkün olmazdı.

Şimdi bu iki ayrı konuma baktığımız zaman tarihsel süreç içinde ayrı iktisadi birimler olarak varolmuş bu toplulukların, ilkel komünal topluluktan sonra mutlaka sınıflara bölündüğüne tanık oluyoruz. Ve bu ulusal sınırların, ulusal ekonominin parçalandığı emperyalizm çağında da böyledir. Her ulusal topluluk kaçınılmaz olarak sınıflara bölünür. Dolayısı ile "ulusal görüş" dendiği zaman ulusun içinde bulunan bu toplumsal sınıf ve tabakaların hangisinin kastedildiği belirenmek zorundadır. Bu sınıflardan herhangi birine veya birkaçının konsesuna dayalı olmayan bir soyut "ulusal bakış" söz konusu olamaz.

Diğer yandan sınıfsal kategorilere baktığımız zaman da bu sınıfların "ulusal" yapılarından soyutlanması da mümkün değildir. Proletarya, ama bir İngiliz proletaryası, Fransız, Türk Proletaryası vardır ve Kürt proletaryası vardır. Bunlar üretici güçler-ilişkiler karşısındaki konumları kadar, ulusal süreçlerin de belirleyiciliği altındadırlar. Nasıl Alman burjuvazisi, Türk burjuvazisi varsa..

Bu nedenle, "ulusal" ve "sınıfsal" kavramlarını

kullanırken, bunları birbirinin karşısında konumlandırarak açıklamalar yapmak yanıltıcı olabilmektedir. Konuların özelliği bu tür soyutlamalar yapmanın kötü etkilerini artırmaktadır. Ulusal olan sınıfsal olmaz, sınıfsal olan ulusal olmaz gibi bir kargaşa yaratmaktadır. Bu sorun ulusa kimin, hangi sınıfın önderlik ettiğine, o ulusal toplulukta hangi üretim ilişkilerinin var olduğuna toplumsal alt yapıda ve örgütlenmesindeki toplumsal güçlerin ilişkilerine bağlıdır. Örneğin kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu toplumlarda, ulusal görüşle burjuvazinin sınıfsal bakışı birbiriyle çakışır. Çünkü burjuvazi ulus kavramına, ulusal değerlere, kendi pazar alanlarının çevresini çizmek için sahip çıkar ve uzunca bir dönem "milliyetçiliği burjuvazinin ideolojik görüşü olarak" belirginleştirmiştir.

Fakat kapitalist sistemin kendi iç niteliği burjuvazinin ulusal sınırlara kapanıp kalmasına ve dolayısıyla ulusalcılığın, onun ebedi görüşü olarak kalmasına engeldir. Burjuvazi ilkel sermaye birikimi ve meta ihracının dinamikleriyle ulusal sınırların dışına taşmaya başladığı zaman kendisine artık "ulusalcılığın" ötesinde ideolojik argümanlar hazırlar.

Irkcılığın teorilerini, başka halklara, başka topraklara egemen olmanın teorisini yapmaya başlar. Bu durumda artık burjuvazinin aldığı

ideolojik muhteva ırkcılık olarak tanımlanabilir. Burjuvazi ırkçı görüşlerini ulusun diğer sınıf ve tabakalarına benimsettiği ve etkilediği oranda da ulusun diğer sınıf ve tabakaları kaçınılmaz olarak "şöven"leşirler.

Dolayısıyla ulusa egemen olan sınıf, kendi bakış açısını da diğer sınıf ve tabakalara benimsetebilir veya etkili olabilir. Burada ideolojik kültürel etkileşimler söz konusudur.

Ama sınıf mücadelesinin süreçleri incelendiğinde ezen ulusların (ya da sömürgeci burjuvazilerin) tasallutu karşısında yurtseverlik olan ulusal bakışın karşı karşıya geldiğini görürüz. O ulus burjuvazilerinin işbirlikçi konumuna gelmeleri, sınıfsal ilişkilerin parçalanmış olması durumunda ise, ulusa başka sınıflar önderlik edebilirler. Bu durumda da "ulusal bakış"ın sınıfsal niteliği de tamamıyla değişir.

Anlatımı daha detaylandırmak mümkündür. Kısaca "ulusal" ve "sınıfsal" olanı kavram olarak her koşulda karşı karşıya oturtmak mümkün değildir. Bunlar karşılıklı olarak çakışabilen, somut durumlarda karşı karşıya gelebilen canlı bir alan tanımlamasıdır.

Bu nedenle "ulusal bilinç" taşımak derken, proletarya sosyalistlerinin anladıkları şey, burjuva ideolojisi değil, özü yurtseverlik

olan, ulusal kimliğin, ulusal değerlerin yok edilmesine karşı çıkmak; ulusal görevleri kavramaktayız. Proletarya sosyalistleri ulusal bilinç taşıma işlevi de yüklenirken böyle bir tarihsel fırsatı da yakalamış olacaktırlar. Çünkü onlar aynı zamanda enternasyonalist görevlerinin de bilincinde olarak; Kürt ulusal bilincini belirlerken, bu bilincin Türk, Arap, Fars ve başka uluslara karşı düşmanlık temelinde değil, kendi ulusal kişiliğine de en az başkaları kadar saygı duymak, onu insanlık ailesinin değerli bir üyesi olarak gösterme fırsatını yakalamış olacaktırlar.

Kürdistan'lı proletarya sosyalistlerinin, işçi sınıfına sosyalist bilinç, sınıf bilinci taşıırken, daha geniş anlamında ulusun önder sınıfı haline gelmek, ulusal görevlerini örgütlemek için ulusal bilinci taşımak gibi, birbiriyle bağdaştırılması bilinçli bir çabayı gerektiren bir görev üstlenmiş olmaktadır. Ulusal ve toplumsal kurtuluş perspektifimizin diyalektik birliği bunu gerekli kılmaktadır.

9-"Kürt Aydınlarında" Kürt Kimliği Sorunu..

Kitabın bir çok yerinde "Kürt Aydınlarında Kürt Kimliği Sorunu" ve "Sömürge Ülkelerde aydınlar, Sömürge Aydınları-Sömürgeci Devletin Aydınları" başlıkları altında Kürt kökenli oldukları halde, Kendi kimliklerini inkar eden, Türkleşmiş, Türk

kültüründe yer alan aydın kategorisinin toplumsal-ruhsal çözümlemesi yapılmaktadır. Burada farklı düşündüğümüz bir şey yok, ancak eklemek istediğimiz birkaç şey var.

Birincisi; Kürt toplumu içinde yetişmiş, Kürt kökenli olan, fakat kendi kimliğini inkar ederek Türkleşmiş; artık ürünleriyle uğraşlarıyla, ideolojik-politik bakışıyla "Türkleşmiş" kişilere sırf anne-babalarından, soyundan ötürü artık "Kürt" dememek gerekir. Kendi kişiliğini inkar etmek ve bunu övünçle yapmak, sömürgeci ideolojik hegemonyanın güç odaklarına yaranma psikolojisi, efendileri gibi olmak için kendi kültürünü aşağılama ve ondan kaçma olguları, kuşkusuz sömürge toplumlarda görülen sosyal-psikolojik anormalliklerdir. Zaten kitaplarda bu durum yeterince vurgulanmış. Fakat artık kendini "Türk" olarak kabul ettikten, kendini o bütün içerisinde gördükten sonra bu aydınları; Kürt kimliklerini inkar etmenin dışında değerlerle sorgulamak gerekiyor. Örneğin Tahsin Saraç, kendi ulusal kimliğini neden reddettiği açısından sorgulandığı ve bu Psikolojik-ideolojik olgunun diğer ürünlerindeki yansımaları sorgulandıktan başka; bir Türk aydını için esas alınması gereken kıstaslarla da değerlendirilmelidir. Çünkü, Türk aydını olmak, Kürt ulusunu reddetmenin, Kürt dili ve kültürünün asimilesini onaylamasının bir mazereti sayılamaz.

ikincisi: Kürt kimliğini kabul ettiği, Kürtçe konuştuğu, Kürtçe düşündüğü, dahası Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi içinde örgütsel görevler yüklendiği halde halen Kürt Aydını haline gelmemiş Kürtlerin sayısı o kadar çok ki asıl bu anormallik üzerinde durmak gerekir. Tahsin Saraç ya da başkalarının kendilerini Türk olarak kabul ettikten sonra bu dille, kültürel yazınsal ürünler vermesinin yadırganacak yönü yoktur. Ama kendi kimliğini inkar etmediği, bu sürecin bilinçli ve fedakar unsuru olduğu halde, ölümü bile göze alacak kararlılıkta olmalarına rağmen, bu insanların Kürtçe okuyup yazmalarını, Kürt kültürünü geliştirecek ürünler vermeyişleri, bu konuda pek az hatta hiç etkinlik göstermeyişlerini nasıl yorumlamak gerekir.

Sözgelimi, Yaşar Kemal Kürt kökenlidir. Yaşar Kemal, "Ben Kürdüm, Kürt yazarıyım" dese, Bunun ne anlamı olur? Hiç Kürtçe yazmayan, Kürtçe eser vermeyen Kürt yazarı olur mu? Olsa olsa Türk kültürüne, edebiyatına önemli katkıları olmuş bir Kürt olur. Ama Kürt yazarı, Kürt ozanı olamaz.. Bunun için Kürt dilini, kullanmak, bu dilde eserler vermek bir koşuldur. Bu bakımdan insanların kendi ulusal kimliklerini vurgulamaları önemlidir ama bu kimliği vurguladıktan sonra, o dil ve kültüre katkıda bulunan eserler vermedikçe, o kimlikte yazar, şair, sanatçı, kültür adamı

olmaları mümkün değildir.

Kendimizden çarpıcı bir örnek verelim:

1980 sonrası Diyarbakır Cezaevi, Kürdistan'da devlet terörünün en yoğun uygulandığı bir alandı. Kürdistanlı devrimcilerin sindirilmesi, ulusal kimliklerini redetmeleri için bir işkence ocağı haline getirilmişti. O süreçte cezaevinden binlerce kişinin gelip geçtiği bilinir. Bunların önemli bir kısmını yurtsever Kürt köylülüğü oluştururken, sayılar binbeşyüz ile iki bin arasında değişen, bir kısmı da çeşitli Kürt devrimci örgütlenmelerinde yer alan kadrolardan, millitanelerden oluşuyordu. Bu devrimcilerin büyük bir kısmı da en az ortaokul, lise mezunları, yüksek okul mezunları, yüksek okul öğrencileri, öğretmenler, memurlar, avukatlar vb. gibi meslek mensuptular. Dolayısıyla Türkçe okur-yazar oranı bir hayli yüksekti. Ama bu insanlar arasında Kürtçe okur-yazar oranı yok denecek kadar azdı. Bir düzineyi bile zor buluyordu. Bu trajik bir durumdur. Dolayısıyla bu insanlar arasında Kürtçe okur-yazar olan ve Kürt aydını olabilme niteliklerine sahip pek az insan var demektir.

Bunun üzerinde istatistik araştırmalar olmamasına rağmen bu kadroların bir kısmı asimile olmuş Kürtlerden oluşuyordu. Bundan dolayı Kürtçe'yi öğrenme konuşma ile ilgili başka bir sorun daha

bulunuyordu. Diğer büyük bölüm ise Kürtçe bildiği, Kürtçe düşündüğü, konuştuğu halde kendi diliyle okuyup-yazamayanlar.. Sanırız bunların oranı bir hayli fazladır.

Kuşkusuz bu durum kimsenin iradi olarak tercih ettiği bir süreç sonucu oluşmamıştır.Bu, ülkemizin sömürgeleştirilmesi ve asimilasyon politikasıyla ilgili bir olaydır. Fakat ulusal kurtuluş mücadelesinin etkin özneleri olarak yer alan insanlarımız bile, henüz Kürt aydını olmak bir yana, Kürt diliyle okur-yazar bile olmadıklarını bilmek, içinde bulunduğumuz konumun boyutlarının kavranması açısından önemlidir.

Sömürgeci burjuvazinin yönetim aygıtları da bu durumu çok iyi bilmektedir. Onun için Kürtçe yayın, Kürt diliyle eğitim vb. serbestilerin tanınması konusunda şimdilik hiçbir tavize yaşamamaktadır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini yürüten insanların içinde bile ağırlıklı bir bölümünün Kürtçe okur-yazar olmadıklarının, Türkçenin yaygın bir kullanım dili olması onları umutlandırmaktadır. Örneğin Başbakan Turgut Özal'ın şu belirlemesi hepimiz için ibret vericidir:

9 Şubat 1988 yılında Diyarbakır Cezaevindeki açlık grevimizin taleplerinden biri de ailelerimizle anadilimizle, yani Kürtçe konuşma serbestisinin

tanınmasıydı. Oldukça etki yapan açlık grevimizin kabul edilen bir çok talebinin yanı sıra ziyaretçi Kürtçe görüşme serbestisi de tanındı. Daha doğrusu zaten kullandığımız bu hak karşısında, idare kısıtlayıcı, yasaklayıcı olmayacaktı. Hükümetin ve devletin diğer organlarının danışıklı olarak aldıkları bu kararlar, daha önce hiç alışılmamış bir biçimde Radyo ve TV'den, Başbakan tarafından gazetecilere açıklandı. Bunun reklamı yapıldı. Çünkü o günlerde AT ile ilgili bazı hazırlıklar yapılıyordu. AT ve ABD'nin Kürdistan'a yönelik bazı programlarına yönelik bir takım jestler yapma zorunluluğu duyuluyordu. Dolayısıyla böyle bir jest yaparak makyaj tazelemek için bizim açlık grevi istemlerimizden Kürtçe konuşma konusunu fırsat olarak kullandılar. Diyarbakır Cezaevinde tutukluların aileleriyle Kürtçe görüşmelerin "serbest" bırakılması, kendi politikalarını gizlemek için reklam edildi.

0 günlerde sanırız çoğu kimsenin gözünden kaçan bir takım açıklamalar da oldu. Turgut Özal, kendi süt annesinin de Kürt olduğunu ve evlerinde Kürtçe konuşulduğunu anlattıktan sonra "...aslında bu konu istismar ediliyor. Kendi dillerini konuşmalarına bir engel yok. Konuyu istismar ettikleri şuradan belliki kendi aralarındaki gizli örgütsel yazışmalarını bile Türkçe yopuyorlar." demekteydi.

Bu söz oldukça ibret verici olmalıdır. Devletin

istihbarat örgütleri, Kürt devrimci örgütlerinin kendi aralarındaki yazışmalarda, devletin hiçbir denetim ve baskısının, yaşağının söz konusu olamayacağı, belirleyici olamayacağı bir alanda Türkçe kullanıldığını, Kürtçenin ise kullanılmadığını tesbit etmişti. Kürt ulusal kimliğini belirleyen temel ayrıçlardan biri Kürt dilidir. Kürtçe konuşulması, okunup yazılması, Kürtçe düşünülmesidir. Kürdistanlı devrimcilerin, Kürt dilinin özgürleşmesi için fedakarca mücadele etmeye kararlı olmalarına karşılık, devletin denetim ve zorlamasının sözkonusu olmadığı alanlarda kendi dillerini konuşmalarını, kendi dilleriyle okuyup yazmalarını, ürün vermemeleri, ajitasyon ve propagandalarını bu dille yapmalarını, bu dilin kullanımını geliştirilmesini kendi kanalları içinde zorlamalarını paradoksal bir çelişkidir. Bu anlamda Kürt aydınlığının sorgulanması gerekir. Yani zaten Kürt kimliğini reddetmiş kişilerin konumundan daha önemli bir sorundur bu...

10-Sömürge mahkemelerinde Kürtçeyi savunmanın

Anlamı Üzerine:

Kürt aydınlarıyla, Kürt devrimcileriyle ilgili bu paradoksal durumun aşılması bilinçli bir mücadeleyi gerektiriyor. Bu bakımdan mahkemelerde Kürtçe savunma yapılması, Kürtçe konuşmakta ısrar edilmesi, Kürt diline sahip çıkmanın, sömürgeci

asimilasyon ve baskı politikasına karşı çok önemli bir mesaj oluşturur. Politik olarak da, toplumsal yankıları itibarıyla da yerinde bir tavır olmuştur. Artık Kürtçe bilip de mahkemelerde Kürtçe savunma yapmamak yadırganacak bir tavır haline gelmiştir. Mahkemelerde Kürtçe konuşma tavrı, hem Kürt ulusunun kendi dilini her alanda göğsünü gere gere kullanma hakkını ve kararlılığını vurgulaması açısından önemlidir, hem de Kürt aydınları ve devrimcilerinin Kürtçeye daha ciddi ve özenli bir tavırla yaklaşmalarına neden olmuştur.

Kürtçe savunma yapılması, mahkemelerde savunulması ve bunu hem Kürt toplumunda, hem de devletin her kademesinde yaptığı etki bizleri daha sorumlu, özenli davranmaya itmektedir. Örneğin Kürtçeyi daha ciddi bir biçimde kullanmayı, okumayı-yazmayı, gramerini geliştirmeyi önüne koymayı gerektirirdi. Bu konuda ürün vermeye zorladı.

Devletlerarası Sömürge Kürdistan kitabında bu süreçle ilgili yapılan tesbitlere biz de katılıyoruz.

Konuyla ilgili aydınlatıcı bazı bilgiler aktarmamız yerinde olur:

Diyarbakır Cezaevi ile ilgili yukarıda yaptığımız gözlem, mahkeme süreçleri için de geçerliydi. Mahkemelerde, Kürdistan'ın sömürgeleştiril-

mesini, Kemalizmi, Kürdistan tarihini anlatıyor, mücadelemizin doğrultusunu savunuyorduk. Kürt dilinin varlığından gerçekliğinden bahsediyorduk. Ama bunun en önemli ispatı olan Kürt dilini bizi yargılayanlara karşı konuşmuyorduk. Dolayısıyla tartışmalar özünde sömürgeci mahkemelerle, Kürt devrimcileri arasında sürmekle beraber, biçimde Türkçe konuşan iki taraf arasında sürüyordu. Yani tartışmayı ancak Türk devrimcilerinin terimleriyle savunuyorduk. Biz Kürdüz, bir gerçekmiş diyorduk ama, bunun en önemli ayrıacı olan Kürt dilini kullanmadığımız için, bu elle tutulur hale gelmiyordu.

Bu konum bizi rahatsız ettiği için Rızgari ek davasının savunma aşamasında savunmamızın bir bölümünü Kürtçe yazılı olarak yapma kararı aldık. O güne değin sömürgeci mahkemelerde yapılan savunmalarda, dosyalara hiçbir Kürtçe metnin girmediğini, Kürtçeyle savunma yapılmadığını görüyorduk. O güne kadar yalnızca Türkçe bilmeyen Kürt köylüleri için mahkemelerde tercüman tayin edilmiş veya avukat aracılığıyla ifadeleri alınmıştı. Bunun dışında politik bir tavır olarak, Kürt dili mahkemelerde kullanılmış değildi. Onun için savunmamızın bir bölümünü Kürtçe ve yazılı olarak mahkemeye sunmayı önemsiyorduk.

Fakat yazımında zorlandık. Çünkü yukarıda vurguladığımız, "Kürtçe okur-yazar olmama" noksan

lığı bizde de vardı

İkinci sorun da savunmanın tercüme yoluyla mı yazılacağı, yoksa Kürtçe düşünülüp, Kürtçe terimlerle mi yazılacağıydı. Çünkü tezlerimiz yetkin bir siyasal ve hukuksal literatürü, tesbitleri gerektirdiğinden bu işi başarı ile yerine getirip getirememeye endişemiz vardı. Sonunda Türkçe yazıp Kürtçeye çevirmenin yanlış olacağına ve Kürtçe düşünülüp Kürtçe yazılmasının doğru bir yöntem olacağına karar verdik ve öyle yapıldı. Kürtçe karşılığı olmayan ya da bizim bilmediğimiz birçok sözcük için çevremizde uzun araştırmalar yaptık. Örneğin; "mahkeme", "yargıç", "kanun", "savcı", "sorgu yargıcı" gibi.. sözcüklerin dahi Kürtçe karşılıklarını bilmiyorduk. Türkçesini ise kullanmak istemiyorduk. Bu araştırma bizi daha geçerli bir yöntem bulmaya itti. Örneğin savunmada karşılığını Kurmanç lehçesinde bulamadığımız sözcüklerin varsa diğer lehçelerdeki, Soran ve Dımili Lehçelerinden alarak kullanacaktık. Bu bize daha uygun bir yol olarak göründü. Zaten metinde kullandığımız bazı sözcüklerin karşılığını soran lehçesinden bulmuştuk: Örneğin; Zagon:yasa, Makzagon:Anayasa, Dadingeh:mahkeme vb..gibi. Oysa, savunmamızı Kurmancî lehçesiyle yapacaktık.

8 Nisan 1987'de Rızgari Ek Davası'nda hazırlanan bu metin mahkemeye verildi. Bu, mahkemelerin ilk defa karşılaştıkları bir durumdu. Bu

yeni durum karşısında savunmanın adeta her sahife-
si için dava açmaya yönelik bir tavra girdiler.
Savunmamızdan dolayı zincirleme davalar açıldı.
Mahkemeler ilk başta Kürtçe savunmalar konusunda
belli bir direktife sahip değillerdi. Bu nedenle
sadece savunmanın ideolojik-politik içeriğine
göre dava açılmış ve "bölücülük, milli duyguları
zayıflatıcı propaganda"ya yönelik maddeleri
işlemişlerdi.

Ö günlerde mahkemeye Kürtçe savunma vermemizin
önemi henüz anlaşılmamıştı. Hatta PKK'li arkadaş-
lar bu davranışı yadırgamış ve "fantezi" olarak
görülmüştü. Konunun önemi kavranmadığı için
küçümseniyordu.

Bir yıl sonra, 1988 Şubat Açlık greviden sonra
ziyaretçilerimizle Kürtçe konuşma serbestisinin
tanınmasının resmi olarak açıklanmasından hemen
sonra, 21 Mart 1988 günü (Newroz'da) PKK davasından
yargılanan ve siyasi savunma yapan arkadaşlar da,
Diyarbakır Askeri Mahkemesine verdikleri Kürtçe
dilekçelerle bundan böyle savunmalarını sözlü ve
yazılı olarak kendi anadillerinde yapacaklarını
açıkladılar. Mahkemeye Kürtçe metinler vermekle
beraber, sözlü olarak da Kürtçe konuşulacak ve
Türkçe yanıt verilmeyecekti.

Ö tarihten sonra Kürtçe savunma tavrı, sadece
siyasi savunma yapanlarla bağlı olmak üzere

genişledi. Çünkü bu aynı zamanda politik bir
tavrın anlamına geliyordu. Böylece mahkemelerde
Kürtçe savunma tavrını yürüten gruplar, Rızgari,
PKK, TKP/ML davalarından siyasi savunma yapanlarla
Mehdi Zana ve Peşeng davasından Mehmet Cıbran'dı.
Mehdi Zana'nın Kürtçe savunma yap-
maya başladığı davadan sonra, üst üste olaylar
oldu. Mahkeme heyetleri artık Kürtçe konuşmak
isteyen herkesi salondan dışarı atıyor ve
Kürtçe konuşmakta ısrar edenlerse, duruşmanın
inzibatını bozmak isterlerse bir daha duruşmaya
alınmayacaklarını ihtar etmeye başladı. Ayrıca
Kürtçe savunma yapanlar hakkında hem "bölücülük"
hem de 2932 sayılı kanuna muhalefetten davalar
açılmaya başlandı. Bu davaların sorgu ve
duruşma safhalarında da yine aynı tavrı sürdürül-
düğü için mahkemeler tam bir çıkmaza giriyorlardı.
Kimlik tesbit edemiyorlar, ifade alınmadığı için
yargılama yapamıyorlardı. Çünkü Kürtçe konuşulması
karşısında bütün adli işlemler duruyordu. Zabıtlar-
a, "sanık getirildi, anlaşılmayan acayip bir
dille konuşmakta ısrar ettiği görüldü, duruşmaya
ara verildi" diye geçilmekteydi.

Kürtçe savunma ve Türkçe konuşmama tavrı karşı-
sında sömürgeci mahkemelerin paniği uzun zamandır
sürüyor. Hakkında bu nedenle dava açılanlara 2932
sayılı kanuna muhalefetten para cezaları verildi,
eğer savunmada başkaca bir belirleme yoksa "bölücü-

lûk" dahil ediliyor, varsa TCK 159.maddelere göre işlem yapılıyor. Fakat her bir dava başka bir davayı doğurduğu için dosyalar sürekli sürüncemede kalıyor. Diyarbakır Cezaevinden Eskişehir, Aydın, Ceyhan, Antep gibi cezaevlerine naklolunduğu zaman da, bu kez talimatla ifade alınma yoluna gidiliyor. Ama yine mahkemelerde Türkçe konuşmama, Kürtçe savunma tavrı sürdürüldüğü için mahkemelerin konu üzerindeki tavır farklılıkları ortaya çıkabiliyor. İlginç tepkiler, olaylar meydana geliyor.

1990 Nisan'ında Aydın'da Mehdi Zana'nın talimatla alınan ifadesinde ilk kez yeminli Kürtçe tercüman bulunduruldu. Aynı şekilde Ceyhan'daki duruşmalar da da Kürtçe tercüman bulundurulmuş. Fakat bu tavır değişikliğinin sistemli olduğuna dair henüz kesin bir veri yok.

Şu anda Diyarbakır Sıkıyönetim As. Mahkemesi ve DGM'lerde ve Asliye Ceza Mahkemelerindeki Kürtçe savunma Davaları bulunan grup ve kişiler şunlar:

PKK:

Fuat Kav, Mustafa Keser, Hüsnü Altun, Alaattin Aktaş, Şamil Batmaz, Yusuf Onat, Seyfettin İnalkaç, Zeki Yılmaz, Hıfzullah Korkut, Medeni Gürgen, Kazım Aktaş, İsmail Sezgi, Cevdet İnat, Hasan Özen, Ali Asker Özdoğan, Bedretin Kavak, İzzettin Baykal, M.Fahri Çiftkuş, İrfan Güler,

Yılmaz Uzun, Selim Çürükkaya, Mustafa Karasu, Abuzer Dehşet, Ramazan Ödemiş, Fevzi Yetkin, Salih Ağaç, Süleyman Günyeli, Rıza Altun, Muzaffer Ayata, Naif Kurt, Sinan Caynak, Nurettin Yıldırım,

Rızgari:

Yakup Çiçek, Abdullah Uzun, Şeymus Özzengin, Recep Maraşlı.

Kawa:

Mahmut Şahin, Şefik Gülaçtı ve Ahmet Aygün.

Pêşeng:

Mehmet Cıbran.

Diyarbakır eski belediye başkanı:

Mehdi Zana.

TKP/ML:

Müslüm Elma, Mehmet Özgül, Serdar Can, Mustafa Kaya, Ramazan klavuz, Aydın Hambayat. (Bu dava daki arkadaşlar, mahkemelere Kürtçe savunma vermek ve Kürtçe konuşmakla beraber; Türkçe konuşmama biçiminde bir tavırları olmadı. Savunmalarını duruma göre Türkçe de verdiler.)

Kürt devrimcilerinin, Kürt dilini kullanma ve yaygınlaştırma konusunda cezaevlerinde de yapıla-

bilecek çok görevleri olduğuna inanıyoruz. Örneğin; Kürtçeyi unutmuş, ya da bilmeyenlere Kürtçe öğretilmesi gibi..Özel mektuplaşmalarda,bildirilerde vb..durumlarda Kürtçe kullanılması gibi..

Örneğin bir grup olarak, cezaevlerinde gelenek olarak yerleşen anma ve Newroz, 1 Mayıs vb. günlerde bildirilerimizi sistemli olarak Kürtçe ve Türkçe olarak çıkarıyoruz. Bu hem bizleri Kürtçeyi kullanmada geliştirdiği gibi, Diğer grupları da Kürtçeye ilgi gösterme ve ciddiye almada özendirici oluyor. Başlangıçta bu tür bildirilerin Türkçe ve Kürtçe kısımlarını birbirlerinin benzeri veya aynı yazıyorduk. Sonra gözlemledik ki insanlar iki metin nasıl olsa birbirinin aynıdır diye kendilerine kolay geleni, yani Türkçeyi okuyorlar,Kürtçe konusunda zorlanmıyorlar. O zaman Kürtçe ve Türkçe metinleri birbirinden farklı içeriklerde hazırlamaya başladık.

Bütün bunlara rağmen,cezaevinde Kürt devrimciler arasında da Kürtçe okuyup yazma, ürün verme konusunda diğer konulara gösterilen ilgiden daha azının gösterildiğini, gereken önemin verilmediğini belirtmek istiyoruz.

11-Diyarbakır Cezaevinde "Türküm, Mutluyum" demedikleri için öldürülenler üzerine..

Kitabın bir çok yerinde şu vurgulama sık sık

yapılıyor:

"..Sadece Diyarbakır Askeri Cezaevinde 1981-1984 yılları arasında 'Türküm mutluyum' demedikleri, Kürt kimliklerini korumakta azimli oldukları için 40'ın üzerinde Kürt devrimcisi işkenceyle öldürülmüştür. Bu devrimciler kamuoyuna belli bir mesajı ulaştırmanın bedellerini ancak yaşamlarıyla ödemişlerdir. Veya bu kişiler devlet terörüne karşı protestolarını ancak yaşamlarına son vermek suretiyle ifade etmişlerdir. Bu sayının aslında 40'ın çok üzerinde olduğu bilinmektedir."

"..12 Eylül'den sonraki Diyarbakır cezaevini hatırlayalım. 40'ın üzerinde devrimci ve demokrat genç devlet güçleri tarafından işkenceyle öldürülmüştür. Bunlar 'Türküm, mutluyum' diye bağırmadıkları için yani kendi ulusal kimliklerini, yani Kürt kimliklerini savundukları için, ırkçı sömürgeci ve faşist dayatmaları kabul etmedikleri için öldürülmüşlerdir."

Diyarbakır Cezaevinde 81-84 yılları arasında öldürülenlerin sayısı 40'ın üzerindedir. Cezaevinde tutsakların belirledikleri isimleri mahkemelere verdikleri isim ve rakamlar değişmektedir. Resmi açıklamalar 32 ölüm olayının varlığını doğrulamışlardır. Kuşkusuz gerçek rakamlar bunlar değil. Çünkü işkence döneminde iletişim son derece güç

olduğu için, tutsaklar sadece kendi koşullarında, yanlarında bulunan arkadaşlarını veya isimlerini tesbit edebildikleri kişileri, olayları iletebilmişlerdir. Görülmüş, duyulmuş, fakat yeterli bilgi olmadığı için listelere girmemiş olaylar mevcuttur. Cezaevinde iletişim olanakları sağlandıktan sonra ölüm olaylarının bir dökümü ve olayların tesbiti çalışması yapılmış ve 67 kişilik liste saptanmıştır.

Fakat ölüm olaylarının bunun da üzerinde olması olasıdır. Özellikle o süreçte soruşturma/cezaevi arasında kaybolanların sağlıklı bir araştırması yapılmış değildir. Bu konuda ciddi araştırmalara gereksinim vardır.

Diyarbakır cezaevi süreci ile ilgili belirlemeler konumu nedeniyle tartışmaya oldukça açıktır ve dikatli olmayı gerektirmektedir.

1986-87 yıllarında, hatırlanacağı gibi Cezaevi sorunları sol dergilerde enine boyuna tartışılmaya başlanınca, Diyarbakır Cezaevi üzerindeki toz bulutu da yavaş yavaş aralanmaya başladı. Diyarbakır Cezaevindeki baskının, şiddetin dozu diğer hiçbir cezaevinde uygulanmamıştı. Ayrıca Diyarbakır Cezaevindeki devlet terörünün belirleyici bir özelliği de ulusal niteliğiydi. Kürt kişiliğini imhaya, siyasi yapılarını dağıtmaya yönelikti. Türkiye genelinde sosyalist hareketi, devrimci

düşünce ve eylemlere katılan veya destekleyen kişi ve örgütlenmeleri sindirmeye yönelik devlet terörü; Diyarbakır Cezaevinde ek olarak Kürt Ulusal Demokratik Hareketini hedef almaktaydı.

Türk solu veya demokratları tarafından uzun zaman kabul edilmek istenmeyen bu ayırteci karakterin vurgulanması önemlidir. "Diyarbakır Cezaevinde 40'ın üzerinde yurtsever, devrimci genç 'Türküm, mutluyum' demedikleri için öldürüldüler" sözünden bu karakterin vurgulanmasını anlıyoruz. Diyarbakır Cezaevi anlatılırken buradaki şiddetin ırkçı-sömürgeci yani her zaman kalın çizgilerle belirtilmek durumundadır. Ne var ki bu anlatım içinde önemli bir yanlışı da barındırıyor. Vurgulamanın doğruluğuna karşılık, ifade edilen şey Diyarbakır Cezaevi üzerinde yaratılan efsanelere eşlik eder niteliktedir.

Cezaevleriyle ilgili değerlendirmeler ve polemik yazılarını, 86 yılından beri çıkan sol dergilerde rahatlıkla gözlenebilir. Dergilerin yarısına yakın bölümleri, bu polemik yazılarına ayrılır, teslimiyet ve direnişler üzerine karşılıklı suçlamalar yapıldı. Fakat bunların içerisinde cezaevleri uygulamalarına nesnel, olguları tüm yönleriyle ele alan bir çalışmaya rastlamak çok zordu. Çoğu gerçeğin sadece belirli bir bölümünü kendi açılarından biçimlendirme ve siyasi malzeme yapma düzeyinde değerlendirmelerdi. Bu durumda,

devletin cezaevindeki politikasının ve onlara karşı direnişlerin veya teslimiyetlerin çözümlemesi, ajitasyon gürültüsü içinde kayboldu. Halbuki cezaevleri süreçlerinin değerlendirilmesi; sürecin olumlu-olumsuz bütün yanlarıyla, soğukkanlılıkla, siyasal hesapların gölgesinden uzak bir tarzda yapılabilmesi, devrimci hareketin bütünü için son derece önemlidir. Devletin bütün kurum ve kuruluşların bu deneyimden kendilerine göre veriler edinmek için cezaevlerini adeta siyasal, sosyal, psikolojik bir laboratuvar gibi kullandılar. Sosyalist hareketin kendisi için ciddi bir çözüme meye girişmemesi bir noksanlıktır.

İşte direnme ve teslimiyet tartışmaları içinde en çok abartılan ve siyasal ajitasyon malzemesi olarak kullanıla kullanıla, gerçek çehresitanınmaz hale getirilen cezaevlerinin başında da Diyarbakır geliyor. Cezaevi üzerinde onlarca bildiri, makale, röportaj, anı yayınlandı. Bir çok kitap çıkarıldı. Bu yapıtlarda direniş yanı vurgulandı. İşkenceler anlatıldı. Bu elbette kitlelere mesaj sunmak ve rejimin politik teşhiri açısından son derece önemlidir. Ama cezaevi sürecinin hepsi bu değildir. somut gerçek başka bir yeredir.

Beşikçi'nin "somut olana, olgusal olana" itibar edilmesi gerektiğini sık sık vurguladığı bir kitabında; Diyarbakır Cezaeviyle ilgili ajitasyona yönelik bir belirlemeyi sık sık yinelemesi, ister

istememez Diyarbakır Cezaevi ile ilgili efsaneleri beslemektedir.

Gerçek şudur: Diyarbakır Cezaevinde 40'ın üzerinde genç devrimci, yurtsever "Türküm, mutlu-yum" diye bağırmadıkları için, ulusal kimliklerini, Kürt kimliklerini savundukları için, ırkçı, sömürgeci, faşist dayatmaları kabul etmedikleri için öldürülmemişlerdi. "Türküm,mutlu-yum"dedikleri kendi ulusal kimliklerini reddettikleri, bütün dayatmalara eksiksiz uydukları, hatta fazlasını da yaptıkları halde, ona rağmen öldürülmüşlerdir. Herhalde bu, çok önemli bir ayırım olmalıdır. Dayatmalara ve kişiliksizleştirmelere karşı direndikleri için onurluca yaşamlarını yitirenler ise sayısı belli insanlardır. Bunların tavrını genel bir doğru haline getirmek, Diyarbakır sürecinin kavranmasına yardım etmez.

Bu ayırım neden önemlidir? Çünkü, kendilerine yönelik bütün dayatmalara uydukları, her gün her saat, "Türküm, doğruyum" andını okudukları, 60 tane ırkçı marşı ezbere söyledikleri, emir-komuta-ya boyun eğdikleri halde bu insanlar çok basit nedenlerle öldürülmüşlerdir. Direndikleri için değil, boyun eğmelerine rağmen öldürülmüşlerdir. Fakat direniş sonucu ölenlerin sayısı arttıkça, direniş için ölüm göze alındıkça, Diyarbakır Cezaevindeki ölüm sayısı da azalmış ve sonunda teslimiyet zinciri kırıldığı zaman ölüm olayları

da ortadan kalkmıştır. Şu bilgi çok önemlidir: Kürtler, "Türküm, doğrudum" dedikleri zaman daha çok kırılmışlar, ama iradi olarak ölümü göze aldıkları zaman daha az kayıp verdikleri gibi daha çok onurlu kalmışlardır.

Ajitasyon ağırlıklı belirlemeler bu durumun anlaşılmasına yaramıyor. Sadece Diyarbakır cezaevindeki baskının ırkçı-sömürgeci, ulusal yanına işaret ediyor. Bütün ölümlerin "direnme" sonucu meydana geldiği gibi bir yanılısamaya açık duruyor.

Diyarbakır cezaevi ile ilgili bilgiler büyük bir mozaik pano gibidir. Herkes bu gerçeğin bir parçasını yaşamıştır. Yaşanan olaylar, olgular yanyana getirilip yerli yerine konmadan gerçek manzarayı görmek olanaksızdır. Bu açıdan Diyarbakır Cezaevi ile ilgili anlatımlar, anılar bilgileri titizlikle incelenmeli, anlatımların biçimlendirme, abartma, küçümseme taşıyabileceği unutulmamalıdır. İdeolojik bilginin en çok üretildiği bir alanda nesnel kalabilmek oldukça sabırlı bir çabayı gerektirir.

O nedenle biz de Diyarbakır Cezaevindeki bazı gözlem ve bilgilerimizi iletmek istiyoruz. Böylece genel hava içerisindeki yönlendirmelerin yanıltıcı rolüne biraz olsun işaret etmek istiyoruz.

İnsanların salt, teslimiyetçi, uşak veya kötü

olarak nitelendirilemeyecekleri bir alan. İnsanların; devrimci de olsalar, şu veya bu düzeyde bilinçli de olsalar, toplumsal bir varlık olmalarından ileri gelen, doğalarından gelen zaafaları, eksiklikleri taşıdıklarının bilinmesi gereken bir alan.. Çok fazla abartılmış, efsaneleştirilmiş kişiliklerin bile, en olumsuz konulara düşebileceğinin görüldüğü bir pratik.. Ne kahrmanların, ne de şeytanların yağla su gibi ayrılamayacakları, ikisinin de her an, her olayda, aynı kişide ya da yanyana bulunabileceğinin iyi bilinmesi gereken bir yer cezaevi.. Onun için hangi amaçla olursa olsun yaratılan mitoslar durumu kavramaya engeldir. Sömürge toplumlar e f s a n e üretmeyi severler. Sonra bu efsaneler gerçeğin yerine geçer. Üretilen efsaneye, üretenlerin kendileri de inanmaya başlar. Olaylar olduğu gibi değil, olması gerektiği gibi anlatılmaya çalışılır. Diyarbakır cezaevi bunun sayısız örnekleri ile doludur.

Örneğin, Diyarbakır Cezaevindeki anlatımların çoğu son zamanlarda direniş üzerinedir. Bu olumlu bir şeydir. Oysa Diyarbakır Cezaevinde çok uzun bir süre de "teslimiyet" yaşanmıştır. Fakat bugünkü anlatımlar artık; sanki, teslimiyet hiç yaşanmamış, her koşulda, her durumda direnilmiş, direnmeyen ise birkaç zayıf karakterli kimseden ibaretmiş gibi bir atmosfer oluşmuştur. Çünkü siyasi olarak faydalı olan şey "direnişin" akta-

rılmasıydı. Teslimiyet ise birkaç cümle ile izah edilip geçildi. Cezaevi anılarını anlatanlara bakarsanız yazdıklarının yüzde doksanı direnmele-ri, olumlu tavırlarıyla ilgilidir. Bu, aslında psikolojide telafi yöntemi dediğimiz bir yönlenme-yi taşır içinde. Belki siyasal çalışmada bu yanın vurgulanması doğrudur, gereklidir ama bilim objektif olacaksa bunları temel alamaz.

Diyarbakır Cezaevi 12 Eylül Askeri darbesinden önce de Sıkıyönetim altında bir cezaevi olmasına rağmen, askeri yaptırımların uygulandığı bir yer değildi. O zaman da cezaevinde Türkiye ve Kürdis-tan'daki politik kargaşaya koşut olarak, devrimci gruplar arasında tam bir kopukluk, zıtlasma, rekabet ortamı egemendi. Tıpkı dışarıda mahallele-riin, derneklerin ayrılması, "kurtarılmış alan" sayılması gibi, herkes kendine ait koşullarda birbirinden kopuk ilişkiler sürdürüyordu. Grupların birbirleriyle diyalogu ve güçbirliği söz konusu değildi. Güvensizlik ve çatışma havası vardı. Özellikle PKK, dışardaki fiili çatışmaların bir yansıması olarak ve sayısal çoğunluğuna da dayanar-ak cezaevinde hegemonya kurmak istiyorlardı. Her grup kendisiyle ilgili program ve düşüncelerle hareket etmekteydi. Hatta halk mahkemeleri kurul-ş, gruplardan birbirleri içine tesadüfen düşen insanları yargılayıp cezalandırma gayretlerine giriyorlardı. Cezaevinde bu ilişkiler oldukça

disiplinsiz ve karmaşık bir yapıya neden olmaktay-dı. Elbetteki mevziler rekabet aracı olarak kullanı-lıyordu.

İşte 12 Eylül Cuntasının yerleşmesi ve cezaevi programını dayatmaya başladığı zaman cezaevindeki gruplararası ilişkiler bu düzeydeydi. Askeri program böyle bir keşmekeş içinde dayatıldı. Grupların birbirleriyle iş ve güçbirliği yapmaları bir yana, diyalogları bile söz konusu değildi. PKK'liler "ben kimseye danışmam, tavrımı koyarım, isteyen gelir, istemeyen gelmez". Onlarla kanlı bıçaklı bir çatışma içinde olan "KUK, DDKD, Özgürlük Yolu" gibi gruplar ise güvenmedikleri bir işbirliğine yanaşmıyorlardı. Diğer gruplar ise ya benzer nedenlerle ya da etkinlikleri bakımından ortak bir çabanın içinde olamıyorlardı.

Tedricen dayatılan şiddet, bu bölünmüşlük ve ayrı ayrı tavırlar yüzünden kendine uygulama alanı bulmakta gecikmedi. Saldırıya karşı ortak bir tavır geliştirmek mümkün olmamıştı. Bir çok grup olayı kendi perspektifinde alternatifler geliştirerek geri adımlar attı. PKK grubu ise sınırlı sayıdaki insanıyla "kurallara uymama ve açlık grevi" yürütüyordu. Bu direnişte aynı nedenlerle kırıldı ve 1981 bahar ayları geldiğinde tüm cezaevi bir tek fert kalmamacasına emir-komuta ve yaptırımlara uydurulmuştu. Diyarbakır sürecini yaşayanlar bu döneme "teslimiyet dönemi", "kurallar

dönemi", "vahşet dönemi" gibi nitelendirmeler yaparlar. Hepsi doğrudur.

Başlangıçta uygulanmak istenen sınırlı sayıdaki yaptırıma uymayı kabul ederek, baskıyı biraz hafifletiriz sananlar, büyük ölçüde yanıldıklarını anladılar. Çünkü başlangıçta dayatılan askeri program, "Andımız, İstiklal Marşını okumak, subaylara komutanım demek, yemek duası yapmak", giderek tam bir esir kampı muamelesine dönüştü. Teslimiyet koyulaştıkça koyulaştı.

Bu nedenle Diyarbakır'ın 5 Eylül 1983 tarihine kadar süren ve 60 kadar devrimcinin öldürüldüğü bu teslimiyet dönemini iyi tahlil etmek gerekir. Bu dönemde, ölüm orucu ve direnişler sonucu şehit olanlar dahil herkes "Türküm, mutluyum diyor, emir-komutalara uyuyor, fakat zulüm buna rağmen daha çok, daha da ağırlaştırılarak yürütülüyordu. Başlarında Esat Oktay Yıldırım'ın bulunduğu ve özel yetkilerle donatılmış cezaevi ekibi, sorgu ve mahkemelere varıncaya kadar bütün çarkı denetlemekteydiler. İşkenceler keyfi ve bitmez tükenmez bir hal almıştı.

Diyarbakır Cezaevi işkence ocağı haline getirildiği zaman, Cuntanın Kürdistan'daki sitemli terörü de alabildiğine artmıştı. Devrimcileri "ekmek verdin, su verdin" diyerek yüzlerce Kürdistan köylüsü sorguya çekiliyor, işkenceye alınıyor,

ardından cezaevinde de sonu gelmez işkence ateşinin içine atılıyordu. Cezaevi Kürdistan'da toluma salınmak istenen terörün, dehşetin simgesi haline, pasifikasyon ve sindirmenin merkezi haline getirilmişti. Bu imajın olabildiğince yaygınlaşması için de pervasız davranılıyordu. Örneğin, normal koşullarda bu tür yerlerde yapılan işkencelerin teşhir edilmesi kamuoyuna duyurulması, tepki oluşturmasının sağlanması önemli bir görevdir diye düşünüyoruz. Bu olaylar kamuoyuna yansıtılırsa işkenceciler biraz olsun geriletebilir diye düşünebiliriz. Halbuki Diyarbakır Cezaevini yönetenler tam tersine bu korku ve dehşetin toplumun tüm kesimlerine sinmesini ve Diyarbakır Cezaevinin ününün her yana yayılmasını istiyorlardı. Cezaevine girip çıkan binlerce köylü, genç, esnaf, memur, orada uğradığı korkunç aşağılamaları her yanına anlatıyordu. Diyarbakır Cezaevine düşmektense ölmenin daha iyi olacağı fobisinin yaratılması, zaten sömürgecilerin istedikleri bir amaçtı. Onun için hangi nedenle olursa olsun, hangi mevkide olursa olsun, cezaevine adım atanların uğradıkları vahşet uygulamayı özellikle tercih etmekteydiler. Uygulamaların toplumda anlatılmamasını değil; anlatılarak, oranın caydırıcı bir odak olarak toplumun zihnine kazınmasını istiyorlardı. Zaten hemen her aileden, her köyden, her mahalleden yurtsever, demokrat veya sempatizan insan

cezaevine konularak bu terör Kürdistan'ın dört bir yanına duyurulmuştu. Böylece buranın bir gözdağı unsuru olarak kullanılması amacı da gerçekleşmiş olacaktı. Nitekim Diyarbakır Cezaevine düşme korkusunun nice insanı pasifize ettiği, caydırdığı veya çözdüğünü biliyoruz.

Cezaevindeki işkence politikasının bir diğer amacı da kuşkusuz, devrimcilerin politik, ulusal ve insani kimliklerinin yok edilmesi idi. Kendi düşüncelerine, kimliklerine yabancılaştırılmaları, kukılaştırılmaları idi. Bunun da önemli ölçüde gerçekleştirildiğini, içeriye düşmüş insanların pek çoğunun beyninde, ruhunda, kişiliğinde derin yaralar açıldığını bilmek gerekir. Zaten bu yüzdendir ki bir büre sonra Diyarbakır Cezaevinde direniş nitelik değiştirmiştir. Çünkü teslimiyet, ihanete doğru yol almaktaydı. İnsanlar kurallara uyarlar, bazı yaptırımları kabul etseler bile bunu içlerinden gelerek, kendilerini inkar ederek yapmıyorlardı. "Türküm, mutluyum" demek, ırkçı marşları okumak, "andımızı" söylemek onlar için birşey ifade etmiyordu, her kelimesi işkence olmaktan öte bir işlevi yoktu. Bunlara geçici kaygı ve düşüncelerle katlanılıyordu. Öte yandan bu insanlar kişiliklerini daha fazla ortadan kaldıracak olan yatırımlara karşı durmaya, güçlerini toplamaya çalıştılar. Onun içindirki Diyarbakır Cezaevindeki direniş bir noktadan sonra

artık, "askeri kurallara uyup, uymama" değil, çirkefe bulaşmama, ispiyona, ihanete, itirafa karşı durma, insani değerlerini koruma düzeyine gelmiştir.

1982 yılında geniş bir itirafçılık kampanyası başlatıldı. Tutsakları itirafa, ihanete sürüklemek için akıl almaz işkence yöntemleri gece-gündüz, sabah-akşam, demeden hiçbir kavram kullanılmadan işletiliyordu. Mahkeme/sorgu/cezaevi bir "şeytan üçgeni" gibi iç içe geçmişti. Mahkemelerde verilecek ifade sanıklara kapı gardiyanları tarafından dikte ettiriliyor, mahkeme salonunda ise denetleniyordu. 1980 Diyarbakır Sıkıyönetim yargılamaları, 1971 duruşmalarının alternatifi olarak yürütülüyordu. Yargıçlar önünde de sanıklara dayak atılıyor, kan revan içinde bırakılıyorlardı. Tutsakların mahkemede yargıçlara karşı "emret komutanım" dışında birşey söylememeleri dikte edilmişti. Savunma yaptırılmamak, politik bir düşünce söylenmemek için akla gelen, gelmeyen her yöntemle başvuruluyordu. Mahkeme süreçlerinde çok az şey söylenebiliyordu. Söyleyenler mahkemeden cezaevine kadar kan revan içinde kalana kadar dövülmeyi, ayrıca her gün özel işkenceye uğramayı göze almak durumunda kalıyorlardı. İtirafı kabul etmemek, düşüncelerini inkar etmemek, umudunu yitirmemek, büyük bir başarı sayılıyordu ve direnişin ölçütü haline gelmişti.

Bu teslimiyet içinde tüm tutsaklar "Türküm, doğruyum", diyerek "andımızı, İstiklal Marşını, 60 ırkçı-şoven marşı ezbere okuyorlar", emir komutaya uyuyorlardı. Elbette bunlardan tiksinererek okuyorlardı. Ama öldürülen insanlar "Türküm, mutluyum" demedikleri için değil, bu kurallara uydukları, hatta daha fazlasını yaptıkları halde çok daha basit nedenlerle işkenceye uğratılarak öldürülüyorlardı. Toplumda dehşet ve korku salmak için öldürülüyorlardı.

İkinci kategoride, ya da öbür uçta bulunanlar ise; teslimiyeti tümüyle içlerine sindirmiş, ihanete sürüklenmiş, idarenin adamı, piyonu haline gelmiş olanlardı. Bunlar kendi arkadaşları üzerine bile gardiyanlık yapanlar, itiraf dilekçesi vererek yüzlerce insanı tutuklatanlar ve yeni yeni olayların, uygulamaların ortaya çıkmasına neden olanlardan oluşuyordu. Bu iki kategori arasında kalan ve geniş bir kesim oluşturan kitle ise, en aşağılayıcı işlemlerin muhatabı olmaktaydı. Çünkü idareyle kesin işbirliğine girenler ne kadar yaltaklansalar da kısa süreler için diğerlerine cazip gelsin diye bazı kısıntılara sahip olabiliyorlardı. (Örneğin; 38. Koğuştaki itirafçılar. Bucak ve Süleymanlar, İslamcı Hava Korsanları gibi..) Bu kısıntılar bile onlara köpek muamelesi yapılmasını engellemiyordu elbette. İtirafa düşmeyenler, belli bir oranda yaptırımları

göğüslemeye çalışanlar ise hücrelere alınıyorlardı. Onlara dayak ve işkencenin dışında aşağılayıcı muamele yapamıyorlardı. Oysa koğuşlarda çok daha küçültücü, akıl almaz uygulamalara girişiyorlardı.

Cezaevindeki teslimiyetin bu kadar alçaltıcı boyutlara varabilmesini, Kürt toplumunun sosyopsikolojik şekillenmesi açısından bize trajik gelen birkaç örnek vermek istiyoruz:

Örnek: Sabah saat 5.30'dan akşam yemeğine kadar hiç oturmaksızın nizami olarak eğitim yaptırılıyor. En ufak göz kıpırdatmak bile ölümcül dayaklara neden oluyor. Gardiyan herkesin allahı olmuş gibi, ne derse ne kadar mantıksız şey isterse istesin aynen yerine getiriliyor. Dolayısıyla psikolojik olarak kompleksli, hasta, şartlandırılmış, kışkırtılmış bu askerlerin eline bırakılan mahkûmlara istedikleri her fantaziye yaptırabiliyorlar..

Havalandırmada kanalizasyon çukuru bilinçli olarak tıkatılmış. Boklar havalandırmada yüzüyor. Gardiyan 50'ye yakın tutsağın nizami eğitimini yaptırdıktan sonra, bir bahane bulup, koğuşu cezalandırmaya karar veriyor. Herkes sırayla kanalizasyon çukuruna girecek ve başını da bu bokların içine sokacak. "Eğer başı kuru olan, boklu görmediğim kimse olursa, anasını s....." diyor. Mahkûmlar bu komutu yerine getiriyorlar. Herkes sırayla kanalizasyon çukuruna girerek yüzünü,

gözünü, başını bu pisliklerle ıslatıyor. İçlerinde biri açığızlık yaparak, başına pislik bulaştırmıyor. Böyle yapan bir kaç kişi daha var. Koğuşa girerken gardiyan herkesi tek tek inceliyor. Başında yeterince pislik görmediklerini işkence için ayırıyor. Bunu gören mahkum da dayaktan korkarak arkadaşının başındaki pisliklerden alalacele alarak kendi başına sürüyor. Bu durum iki arkadaş arasında kavgaya neden oluyor. Başında pislik alınan, diğerine bağıyor: "Niye benim bokumu alıyorsun uian! Ver benim bokumu ver!."

İnsanlar bundan daha küçük düşürücü konumlara düşürülebilir mi? Bu insanların kişiliklerindeki yarananmalar kolay kolay kapatılabilir mi?

Örnek: Gardiyanın hegemonyası o derece pekiştirilmiş ki, bazı gardiyanlar koğuşlarını ıslıkla eğitmişler. Gardiyanlar ana maltadan ıslıkla kendi koğuşlarını çağırdıklarında, ıslığı duyan koğuşlar hep bir ağızdan ve varolan bütün güçleriyle "e m r e t k o m u t a n ı m" diye bağırarak zorundalar.. **Bağırıyorlar da.. Gardiyanlar bu konuda birbirlerine gösteriş yapmak için, ıslıklara verilen karşılıklarla övünüyorlardı. Hatta bazen birbirlerinin ıslığını taklit ederek koğuşları yanıltmayı eğlence haline getiriyorlar. Koğuş, kendi gardiyanının ıslığını tanımazda, başka bir gardiyanın ıslığına aldanırsa, bu gardiyan için alay konusu oluyor ve koğuşu sıra**

dayağına çekiyor bu suçu için!..

Er gardiyanlar, idarenin koyduğu kurallar dışında kendilerine özgü kurallarda koyuyorlar koğuşlara. Bunları yerine getirmemek ya da eksik getirmek "vukuat" sayılıyor. Vukuatın cezası ise ölümcül dayaklar. Koğuşta birbirinin vukuatını gardiyana ispiyon etmek için en az üç ispiyoncu ediniyor. Eğer gardiyanın koyduğu kurallar yerine getirilmiyorsa, bu ispiyoncular vukuatları gardiyana ihbar ediyor. O da "vukuatı" olanları cezalandırıyor. Eğer ispiyoncu, vukuat olmuş da ihbar etmemişse, başka bir ispiyoncu da o ispiyoncuyu ihbar ediyor. Koğuşlardaki ispiyoncuların açık olanları var, gizli olanları var. İç güvenlik amirinin, cezaevi müdürünün ve kapı gardiyanının ispiyoncuları ayrı ayrı olabiliyor. Bunlar birbirlerini tanıyamabiliyorlar. Hatta kapı gardiyanlarının tutuklulara hoşgörülü davranıp davranmadığını ihbar etmekle görevli ispiyoncular bile var. Kimse diğerinin ispiyoncusu olup olmadığını bilmiyor. Çünkü idare bazılarının üzerine bilinçli olarak böyle kuşkular da yaratabiliyor. İnsanlar kendi dava arkadaşlarına bile güvenmiyorlar. Herkes birbirinden kuşkuluyor. Böyle güvensiz bir ortamda bazı kişilikler tam anlamıyla teslim alınıyor. Gardiyanın birisi Koğuştaki egemenliğini öyle ilerletmişki, herkesi kendi kendisinin ispiyoncusu yapmış. O gün sabah, yapılacak eğitim

kuralları sayıyor ve gidip keyfine bakıyor. Döndüğünde ise herkesi hazırol vaziyetinde teftiş ediyor. Herkes, eğer varsa kendi vukuatını kendisi söyleyecek. Kendi kendisini ispiyon edecek. Kendisi yapmasa zaten diğer ispiyoncu ihbar edeceği ve iki kat fazla dayak yiyeceği için herkes kendi gardiyanının koyduğu kuralları aksatıp aksatmadığını söylüyor. Böyle bir sırada, mahkumlardan biri, esaslı bir tekmil verdikten sonra:

"Vukuatım var komutanım!" diyor

"Nedir ulan? Vukuatın nedir?" diye soruyor gardiyan.

"İçimden hata yaptım komutanım".

"İçimden hata yaptım ne demek ulan?"

"Komutanım içimden kötü şeyler düşündüm, vukuatı var".

Gardiyan mahkumun ne demek istediğini anlamıyor ve garibine gidiyor. Ama iki üç tokat salladıktan sonra ;

"Tamam ibne" diyor, "bir daha içinden hata-mata yapma!"

Bu örnek teslimiyetin kimi insanların içine bile işlediğine trajik bir örnek.. Gardiyanların duygularını, düşüncelerini bile kontrol edebileceğini sanan, sinmeyi ta içinin derinliklerinde taşıyan biri..

Sözgelimi, 1982 yılı Diyarbakır'ının herhangi bir gününde, herhangi bir koğuşunda birbirinin aynı olan günlük yaşamı şöyle özetleyebiliriz:

Sabah 5.30'da Koğuş sorumlusunun tekmiliyle herkes son suret giyinerek ayakta olmak zorundadır. 10 dakika içerisinde tuvalet ve traş olunacak Fakat su çok azdır veya hiç yoktur. Onun için traş kuru kuruya olunur.

Bütün bunlar son süret içinde yapılır ve marş düzenine geçilir. Koğuş içerisinde sayıya göre ikişer, ya da üçer nizami sıra olunur ve koğuş sorumlusunun komutuyla marş okunmaya başlanır. Önce "İstiklal Marşı", ardından "Andımız, Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi, Gençliği Ata'ya Cevabı "hep bir ağızdan son sesle okunduktan sonra, ayaklar dizlere kadar çekilip yerinde sayılarak ırkçı şöven marşlar söylenir: Dağ Başını Duman Almış, Eskişehir, Türkiyem, Tarihi Çevir.. Bu marşların sayısı 60'ı geçmektedir.

6.30'da yemek gelir. Gardiyan mazgal deliğini açar açmaz, başta koğuş sorumlusu olmak üzere; herkes hep bir ağızdan olanca güçleriyle "emret komutanım!" diye bağırırlar. Gardiyan "yemek al ulan!" demesiyle birisi dışarıya fırlar, Kapıdan çıkarken ve girerken esas duruşta tekmil vermek ve saymak zorundadır. Yemek almaya çıkan mutlaka dayak yer. Gardiyan içeri verilen çorbanın içine

tükürebilir, işeyebilir. Eğer yemeğe herhangi bir pislik atmamışsa mutlaka başka bir programı var demektir. Çarçabuk yer sofrası hazırlanır. Masa ve sandalye yoktur. Ranza arasına alınan muşamba üzerine tabaklar dizilir ve yemek duasına başlanır. Yemek duası bitince, kapı gardiyanının "afiyet olsun!" demesi gerekir. Eğer demezse yemeğe başlanmaz. Bazen gardiyan "afiyet olsun" demeden gider ve gelmez. Dolayısıyla yemek yenmez. Veya "çorba tuvalete dökülecek.." diyebilir.

Kahvaltıdan sonra yeniden eğitim düzeni denilen marş okunmaya başlanır. Kahvaltı, bulaşıkların temizlenmesi, sofranın kaldırılması hepsi 15 dakikada olmalıdır. Bazan gardiyan mazgal deliğinden bakarak "son sayı üçe kadar kahvaltı bitecek" diye komuta verir ve daha kaşıklar ağıza varmadan sofraya toplattırılır.

Koğuş sorumlusu, marşların söylettilmesinden sorumludur. Bazan gardiyanın emri ile kitap okutturulabilir. Kitap Genelkurmay'ın Atatürk hakkındaki herhangi bir kitabı olabilir. Ya koğuş sorumlusu, ya da okuması iyi olan biri başıra başıra kitaptan bir cümle okur. Okunan cümleyi bütün mahkumlar hep bir ağızdan bütün sesleriyle tekrarlarlar. Aynı kitabın aylarca tekrar tekrar bu şekilde okutturulduğu olmuştur. Herkes bu kitaplardaki yazılanları noktası virgölüne kadar ezberlemişlerdir. Atatürk'ün Samsun'a çıkışı,

Erzurum, Sivas Kongreleri, Meclisin kuruluşu, Yunan'ın denize dökülüşü, Atanngözlerinin saçlarının rengi vb.. Gardiyan zaman zaman bu kitaplardan sınav yapar.Söz gelimi kitabın herhangi bir bölümünü rastgele açar ve bir satır okur. Herhangi birinden bunun devamını, ezbere devam etmesini ister. Tutuklu eğitim seviyesi düşük veya ezberi zayıfsa takılır, o zaman bu vukuatın cezası dayaktır. Gardiyan dayak atacağı kimseye "dayak düzeni al!" diye komut verir. Dayak düzeni kolları ileri uzatarak iki elini üst üste koymaktan ibarettir. Gardiyan bu durumda ya copun arkasıyla, ya da "Haydar" adı verilen tahta kalaslarla eline vurur. El mosmor olmadan ya da kanamadan bırakılmaz. Eğer dayak sırasında mahkum sızlanmış veya gardiyanın hoşuna gitmeyecek birşey yapmışsa o zaman "domal!" komutu verir ve mahkumun kışına vurur. Bu tür dayaklar hemen her dakika her an rastlanabilen bir türdür.

Bir saat havalandırma zamanı vardır. Havalandırma zamanında da dışarda yürüyüş ve eğitim yaptırılır.Koğuştan tek tek çıkarken kapıdan nizami olarak çıkılır ve gardiyana tekmil verilir,sayı sayılır.Aksamalar anında tekme veya kalasla cezalandırılır.

Havalandırmada yürüyüş kolu yaptırılır ve yine ayaklar karnına kadar çekilerek sonderece düzenli

biçimde yürünür ve avazı çıktığı kadar bağırarak ırkçı şöven marşları söylemeye devam ederler. Bu yürüyüş sırasında yere olanca gücüyle vurularak ses çıkarılması istenir. Başlı dönen sendeleyeyen olursa gardiyanlar düşeni feci halde döverler.

Eğer kışsa tutuklular üstleri soyundurularak yürütülür. Sonra "yat-sürün" emri verilir. Karın buzun üzerinde sürünen tutuklulara, göğüsleriyle karları eritmeleri istenir. Sürünen mahkumların ayaklarına tekmeyle vurulur, kalasla sırtlarına kafalarına vurulur. Buzlar bir köşeye yığılınca, ikinci bir komutla, tekrar dağıtılması istenir. Amaç emir-komuta içinde her türlü eziyeti yaptırmaktır. Vucutları soğuktan mosmor olmuş tutuklular, herhangi birinin aksaması bahane edilerek "bakın falancanın yüzünden hepiniz dayak yiyeceksiniz" diyerek bütün koğuşa sıra dayasından geçirilir. Soğukta vurulan cop ve kalasların etkisi her zamankinden dört beş misli fazladır.

Eğer mevsim yazsa, Diyarbakır'ın kavurucu sıcağında yine yürüyüş yaptırılır. Tutuklu kızgın beton üzerinde süründürülür, tekmelenir. Ya da gardiyan sırf eğlence olsun diye "istikamet karşınız" diye "marş!" komutu verir. Tutuklu kendini karşıdaki duvara vurmaya zorundadır. Ya da aynı anda dört-beş yöne birden hedef göstererek "istikamet sağınız, solunuz, geriniz marş!"

diyince herkes şaşırır, birbirine çarpar düşer. Bu vukuat da dayakla cezalandırılır. Eğitim sırasında gardiyanlar akıllarına gelen her türlü fanteziyi uygularlar. Sözgelimi eğitim sırasında başlıdönüp kusan biri olmuşsa, ona ya da bir başka arkadaşına kusmuğu yalamasını emrederler. Yalattırabilirlerse de döverler, yalattıramazlarsa da. Böyle günlerden birinde tutukluya, koca bir lağım faresi yemesi emredilmiştir. Tutuklu o iğrenç yarattığı yemek istemeyince dövülmüş ve fare canlı canlı çocuğun ağzına tıkmıştır. Adeta cinnet getiren çocuktan, kendinden geçercesine bağırıp haykırarak fareyi canlı canlı çiğnemiş, yutmuştur. Gardiyanlar eğlence olsun diye üzerine bir baş da soğan yedirmişlerdir. Tutuklu bu olay üzerine akli dengesini yitirmiş ve daha sonraki günlerde intihara teşebbüs ederek boğazına jilet atmıştır.

Ögle yemeği gelir. Yemekler son derece azdır. Bazen ekmeğe verilmeyen. Bazen karpuz kavun gibi şeyler verilerek kabuklarıyla birlikte yenilmesi emredilir. Pilav karavanasının üzerinde mutlaka bir postal izi bulunur. Koğuştan çöp çıkmasına karşı emir verildiğinde, çöp olmaması için ya bütün artıklar yenir ya da eritilerek tuvalete dökülür.

Bu dönemde ayrıcalıklı bazı koğuşlar hariç hiçbir koğuşa çay verilmemiştir. Yemekten hemen

sonra yeniden marş düzeni alınarak marşa başlanır. Akşama kadar marş düzeni devam eder. Havalandırma da eğitim yaptırılır. Sıcak günlerde koğuşun bütün pencereleri kapatılır. Sular kesiktir ve sigarayı da vermedikleri halde sırf eziyet olsun diye herkese beşer tane dağıtılır ve hep birlikte içilmesi emredilir. Koğuşu bir anda ter ve duman bulutu kapar. Bayılmalar kusmalar olur. Bayılanlar ve kusanlara işkence edilir. Koğuş sıra dayacağına çekilir.

Çay ve sigara tiryakisi olanlara eziyet edilir. Bunlar kullanılmaya çalışılır. Arkadaşların birbirini dövmesi, birbirinin üzerine işemesi istenir. Yapmayanlar kan revan içinde kalana dek dövülür.

"Akşam sayı düzeni al!" dendiğinde hazırol vaziyetinde beklenir. Subaylar kapıya yanaşınca koğuş sorumlusu bütün gücüyle, koğuşun mevcudunu söyler ve tekmil çeker. Subaylar koğuşa girip saymaya başlayınca herkes yine yüksek sesle kendi sayısını söyleyerek yanındakine bakar ve sonuncu-suda "...sondur komutanım" diye bitirir. Sayım subayı keyfine göre o gün her tutuklunun göğsüne sert yumruklar vurarak, ya da ayaklarına tekme sallayarak sayar. Ya da adına Co denen kurt köpeğiyle sayıma gelinir. Co kendisine işaret edilen mahkumun bacak arasına, cinsel organlarına saldırır. Öyle eğitilmiştir. Çoğu mahkumun apış

arasında Co'nun dış izleri durur. Tutuklu panik gösterirse hem köpek daha çok dişler, hem de ayrıca dayak yer. Sayımlarda subaylar gözlerine kestirdikleri tutukluyu aşağılamak için ona sorular sorar, anasıyla bacısıyla, oğlu veya kızıyla veya kendisiyle ilgili müstehcen espiriler yaparak rencide etmeye çalışırlar.

Akşam yemeğine kadar marş söyleme düzeni ve marş söyleme devam eder. Yani günde en az 17 saat sürekli ayak çekilerek marş söylenir ve ara ara dayak yenilir. Bu sistem üç yıl boyunca hergün aksamadan yapılmıştır. Akşam yemeğinde gardiyan bütün yemek sıralarında olduğu gibi bir pislik çıkarmamışsa /ki böyle bir şey düşünülemez/ "yemeği ye kaybol!" komutu verilir.

Herkes uyumak zorundadır. Zaten o yorgunluk ve işkence üzerine uyumak beklenen birşeydir. Fakat bu uyunacağı anlamına gelmez. Yatakta nizami yatılması zorunludur. Yüzükoyun dönmek, yan dönmek vukuattır ve gece yarısı koğuşun sıradayağına neden olur. Sırt üstü, gözler tavanda, eller yana bitişik, kıpırdamadan uyunacaktır. Mazgal deliğinden gözetleyen gardiyanlar kıpırdayanı görürlerse, ya anında, ya ertesi gün mutlaka cezalandırırlar. Gündüz olduğu gibi gece de koğuşun büyüklüğüne göre iki saatte bir, iki veya üç kişi nöbet tutar. Nöbet nizamidir. Gardiyan her mazgalı açışında tekmil vermek zorundadır. Gardiyan

söz gelimi o gece "Kimsenin tuvalete çıkmasına izin vermeyeceksin!" demişse, kimseyi tuvalete bırakmaz. Eğer korkak biriye ve durumu idare edemezse bütün koğuş, yatağında sıkışır veya buldukları naylon poşetlere, süt kutularına işeyerek, yorganlarının altında gizlemeye çalışırlar. Koğuşu koku ve pislik sarar.

Geceleri rahat uyumak mümkün değildir. Çünkü her an koğuş basılıp sıra dayacağına ve işkenceye çekilebilir. Tamam "bu gece baskın olmayacak" denilip uykuya dalındığında gecenin ikisi veya üçü gardiyanlar ellerinde kalaslar ve joplarla, Co köpeği ve subaylarla birlikte koğuşu basar ve rastgele vurmaya başlarlar. Hawar ve haho seslerinden sonra herkes eğitim düzeninde dizilir ve Yüzbaşı gelip nutuk atar veya hakaret eder. O geceki programa göre, Ya bir iki kişiye jop sokulmak istenir, ya herkesin çırıl çıplak soyunarak birbirinin arkasına geçmesi istenir.. Gece baskınları sırasında yaptırılanlardan biri de "ranza altı ol!" komutuyla, herkesin ranza altlarına kendisini atmasıdır. Ayakları ranzanın dışında kalanın ayakları ezilir. Ranza altında birbirini ezenler, nefessiz kalanlar, bayılanlar, yaralananlar çok olur. Bazen "çık!" komutu verilmediği için koğuş sabaha kadar ranza altında kalıp güne bu şekilde başlayabilir.

İşte Diyarbakır Cezaevinde birbirinin benzeri

olan ve hemen hergün için "olağan" sayılan bir "günlük yaşam programı"..

Bütün Diyarbakır Cezaevinin koridorları, koğuş duvarları, tavanları, merdiven altları, kapılar bir santim boş kalmayacak şekilde ırkçı-şoven yazı ve resimlerle donatılmıştır.

Yüzbaşının emir ve direktifiyle eli kalem ve fırça tutabilen herkes, dayaktan daha az yeyebilmek için aralarında müthiş çılginca bir yazı yazma, resim yapma yarışına sokulmuştur. Koğuşlar arasında böyle bir yarış teşvik etmek için, bu baskıya koğuş gardiyanları da katılmıştır. Ödül ise bir iki kutu helva veya reçelden ibarettir. Bir de resim yapıp yazı yazdığı anlarda eğitimden uzak kalmaktadır. Hepsi bu.. Bu kampanya sırasında cezaevinde boyanmadık, resim yapılmadık, bir tek santim boş yer bırakılmamıştır. Her koğuşun tavanlarında Büyük Türkiye Haritaları veya bayraklar, her duvara Atatürk'ün çeşit çeşit resimleri, Türk ünlülerinin portreleri, Kenan Evren'in posterleri yapılıyordu. Koğuşların bütün pencere camları tümüyle bayrak biçiminde boyanmıştır. Gençliğe Hitabe, İstiklal Marşı, Andımız, Atatürk'ün vecizeleri ve akla gelebilecek ne kadar ırkçı slogan varsa korüdorları, merdiven altlarını, koğuş kapılarını rengarenk, boy boy doldurmuştur: "Ne Mutlu Türküm Diyene", "Türk Öğün Çalış Güven",

"Bir Türk Dünyaya Bedeldir.", "Türk Yıldırımıdır, Kasırgadır, Dünyayı Aydınlatan Güneştir." "Türkiye sana uzanan eller kırılacak"(altında parçalanmış bir el resmi.), "Türkün Türkten Başka Dostu Yoktur Millet.", "Türkçe Konuş Çok Konuş!"(görüş yerinde), "Kahpe Yunan, Hain Ermeniler!"..vb. daha niceleri.

Üstelik bu boya paraları da tutsaklardan peşinen kesiliyor, milyonlarca lira bu malzemelere harcanıyordu. Her taraf birbirinden kötü, birbirinden bayağı resimlerle doldurulmuştu. Her santimde Türk bayrağı, Atatürk posterı asılıydı. Kimi koğuş kapılarına "Atatürkçü huzur koğuşu" yazılıydı.

Bütün bunları tutsaklar aptı, tutsaklara yaptı, rıldı. O günlerde insanlar "Türküm, Mutluyum" dememek için değil, insanlığını biraz daha kaybetmemek sabrını pişirerek olup bitene göğüs germek için direniyordu.

Şunu vurgulamak istiyoruz. Diyarbakır Cezaevinde bu dönem çok ibret verici, acılı, insan kişiliğini parçalayıcı bir süreçtir. Kürtler orada "Türküm, mutluyum" demedikleri için değil, teslimiyet koşullarına uydukları halde öldürülüyorlardı. O andaki direniş ulusal çizgide değil, insan olarak en asgari değerleri kaybetmeme, umudunu yitirmeme, bilincini kaybetmeme direnişiydi. Onun için

Diyarbakır'daki direnişlerin her zaman ilk parolası şu olmuştur: "Bizim siyasi bir talebimiz yoktur. Biz sadece insan gibi yaşamak istiyoruz.."

"Teslimiyet dönemi" olarak anılan bu acılı süreç Diyarbakır Cezaevindeki tutsaklara çok önemli dersler bırakmıştır, onlarca değişimlere yol açmıştır. Bir kere karşılardaki düşmanlarının neler yapabileceğini ve niteliğini bütün çıplaklığı ile görüp yaşadılar. Bazı yaptırımlara uymanın yetmediğini, bir kere boyun eğildi mi bunun sonu köleleştirilmeye kadar varılacağını, bu yüzden onursuzca yaşamaktansa, onurluca ölmeyi göze almak gerektiğini kavradılar.. Buna bağlı olarak en önemli konulardan biriye, siyasi grup ayrımlarının artık önemsizleşip dürüst olmanın, insan olmanın ölçütlerinin temel alınması gerektiğini, onurunu koruyan, bilincine ve umuduna sahip çıkan bütün insanlarla dayanışmanın gereğine artık kesin bir inanca varmalarıyla.

Diyarbakır Cezaevinde öldürülen 60'a yakın insanın trajedisi işte bu çizgi içerisinde yaşanmış. Bunların içinde sadece bir kaç kişi direnişler sırasında şehit edilmiştir. Diğerleri biraz önce örneklerini verdiğimiz vahşet ortamındaki politikalar sonucu katledilmişlerdir. Direnişlerin yani teslimiyete karşı gelmenin ilk biçimleri intihar eylemleridir. Kendini asarak, kafalarını duvarlara vurarak intihar eden insanların, gerçekten protesto

için mi, yoksa koşullara dayanamadıkları için intiharı seçtikleri tartışma konusu olmuştur. Fakat cezaevindeki tutsaklar, bir mesaj olması nedeniyle intiharı eylem biçimi olarak kabul etmişlerdir. Bu intihar eylemlerini yapanlar; 1982 Mart ayında Mazlum DOĞAN, 1984 Ocak Direnişi sırasında Remzi AYTÜRK ve Yılmaz DEMİR kendilerini asarak; 1982 Mayıs'ında Eşref ANIK, Ferhat KURTAY, Mahmut ZENGİN, Necmi ÖNEN kendilerini yakarak; gerçekleştirmişlerdir. Ölüm orucu eyleminde ise, 1981 yılında Ali EREK, 1982 Temmuz Direnişi 'nde Kemal PİR, M. Hayri DURMUŞ, Akif YILMAZ, Ali ÇİÇEK ve 1984 Ocak Direnişi 'nde ise, Orhan KESKİN ve Cemal ARAT'tı. Necmettin BÜYÜKKAYA ise, elbise giydirme ve kurallara uydurma operasyonu sırasında öldürülmüştür.

Teslimiyet dönemi içerisinde 1982 Temmuz ölüm orucu sırasında "savunmalara kısıtlama getirilmemesi" dışında siyasi bir talep öne sürülmemiştir. Hatta ilk posta girenler "vahşeti protesto ederek hiç bir talep ileri sürmeksizin" eylemi başlatmışlardı. 4 kişinin şehit olması üzerine kalan direnişçilerle yapılan anlaşmalarda, "savunmalara kısıtlama getirilmemesi ve işkence yapılmaması" sözleri verilerek eylem sonuçlandırılmasına rağmen, idare bir süre sonra eski azgınlığına yeniden devam etmiştir. Bu anlaşmalarda, "emir-komutanın kaldırılması, marşların ortadan kaldırılma-

sı vb.." talepler konulmamıştır.

Diyarbakır'daki teslimiyetin kırılması ise ancak 5 Eylül 1983'de kitlesel isyan sonucu gerçekleşmiştir. Yeni bir ölüm orucu eylemi ile birlikte, bir anda cezaevindeki birikim isyana dönüşmüş ve yıllardır zulüm altındaki tutsaklar başkaldırarak gözü kara eylemlere girişmişlerdir. 5 Eylül'deki kitlesel direnişe bütün gruplar katılmış ve 1981'de siyasi gruplar arasındaki kopukluğun yerini, ortak düşmana karşı ortak tavır, birbirine güven, direnme atmosferi almıştır. Herkes direnme ve ortak davranma temelinde birbirine sıkı sıkıya sarılmış olarak idare geriletilenmiştir.

Diyarbakır Cezaevinde emir-komutanın ortadan kaldırılması, kurallara, yaptırımlara uyulmaması bu tarihten sonra yerleşmiştir. Bu direniş sırasında ise ölüm olayı meydana gelmemiştir. Direniş sonucu yapılan anlaşmada, hafta başı ve hafta sonları topluca istiklal Marşı söylenmesi kuralı bir taviz olarak kabul edilmiştir.

1984 yılının Ocak ayında yani üç ay sonra idarenin verilen hakları geri almak için başlattığı saldırı ise çok kanlı geçmiş ve bir çok ölüm, yaralanma olayı meydana gelmiştir. 5 arkadaşın ölümü ve onlarcasının yaralı sakat olması bu direniş sırasında. İşte bu direniş için "Türküm

Mutluyum" demek için ölümü göze aldılar tanımı tam anlamıyla uygundur. Gerçektende dayatılan askeri kurallar, marşlar ve tektip elbise bilinçli ve kitlesel olarak reddedilmiştir. Ancak idarenin saldırısı püskürtülmesine rağmen, direniş sonucunda tektip elbise giyilmesinin kabulü ve İstiklâl marşının söylenmeye devam edilmesi bir taviz olarak yer almıştır. Direnişin hata ve zaafalarını burada açmak istemiyoruz. Fakat süreç özü itibarıyla budur. 1984 yılından sonra meydana gelen bir kaç intihar olayı ise direnişlerle ilgili değildir.

Daha da detaylandırılabilir nedenlerle Diyarbakır Cezaevinin değerlendirilmesinde olayları idealize etmekten, ona olmayan misyonlar yüklemekten; abartmanın her iki türünden -büyütme veya küçümsemeden- kaçınmak, sonradan verilen siyasi biçimlere itibar etmekten kaçınmak gerekir.

12- "İlk Kurşun" Teorisi, 14-15 Ağustos 1984"İlk Kurşun mu?"

Beşikçi kitaplarında, 14-15 Ağustos Eruh-Şemdinli baskınları ile PKK'nın Kuzey Kürdistan'da giriştiği silahlı mücadeleye özel bir önem verdiğini vurgulamaktadır. Kürt toplumunu ve ulusal kurtuluşçu güçleri derinden etkileyip değiştirdiğini savunmaktadır. Bu eylemlerin

Frants Fanon'un "İlk Kurşun" teorisindeki tarihsel bir çıkış olarak değerlendirilebileceğini savunmaktadır.

1984 başlangıcına verilen özel öneme çalışmasının birçok yerinde vurgular yapılmaktadır.

"15 Ağustos 1984'de Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla başlayan silahlı mücadelelerse ulusal bilincin uyanışında ve sömürgeciliğin kavranışında çok önemli bir dönüm noktası olmuştur. Frants Fanon'un deyişiyle bu 'İlk kurşun' olarak değerlendirilebilir."

1984'de PKK'nın Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla Kuzey Kürdistan'da başlattığı silahlı mücadele süreci, kuşkusuz tarihsel dönüm noktalarından biri olmuştur. Nesnel biçimde değerlendirilmesi gereken bir süreçtir. Bu sürecin küçümsemesi, ortaya çıkardığı dinamikler, veya oluşan yeni dengelerin gözardı edilmesi mümkün değildir. Bu, herşeyden önce Kürdistan'ın Askeri işgalden arındırılması gibi acil bir gündem maddesine denk düşmesinden, uzun yıllardan beri TC. ordusuna karşı ilk kez silahlı bir karşı koyuşla, ordu ile ilgili tabuların yıkılmasından; korkunun, yılgınlığın, olmazlığın atılması yönünde önemli bir adım oluşturmaktan dolayı böyledir.

Diğer Kürt ulusal demokratik ve devrimci hareket-

leride bu süreci değerlendirirken; Kuzey Kürdistan'da yürütülen silahlı mücadelenin, zaafı yanında, onun tarihsel önemini; Kürt köylülüğü ve yurtseverliğin devrimci radikalizmine dayandığını, toplumun belirli ihtiyaçlarına, taleplerine karşılık vermekte olduğunu iyi değerlendirmek zorundadırlar.

Biz hazır olmadığımız için, toplumsal değişimler durmaz, bizi beklemez. Sürecin dayattığı örgütlenme ve mücadele yöntemleri mutlaka birileri tarafından yerine getirilir. Ama doğru yapılır, ama eksik ve zayıf yapılır; geliştirici olur veya tahribat yaratır. Ama hiç bir şekilde boş kalmaz. Bu anlamıyla hareketin, Kürt ulusu'nun devlet teröründen kurtulma, ulusal bağımsızlık özlem ve isteklerinin, sömürgecilikten kurtulma istemlerinin bir yansıması olması noktasındaki ayırtedici çizgilerine dikkat çekmek gerekir.

Buna karşılık Eruh-Şemdinli Baskınları "ilk kurşun" olarak kabul edilebilir mi? Hayır. Çünkü bu, 1984 öncesi Kuzey Kürdistan'daki ulusal demokratik mücadeleyi ve Kürdistan'ın genelindeki ulusal kurtuluş savaşım sürecini inkar etmek anlamına gelir. Bu olaydan önce, ne Kuzey Kürdistan'da, ne de diğer parçalarda sömürgeciliğe karşı hiçbir eylem, hiçbir mücadele perspektifi gelişmemiş gibi, son derece yanıltıcı bir değerlendirmeye yol açar. Bu nedenle 1984'de

Eruh-Şemdinli'de sömürgecilere sıkılan kurşun "ilk kurşun" değildir.

Kürt devrimcileri, kendi sömürge insanı kişiliğini bu tarihin çok daha önceleri, kendi ilk kurşunlarıyla öldürmüşlerdi. Eruh-Şemdinli bu sürecin başlangıcı, "ilk kurşun"u değildir.

Aslında, "devletlerarası sömürge Kürdistan" kitabının birçok bölümünde, Eruh-Şemdinli'den çok önce atılmış kurşunların analizi de yapılmaktadır. Beşikçi de bütün Kürdistan tarihinde, modern anlamdaki ulusal kurtuluş mücadelesi süreci için Eruh-Şemdinli baskınını "ilk kurşun" olarak nitelenenin isabeti konusunda endişeli olmalığı ayrıca şunları da yazmak gereği duymaktadır:

"..Aslında ilk kurşunu bir silah olarak yorumlamak, sürece daha geniş bir açıdan bakmak gerekir. İlk kurşunun içeriği yerine ve zamana göre değişebilir. Anti-sömürgeci bir yayın organı da yerine ve zamanına göre bu işlevi görmüş olabilir."

Beşikçi'nin "ilk kurşun" sayılabilecek ve yerine zamana göre bu işlevi görmüş "anti sömürgeci yayın organı" üzerine belirlemede bulunmayışı ise bir noksanlık. Örneğin 1971 Diyarbakır Savunmaları da bu açıdan bir "ilk kurşun" sayılabildi. Bunlar tartışılmamış..

Bu nedenle 1984 Eruh-Şemdinli baskınlarına "ilk kurşun nitelmesi yapılması tarihsel gerekçeleri açısından da zayıf kalmaktadır.

13- "Gerilla Şiddetinin İzlenebilir Sonuçları" üzerine...

Aynı eserin "Gerilla Şiddetinin İzlenebilir Sonuçları" bölümünde ise şunlar yazılıyor:

".. Kuzey Kürdistan'da, PKK tarafından 14-15 Ağustos 1984'de, Eruh-Şemdinli'de başlatılan gerilla eylemleri iki şeyi köklü biçimde değiştirdi. Birinci olarak gerilla hareketi kendi kendini de değiştirdi. Korkuyu, paniği, yılgınlığı attı, mücadelede kararlı, ısrarlı, bilinçli bir unsur, bir millitan haline geldi. Kararlı, ısrarlı ve bilinçli tutumu onu mücadelede önemli bir taraf haline getirdi. Bu hem gerillayı, hem de mücadeleyi kurumlaştırdı. Bugün mücadele de gerilla bir taraftır. Kürt halk yığınları, Türk güvenlik güçleri karşısında, ordu ve jandarma karşısında, PKK'yı bir taraf olarak değerlendiriyor."

"..Gerilla eylemleri ikinci olarak halkı değiştirdi. Halkın ruhsal yapısını değiştirdi. Korku içindeki, panik içindeki, yılgınlık içindeki halk, sinidirilmiş halk, kendine güvenmeyen halk dirilmeye, ayağa kalkmaya başladı, hakkını arar oldu. Gerilla eylemleri kısa zamanda

istenen başarıya ulaşmayabilir. Fakat halkın ruhsal yapısının değişmesi, bu yapıyı değiştirmesi son derece önemli bir gelişmedir. Küçümsemeyecek bir gelişmedir. Artık, halk kendisine verilenle yetinmeyecektir. Daha çok şey isteyecektir."

"..Gerilla eylemlerinin Kürt toplumu üzerindeki en önemli etkilerinden biri yoğunluğu giderek artan bir soruşturma ve tartışma sürecini başlatmış olmasıdır. Türkiye'nin Irak'la anlaşıp Güney Kürdistan'a karşı sık sık hava akınları düzenlemiş olması bu süreci de hızlandırmıştır."

"..14-15 Ağustos'tan sonra, bu düşüncelerin, bu tavır ve davranışların (sömürgecileri kendinden üstün görme, onlardan korkma) ve en azından Kürdistan'ın bazı yerlerinde değiştiğini, değişimin hızla devam ettiğini düşünüyorum. Kitleler artık, ulusal kimliğini sorguluyor, ulusal bilinç geliyor, yaygınlaşıyor, kökleşiyor. Böylece kendine güven, ulusuna güven duyguları da artıyor. Kendini aşağı görmeme ve güven duyguları da yerleşiyor."

Metnimizin başında belirttiğimiz gibi Beşikçi bir aydın, bir toplum bilimci olarak; Kürt Ulusal Kurtuluş Mücadelesindeki "silahlı mücadele"nin olumlu işlevlerine ve meşruluk temeline; onun sömürge insanını daha şimdiden değiştirmekte olduğuna işaret etmeyi amaçlıyor.

Tesbitlerin bu yanına katılmakla beraber, PKK hareketinin ve sürdürülen silahlı mücadele anlayışının pek çok zaaf taşıdığını, pek çok tahribat da yaratmakta olduğunu görüyoruz. Meydana gelen olumlu değişimlerle, yıkımların birlikte değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Birazdan bu görüşlerimizi temellendirmeye çalışacağız.

Beşikçi'nin tesbitlerinde ise bu anlamda belirgin bir tek yanlılık var. Çağdaş tarihimizi adeta "1984'den önce" ve "1984'den sonra" diye ikiye ayırıyor. Birinci bölüme eleştirel yaklaştığı halde, ikinci bölümü eleştiri dışında tutuyor. Bu eleştirisizlik, Kuzey Kürdistan'da ortada mükemmel bir ulusal kurtuluş hareketi çıktığı ve herşeyi değiştirme yeteneği taşıdığı imajını veriyor. Eleştirisinin kesildiği yerde coşkuya dayalı bir olumlama tavrı çıkıyor ortaya. Kürt gençlerinin dağlarda, ellerinde silah sömürgeci TC ordusuna karşı koymaları, ulusal kurtuluş için ölümü kucaklamaları elbette coşku vericidir. Mazlum bir ulusun kendini boyunduruktan kurtarmak için giriştiği her mücadele, elbette onun bütün dostları gibi başta Beşikçi'yi etkilemesi, umutlandırması çok doğaldır.. Ne varki toplumsal olayların değerlendirilmesinde bu tür coşkular, nesnel, soğukkanlı tesbitler yapmayı engellemelidir. Bu yüzdendirki öyle istenirse bile, görünürde PKK'yi

sunan bir yaklaşım çıkıyor ortaya. Bilimsel, nesnel eleştiriye herşeyden çok ihtiyacı olan PKK önderliğinin, Beşikçi gibi saygın bir bilim adamından "onay" almış olarak, zaten hiçbir devrimci eleştiriye kulağını açmadığı için, kendi zaaflarını, kolaylıkla onandığı anlamında yorumlamaktan çekinmeyecektir.

Şurası çok açık ki, Beşikçi'nin bütün diğer çalışmalarında olduğu gibi "Devletlerarası Sömürge Kürdistan" kitabında PKK'nın ideolojik-politik yaklaşımlarıyla kesinlikle uyuşmayan, uyuşmayacak olan bir çok belirleme var. Örneğin: PKK'ya göre DDKO süreci ve 1971 Doğu Duruşmaları teslimiyeti, uzlaşmacı Kürt küçük-burjuvazisinin konumu ile başlamıştır. Modern Kürdistan tarihi PKK ile başlamıştır...vb.

İkinci önemli yan: Türkiye'de demokrat olmanın ölçütlerinin başında Kürdistan sorununa yaklaşım gelmektedir. Çünkü Kürdistan'a karşı tavrı, buna bağlı olarak bir çok tavrın da belirleyicisi haline gelmiştir. 60'lı yıllarda Kürdistan olgusuna yaklaşım, "Kürt ulusal varlığının kabul edilmesi", "Kürt halkının Türklerle eşit muamele görmesi" düzeyindeydi. 70'li yıllarda "Kürt ulusunun kendi kaderinin kendisinin tayin hakkının kabulü", "Kürdistan'ın sömürge statüsüne karşı çıkma", "Ayrılma ve ayrı örgütlenme hakkını savunma" düzeylerine gelmiştir.

1980'lerden sonra ise ve özellikle 1984'den sonraki süreçte Kürdistan sorunu karşısındaki tavrı daha da keskinleşmiş bulunmaktadır. Silahlı mücadelenin değiştirdiği bir ölçüttür bu. O da Kürdistan'da TC.'nin askeri işgaline son vermesi, devletin sömürgesinden çekilmesi" boyutudur. Bu durumda askeri işgale karşı verilen silahlı mücadelenin meşru sayılıp sayılmamasıdır. TC.'nin Kürdistan'daki varlığına karşı çözüm konusunda netleşmedir.

Bu yeni boyut karşısında birçok "aydın", "demokrat", "terörizme karşı olma", "barışçı olma" gerekçesiyle KUKM'ne karşı tavrı alabiliyorlar. İşte Beşikçi bu noktada, bir bilim adamı olmanın ötesinde siyasal tavrını da takınarak Kürdistan ulusal demokratik mücadelesinin meşruiyet temellerini savunmaya devam ediyor. "Devletler Arası Sömürge Kürdistan"ın bu siyasal mesajını olumlu gördüğümüze daha önce dikkat çekmiştik

Bu bakış açısı önümüzdeki süreçte de ölçüt olma niteliğini koruyacaktır. Beşikçi belki de bu düşünce ile Kürdistan'daki silahlı mücadeleye, onu yürüten siyasal harekete karşı eleştirileri saklı tutmuş olabilir. Ne varki bu tutumun ne o siyasal akıma, ne de temel alınması gereken Kürdistan ulusal demokratik hareketine yarar sağlayacağı kuşkuludur. Çünkü geliştirici olan eleştirel tutumdur. Zaaflardan sözetmek, yıkımlara

160

değinemek belliki giderek bilimsel ölçütlerle çelişecektir. Şunu kabul etmek gerekir: Eğer ideolojik tutumlar bilimsel bilgi üretilmesinin engeli olarak kabul ediliyorsa: eleştiri dışı tutulan bölümlerin tam da bu yönelimin kurbanı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Biz ideolojik bakış açılarının, siyasal tutumların olmaması gerektiğini; salt bilim adamlığının yeterli olduğunu düşünmüyoruz. Birincil olarak bilimsel düşünce, yöntem ve kavrayış temel alınırken, siyasal tavırlar bunun üzerine inşa edilmelidir.

Beşikçi'nin, PKK hareketi "Gerilla Şiddetinin İzlenebilir Sonuçları" konusundaki belirlemelerinde; gerçekte olanlarla, olmaması gerekenler birbirinin yerine geçmiş. Bu ayıklanmış olsaydı ortaya eleştirel bir bakış çıkacaktı. Buradaki yanlışa neden düşülmüş olabilir? Önemsenmesi gereken bir konu geliyor hatıra:

Resmi ideoloji, devletin baskı araçlarıyla kendine ters düşen bütün görüşleri cezalandırmaya, engellemeye çalışıyor. Zor kullanıyor. Bilimin gelişmesini, özgür düşünce ve tavırların gelişmesini engelliyor. Beşikçi bu konuda son derece duyarlıdır, özenlidir. Resmi ideolojinin her türlü tasallutuna karşı adeta donanımlıdır. Öte yandan bilimsel bilgi üretilmesine yönelik tehdit

sadece resmi ideolojilerden kaynaklanmaz. Egemen ideolojilerden, siyasal önyargılardan, yerleşmiş kanaatlardan, farkında olmaksızın "doğru" olarak algılanan kuruma duygularından vb. daha bir yığın etkenin de tehdidi altındadır. Üstelik ceza veren, zorbalık kullanan resmi ideolojinin dışından gelen "hazır üretilmiş bilgiler", "yargılar", "tek yanlı bilgiler" konusunda kendisini duyarlı kılmadığı anlaşılmaktadır. Onun için bir kapıdan girmesine izin vermediği siyasal kısıtlayıcılık, bir başka kapıdan girebiliyor. Düşmanın yalanlarına karşı şerbetli olan Hoca, "dostların" yalanlarına karşı kurumasız görünüyor.

Toplumsal ve siyasal bilimler, çalışma alanı gereği politika ile çok sıkı bağlar içindedir. Birbirinden koparılması olanaksızdır. Politika biliminin ilişkili olduğu alanlarda bilim adamının "yansızlığı" tartışma konusudur. Şu halde ırkçılık, sömürgecilik birer politik oluşumsa bilim adamı ırkçılık karşısında nasıl bir yansızlık gösterebilir? Veya Kürdistan sömürge bir ülke, Kürtlerin sömürge bir ulus olduğu nesnel olarak tesbit edildikten sonra: Bu ulusun mücadelesine karşı girişilen sindirmeler karşısında "yansız" olabilir mi? Sözelimi bazı Türk bilim adamlarını çifte standartlı olmakla, eleştiriyoruz. Fakat çifte standartlı olmasalar bile esas olan politik yaklaşımlarıdır. Örneğin Türk ırkçıları

Kürdistan konusunda "çifte standartlı" davranmasalar bile bu onların eylemlerini haklı çıkarmaz. Şu halde adına ne denilirse denilsin, politik yanlışlık bilim adamları için de söz konusudur. Önemli olan bunların ayırt edilebilmesidir.

Bu nasıl ayırtedilebilir ?

Politik olarak reddedilen tarafın ürettiği bilgiler ve tavırlar nasıl kuşku ile karşılanıyor ve eleştirel davranılıyor, kendi içinde bulunduğu taraf için de bu yöntemi uygulamak zorundadır. Politik tercihler bu çözümler üzerine gerekçelendirilebilir. Tersine çözümlerinin tercihlere göre biçimlenmesi ise bilimsel bilgi üretilmesi sürecini zedeler. Kısaca: Bir bilim adamı olarak, Kürt ulusal demokratik hareketini politik alanda desteklemek, meşru görmek ayrı fakat yine ayrı bir nedenle onu eleştiri dışı tutmak ayrı bir tavrıdır.

"Gerilla Şiddetinin İzlenebilir Sonuçları" konusunda iki önemli saptama var: Birincisinde Gerilla hareketinin kendi kendisini değiştirdiği belirleniyor. İkincisinde ise Gerilla hareketinin halkı değiştirdiği. "Gerilla hareketi kendini değiştirerek korkuyu, yılgınlığı, paniği attığı, mücadelede kararlı, ısrarlı, bilinçli millitan bir unsur haline geldiği" söyleniyor. Bunlar oldukça övgü dolu nitelermeler.

Öte yandan gerillanın eskiden bu kadar "kararlı, bilinçli, ısrarlı millitanlar" olmadığı vurgusunu da içinde taşıyor. Daha önce korku, yılgınlık, panik içinde olduğu veya olabileceği vurgulanmış oluyor.

Çalışmanın başka bölümlerinde "gerilla hareketinin" yani PKK hareketinin nasıl bu kadar hızla gelişip, güçlendiğinin, sınıfsal tabanın ne olduğunun araştırılması gereğine işaret ediliyor.

"..Bütün bunların ötesinde PKK'nin (Kürdistan İşçi Partisi) çok dikkatli bir şekilde incelenmesi gerekir. 1970'li yılların ortalarında kurulduğu anlaşılan bu örgüt, çok kısa zamanda nasıl yaygınlaşabilmiştir ? PKK hem mekanda yaygınlaşmış hem de toplumsal sınıflar arasında derinliğine örgütlenebilmiştir. Bu öteki Kürt örgütlerinin gerçekleştiremediği bir başarıdır. Öyleyse, PKK üyelerinin sınıfsal tabanlarının incelenmesi önemli bir konu olarak belirmektedir."

Bu sorulardan PKK hareketinin geçmişi ve sınıfsal tabanı ile ilgili bir inceleme yapılması gerektiğine, bunun çok önemli olacağına olan inanç ifade edildiğine göre; gerilla hareketinin kendi kendisini değiştirdiği ile ilgili tesbitin bir kısım maddi temeli belirsiz kalmaktadır.

Eğer Gerilla hareketinin (PKK'nin) kendi kendini değiştirdiği, mücadelede kararlı, bilinçli,

ısrarlı, millitan bir unsur haline geldiği tesbit ediliyorsa, bu unsurların daha önceki konularının da çok iyi bilindiğine dair bir bilgiyi içinde taşımaktadır. Öyle olmalıdır ki bir karşılaştırma yapma olanağı bulabilelim.

Oysa PKK hareketinin bir geçmiş süreci de var. Bununla ilgili olarak herhangi bir tesbit yapılmadığı için, Beşikçi'nin hangi verilerle "gerillanın kendi kendisini" değiştirmiş olduğu konusu tartışılabilir.

Bize göre "Gerillanın kendi kendisini değiştirdiği, bilinçli, kararlı, millitan unsur" haline geldiği ve çok kısa zamanda yaygınlaşıp toplumsal sınıflar arasında derinliğine örgütlendiği tesbitleri, oldukça acele ile varılmış kararlar olarak görünüyor. Ve her acele tesbit gibi onlar da içinde pek çok yanılısına taşıyor.

Gerçekten de PKK hareketi kendini değiştirip bu övgü dolu nitelermelere ulaştı mı? Bilinçli, kararlı, unsurlar haline geldi mi?

Korkunun, paniğin, yılgınlığın yenildiği, mücadelede kararlı, ısrarlı bulunduğu gözlemlerine biz de katılıyoruz. Bilinçli tanımının ise yerini bulmadığını düşünüyoruz. Tersine "gerilla hareketi"nin oldukça ilkel bir siyasi askeri seviye ile hareket ettiğini düşünüyoruz.

Söz gelimi PKK hareketi gerilla mücadelesinde yıllardır, "aşiret kavgalarını" ve "kan davalarını" andırır yöntemlerle çaba sarfediyor. Kürdistan'ın toplumsal yapısından kaynaklanan şiddet öğeleri, adalet anlayışı, egemen olma ve güç toplama yöntemleri tamamen geleneksel izler taşıyor. Bu hem PKK önderliğinde hem de savaşçı tabanında görülebilen gözlenebilen bir olgudur. Örneklerini ilerde tartışacağız. Fakat hemen en son bir örnek verelim.

1990 Mart'ında Nusaybin'de ve Cizre'de yaşanan kitlesel başkaldırı, yakın Kürdistan tarihinin en önemli siyasal gelişmelerinden biridir. Bu belki, niteliği ve taşıdığı dinamikler itibarıyla 1984 Eruh-Şemdinli baskınları ile kıyaslanamayacak derecede ileri bir boyuttur. Çünkü Kürt halkı, orta sınıfların, çarşı esnafının vd.de katılımıyla sömürgecilere karşı açıkça başkaldırmış, direnmiştir. Bunda hem devlet terörüne boyun eğmeme isteminin hem de artık mevcut politik alternatiflerin dışında bir dinamizmin varlığını görebiliriz. Üstelik bu olaylarda PKK hareketinin önemli etkileri vardır. Halk öldürülen çocuklarına sahip çıkma ve onları koruma bağlamında silahlı kuvvetlerle karşı karşıya gelmiştir. Devlette açık bir panik ve gerileme yaratmıştır. Bu kitlesel tepki gelişme ve genişleme eğilimi göstermekteydi. PKK'nin yapması gereken, bu kitle hareketine

sahip çıkarak onun içerisinde durmak ve o düzeydeki yığınsal tepkiyi, anlamlı, siyasal bir boyutta ifade edebilmektir.

Nusaybin-Cizre olayları konusundaki propaganda beyanlarını bir yana bırakırsak; PKK'nin hiç de bilinçli hareket etmediği, siyasi olarak durumu değerlendiremediği Elazığ/Kovancılar olayında çok açık biçimde ortaya çıkmıştır. Devlet, Nusaybin-Cizre karşısında paniğe uğramış, sarsılmışken, Kovancılar da 9 mühendis, PKK millitaneleri tarafından kurşuna dizildiler. Bu olay, hemen Nusaybin-Cizre'nin önüne geçti. Devlet bu olayı yine aleyhte propaganda malzemesi olarak kullanarak, kitlesel başkaldırıları noktasındaki sıkışıklığını hafifletme olanağını buldu. Mühendislerin kurşuna dizilmelerinin hangi gerekçelere dayandığı halen daha karanlıktır. PKK bu olayı üstlenmiştir. Bu olay bir katliamdır. Mühendislerin hangi suçlarına karşılık cezalandırıldığı ne Türkiye ne Kürdistan kamuoyu açısından yerine oturmuş değildir. Hatta TMMOB bu mühendislere sahip çıkmıştır. (Tanıyan yakınlarımızda mühendislerin birçoğunun ilerici demokrat insanlar olduklarını belirtiyorlar.) Kovancılar olayının gerekçesi ne olursa olsun, Cizre-Nusaybin başkaldırısının hemen arkasında yapılarak, Kürt ulusal hareketine değil TC.'nin işine yaramıştır.

Bu olay millitanların hiç de bilinçli unsurlar haline gelmediklerini, hareketin önderliğinin de bu olguları hesaplamadığını göstermektedir.

Gerillanın kendi kendini değiştirdiği ve bunun olumlu boyutları konusunda acele tesbitler yapıldığının diğer bir kanıtı da, militan devşirilmesi ile ilgili süreçtir

1984 yılından beri silahlı çatışmalarda öldürülen militanların resmi rakamlara göre sayısı 900'ü aşmış bulunmaktadır. Silahlı mücadele sürekli insan tüketen, insan harcayan ve yerinin süratle doldurulmasını gerektiren bir yapıya sahiptir. Mücadeleye ara verilmesi, uzun boşluklar bırakılması, alanların terk edilmesi içinde riskler taşır. Bunun için kayıpların doldurulması, hem askeri hem siyasi olarak yetişmiş, deneyimli, bilinçli militanların yetiştirilmesi zor bir süreçtir. Geçen 5 yıllık süreç içinde 900 kişinin öldürülmesi ve örgüt içindeki çatışmalarda da eski deneyimli bir çok kadronun tasfiye edilmiş olması gözönüne alınırsa, bu kan dolaşımı içerisinde PKK militanlarının deneyim, siyasal bilinç ve inisiyatif bakımından gittikçe zayıflayan bir örgenleşme içindedirler. Dolayısıyla Kürt toplumu içerisinde taşınan ve henüz değişime uğramamış nitelikler daha öne çıkmaktadır. Grup yöneticileri, bölge düzeyi gittikçe daha az siyasal uz görüş sahibi ve daha çok merkezi direktiflere bağlı

tipler kalmaktadır. Bu durum, yapılan eylemlerin, kullanılan yöntemlerin izlenmesinden de kolaylıkla anlaşılabilir.

Öyle ki militan akışındaki boşlukların doldurulabilmesi için yurtsever ailelerden "zorunlu askere" alınmalara başvurulmakta, 16-17 yaşındaki çocuklar, dağda bir iki aylık yardımcı işlerde "eğitildikten" sonra timlerde görevlendirilerek savaştırılmaktadır.

Diyarbakır Cezaevinde bulunan ve teslim olmuş, itirafçılığı kabul etmiş 100'den fazla PKK'li bulunmaktadır. Bunların çoğunun çalışmaya katılmaları ve geçmiş süreçleri çok yenidir. Bilinç düzeyleri çok düşüktür.

Bekaa Vadisi'ndeki Mahsum Korkmaz Akademisi'nde eğitilen millitanların bilinç, inisiyatif ve deneyimleri ise oldukça tartışmalıdır.

Kısaca eldeki bütün veriler gerilla hareketinin askeri beceri ve deneyimi de dahil, gittikçe profesyonel, bilinçli, deneyimli hale gelmek bir yana, bu bakımdan daha da zayıf ve dezavantajlı konuma geldiklerini gözluyoruz.

Gerilla elbetteki kendi kendini değiştirecektir. Ama bu değişimin soğukkanlı izlemi yerine "kararlı, korkusuz, ısrarlı, paniği yıldınlığı atmış" nitelermeleri nitelenmesi açıklayıcı olmamaktadır.

Silahlı mücadelenin militan unsurlar üzerindeki etkisi üzerinde daha sistemli gözlem ve araştırmalara ihtiyaç vardır.

Gerillanın "korkuyu, yıldınlığı, atması" zaten sürecin zorunluluğudur. Yani bu tip endişelerden arınmış olmalıdır ki silahlı savaşıma girebilsin. Bu özellikler gerilla mücadelesinden sonra değil önce varolması gereken nitelermelerdir.

Gerilla şiddetinin izlenebilir sonuçlarından ilke olan, hareketin kendisini değiştirdiği gözlemindeki boşlukları daha da çoğaltmak mümkün. Örneğin PKK hareketinin Kürdistan'da kendi dışındaki ulusal demokratik güçlere karşı yaklaşımı değişmiş midir? İttifaklar anlayışı değişmiş midir? Örgütlenme ve siyasi çalışma anlayışı değişmiş midir? Biz bu soruların cevabını olumlu değil, olumsuz veriyoruz. Beşikçi ise bu soruları cevapsız bırakıyor, daha doğrusu sorusuz ve cevapsız bir boşluk bırakıyor. Gerillanın değişim ölçütlerini "yiğitleme" temasına dayandırıyor.

14- PKK hareketinin ittifaklar anlayışı değişti mi? Devrimci güçlere karşı izlediği şiddeti terketti mi?

Beşikçi, gerilla mücadelesinin hareketin kendisini, militanlarını değiştirdiğini öne sürüyor.

PKK'nin geçmiş sürecinde belirgin siyasi çizgilerden biri, onun varolduğu bütün alanlarda diğer sol güçlerle, demokratik-devrimci güçlerle çatışmanın değişmez bir tarafı olmasıydı.

Örneğin 1978-79-80 yıllarında KUK(Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları) ile PKK arasında kıyasıya bir çatışma sürdürüldü. Onlarca devrimci, bu çatışmalarda birbirini öldürdü. 1980 sonrasında birbirine kurşun sıkılmış, evini taramış bu iki gruptan devrimciler aynı koşullarda kaldılar, bir sofrada yemek yediler. Bu siyasal bir gerçektir. Düşmanla değil birbiriyle mücadele eden tarafların yeri gerçekte birarada olmaktı. Ama o günlerde bu gerçek düşünülüyordu. Kıyasıya bir vuruşmaya giriliyordu. PKK-KUK çatışması pekçok militanın kaybına, pekçok potansiyelin çarçur olmasına ve bölgede devlet güvenlik güçlerinin işine yaradı. Bu çatışmaya diğer devrimci grupların girmesiyle, ateş-kesle sonuçlandı.

Elbette çatışan hiçbir tarafı onaylamak mümkün değil. Fakat bu tür çatışmalarda PKK'nin güç toplamak için izlediği bir yöntem vardı. O da kendi dışındaki yurtsever-devrimci güçlerin örgütlenmesini bozarak kendisine alan açmak. KUK'la çatışmanın temelinde de bu vardı.

PKK Mardin bölgesinde KUK'la çatışırken, Derim'de de HK (Halkın Kurtuluşu/TDKP) ile çatıştı-

yordu. Bu çatışmada da, her iki taraftan onlarca devrimci yitti. Polis kimi provakasyonlara girişti. Bu provakasyonlara açık zeminde kimin kimi vurduğu belli olmayan bir kaos yaşandı.

Yine kuşkusuz çatışan hiçbir tarafı mazur görmek mümkün değil. Ama yine bilinen birşey var ki o da PKK'nin var olduğu alanlarda diğer devrimci güçlerin politik çatışmalarına izin vermediği, engel olduğu, onları dışlamak için zor kullandığıdır. Bu sekte tavrı karşılık bulduğu zaman her an sıcak çatışmaya uygun bir ortam yaratabiliyordu.

Antep'te TEKOŞİN'le, Kızıltepe'de KURTULUŞ'la çatışıldı. Diyarbakır'da, Ağrı'da DDKD ve Özgürlük yolu ile şiddet kullanıldı.

1979 yılında Aydınlık Grubunun gazetesinde teşhir ve deşifasyon yayınları üzerine; Aydınlık PDA grubuna karşı kıyasıya bir şiddet kullanıldı. Mensupları yaralandı, dövüldü, kamyonları yakıldı. Hiçbir alana sokulmadı. Burada Aydınlığın ihbarcı tavrını mazur görmek mümkün değil ama şiddet kullanımında PKK'nin yine bir taraf olarak çıktığını görmekteyiz.

Yine Siirt ve Batman'da İGD ve TKP ile çatışıldı. Bunların gerekçesi de daha çok siyasi çalışma için alan açmaktı. Birçok yaralama ve saldırı olayları gerçekleştirildi. Faili meçhul cinayetler

meydana geldi.

Kısaca o siyasal kaos içerisinde nerede sol içi, devrimciler arası bir çatışma varsa PKK çatışmanın değişmez tarafı oluyordu. Hemen hemen kendi dışındaki bütün sol, devrimci güçlerle çatışma halinde bulunuyordu. Bunun her olay için karşı tarafa yıkmak, belki bir mazeret bulmak mümkündür. Ama somut gerçek herhalde değişmez.

PKK'nin kendi dışındaki siyasal güçlere karşı kullandığı bu şiddet politikası değişti mi?

1. Konferansta PKK şöyle bir özeleştiri yaptı (1980):

"..Her ne kadar kendi dışımızdaki güçler tarafından zorlanmış olsak da, sol içinde çatışmaya girmemiz yanlıştı. Bundan böyle kendi dışımızdaki devrimci, yurtsever güçlerle ideolojik mücadele politik dostluk ilkesinden ayrılmamaya özen göstereceğiz."

Bu özeleştiriye bakılırsa, yapılan yanlışlardan ders alınması gerekir. Değişim söz konusu olması gerekir. Ve yine eğer dendiği gibi gerilla kendi kendini değiştirmişse; yurtsever, demokratik, sol güçlerle ittifakın, politik dostluğun pekiştirilmesi bilincinin gelişmesi gerekir.

Ama bugünkü gerçeğin hiç de böyle olmadığını yine görüyoruz. PKK'de bu alanda değişen birşey

yok. Özellikle 1987-1988 yıllarında yine kendi dışındaki sol güçlerle kıyasıya çatışmalara girdi, insanlar öldürüldü, yaralandı. Pêşeng, DEV-YOL, KOMKAR, Özgürlük Yolu gibi örgütlerden devrimciler öldürüldü. Hollanda'nın Deventer kentinde ve Yunanistan Lavrion Kampında Rızgari'cilere saldırıldı. Çok kimse silahla ağır yaralandı. Bunların nedeni kendileri dışında güç barındırmama, silahlı saldırı ve şiddetle bu örgütlenmeleri sindirip, hitap ettikleri tabanı kendilerine çekme olarak özetlenebilecek eski PKK taktiğidir.

Bunlar PKK'nin değiştiğini değil, değişmediğini gösteren kanıtlardır.

Örneğin, PKK bu şiddetini mazur gösterebilmek ve siyasi bir zemin sunabilmek için kendi dışındaki hemen hemen bütün Kürt örgütlerini "ajan, hain, karşı-devrimci vb." gibi suçlamalarla niteler. Bu güçlerle kendi potansiyeli arasında sürekli bir güvensizlik, kemikleşme, şartlanma yaratmaya çalışır.

1989 yılı Eylül ayında, PKK yayın organı Serxwebûn dergisinde, Bekaa Vadisinde PKK içinde çalışmak üzere gönderilen, fakat açığa çıkartılan 21 MIT ajanıyla ilgili yazı ve ifadeler yayınlandı. Bu yazıdan alıntı yapan "2000'e Doğru" dergisi de 7 Ocak 1990 sayısında "İttiraf, Bekaa'da 21 MIT ajanı" kapağıyla yayını tekrarladı. Bu yazı-

larda, MIT ajanı olduğu söylenen 21 kişinin nasıl açığa çıkartıldıkları, nasıl yargılandıkları ve ifadeleri yer alıyordu. Kuşkusuz MIT'in devrimci örgütler içine ajan yerleştirmesi ve bunların zaman zaman açığa çıkartılmaları daha önce de görülmüş bir şeydir. PKK içine de zamanla bu sızmalar yapılması ve açığa çıkartılması mümkündür.

İlginç olan yan MIT ajanı olduğu söylenen bu insanların ifadeleriydi. İfadelerinde hemen bütün Kürt ulusal demokratik hareketlerini, liderlerini, yöneticilerini Türkiye MIT'ininyönlendirdiği, MIT ajanı olarak PKK'ya karşı türlü komplolar içinde olduklarını "ittiraf" etmeleriydi. Anlatımlar, bu insanlarla çok yakından tanıştıkları, birlikte çalıştıkları, bağlantılarını bildikleri izlenimi vermesiydi. Mizansenler böyle hazırlanmıştı.

Örneğin Feyzi Açıkğöz, (1960 doğumlu) adlı kişi, kendisinin MIT ajanı olduğunu Kawa, Dev-Yol, Partizan gibi örgütlerde çalıştığı gibi PKK'ya da girdiğini belirttiikten sonra; kendisine bu MIT ajanlığı görevini İbrahim Güçlü'nün verdiği söylüyor. Kemal Burkay, İbrahim Güçlü, Hüseyin Yıldırım ve bir Alman'ın Apo'ya nasıl suikast yapılacağı, nasıl karşı tedbirler alınacağını görüştüklerini ve kendisinin de bu görevlendirme çerçevesinde Bekaa'ya gönderildiğini iddia ediyor.

Örneğin Vakkas Çetindağ isimli (1964 Doğumlu) kişi de kendisinin MIT ajanı olduğunu ve İ. Güçlü'nün de bu bağlantılarını "ittiraf" ettikten ve benzer senaryolar aktardıktan sonra, İbrahim'in DDKO döneminden beri MIT'in içinde olduğunu "tahmin" ettiğini söyleyebiliyor.

MIT ajanı olduğunu söylenen kişilerin itiraflarında bu ve buna benzer daha birçok anlatım var. Bu kişilerin gerçekten de MIT ajanı olup olmadıkları, MIT ajanı iseler gerçekten bunları söyleyip söylemedikleri, söylenenlerin, yazılanların maddi kanıtları var mıdır bilinmiyor. Böyle bir ihtiyaç da duyulmuyor. İşin en ilginç yanı da zaten bu kadar vahim "itiraf"ların Serxwebün'da yayınlanması nedeniyle kimse tarafından ciddiye alınmamış olmasıdır. Çünkü her zaman buna benzer yığınla hikaye ortaya atılmakta, bunların aksi isbat edildiği halde yenilerine devam edebilmeleridir. Yani devrimci kamuoyu bu yayınların "yalan" olduğuna ve bunun Serxwebün için normal sayılmasını öyle kanıksamıştı ki, gerekli tepki bile gösterebilmiş değildir.

Burada üzerinde durmamız gereken şey, PKK'nin siyasi hasım olarak gördüğü kişi ve kurumlar hakkında böyle itiraflar düzenletip bunları yayınlatabilmesi, bunları devrimci mücadelenin normal bir taktiği olarak görebilmesidir. Kemal Burkay için, İbrahim Güçlü için, veya başka

tanınmış kişiler hakkında pek çok eleştiride bulunabiliriz. Ama "MIT ajanıdır, CIA ajanıdır, SAPO ajanıdır" gibi yalanlar hiç kimse için inandırıcı olamaz. Böyle basit ve seviyesiz, maddi temeli olmayan suçlamalar ortaya konamaz.

Aynı şeyler bizim arkadaşlarımız için de Serxwebün'da sık sık yazıldı, çizildi. Kürdistan Press gazetesinin İsrail sermayesi tarafından oluşturulduğu, Rızgari örgütünün İsveç gizli polisi SAPO tarafından, PKK'yı barajlamak için canlandırıldığına, bu grubun kadrolarının "ajanlığına, işbirlikçiliğine" kadar hiçbir mantık ve ölçü tanımadan her şey yazıldı. Bunların aslı astarı olmadığını bütün devrimci kamuoyu bilir ve ciddiye almaz. Ama PKK hitap edebildiği bütün kesimleri, kendi dışındaki devrimci grupları; "karşı devrimci örgütler, işbirlikçi örgütler" diye empoze etmek için her zaman bu tür yayınlar yapmaya gereksinim duyar.

Örneğin KUK ve T-KDP'nin Türk MIT'i tarafından PKK'ya karşı kurdukları bilimsel bir eda ile yazılabilir.

".Ulusal kurtuluş düşüncelerinin partimiz önderliğinde ilk ortaya atıldığı dönemlerde sömürgeciler, bu unsurları partimize karşı kullanma yoluna girdiler. Ulusal kurtuluş düşüncemize alternatif olarak KUK adı altında bir grup ortaya saldı. Bu grup, sömürgeci-

lerè karşı mücadele adıyla ortaya çıkmasına rağmen, esas görevi I-KDP'nin çıkarını Kuzey Kürdistan'da temsil etmekte. Bunların ipleri daha M.Mustafa Barzani'nin sağlığında T-KDP ajanlaştırılırken Türk sömürgecilerinin eline geçmişti."

Bu bilgiler PKK hareketinin hiç de değişmediğini göstermektedir. Aynı şeyi güçbirlikleri, ittifaklar için de belirlemek mümkündür. Irak KDP'si ile iş ve güçbirliği protokolleri imzalanmakta, daha sonra bunlar bozulunca da daha önce güçbirliği imzaladığı grupları "emperyalizmin, Türkiye'nin ajanı" olarak suçlayabilmektedir. 1988 yılında işbirliği protokolü imzaladıkları KYB ve lideri Talabani'yi bir yıl sonra ABD ve Avrupa emperyalizmi ile işbirliği içinde olmakla suçlayabilmektedir. İttifakların hangi anlayışla yapıldığı ve hangi nedenle yıkıldığı belli değildir. Bir gün önce en olmaz siyasi küfürlerle karalanan bir güçle ertesi gün ileri boyutlarda bir protokol imzalayabilecek bir Orta-Doğu politikacısı olmuştur PKK.. Herhalde "kendi kendini değiştirmek"ten olumlu olarak kastedilen bu değildir.

Dev-Yol grubuyla 1982'de bütün Türkiye için "Faşizme Karşı Birleşik Direniş çağrıları" kaleme alırken, birkaç yıl sonra aynı grupla fiili çatışma içinde olabilmektedir.

İttifaklarındaki güvenilirmezliği ve faydacılığı konusundaki eleştirilere yanıt gönderen bir PKK yetkilisi şunları söyleyebiliyor:

"..PKK, İKDP'nin ilkel milliyetçi, gerici ve işbirlikçi bir yapıda olduğunu her zaman belirtmiştir. 1982'de nesnel durum nedeniyle ilişki geliştirdiğinde yine bu düşünceydi. PKK, İKDP ile ilişki kurduğunda, İran'ın uzantısı haline gelse de o andaki nesnelliliği ve içine girdiği savaşı olumlu görüyordu. Ortam iki taraf için de olumlu ydu. Ne varki PKK'nin güçlerini Kuzey'e taşması, İKDP'nin TC ile ilişkileri bunun sonunu getirdi.."

"..Talabani, kendi halkını sömüren Irak'la iyi ilişkiler içindeyken, PKK Talabani'yi neden dost görsün? Talabani ne zaman işbirlikçi ilişkilerden sıyrılmaya çalışmışsa, PKK sıcak yaklaşmıştır. 1988'de ise, KYB ve PKK arasında bir ittifak protokolü imzalanmıştır. Talabani daha bunun mürekkebi kurumadan Amerika ile ilişkiye girince, Avrupa emperyalizmine dayanınca herhalde dost görülmeyecekti."

PKK "ilkel milliyetçi, gerici ve işbirlikçi" olduğunu "her zaman söylediği", "TC ile ilişkileri olduğunu, MIT ajanlaştırma içlerine bulaştığını" söylediği örgütlerle "nesnel durum gereği" iş ve güçbirliği protokolleri imzalayabiliyor ve karşı

tarafın niteliği değişmediği halde aynı gerekçeleri öne sürüp ittifaklar bozulabiliyor. Demekki arada söylenen şu "nesnel durum" konusunda açıklanması gereken kimi şeyler var.

Talabani'nin,PKK ile ittifak protokolü imzalarken Irak'taki Kürdistan Cephesinin bir ögesi olduğu ve PKK'nin de bu cepheye hiç de olumlu bakmadığı biliniyor. Dolayısıyla YNK ile neden ittifak yapıldığı ve bir yıl sonra neden bozulduğu "Talabani Amerika ile ilişki kurdu" diye kimseyi inandırmayacak gerekçelerle açıklanamaz.

Bütün bunlar PKK'nin Orta-Doğu politikası içinde, güçler dengesine göre pozisyon değişebilen veya buna zorlanan, müdahale ve yönlendirmelere açık bir örgütlenme olduğunu gösteriyor. Bunlardan olumlu yönde değişimler olarak sözetmek mümkün değil. Zaten Beşikçi'de bunları kasetmiyor. Ve zaten, yargısındaki noksanlık da bütün bu gelişmelerin, olguların değerlendirme dışı tutulmuş olmasından kaynaklanıyor.

İkinci olarak; gerilla mücadelesinin halkı değiştirdiğini, değiştirmekte olduğunu, en azından Kürdistan'ın belli yörelerinde kendine güvensizliğin, ürkekliğin kırılmakta olduğu belirlenmektedir. Silahlı mücadelenin Kürt halkı üzerindeki olumlu etkileri, birçok devrimci dinamiği harekete geçirdiği gözlemi bizce de

isabetlidir. Mücadelenin böyle bir etki yapması beklenirdi. Öte yandan ortaya çıkan ve kendine güvenmeye başlayan dinamiklerin örgütlenilememesi, halk hareketlerinin kucaklanamaması ve buna sahip çıkılamaması halinde ortaya çıkan olumluluk tersyüz dönebilir. Bizim gözlemlediğimiz kadarıyla PKK kitle hareketini, Kürdistan'daki devrimci dinamikleri kucaklama ve kuruyabilme yeteneğinde değildir. Onunla uzun vadede çelişme eğilimindedir. Diğer yandan devlet Kürdistan politikasında belli zaman millitaneları kitleden tecrit etmek için, halka yönelik tutumunu değiştirebilmektedir. Köylülere daha yumuşak davranabilmektedir. Devletin bir takım olanaklarını seferber edebilmektedir. Halk bu yaklaşımın kendini kazanmak için yapıldığının farkındadır. Örneğin, köyüne kasabasına yol yapılıyorsa, su elektrik bağlanıyor, telefon geliyorsa; bazı iş yerleri açılıyorsa bunlara "Apo primi" adı veriliyor. PKK'nin mücadelesi sayesinde verildiği için böyle söyleniyor. Halka karşı yumuşak davranıldığı zaman, bunun silahlı mücadelenin bir sonucu olarak ortaya çıktığını kavriyorlar. Fakat devlet uzun bir zamandır bu politikadan vazgeçmiştir. Millitaneların destekçisi olan köylülere yönelmiştir. Daha çok sıkıştırılmaya başlanmıştır.

Ajanlaştırma, satın alma, göçe zorlama, korucu baskısı gibi tedbirler karşısında yeni mücadele

yöntemleri geliştirilmediği zaman, kitle karşı
koyuşları örgütlenilmediği zaman halktaki
gelişim kolayca pasifikasyona, tarafsızlaşmaya
gidebilir.

Bütün bunlar gözönüne alınmakla birlikte "Kür-
distan artık eski Kürdistan değildir" belirlemesi
Ülkemizin bugünkü durumunu çok iyi anlatmaktadır..
(devam edecek)

R.Ciwan/Y.Yezdîn/Ş.Şiyar
Aydın Cezaevi/Kasım 1990

Parti Bildirisi/26

İŞGAL ORDULARININ KÜRDİSTAN'A YENİ SEFERLERİ..

TC'nin sömürgeci işgal ordusu, Kürdistan'a yeni askeri operasyonlar düzenleyerek, KUKM üzerindeki imha etme programını boyutlandırmaya çalışıyor. "Körfez Savaşı"nın ardından, Güney Kürdistan'da sınır boyunca oluşmuş bulunan TAMPON BÖLGE iki haftadır karadan ve havadan ağır bombardımanla birlikte şiddetli bir askeri saldırıya hedef olmaktadır. Bu askeri saldırılar, her zaman olduğu gibi KUKM'ni ve Kürt Ulusunu kıyıma uğratmayı amaçlamaktadır. Dünyanın tüm ilerici, demokrat ve devrimci güçleri, sömürgeci TC ordusunun bu azgın saldırıları karşısında protestolarını yükseltmelidirler..

Bu yoğun askeri saldırınının siyasi boyut ve amaçları, kuşkusuz öne sürülen askeri amaçla-

rin çok ötesindedir.. TC, bölgedeki operasyonlarına her zaman olduğu gibi, şimdi de "PKK'yi sindirme ve cezalandırma"yı gerekçe göstermektedir. Oysa, TC, 1983 yılındaki "Güneş Operasyonu"ndan bu yana hemen her yıl düzenli olarak Güney Kürdistan'a askeri operasyonlar düzenlemektedir. Bu askeri saldırılarda Peşmerge kampları ve sivil hedefler de bombalanarak, hem mücadeleye olan lojistik destek kırılmak, hem de halk cezalandırılmak istenmektedir. Fakat, tüm bunların üzerindeki esas amaç, Güney Kürdistan parçası üzerinde ne zaman Irak sömürgeci militarizminin askeri ve siyasi otoritesi kırılrsa, TC bu boşluğu kesinlikle kendisinin doldurmaya hazır olduğu mesajını vermekte ve bölgede "Bağımsız" ya da "Özerk" bir Kürdistan parçasının fiili ya da hukuki olarak oluşmasına göz yummayacağını ilan etmiş olmaktadır..

Bugünlerde sürdürülmekte olan yoğun askeri saldırının stratejik siyasi hedefi budur ve Kürdistan'ın uluslararası sömürge niteliğinin bir ürünüdür.. TC, Irak sınırı boyunca 10 Km'lik şeridi "TAMPON BÖLGE" ilan ederek, burayı kendisi için "askeri güvenlik bölgesi" haline getirmiştir. Aslında üzerinde askeri hareket yapılan bölge 30 Km'yi geçmektedir.. Ve yine, TC sözcüleri bu durumun Irak askerleri bölgeyi denetleyebilecekleri ana kadar süreceğini de açıklamışlardır.. Bunun pratik anlamı, Irak sömürgeci güçlerinin boş bıraktığı alanın TC tarafından çeşitli bahaneler gösterilerek denetlenmesi ve bunun uluslararası düzeyde meşrulaştırılmaya çalışılmasıdır. TC, Güney Kürdistan üzerindeki ambargolarını sadece askeri eylemleri ile değil, siyasi manevralarla da tesis etmeye çalışmaktadır. "Körfez Savaşı" sırasında TC'nin geleneksel Kürdistan Siyasetinde gözle görülür en önemli değişikliklerden biri, Güney Kürdistan üzerinde siyasi ambargo kanalları oluşturmaya çalışmak olarak ortaya çıkmıştır. Bunun Kuzey Kürdistan'a dönük yanları da vardır. TC, Güney Kürdistan'la ilgili siyasetini değiştirirken, artık olaya sadece sömürgeci suç ortağı Irak'ın boşluklarını doldurmak ya da onun eylemlerini siyasi olarak desteklemek değil; aynı zamanda, daha aktif olarak doğrudan ilişki kanalları yaratmak yolunu seçmektedir.. Güney'de Kürt liderleri ile yürütülen görüşmeler ve kurulmaya çalışılan ilişkiler bunun en açık göstergesidir. Türk ordusunun Güney Kürdistan'a karadan ve havadan saldırılarının sürdüğü bir anda,

Ankara'nın Talabani ve Dizai ile görüşmeler yapıyor olması bu yakıcı paradoksu gözler önüne sermektedir. Güney Kürdistan hareketinin, TC'nin bu son saldırıları karşısındaki "siyasi ve diplomatik" tavrı; "TC'nin hareketten önce haber vermesi gerektiği" ya da "sivil hedeflere yönelindiği"nin belirlenmesi gibi eleştirilerle yetinilmesi; TC'nin saldırganlığı karşısındaki siyasi taviz ve onun meşruluğunu tanıma düzeyindedir. TC'nin Güney Kürdistan'a müdahalesinin kabullenilmesi, gelecekteki siyasi bağımlılıklar ve tasalluta meşrur temel sağlayacak tehlikeler taşımaktadır.

1991 yaz ayları boyunca, gittikçe azgınlaşan bir biçimde Kürdistan'lı aydın, devrimci ve demokratlar üzerinde estirilen **Kontr-gerilla terörü**, başta Diyarbakır'da Vedat Aydın'ın cenaze töreni olmak üzere çeşitli alanlardaki anti-sömürgeci kitle gösterileri karşısında gösterilen reaksiyoner **şiddet**; nihayet, "**Anti-Terör Yasası**"nın devrimci ve demokrat basınının üzerinde bir "Terör Yasası" olarak durduğunun, uygulamalarla daha iyi görülmesi; "TC'nin geleneksel Kürt siyasetini değiştirmekte olduğu" ve "legalleşme, yasallaşma kapılarının aralandığını" savunan hayırhah görüşlerin Kürdistan gerçeği karşısında bir kez daha tersyüz olduğunu da göstermiştir..

TC'nin 70 yıldır sürdürdüğü Kürdistan siyaseti iflas etmiştir. Artık eski "**red ve inkar**" siyasetinin bir geçerliliği kalmamıştır. TC, emperyalist sistemin yeni Orta-Doğu düzeni içinde çok daha aktif roller üstlenmektedir. ABD'nin başını çektiği ve Avrupa'nın da bir odak olarak yer aldığı bu emperyalist sistematik içinde TC'nin sömürgeci ve Kürdistan'ın sömürge statüsü değişmemektedir.. Değişen, bu **statünün** yeni yöntem ve araçlarla daha akılcı biçimde sürdürülmesi yolundaki emperyalist rasyonellerin işletilmesinden ibarettir. Ülke gerçeğinden ve emperyalist sistemin nesnel değerlendirilmesinden uzaktaki olanların büyük beklentilerle andıkları "**Özal'ın Kürt Siyaseti**"ndeki değişiklik bundan ibarettir.. "Kürt halkının varlığından bahsetme"nin, hatta Güney Kürdistan'lı liderlerle yapılan görüşmelerin, TC'nin sömürge siyasetinden **taviz** verdiği biçimde yorumlanmasının ne kadar büyük bir yanılgı olduğu; yürütülmekte olan yalınkılıç ordu taarruzları ile; Kürdistan'lı devrimci ve demokratlara karşı yürütülen "**infaz**"

kampanyaları ile; kitle gösterilerine karşı girişilen kıyımlarla hemen hergün birçok insanın silahlı çatışmalarda öldürüldüğü bir ortamda çok daha çarpıcı biçimde görülmektedir.. "Toplu dönüş" programları ile "ülkede demokratik ortam beklentileri" içinde olanların bundan almaları gereken dersler vardır. KUKM için en büyük tehlike, sömürgeci devletlerin nitelikleri ve siyasetleri hakkında bir an olsun yanılgıya düşmektir..

Emperyalist rasyoneller içinde TC'nin, KUKM'yi kendi kanallarına çekerek imha etme manevralarına el uzatma gafleti gösterenlerin, bu son eylemlerle süratle kendilerine gelmelerinden başka yol yoktur. TC'nin Güney Kürdistan'da dünyanın gözlerinin içine bakarak sürdürmekte olduğu kanlı askeri saldırı bir gerçeği daha göstermiştir:

"Kürdistanlı mültecilere yardım", "Çekiç Kuvvet", "36.paralel boyunca Güvenlikli Bölge" vb.. gibi sunulan bütün formüller içinde TC'nin sömürgeci eylemleri yadsınmamakta, Kürt Ulusu'nun kendi kaderini tayin hakkı ile bağımsızlık ve özgürlük istemleri dışlanmaktadır; ona "lütuf" olarak gösterilen yeni kölelik biçimleri dayatılmaktadır.. Kürdistan'ın bütün parçalarındaki **bağımsızlıkçı** hareketlerin tasfiyesine rıza gösterilmesi ile bazı kültürel haklar öne sürülmektedir. Kürdistan'ın uluslararası sömürge statüsünün kalıcı kılınması, bağımsızlık hareketlerinin tasfiyesi ve hareketlerin parçalara hapsedilerek taleplerinin küçültülerek imha edilmesine bağlı görülmektedir.

Kürt Ulusu'nun **bağımsızlık ve özgürlük**'ten başka kurtuluşu yoktur. Bunun içindir ki, başta bütün KUKM güçleri Ortak Bir Taarruz Cephesi içinde bu sömürgeci saldırılara karşı birleşip savaşmak üzere; Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin bütün dostları, ulusa karşı girişilen her türlü imha, tehdit ve tenkil eylemlerine karşı her düzeydeki direniş ve savaşımı yükseltmelidirler..

15 Ağustos 1991

PRK/RIZGARI

POLİT BÜROSU

VEDAT AYDIN'IN KATLİ VE DİYARBAKIR HALKINA YAPILAN SALDIRILAR KÜRT ULUSAL DEMOKRATİK HAREKETİNE YÖNELİK PROVAKASYON EYLEMLERİDİR.

Vedat Aydın, uzun yıllar Diyarbakır zindanında yatmış, bütün toplumsal muhalefet eylemlerine katılan, destekleyen devrimci-demokrat bir insandı.

Sömürgecilerin terör çeteleri, İHD Diyarbakır Şubesi yöneticilerinden ve HEP Diyarbakır İl Başkanı Vedat AYDIN'ı h a i n c e katlettiler..

Bu cinayet, hem yurtsever, devrimci, demokrat kişilere yönelik bir **sindirme** girişimi ve hem de Kürt Ulusu'nun toplumsal muhalefetine karşı girişilmiş bir **provakasyon eylemi** 'dir..

Diyarbakır gibi, Kürdistan'ın ulusal demokratik potansiyelinin en yoğun olduğu illerden birinde; Vedat AYDIN gibi kişilerin katledilmelerinden beklenen amaç bellidir. Birincisi, Vedat AYDIN gibi legal ve kitlesel alanlarda mücadele eden, devrimci-demokrat Kürt aydınlarının aktivitelerinin kırılması için "gözdağı" verilmek isteniyor. İkincisi, gittikçe yoğunlaşan ve kitleselleşen Kürt Ulusal demokratik muhalefetine terörize edilmesi ve sindirilmesi isteniyor..

Ancak, Vedat AYDIN'ın cenazesine Diyarbakır halkı beklenildiği biçimde sahip çıktı ve büyük bir tören düzenledi. Sömürgeci devlet terörünü protesto mitingine özel tim yayılım ateşi açtı.. İlk belirlemelere göre; birçok ölü, yüzlerce yaralı var ve çok sayıda insan da kayıptır. Hem Diyarbakır ve hem de çevre il ve ilçe esnafı kepenk kapatarak, saldırı-ları protesto eylemlerine giriştiler. Devlet, Diyarbakır halkını sindirmek için büyük bir terör kampanyası sürdürmektedir. Çok sayıda insan gözaltındadır..

- Özel tim'in kışkırtmaları, halkın üzerine gelişigüzel ateş açılması, yaratılan terör, provakasyon eyleminin bariz örneğidir.. On yıllardır Sıkıyönetim, Olağanüstü Hal, Bölge Valiliği ve cezaevi terörü ile yıldırılmaya çalışılan Kürt Ulusu'nun bu olaylarla öfkesi-nin boşalması ve sömürgecilerin bu saldırılarına karşı direnişe geçmesi elbette doğal ve kaçınılmazdı..

Bu noktada KUKM açısından en önemli sorunlardan biri de, meydana gelen kitlesel protesto eylemlerinin, sömürgecilerin tahriklerine rağmen kendi hedefleri dışına kanalize edilme-mesi ve denetimde tutulmasıdır. Bu ise, ancak etkin, güçlü ve bilinçli bir örgütlülük ile sağlanabilir.. Tersine, kışkırtılan kitle eylemleri sömürgecilerin saldırıları karşısın-da terörize edilerek, başka yönle kanalize edilebilir ve bir pasifikasyonla sonuçlanabi-lir.. Görevimiz, bu kitlesel protesto eylemlerinin içinde durmak, ona bilinçli bir muhteva kazandırarak, sömürgecilerin eylemleri karşısında mevzilendirmektir. Sömürgeci-le-rin her türlü tasallut ve provakasyonu, KUKM'nin örgütlülüğü ve kitle muhalefetinin bi-linçli aksiyonu karşısında yenilmeye mahkumdur.

Gittikçe sıklaşan bu tür saldırı eylemlerinin gösterdiği bir başka boyut daha vardır: O da, TC.'nin artık iflas etmiş olan 70 yıllık Kürdistan siyasetine halen kıskançlıkla sarılan Kemalist asker-sivil bürokrasi ve siyasetçilerin girişimleridir. Onlar, Kontr-gerilla türü cinayet şebekelerini de devreye sokarak, Kürdistan'a ilişkin yeni siyasetle-rin belirlenmesinde; kamuoyunu baskı ve tehdit altına almayı, Kürt haklarının tanınması-na yönelik siyasal eğilimleri caydırmayı deniyorlar.

TC.'nin Kürdistan'da sürdürdüğü yalınkılıç ordu taarruzu eşiğindeki Kemalist red ve inkar siyaseti; Kürt Ulusu'nun ulusal demokratik muhalefeti ve KUKM'nin her gün güçlenen muhtevası karşısında artık geçersizleşmiştir.. Hayat, TC. sömürgeci burjuvazisine, Kürt Ulusu karşısında daha rasyonel siyasetler üretmesini dayatmaktadır. Provakatif cinayetlerle kamuoyunun terörize edilerek ya da kitle eylemlerini kendi manevra alanlarına çekmeye çalışarak bu değişikliğin önüne geçmeleri mümkün değildir..

Ulusumuz, kendi bağrından çıkardığı, yurtsever-demokrat ve devrimci insanlara bilinçli ve kararlı biçimde sahip çıkmaya devam edecektir. Çünkü, bu saldırılar özünde bizzat Ulusumuza ve KUKM'ye karşı yapılmış saldırılardır. Bu saldırılar, elbette hiçbir düzeyde cevapsız bırakılmayacaktır.

10 Temmuz 1991

Partiya Rizgarîya Kurdistan
PRK (rızgari)

Bayan Aydın,

Yurtsever-demokrat, devrimci insan eşiniz Vedat AVDIN'ın sömürgecilerin terör çeteleri tarafından haince katledilmesini ve cenaze töreninde halka karşı girişilen saldırı ve cinayetleri, tımandırılan devlet terörünü nefretle kınıyoruz.

Bu cinayetler, hem yurtsever-demokrat, devrimci insanları sindirmek; hem de Kürt Ulusu'nun ulusal demokratik mücadelesini terörize ederek caydırmayı amaçlayan provakasyon eylemleridir..

Hiç kuşkusuz, ulusumuz kendi bağrından çıkardığı Vedat AYDIN gibi devrimci-demokrat insanlarına bilinçli ve kararlı olarak sahip çıkmaya devam edecektir. Ulusumuza yönelik terör ve cinayetler cevapsız kalmayacak ve amacına ulaşamayacaktır. Bu yolda, tüm devrimci, demokrat ve sosyalist güçlerin üzerlerine düşen görevi yerine getireceklerine inanıyoruz.

Size, ailesine ve ulusumuza başsağlığı diliyoruz. Selamlar.

***

Halkın Emek Partisi Diyarbakır İl Başkanlığına,

Yurtsever-demokrat, devrimci insan Vedat AYDIN'ın sömürgecilerin terör çeteleri tarafından haince katledilmesini ve cenaze töreninde halka karşı girişilen saldırı ve cinayetleri, tımandırılan devlet terörünü nefretle kınıyoruz.

Bu cinayetler, hem yurtsever-demokrat, devrimci insanları sindirmek; hem de Künt Ulu-su'nun ulusal demokratik mücadelesini terörize ederek caydırmayı amaçlayan provokasyon eylemleridir..

Hiç kuşkusuz, ulusumuz kendi bağrından çıkardığı Vedat AYDIN gibi devrimci-demokrat insanlarına bilinçli ve kararlı olarak sahip çıkmaya devam edecektir. Ulusumuza yönelik terör ve cinayetler cevapsız kalmayacak ve amacına ulaşamayacaktır. Bu yolda, tüm devrimci, demokrat ve sosyalist güçlerin üzerlerine düşen görevi yerine getireceklerine inanıyoruz.

Size ve Ulusumuza başsağlığı diliyoruz. Selamlar.

Partiya Rizgarîya Kurdistan
PRK (Rizgari)

E.R.L.F.'ye Mesaj.

Dostlar,

Ulusal kurtuluş mücadelesinde kazandı olduğunuz bugünkü mevziden ötürü ERİTRE ULUSU'nu ve E.R.L.F.'yi selamlıyoruz.

Mazlum Eritre Ulusu'nun yıllardan beri sömürgeciliğe ve ulusal boyunduruğa karşı verdiği onurlu mücadele sonucunda kazandı olduğu bu statü, hiç kuşku yok ki, bütün ezilen mazlum uluslar için de bir kazanım ve güç kaynağıdır.

Eritre Ulusu'nun bundan sonra da ulusal ve toplumsal kurtuluş yolunda daha ileri kazanımlar elde etmesi, toplumun güçlendirilip kalkındırılması için vereceği mücadelede de partimiz PRK (rızgari) Kürt Ulusu adına yanınızda olacağını bir kez daha ifade etmekten mutluluk duymaktadır.

Ulusal kurtuluş mücadelesi veren ülke ve örgütlerin enternasyonalist dayanışma ve dostluğu, emperyalizme, sömürgeciliğe, ırkçılığa karşı paha biçilmez bir önem ve değere sahiptir. Partimiz bu bilinçle, Eritre Ulusu'nun haklı mücadelesine karşı gösterdiği sempati ve dostluğa, örgütlerimiz ve Kürt-Eritre Ulusları arasındaki dayanışmaya özel bir önem vermektedir.

Mücadele boyunca fedakarca çarpışan ulusal kurtuluş militanlarını, yitirilen insanların anısını ve Eritre Ulusu'nu saygıyla selamlıyoruz.

PARTIYA RIZGARIYA KURDISTAN
PRK (rızgari)

SÖMÜRGEÇİ TC. DEVLETİNİN KÜRDİSTAN'DAKİ TERÖRÜ SÜRÜYOR !

Geçtiğimiz günlerde, sömürgeci TC. Devleti, Güney Kürdistan'a yeniden saldırarak, katliamlarına yeni bir halka daha ekledi.

TC. bu saldırılarına, her zaman olduğu gibi yine PKK'nin konumunu gerekçe gösterdi.. Bilinçli ve amaçlı olarak abartılan bu hedefe karşı elindeki savaş makinasını harekete geçiren TC, günlerce Güney Kürdistan'daki sivil yerleşim merkezlerini bombaladı.. Birçok Kürt insanı katledildi, bir o kadar da yaralandı, aç, susuz ve barınaksız bırakıldı..

Aynı gerekçelerle Kuzey Kürdistan'da sürdürülen büyük çaplı operasyonlarda da, tutuklama, işkence ve her türlü insanlık dışı baskı yöntemleri uygulanmaktadır.

Kont-gerilla marifetiyle sürdürülen özel savaş yöntemleriyle, KUKM'nin üstünde yükseldiği hümanist temele gölge düşürmek için ; her türlü saldırı ve provakasyona girişerek, Kuzey Kürdistan'da tam bir kaos ortamı yaratan TC sömürgecileri ; PKK'nin kamplarını, KDP ve YNK bölgesinde sivil hedefleri bombalamıştı. BBC ve öteki emperyalist basın kuruluşlarının , Türk Devleti ve Saddam rejimiyle uzlaşmaya karşı çıkan ve KDP bölgesinde yerleştiğini açıklayan PKK/VEJİN grubundan hiç söz etmemeleri ise oldukça dikkat çekicidir..

İrkçı, sömürgeci Güney Afrika'nın katliamcı saldırılarını geride bırakan TC sömürgecilerinin bu saldırılarla ulaşmak istedikleri çok yönlü, ulusal ve uluslararası amaçları vardır..

Ohbinlerce asker, hava indirme komandoları, tank, helikopter ve bombardıman uçaklarıyla; hedef gözetmeksizin Güney Kürdistan'a -ve Kuzey Kürdistan sınır bölgeleri- saldırın TC'nin öteki amaçları yanında, esas olarak, mazlum Kürt Ulusu'nun günümüzde uluslararası boyut kazanarak gelişen özgürlük ve bağımsızlık mücadelesini ve buna dönük umutlarını boğmak olduğu ortadadır..

Öte yandan, TC'nin birçok kere PKK kamplarını (!) bahane ederek giriştiği bu tür saldırılarla götüğü başka amaçları da vardır..

Bu amaçların başında, bölgede bir TAMPON BÖLGE yaratarak Kürdistan'ın parçaları arasında ki dayanışmayı engellemek gelmektedir. Ayrıca, Kürt silahlı direnişini kırmak, böylece hem yabancı sermayenin GAP'a yatırım yapması için istenen güvenceyi sağlamak, hem de Kürdistan Ulusal Kurtuluş potansiyelini emperyalist ve sömürgeci sınırlar içine çekmek gelmektedir. Nitekim, bir Alman Şirketi'nin Kürdistan'da yatırım yapmak için Alman Dışişleri Bakanlığına başvurup "PKK'den onay alınmasını talep etmesi"yle, TC'nin Güney Kürdistan'a saldırması aynı döneme rastlamaktadır ! Bu saldırılarda bir başka amaç da, KUKM'nin siyasal içeriğinin boşaltılması ve düzen rasyonelleri içindeki "İnsan Hakları ve Demokrasi" çerçevesinde absorbe edilerek tasfiyesi'dir.

Oysa, Kürdistan Sorunu yalnızca 4 sömürgeci devletin (Türk,İran,İrak ve Suriye) bir iç sorunu değildir. Uluslararası siyasal, askeri ve ekonomik bir sorun olduğu içindir ki, burjuva rasyonelleri içinde ve şiddet yöntemleriyle çözümlenemiyor ! TC devleti de bunu çok iyi bildiğinden, kendine göre iç ve dış kamuoyunda gerekçeler yaratarak pervasızca saldırmaktadır. Ve yine, bundandır ki, Kürt Ulusu'nun her kıpırdanışı; Waşington'da, Berlin'de, Moskova'da, Londra'da, Paris'te ve öteki emperyalist merkezlerde büyük tepkiler yaratmaktadır... Kürdistan'ı bölmüş sömürgeci devletlerin Kürt Ulusu'na karşı giriştikleri katliamlara ses çıkarılmamakta, hatta perde arkasından alkış tutulmaktadır..

Bush ve Gorbacıov tarafından gürlütle sunulan "Barış ve Demokrasi" programının, Kürt

Ulusuna getirdiği ise, barış değil, kan, gözyaşı ve yeni jenositer olmuştur. ABD Emperyalizmi sömürgeci Saddam Rejimi arasında yaşanan körfez boğuşmasının (1) en ağır faturası mazlum Kürt Ulusu'na çıkarılmıştır... Buna rağmen, Emperyalizmin Orta-Doğu siyasetine angaje olan ve "Çekiç Kuvvet"e bel bağlayan kimi Kürt liderlerinin; TC'nin Güney Kürdistan'ı her bombalamasından sonra Ankara'ya koşarak rapor vermeleri ve bir takım gizli görüşmelerden sonra düzenledikleri basın toplantılarıyla dikkatleri başka yönlere çekerek hedef şaşırtmaları; Kürt Ulusu'nun caddesi TC ile dost görünerek ve onun lehine mücadeleye "temenni ve tavsiyeler"de bulunmanın tam bir trajedi olduğu ortadadır. Bu tür ilişkiler KUKM'de büyük gedikler açmaktadır.

TC'nin bu son saldırıyla ulaşmak istediği öteki hedeflere gelince;

Bilindiği gibi, son günlerde Bush ve Gorbaçov'un inisiyatiflerinde, global dengeler'in bir uzantısı olarak "ORTA DOĞU BARIŞ KONFERANSI" düzenlenmiştir. Orta-Doğu'daki mevcut sömürgeci statükoyu koruma ve sağlamlaştırma'yı amaçlayan bu konferansa TC devleti doğrudan ve ilk aşamada çağrılmadığı için büyük rahatsızlık duymuştur. Çünkü, TC bölgede daha fazla söz ve nüfuz sahibi olmayı; özellikle Kürdistan'daki sömürgeci ekonomi siyasetinin bir devamı olarak Musul-Kerkük konusundaki tarihsel emelleri açısından, hayati önemde görmektedir. Bu son saldırı ile yeniden gündemleştirilmek istenilen konulardan birisi budur. İkincisi; "PK-K tehlikesi" gösterilerek, bölge sorunlarının çözümünde doğrudan taraf olduğunun görülmesini istemektedir. Üçüncüsü; TC elindeki büyük ordu gücüne uluslararası düzeyde bir meşruiyet kazandırmayı amaçlamaktadır. VE Dördüncüsü; Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararıyla Güney Kürdistan'da kurulan "36. paralelin güvenliği"ne ilişkin uygulamanın siyasal bir içerik kazanarak, Kürt Özerk Bölgesi'ne dönüştürülmesinden büyük kaygı duymaktadır..

İşte, bütün bu nedenlerle, TC Devleti Güney Kürdistan'a sefer üstüne sefer düzenlemekte; kadın, çocuk, genç, ihtiyar demeden, savunmasız Kürt Ulusu'nu katletmektedir..

Konu ile bağlantılı olarak üzerinde durulması gerekli bir olgu da, TC'nin iç siyasetindeki gelişmelere ilişkindir. TC. Kürdistan Sorunu karşısında iyice bunalmıştır ve yeni siyaset arayışı içindedir.. KUKM potansiyellerini düzen rasyonelleri içinde yönetip yönlendirmek istemektedir.

Bu amaçla, HEP'e (Halkın Emek Partisi) önceleri icazet veren TC, son seçimlerden birkaç ay önce yoğun devlet terörü ile HEP'i de devre dışı bırakarak; yurtsever Kürt potansiyeline SHP'yi tek alternatif olarak sunma manevrasına girişti. Bunda başarılı oldu ve hatta PKK'yi de ırkçı, kemalist SHP'nin kuyruğuna taktı.. Şimdi sıra, Kürdistan'daki varlığını, otoritesini yeniden göstermeye ve meclise gelen birkaç milletvekilinin, "mecliste Kürtçe yemin etme ya da Kürtçe konuşma heveslerini" kursaklarına tıkamaya gelmiştir.. El-hak bunu da başaracaklardır.. PKK ise, daha şimdiden, TC ile kayıtsız-koşulsuz görüşmeye oturmak için, BBC kanallarında yollara düşmüştür..

KUKM'nin bu gün karşı karşıya olduğu en önemli sorun, dayatılan emperyalist ve sömürgeci tasallut ve programlardır. PRK, bu tasallutu parçalayacak geniş kapsamlı bir programa ve siyasal perspektife sahiptir. Kürdistan'daki tek bağımsızlıkçı örgüttür. Ancak, bu gün Kürdistan siyaset sahnesindeki uzlaşmacı-teslimiyetçi hareketler kadar olanakları yoktur. Bu bağlamda, KUKM üzerindeki tasallutu gündemleştirebileceği bir kürsüden de yoksundur. Yakın gelecekte bu yoldaki olanakları yakalayacağız..

Sonuç olarak;

Türk ve Dünya kamu oyunun; sömürgeci-ırkçı TC devletinin Güney Kürdistan'a yönelik katliamlarına ve Kuzey Kürdistan'daki zulüm ve terörüne karşı seslerini yükseltmelerinin, kendi varlık nedenleri ve bir görev olduğunu belirtiyoruz. Diyoruz ki, sessiz kalmak SUÇA ORTAK olmak demektir..

Kürt Ulusu, tarihinde olduğu gibi, bu gün de, emperyalist ve sömürgeci katliamlara, baskı ve zulme boyun eğmeyecek, tarihsel direnişini sürdürecektir..

Kürt Ulusu kendisine dayatılan emperyalist ve sömürgeci programları mutlaka parçalayacak ve bağımsızlık yolundaki uzun yürüyüşüne devam edecektir.

30.10.1991

(PRK) PARTIYA RİZGARIYA KURDİSTAN
Genel Sekreterliği
BASIN BÜROSU

AÇIKLAMA:

Partimizin Temmuz 1991 de yapılan ve sağ tasfiyeci grubun likidasyonu-
na rağmen başarıyla sonuçlandırılan **I. PARTİ KONFERANSI** tutanak,
belge ve metinlerinin basılıp kamuoyuna sunulması çalışmaları Basım/
Yayın Merkezimizce sürdürülmektedir.

I. PARTİ KONFERANS belgeleri çok yüklü bir yekûn tuttuğundan,
düzenlenmesi ve yayına hazırlanması zaman alıcı ve yoğun bir çalışmayı
gerektirmektedir..

Buna karşın; tape çözümleri bitirilen ve redaksiyonu tamamlanan bazı
KONFERANS BELGELERİ yayına hazırlanmıştır. Yakında basımı tamam-
lanacak olan belgeler şunlardır:

- 1-Konferans açılış ve kapanış konuşması,
- 2-"Büyük Kararlar İçin Küçük Düşünceler" metni.
- 3-Legalleşme ve demokratikleşme tartışmaları ile ilgili metinler.

PRK (rızgari)
Basım/Yayın Merkezi

DIYARBAKIR

HAPİSHANE RAPORU

cilt 3

BASILYOR!

rızgari

i.rıza

teorik-ideolojik saptamalar
program eleştirisi

**marksist öğreti
sscb pratiği**
ve
**«yeniden
yapılanma»**

ÇIKTI

rızgari

*KUKM'Nİ TEHDİT EDEN OLGULAR VE BİZİ BEKLEYEN GÖREVLER.

*SAĞ TASFİYECİ GRUBUN KONFERANSIMIZI TERKETMELERİNİN BOYUTLARI.

*KUKM'NİN "KÖRFEZ BUNALIMI" KARŞISINDAKİ TUTUMU ÜZERİNE (devam).

*TC. PARLAMENTO SEÇİMLERİ VE KURULAN "MİLLİ BİRLİK HÜKÜMETİ"NİN ANATOMİSİ.

*İ.BEŞİKÇİ'NİN "YENİ" TEZLERİNİN İRDELENMESİ (V./devam).